

 Edebiyat Defteri

Numan Kurt -Yazıları-

Oluşturulma Tarihi:
31 Ekim 2023 Salı

Yayınlayan:
Edebiyatdefteri.Com
Türkiye'nin Kültür ve Sanat Platformu

KÖYÜMÜ ANARIM

12/1/2009

Edebiyatımızın çok yönlü yazarı Necati Cumalı'nın "Selim'i Anarım" adlı öyküsü beni çok etkilemiştir. O öyküde, bulunduğu ortamı üretkenliğiyle, temizliğiyle güzelleştiren bir Anadolu insanı çok güzel anlatılır. Selim'in bulunduğu her yerde çiçekler, ağaçlar, insan elinin doğaya dokunuşu vardır. Bu yazımda Selim gibi insanların pek elinin değmediği bozkırdaki köyümü anlatmaya çalışacağım. Anlatacaklarım 1960'lı, 1970'li yıllardaki köyümün yani benim çocukluk ve gençlik yıllarımdaki köyümün anımsayabildiğim bazı yönleri olacak. Bir toz bulutunun gerisinde kalan anılarımın önündeki bu bulutu kaldırmaya çalışarak köyümü, köyümün insanlarını hem anmak hem anlatmak beni hüzünlü de olsa mutlu edecek. Yurdumun uzak köyleri değişik resimlerde bir dağ yamacında, yeşillikler içinde, ortasında çeşmesi şırl şırl akan, bağlık bahçelik yerler olarak tanıtılır çoğu zaman. Köyüm bu saydıklarımın hiçbirinden nasibini almasa da özlemimde baş köşeye oturur. Yazın tozuyla, kışın çamuruyla, önünde dikili ağacı bulunmayan evleriyle, çocukluğumun değişik insanları ve yaşamıyla özlerim orayı. Çok az da olsa (belki yılda bir kez) uğradığım köyümde bugün için hiç bulamadığım tatlar, güzellikler nelerdi diye düşündüm. Aklıma gelenleri bugünün gençlerine tuhaf da gelse anlatmak istiyorum.

.....

"Binmiş de traktöre
Boynunda sarı yağlık
Gelir toz duman içinde
Ne deniz bilir bu insanlar ne balık"

Ellili yılların sonunda bile yurdumun pek çok yerinde tarım atlarla, öküzlerle, karasabanla yapılırken benim köyümde yirminin üzerinde traktör vardı. Massey Harris, köylünün söyleyişiyle "Masaris" denilen bu traktörleri sürenler çocuk gözümüzde büyürdü bizim. Kaldırdığı toz, direksiyonundaki boşluk, yokuşlarda su kaynatışı ile çiftçinin ayrılmaz arkadaşı olan traktörler. Köyümün verimli toprağını, arkasına takılan bıçakla alt üst ettiği bereketin de başlangıç noktasıydı. Onlarla tarla sürülür, sap saman çekilir, ilçeye pazara gidilir, komşu köylerdeki düğünler şereflendirilirdi. Okul ve selektör binaları dışında çatılı bina yoktu köyde. Bütün evler toprak damlı idi. Daha sonraki yazılarımda anlatmak istediğim köy düğünlerinde bu toprak damlı evlerin üstüne çıkar, çevre köylerden gelen misafirleri gözetlerdik. Bir toz bulutu gördüğümüzde "Geliyor! Misafir geliyor!" diye bağırardık. O misafirler köyün dışında traktörlerle silah atılarak karşılanır, düğün evine getirilirdi. Vagonete sandalyeler atılmış, ağır misafirler oturmuş olarak gelirdi traktör. Düğün evinin kapısına duran traktöre kim önce atlar, kontağı kaparsa misafirler o akşam onun konuğudur. Şimdilerde köye gittiğinizde yakın akrabalarınız yoksa "Ben nerede kalacağım?" diye düşünüyorsunuz. Oysa o zamanlar düğüne gelip iki üç gün konuk olacak olanlar için kavga bile edilirdi.

"Gelir kurulurdu köşedeki mindere
Kıran köyünden Çolak Ali Emmim
Cebinde kirli akide şekeri, kırık leblebi
Ne tatlı gelirdi biz çocuklara
Büyüklerin sohbetleri"

.....

Oyun deyince aklıma hep teğme (tame) dediğimiz değnek oyunu gelir. Saatlerce bıkmadan oynadığımız bu oyunda kırılmaz meşe değnekler kullanırdık. Peki, nereden gelirdi bu değnekler?

"Meşe deyince aklıma
Kara, uzun bir adam gelir
Köylümün ilk yurdundan
'Ölonun Derviş'
Adını bilirim de
Ne anlama gelir lakabı
Hala bilemem"

İşte bu adam satardı bize Tepesidelik köyünden getirdiği bu sert, kırılmaz meşe değneklerini. ....

Yaz günleri kuşluk vakti tozlu yollardan yaylımdaki koyun sürüleri girer köye çingiraklarla, çoban köpekleriyle. O güzelim koyunlar sulaklara koşar meleyerek. Anadolu halk şiiirinin erişilmez ozanı Karacaoğlan bir şiiirinde der ki:

"Koyun meler, kuzu meler
Sular hendeğine dolar
Ağlayanlar bir gün güler
Gamlanma gönül gamlanma"

Ne koyun, ne kuzu meliyor benim köyümde artık. Bırakın hendeğe dolmayı, eskiden üç metreden çıkan su, şimdi yüz metreden çıkmıyor. Bozkırın ortasındaki köyümün çevresinde çayırliklar, onların içinde pınarlar vardı. Kumlu

tulumba suyunu içemeyen midesinden ameliyatlı babama eşekle su getirirdik testileri heybelere denk yaparak. Gölyeri, Kuruhüyük kaldı mı şimdi?

.....

Köyüm masa üstü gibi düz bir arazide kuruludur. Bir tepeyi bile bulamazsınız. Bu nedenle bağ yetişmez.Bağ çubuklarını hemen soğuk alır. Bizim çocukluğumuzda köylü buğday ve pancarın dışında tarlasına bazen karpuz da ekerdi. Karpuz tarlalarında "huğ" dediğimiz , iki üç çatılmış sılıkla onları örten ottan oluşturulmuş gölgelikler vardı. Onun içine oturan bizler tarlayı beklerdik. O ufak karpuzları dizimize vurarak kırar, şirasını akıtarak yerdik. Karpuz tarlası bozulup karpuzlar toplandığında da tevekleri (karpuz yaprakları) birbirine bağlayıp köyün tozlu yollarında koştururduk. Çok gitmeden tevekler kopar dağılırdı.Yaz günleri yaptığımız bir muzırlık daha vardı ki bugün düşündükçe gülerim. Teneke kaplara su doldurur, tarlalara yakın, boş, kıraç arazide fare yuvası arardık. Bulunca da suyu farenin deliğine boşaltırdık.Aradan çok süre geçmez, suyu yutan fare fırlardı yuvasından. Biraz koşunca da düşer, öldü farecik.

"Ayaklar yalın
Parmaklar yara içinde
Sırtımızda yakasız işlikler
Kollarına silmişiz ağzımızı, burnumuzu
Saldım çayıra, mevlam kayıra
Biz köy çocukları"

.....

Anlatacak o kadar konu var ki en iyisi fazla uzatmadan onları da başka yazılara bırakmak. Ben çocukken yüz elli hane olan köyüm şimdi elli hane yok. Bozkırın ortasındaki köyüme selam olsun.

Numan Kurt

BENİM ANAM

Unuttum, elleri nasıldı annemin
Unuttum, gözleri nasıldı bakarken
Kuru ot kokusu getirsin rüzgar
Yağmur usulcacık yağarken

Türkçenin ustası, şairlerin hası Ataol Behramoğlu böyle diyor anası için."Anneler Günü"nde okudum da duygulandım. Köy mezarlığında babamla yan yana yatan anamı düşündüm. Ben "ana" diyorum; çünkü o göçüp gittiğinde ben kırk sekiz yaşındaydım.O yaşı dek "ana" dedim hep, yine içimden öyle geliyor. Benim anamın elleri sıcaktan yanmazdı hiç.Niye mi? Nasırlaşmıştı da ondan. Çocukluğumda,gençliğimde bir köy kadını olarak yaşamıştı o. Şimdi sıcak bir tencereyi tutarken anamın ellerini hatırlarım. Onun bizi sarıp sarmalayan, tencereyi sofraya getiren, tarlada çapayı sallayan, ineği sağan, hamuru yoğuran, unu eleyip ocağı yakan öpülesi ellerini. O eller ne güzel "ıçlı çörek" pişirirdi bilir misiniz?

" Senin yanmayan öpülesi ellerin
Duaya açılırdı bizim için
Toprak kokulu yüzünde
Küçük gözlerinde
Sessizliği sevginin "

Her köylü kadını, anası gibi benim anam da o ağır yaşam yükünden şikayet etmezdi hiç. Ömrünce de hep sessizdi. Babamın ağır yükünü çekti yıllarca. Kendi sıkıntısını yaşardı. Bize yansıtmazdı bunu. Anadolu'nun pek çok yerinde yine aynı devam ediyor kadının çilesi ama; otuz-kırk yıl öncesinde köyümün analarını bir günlük yaşamıyla anlatayım. Diyelim ki bu bir yaz günü olsun:

Sabah gün doğmadan kalkılır.

Ahırda hayvanların yanına gidilir, ahır atılır, inekler sağılır, hayvanlar sığır sürüsüne katılır.

Çocukların ve kocanın çorbası, çayı hazırlanır, karınları doyurulur.

Tarlaya gidilecekse günlük azık hazırlanır, tarla yoluna düşülür.

Akşama dek tarlada çalışılır, öğle molasında da çalışanların yemeği verilir.

Gün batarken eve dönülür.

Akşam olmuştur,çocuklar,koca yemek bekler.

Sığır sığa gelmiştir.

Onlar doymamışsa ot, saman verilir.

Daha aklıma gelmeyen bir yığın iş. Çamaşırdı, bulaşıktı derken bu insan üstü varlığın yaşamı, uğraşı sürer gider.

Bir ilkelik olan koca dayağı da vardır bazı analar için.

En ağır işçidir analar sizin anlayacağınız.

.....

Karacaoğlan'ın koşmalarında, güzellemelerinde Anadolu köy kadınlarının adı çok geçer. Çeşme başında gördüğü her güzeli seven bu halk ozanının şiirlerinde Elif, Ayşe, Eşe,Döne, Zeynep,Hürü...vardır.İşte benim anamın adı da Hürü (Huriye)'dü. O köy kadınlarından biriydi.Yaşlılığında kentte yaşasa da ellerindeki nasır, yüzündeki toprak rengi, kokusu hiç gitmemişti. Biz onun "Anneler Günü"nü ancak yaşlılığında kutladık. Köydeyken böyle bir günden ne onun ne bizim haberimiz vardı.

Rüzgarın kuru ot kokusu getirdiği köy mezarlığında yatıyor. Her ziyaretimde, ağabeyimin babamı defnederken söyledikleri aklıma gelir:"Biraz ara bırakın iki mezar arasında. Babam orada da bastonu çekip yürümesin!" Elbette bu bir şaka, bir espriydi. Rahmetli babamın hastalığında anam çok sıkıntı çekti, kimseyi üzmemek için sızlanmazdı bile. Bütün Anadolu anaları gibi, köy kadınları gibi ezilen, sessiz kalan, bizim mutluluğumuzla mutlu olan anam, nur içinde yat. Yükünü çok çektiğin o sert görünüşlü babam da sensiz kalamazmış ki dört ay sonra yanına gitti. İnsan onların değerini yaşlandıkça her geçen gün daha iyi anlıyor.

"Tatillerde köye her gelişimde
Benim çok sevdiğimi bilirdin de
Hazır olurdu bir helke yoğurdun
Yaşlılığında yüzüne yansımıştı
Hep sıcak yedirdiğin çöreğin yumuşaklığı
Seni hayırla anıyoruz hep
Unutulmuyor hiç analığın
Sevgin "

.....

Bu yazı 13 Mayıs 2007 Anneler Günü'nde yazılmıştır.

Numan Kurt

OTUZ ALTI YILDAN KALANLAR (Okul anıları)

17/1/2009

O gün yazılı sınav yapacaktı öğretmen. Okulda şimdiki gibi ne baskı ne fotokopi makinesi vardı. Sınavda sorular okuma parçalarından alınan bir metne dayandığı için ilk dersin yarısına kadar tahtaya yazdığı metni, sınav kağıdına yazdırır; sonra da soruları sıralardı. Öğrenci, alınan okuma parçasına dayalı soruları yanıtlarken okuma, anlama gücünü de geliştirmeliydi.

İlk dersin ortalarına doğru sorular bitti, öğrenciler sessizlik içinde yanıtlamaya başladılar soruları. Birbirlerine bakmanın dışında kopya çekmek de mümkün değildi. Ayakta yorulan öğretmen, masasına oturdu, öğrencileri de bakışlarıyla kontrol altına aldı.

Sınıfın en arkasında sağ taraftaki sırada, duvardan yana oturan Orhan terlemiş, kıpkırmızı olmuştu. Eğilip bakışlarını sıranın altına yöneltmiş, tedirgin bir haldeydi. Öğretmen, yerinden yavaşça kalktı. Sınıfın içinden bir tur attıktan sonra arka sıraya, Orhan'la Erdal'ın oturduğu sıraya geldi. Orhan, bacaklarını birleştirmiş, süveterini de pantolonunun önüne doğru iyice çekmişti. Kopya olacağı tahminiyle eğilip süveteri yukarı çeken öğretmen, o bölgenin ıpslak olduğunu görünce yavaşça doğruldu. Utançtan kıpkırmızı olan öğrencisinin kulağına eğilerek: -Sen sakın ol, kağıdını herkes çıkınca ver, ben hallederim.

Orhan'ın yanındaki Erdal'a da:

-Bu olayı kimse duymayacak.Yalnız ikimiz biliyoruz. Sen de sınıftan herkes çıkınca çıkacaksın, dedi.

Yerine oturdu öğretmen. Biraz da kendisi suçluysa bu işte. İki ders saati yazılı sınav yaptığına göre "İhtiyacı olan dışarıya çıkabilir." demeliydi. Ne yapmalıydı şimdi. Orhan çok onurlu, utangaç bir öğrenciydi. Babası, ilçede bir kuruluşun müdürüydü, böyle son derece olağan durumları anlayışla karşılayacak biri değildi. Öğrencinin de diline düşerse bu olay, Orhan çok ezilir, iyice içine kapanırdı. İkinci dersin sonuna doğru öğrenciler sınav kağıtlarını tek tek vererek okul bahçesine çıktılar. Erdal da kağıdını verdi. Öğretmen, onu bir kez daha ağzını sıkı tutması konusunda uyardı. Sınıfta yerinden kalkmayan Orhan'a:

-Kalk oğlum, bu olayı Erdal'dan başka kimse duymayacak. Ben koridordaki öğrencileri de bahçeye çıkaracağım. Sen tuvaletin kabinlerinden birine gir. Sonrasını zil çalıp öğrenci sınıflara girince hallederiz. Bu durumdan dolayı da hiç eziklik duyma. Son derece normaldir. Benim de kusurum var.

Koridora çıktı, oradaki birkaç öğrenciyi de aşağıya yolladı öğretmen. Bu arada Orhan da hızla tuvalete girdi.Zilin çalmasını bekleyecekti. Hemen okul hademesi Eşref'i çağırdı öğretmen:

-Eşref, yangın kovasıyla su al, şu sınıfı toz kalkmasın diye iyice sula. Sıraların üzerine de yalandan dök.Sebebini sonra anlatırım sana.

Eşref, denileni yaptı. Sınıfı sulamakta amaç arka sıradaki ıslaklığı öğrencilerin fark etmemesiydi. Sınıf sulanırsa o da arada kaynar giderdi. Giriş zili çaldı. Bütün öğrenci sınıflara girdi. Öğretmenler de girip ortada kimse kalmayınca Orhan'ın yanına giden öğretmen:

-Sana taksi çağırayım Orhan.Eve kadar gidersin.

-Hayır hocam. Babam fark etmesin. Ben sessizce eve giderim. Yeter ki okuldan çıkayım.

-Peki, bahçe kapısına kadar ben de seninle gelir, başkalarının görmelerini önlerim.

-Her şey için teşekkür ederim hocam.

Öğretmen, onu bahçe kapısına kadar götürdü. Minnet duygusu içindeki Orhan evlerine doğru gitti. Artık eve mi, başka bir yer mi gitti bilinmez. Çünkü onu evde şefkatle karşılayacak bir anne de yoktu, analık vardı. Bu basit gibi görünen; ama o yaştaki öğrenciler için çok üzücü olan olayı öğretmen, Orhan ve Erdal'dan başka kimse duymadı. Orhan şimdi nerelerdedir.Öğretmeni onu okul bittikten sonra hiç görmedi. Erdal ise şu anda sanıyorum yarbay veya albay rütbesinde bir subay. Onun ağzı sıkılığını da çalışkanlığı kadar takdir etmiştir öğretmeni. Yaşamda bazen çok basit gördüğümüz olaylar , yönümüzü öyle etkiler ki...

Diyor ki Necati Cumalı bir öyküsünde: "Hikaye mi istiyorsun yazmak için. Aç şu kapıyı, gir. Anlatılacak ne hikayeler vardır." Emekli olduktan sonra da "Günaydın öğretmenim!" seslerini özleyenlerin anlatacakları çoktur. O zaman anlatmak gerek . Orhanlar, Erdallar sizi hep anımsayacak öğretmeniniz. Yeter ki ona gördüğünüzde bir merhaba diyesiniz.

.....

Not: Bu yazıda olayı yaşayan öğrencilerin adları değiştirilmiştir.

Numan Kurt

KÖYÜMDE DÜĞÜN VAR(DI)

11/6/2009

"Hem ağlar hem giderim." dermiş gelin giden kızlar.Gelin arabasına binmek için baba evinden yaşlı gözlerle ayrıldıklarına göre, arabaya da binmek için can attıklarına göre, bu söz de boşuna söylenmemiş canım.Ben de oturdum bugün şu ağlayıp giden köyümün kızlarının nasıl bir düğünle gelin gittiklerini aklımda kaldığı kadarıyla anlatabilirdim dedim. Azım,fazlam olursa yazımı okuyan değerli hemşehrilerimin yazı altına not düşerek bunları bildirmelerini isterim.

Köylünün düğünü harman kalkınca başlar.Ne zaman ki buğdayın parası cebe atılır,artık güz mevsiminde kesilmez davulun,zurnanın sesi.En başta da gençler bekler dört gözle bu düğünleri.Hem eğlenecekler hem de yeni düğünler için ancak böyle görebileceklerdir gönlünde geçen köy kızını. Dört gün sürerdi o yıllarda köyümde bütün düğünler.Bir cuma günü öğleden sonra bayrak kaldırılır dualarla.Çatısız damların çarpısına bir uzun sopayla ilştirilir aysız,yıldızsız al bayrak.Tepesinde irice bir soğan ya da elma vardır bayrak sopasınının.

"Ve 'Dom!' der davulun
Uzaktan hoş gelen sesi
Ona eşlik eder köyün öbür ucundan duyulan
Zurnanın nefesi
Düğün başlamıştır artık
Ama henüz ilk gün
Ortalıkta yakın akraba
Bir de çocuklar
Düğün odasında da
Cümemmi'nin çayı
Hüseyin Usta'nın cümbüşü
Haydar Usta'nın kemanı
Adını unuttuğum köçeğin eteği ve zilleri
Biz bekleriz ki oynayacak köçekler
Düğün sahibi de gelecek konukları
Bekler"

Okuntu önceden dağıtılmıştır.Köydeki her eve,çevre köylerdeki tanıdıklara birer akide ya da sormuk şekeri verilmiştir.Ne gezer o zamanlar düğün kartı.Bayrak kalktıktan sonra allı pullu giyinmiş genç kızlar toplanırlar düğün evinde,dolaşırlar yüz elli hane köyü,ev ev baştan ayağa."Düğünümüz var Ayşe Bacı,Fatma Bacı!" diye diye davet ederler tüm haneleri.Biz çocuklar da hiç eksik olmayız,onların peşlerinden köyü dolaşırız. Düğün boyunca konuklar gelecektir çevre köylerden.Köylüye,konuklara verilecek yemeklere katılacak et için,hazırlanacak köfte için hayvan kesilir.Düğün boyunca gelen konukların dışında iki-üç sefer de toplu olarak tüm köylüye ve o anda bulunan konuklara yemek verilir.Bu ziyafetlerin baş yemeği ise sulu köftedir. Bir sofraya etrafına oturan altı kişiye bu köfteden, kaşığı ilk daldıranların dışında sona kalanlara düşerse tabii.Her yemeğin sonunda da bir dua okunur.

"Önce çorba gelir sofraya
Sonra pek de sevmediğimiz
Bamya
Sanki tabak kıtlığı var memlekette
Aynı tabağa dalar,çıkartır kaşıklar
Dolma gelir,patlıcan gelir
Hiçbirinin önemi yok
Sırada pilav,hele de köfte
Var ya!"

Her düğünde,düğün sahibinin evinden başka erkek misafirlerin ağırlandığı,ustaların çalıp söylediği bir de düğün odası vardır.Burası girişte küçük bir bölme ve büyükçe bir odadan oluşur.Özellikle Hacıbektaş'ın Engel köyünden gelen yukarıda isimlerini belirttiğim ustalar burada çalar,her konuk gelişinde köçek burada oynar.Köçek oynarken para atanları gıptaıyla seyrederek.Hele büyüklerimiz bize de köçeğe atmamız için para vermişse onu yere atmak,köçeğin zillerle şakır şakır oynarken parayı sırtüstü yatıp ağzıyla almasını seyretmek zevkten dört köşe eder bizleri.Bu odanın girişi çayın kaynadığı yerdir.Gaz ocağının başında da genellikle Cümemmi (Cuma Coşkun) vardır.O rahmetli bağırdı mı biz çocuklar çil yavrusu gibi dağılırız.Bardakların bir leğende,aynı suda yıkanması o zamanlar dikkatimizi bile çekmezdi; ama şimdi düşününce öyle tuhaf geliyor ki...

Köyümün o zamanki düğünlerini anlatırken elbette halayı ve sinsini de anlatacağım.Şimdi hepsini unuttuğum halaylar davul-zurna eşliğinde "ağırlama" ile başlar,"mavilim ile biterdi.Giterek hızlanan tempoyla beş-altı halay peş peşe çekilirdi.Düğünün ikinci,üçüncü günlerinde öğleden sonraları kurulurdu bu halaylar.Hepsi de rahmetli olan Öksüz Hacı Emmi,Şih Emmi,Göbekli Bayram ağabey gibi kişiler iyi halay çeken kişiler olarak kalmış aklımda.

"Ağır ağır başlar halay
Önce ağırlama
Sonra sırayla diğer halaylar
Adını unuttum çoğunun
Bir 'hoşbilezik' bir de'mavilim'
Kalmış aklımda
Bazen biz de dururduk halaya
Gözümüz halaybaşının
Ayağında
Ara sıra karşıya bakarız
Köyün bizi seyreden genç kızlarına
O zaman dolaşır ayaklar
Birbirine
Davul 'dum' deyince hızlıca
Atar biri elini cebine"

Düğün dört gün sürer de düğünde konuk eksik olur mu? İkinci gün başlar çevre köylerden gelmeye konuklar.Köyün dışında traktörlerle,silah atılarak karşılanırlar.O zamanlar halaylar çekilirken de gelin alındıktan sonra da çok silah atılırdı.Düğüne gelen konuklar çoğu zaman "Sen götüreceksin,ben götüreceğim!" diye kavgayla paylaşılır.Onlar "aziz misafir"dir artık düğün boyunca.Komşu köyden gelen konukları biz götüremedik, diye ağladığımı da bilirim ben. Akşamları da "Sinsin" oynanır.Daha çok ikinci ve üçüncü gün akşamları.Varil eskilerinin üstüne içi külle dolu bir sac konur.Külün üzerine yanık yağ dökülür.Bu kül ateşlendiği zaman uzun süre yanar.

"Çevrilir ateşin etrafı
Davul-zurna duvarın dibinde
Çalarlar sinsin havasını
Ve de şapkası geriye kaykılmış delikanlım
Eller arkada,baş dik,gözler fıldır fıldır
Uyar davul-zurnanın havasına
Dizlerin biri kalkar,biri iner
'Var mı bana yan bakan!'
Havasıyla
Köy yiğidim
Döner de döner
Tam bu sırada
Halkalanmış, ateşin etrafında
Seyredenlerden biri
Kurşun gibi
Fırlar ileri
Yetişirse dönen yiğidin sırtına
Olanca gücüyle indirir yumruğu
Kendisi başlar dönmeye
Devam eder gider sinsin oyunu
Ne zaman mı biter
Ateş ne zaman yüz tutarsa
Sönmeye"

Düğünün üçüncü günü ikindi üzeri kız evine "yenge" gidilir.Kız evi köyün içinde de dışında da olsa bu değişmez.Orada halaylar çekilir,silahlar atılır.Yenge grubundan birkaç kadın o akşam kız evinde kalır.Bu herhalde gelini ertesi güne hazırlamak içindir.Kız evi de yanlış hatırlamıyorsam orada bir yemek verir. Ertesi sabah güneş yükselirken,daha çok kuşluk vakti tüm köylü toplanır kız evinde.Kız evi başka bir köydeyse traktörlerle,minibüslerle yola düşülür.Kız evinin kapısına kıza verilecek çeyiz yiğılmıştır.Gelenler ilgiyle seyrederek bu eşyaları.Sonra eli kalem tutan biri kız ve erkek taraflıyla birlikte bu çeyizleri değerlerini de belirterek bir kağıda yazar.Bu bir senettir.Ola ki ayrılma durumunda damat taraflı kız tarafına bu miktarı ödeyecektir.Eşyalar vagonetlere yüklenir.Hemen aynayı kapar bir genç ya da çocuk.Başış alacaktır oğlan evinden.

"Sonra mı
Sonra kapıdan görünür al duvaklı gelin
Babasının ya da
Kardeşinin kolunda
Öyle dertli vurur ki
Gelin havasını
Davul ve zurna
Akraba da olmasanız
Siz de ağlırsınız
Orada"

Gelin silah ata ata eve indirilir.Hayırlı olsun dilekleriyle düğün biter.Ayrıntılı anlatacak olsam bu düğünleri bu yazı bitmez. O akşam "güvey giydirme", ertesi gün "duvak açma" gibi damat ve gelinle ilgili törenler olsa da biz burada keselim,yazımızı da eski kültürümüzü merak edenlere armağan edelim.

Numan Kurt

KARANLIK, AĞARAN YOL, KÖPEKLER ve KORKU

Haziran sonu. Gece karanlığında otobüs hızla yol alıyor. Otobüste hiç uyuyamam. Yolculuk ne kadar sürerse sürsün ara sıra uyuklarım; ama derin uykuya dalıp "Bindim uyudum, indim uyandım." durumunu hiç yaşamadım. Böyle yapabilenlere de imrenirim. Hele de yanımdaki yolcu uykuya dalıp kafasını da omuzuma atarsa benim işim bitiktir. Neyse ki bu sefer böyle biri yok.

Köy sapağına yaklaşınca muavine tekrar işaret ettim. O zamanlar bizim "Bekleme" dediğimiz kara örtü kerpiç binadan başka görünebilecek yer yok. Burası, birkaç masanın bulunduğu genişçe bir yerle bir de bakkaliyenin olduğu küçük bölmeden oluşmuştu. Otobüs sağa yanaşarak durdu. Muavinin verdiği ağır valizimi alıp tek penceresinden ışıklar sızan bu yere, köylümün yola giderken vasıta beklediği, ısındığı bu Adıgüzel amcanın "Bekleme"sine girdim. İçeride Adıgüzel amcayla birlikte iki yaşlı ilicekli daha vardı. Hepsi gıcırtyla açılan kapıya doğru dönüp "Bu saatte gelen de kimmiş?" dercesine baktılar. Selam verip boş masanın birine yöneldim, oturdum.

-Hayrola Hasan Çavuş'un oğlu, bu gece vakti nereden böyle?

-Konya'dan Ankara'ya ,oradan da buraya geldim Adıgüzel amca.

-Hoş geldin, sefa geldin. Valizin de pek ağıra benziyor, bununla bu gece vakti köye gidemezsin. Benim misafirim ol.

-Olsun, hava gayet güzel, ben biraz dinleneyim giderim. Çok teşekkür ederim.

Komşu köylümüz olan bu adamın ısrarlarını dinlemedim. Beş on dakika oturduktan sonra en az yirmi beş kilo gelen valizimi alıp gecenin zifiri karanlığında yola düştüm. Şimdiki gibi elektrik olmadığı için o karanlıkta yalnız yol ağarıyordu hafifçe. Daha yola düşünce Adıgüzel amcanın misafirlik önerisini kabul etmediğime pişman oldum; ama geriye dönüş yoktu artık.

Bizim köyle ilicek'teki "Bekleme"nin arası dört kilometredir. Normal yürüyüşle kırk-kırk beş dakikalık yoldur. Ben bu yolu elimdeki ağır valizle yarım saatte almışım. Bunun nedeni de korku. Ünlü yazar Yaşar Kemal'i yıllar sonra Ali Kırca'nın programında izlediğimde anlam olarak şöyle diyordu: Korku insanın yaradılışında vardır. Korkmuyorum diyen yalan söyler. Ben tüm eserlerimde korku unsurunu kullanırım.

Edebiyatımızın bu önemli yazarı çok doğru söylüyor aslında. Böyle yolun birazcık ağardığı zifiri karanlıkta kendi ayak sesinizden bile korkuyorsunuz. Sanki peşinizden birileri geliyor, şimdi ensenizden yakalayacak sizi.

Ter içinde köye yaklaşırken rahatladım; ama bu sefer de başka bir korku sardı beni. Köyün girişindeki o koca koyun köpeklerini nasıl atlatacaktım? İlk ev Şaban emminin eviydi. Onların bildiğim kadarıyla köpekleri yoktu. Sessizce onun penceresine yaklaşıp tıklatmak gerekirdi. Hemen yanındaki evlerde, H. Ahmet emminin ve Karaoğlan emminin evlerinde koyun köpekleri vardı. Onlar sesimi ya da gürültümü duyarlarsa yanmıştım.

Yavaşça yaklaştım pencereye. Eğer köpekler duyar da saldırırsa çocukluğumda büyüklerden aldığım öğütle olduğum yere çökmeyi düşünüyordum. Korktuğum olmadı. Pencereyi birkaç kez tıklattıktan sonra Şaban emminin boğuk sesini duydum:

-Kim o?

-Benim Şaban emmi, Numan.

Zaten telaşlı bir adam olan Şaban emmi çoluğu çocuğu ayaklandırıp kapıyı açtırdı. "İçeri gir!" ısrarlarına karşılık "Ben yarın uğrarım, şimdi beni şu köpeklerden geçirin." dedim. Sanıyorum Celal, bizim aşağı mahalledeki eve giden yolun yarısına kadar beni götürdü.

.....
Şimdi , o zaman yaşadıklarımızı gençlere anlattığımda gülüyorlar, onlara tuhaf geliyor. Düşünün köyde tuvaletler dışarıda. Siz altı yedi yaşlarında çocuksunuz. Akşam çişiniz geliyor. Dışarı karanlık, çıkamıyorsunuz. Sessizce annenize yaklaşp o zamanki söyleyişle:

-Ana kız, südüğüm geldi.

-Git kendin yap oğlum. Bu kadar işin arasında bir de seninle mi uğraşayım.

Babaya bir şey söylemek haddimize mi düşmüş. Ya anamız ya da bizden büyük biri götürüyor dışarıya.

Daha bebekken korkutulmaya başlıyorsunuz. Anlatılan masallar korkunç. Ağladığınızda size ilk söylenen söz:

-Susss! Korkut geliyor, seni yer!

Korkut, "öcü" anlamında bir söz olmalı. Bir de köyde bazı evlerin yanından geçemezdik. Neymiş efendim. O yıkık damlar cinliymiş. Bu ortamda büyürseniz "horozdan korkan oğlan" olur çıkarsınız.

.....

"Bir siyah giysi gibi

Çöker karanlık köyün üzerine

Aşağı mahalleden yukarıya

Yukarıdan aşağıya

Geçemezsin

Ya çıkarsa önünüze Bayram amcanın

Zincirleri çözülmüş köpeği

Nerede yıkık duvarlı virane varsa

'Cinliymiş orası' der köylü

Sıkıysa akşamları

Çocukken
Terkedin evi"

.....

Saymakla bitmez ilkelliğin, yoksunluğun içinde büyüdük biz köy çocukları. Ama daha beşinci sınıftayken baş tarafında birkaç sayfası yırtılmış, kapaksız İnce Memed romanı geçmişti elime.Nereden almıştım bilmiyorum. Tarladan gelince o yorgunlukla su içer gibi okudum o kitabı.Memedler, Abdi Ağalar,Hatçeler dünyamda yer etti benim. İnsanın her yaş döneminde korkuları vardır. Önemli olan sevgiyi de korkunun yanında taşımak. Sevgisiyle,korkusuyla, hoşgörüsüyle insan olmak.

1 Şubat 2010

Numan Kurt

DİLİMİZ GÜZEL DE, YA YAZIMI!..

Siz yirmi altı yıl devletin ortaokulu ve liselerinde, on yıl da dersanelerde Türkçe-Edebiyat öğretmenliği yaparsanız sizde bir "yazım ve noktalama takıntısı" oluşmaz mı? Bende oluştu, hem de kronikleşti iyice. Neredeyse konuşurken bile "nokta,virgül,parantez aç,tırnak aç..."gibi sözleri söyleyesim geliyor.

Bu konuda bir yerde yanlışlık yapıldı mı, hemen burnumu sokuyorum. Yarım saat kadar önce milliyetblog'dan rastgele bir blog açtım. Yazan arkadaş benim de okuyup öğretmen olduğum eski eğitim enstitülerinin birinde Türkçe bölümü mezunlarından.Hangi eğitim enstitüsü, yazanın adı ne,bunlar önemli değil, gereği de yok. Böyle bir kişinin yazım yanlış yapmaması gerekir değil mi? Oysa yanlışları saymaya kalksam sayısını yazmaya ben utanırım.O zaman yıllarca bu güzel dilin neyini öğrettin kardeşim?

Bu bilgisayar çıktığından beri dilimizin yazım,noktalama yönünden anasını ağılatıyorlar. Bırakın tırnakmış, konuşma çizgisiymiş, şunu bunu; nokta. virgül; büyük harf, paragraf hak getire.Yanlışlar konusunda uyarı ya da eleştiri yaptığınızda "Ben Türkçe öğretmeni miyim kardeşim?" azarıyla karşılaşsınız. Bırakın Türkçe öğretmeni olmayı, ilköğretim okulunu bitiren herkes dilinin yazım kurallarını bilmeli, uygulamalıdır.

Konuşma, bir yetenek işidir. Güzel konuşmayı çalışarak, uğraşarak biraz öğrenebilirsiniz; ama konuşma yeteneğiniz sınırlıysa bu belli bir noktaya kadardır. Oysa konuştuğun dilin doğru yazımını öğrenmek öyle zor bir uğraş da gerektirmez.

Bilgisayarla yazmaya başladıktan sonra gönderilen mesajlara, karşılıklı yazışmalardaki cümlelere bakıyorum da bu güzelim Türkçeye , özellikle gençler tarafından, ne kötülükler yapıldığını görüyorum. Cümlelerin sonundaki "kib,slm" gibi garipliklerin "kendine iyi bak,selam" anlamlarına geldiğini neden sonra öğrendim.

.....
Benim öğretmenlik yaptığım yıllarda ortaokul diye anılan, sonra ilköğretim okulu denilen okullarda öğrenciyi doğru yazım konusunda yetiştirmek için şöyle bir uygulama yapardım: Ortaokul birinci sınıfa gelen öğrenciyi kompozisyon konularının yazımı için yirmi-otuz sayfalık çizgisiz,büyük boy defter aldırırdım. Alışsınlar diye de sayfa altına çizgili kağıt koymalarını önerirdim. Türkçe okuma parçalarına uygun kompozisyonları bu deftere yazarlardı öğrenciler. Her yazıyı tek tek inceler, yazım ve noktalama yanlışlarını kırmızı kalemle işaretler,düzeltilirdim. Öğrenci bu defteri üç yıl kullanırdı. Daha sonra bir derste yaptığımız yanlışları bulur, nasıl düzeltmemiz gerektiğini tartışırdık. En çok yanlış da "de,da" ların yazımında yapılırdı. Öğrenci okulu bitirirken defterin ilk sayfaları ile son sayfaları arasındaki fark apaçık ortada olurdu.

Bunları anlatırken belki kırk yıl önce okuduğum bir kitaptan aklımda kalanı kısaca anlatmak isterim: Ömrünün önemli kısmı düşünce suçundan dolayı hapisanelerde geçmiş ünlü şair Nazım Hikmet'in "1938 Harp Okulu Olayı" ile ilgili yargılandığı mahkemede geçer olay. Yakup adlı işçi de sanıklardan biridir. Yakup sanık sandalyesinde, jandarmalar iki yanında, mahkeme açılır.Yargıçlar girince herkes ayağa kalkar. O zamanın deyişimiyle mahkeme reisi,diğer yargıçlar oturur.Mahkeme reisinin ilk sözü "Satırbaşı!" olur.Bu sözü duyan Yakup, olduğu yere küt diye devrilir. Yakup, zabıt katibine satırbaşından başlaması için komut veren yargıcın bu sözünü, kendisine idam cezası verildiği,başının satırla kesileceği şeklinde anlamıştır. Yakup, okuma yazması bile olmayan biridir,satırbaşından ne anlansın? Gelin ne olur biz anlayalım.

.....
1972 yılında öğretmen olarak torbadan Muş-Bulanık-Karaağlı'ı çektim.Büyükçe bir köy, yani eski nahiye Karaağlı. Orasıyla ilgili anılarımı daha sonra yazacağım; ama yukarıdaki konuyla ilgili olduğu için birini anlatmalıyım burada: Yirmişer kişiden oluşan iki sınıf. Öğrencilerin çoğu o zaman tek caddesi olan ilçeleri Bulanık'ı bile görmemişler. Öğretmene susamış,öyle saf ve temizler ki...Oraya bir ortaokulun açılması büyük nimet onlar için. Türkçe dersinde bazı dilbilgisi konularını defterlerine de yazıyorlar. Ben, konuyu örneklerle anlatıyorum, sonra da defterlerine yazdırıyorum. Bir süre sonra defterlere baktım. Pek çoğu konunun altına "örnek" yazacakları yerde "ördek" yazmışlar.Benim söylediklerimi anlamasalar diğer sözcükleri de yanlış yazarlar.Anladım ki bu öğrencilerin çoğu bu sözcüğü o zamana dek duymamışlar."Ördek"ler "örnek" oldu; ama biz de epey yorulduk.

Şimdi bu yazımı okuyanlar şöyle düşünebilirler:"Aman canım,hoca da takmış kafaya.Anlaşıldıktan sonra öyle yazsan ne olur, böyle yazsan ne olur?" Ben de derim ki onlara: "Takıntı haline geldiğini belirttim ben; ama yine de haklı değilsiniz.Bir yazımda anlatmıştım.Çorba, tası tepenize dikseniz de, efendice kaşıkla içseniz de mideye gider.Gelin, biz kaşıkla içelim."

Yazarken güzel dilimize saygı göstermeniz dileğiyle...

28 Ocak 2010

Numan Kurt

ADI YAŞAR'DI, YAŞADI MI?

11/1/2009

"Emmim kızı aç kapıyı gireyim
Hasta mısın halin hatrın sorayım"

Emmim kızı değildi; ama emmim oğluydu. Ölümünden bir iki hafta önce köye gitmiştim. Her gidişimde yaptığım gibi amcamın evine de uğrayayım dedim. Evin girişinde, mabeyin dediğimiz yerde somyaya oturmuştu Yaşar ağabey. Nefes almakta zorlanıyor, sık sık öksürüyordu. Zaten büyük olan göz akları daha da büyümüştü. "Üşütmüş de kurban olduğum böyle oldu kadersiz yavrum." dedi gözyaşlarını akıtarak koca anam. Köylük yerde büyük amcanın karısına "koca ana" derdik o zamanlar. Hastalığın verdiği çaresizlik yansımıştı Yaşar ağabeyin koca gözlerine. Öyle etkilendim ki onun çaresizliğinden, çıktım kapının önüne, duvarın dibinde ağladım, ağladım.

Adı Yaşar'dı; ama hep "Yaşa" derdi ona koca anam. "Ben ölürsem buna kim bakar, kim bunun peşinden gider?" diye göz yaşları dökerdi. Epilepsi yani sara hastasıydı Yaşar ağabeyim. Neden olmuş bilmezdik. Hele o zamanlar tedavisi de olmayan bu hastalığın ne sebeple oluştuğunu bilmek mümkün değildi. Sara nöbetleri sık gelirdi. Bizim eve de çok geldiği için o kriz anını çok görürdüm. Burada o durumu anlatmaya içim elvermez. Zavallı koca anama ya da amcama haber verirdik. Çoğu zaman koca anam teleşle gelir: "Kaderimiz böyleymiş, Allah'tan gelene ne denir?" diye alıp eve götürürdü.

Harman hasat zamanı da diğer zamanlarda da pek işle güçle uğraşmazdı. Yapacak dermanı, gücü yoktu. Kimseye zararı da yoktu. "Ölüsü olan bir gün, delisi olan her gün ağlar." demiş atalar. Deli değildi; ama köyün bazı kendini bilmezleri onu zıvanadan çıkardılar. Köyümün tek bakkalı ve oturma yeri Alişen Emmi'nin Bakkalı'nda "Yaşa, bak dayıların sana mal vermiyor. Ananın hakkını al. Baban senden küçüğü everiyor, seni evermiyor." diye diye onu saldırgan hale getirdiler. Bu yüzden anasına, babasına, o güzel insan Hacı Aziz dayısına olmadık eziyetler yaptı.

Bu zararlı olmaya başladığı dönemlerde Elazığ'a akıl hastahanesine de götürdüler. Kim götürdü, nasıl gitti, şu an tam hatırlayamıyorum. Daha sonra ziyaretine giden ağabeyim onların ilaç verilerek uyuşturulmuş halde duvar dibindeki durumlarını görünce dayanamamış, almış getirmiş.

Çocukken aklımda kalan ilginç bir yönünü de anlatmadan edemeyeceğim. İlkokula kısa bir süre gitmiş, harfleri az çok tanımişti. Değişik bir okuma biçimi vardı. Diyelim ki "Yaşar" sözcüğünü okuyacak. Başlardı kendince okumaya: "Y...y'den sonra a gelir, a...a'nın ardında ş...var, ş...ş...ş'den sonra gene a...gelir. Yaş...Yaş...Yaşar " derdi sonunda. O okurken biz gülerdik. Şimdi buruklukla hatırlıyorum gülüşümüzü.

Bütün aydınlanma çabalarına karşın Anadolu insanının cahilliği daha da fazlaydı o zamanlar. Hani büyük ozan F.Hüsnü Dağlarca diyor ya bir şiirinde "Öyle dalmış ki yüzyıllar süren uykusuna/ Uyandırmazsan/ Uyanacak değil" diye, çok doğru söylüyor Türkçemin ölümsüz ozanı. Yaşar ağabeyin hastalığının devası olmayınca üfürükçüye, hocaya başvurulmuştu. Ben adını sanını hatırlamıyorum; ama köye gelen hoca kılıklı, kara sakallı dolandırıcı, o yoksul amcam başta olmak üzere pek çoklarının altınlarını alıp gitmişti. Güya hasta olanları iyileştirecekti. Ne desek boş. Bugün bile böylelerinin peşinden koşanlar çok. Elli sene öncekilere ne diyebiliriz. En basit rahatsızlıklarda rapor alarak ya da düzmece raporlarla pek çok insan bugün askere gitmezken altı ay da askerlik yapmıştı Yaşar ağabey.

Koca anamı da amcamı da çok üzmüştü ya, bir yerde kırmadı onları. Onlar hayattayken (amcam henüz hayatta) çekti gitti bu dünyadan. Yoksulca, garibanca, kimsenin haberi olmadan. Hep anlatmak istedim onu. İçimdekileri dökmek için. Hani derler ya, dünyada iki türlü insan vardır: Oyuncular, seyirciler. O, seyirci bile olamadı. Günahı yoktu ki "Allah günahlarını affetsin." diyeyim. Toprağı bol, ruhu şad olsun.

" Ne insanlar gelip geçti dünyadan
Zengini, yoksulu
Günahkarı, günahsız
Kimse varlığını duymadı senin
Adın Yaşar'dı
Ama yaşadın mı? "

Numan Kurt

YILLARIN ÖTESİNDEN

12/12/2009

Değişik konularda söyleşirken sık sık kullandığımız bir söz vardır:"Şimdiki aklım olsaydı..."deriz.Şimdiki aklımız o zaman olsaydı ne yapardık bilinmez; ama bu cümleyi kullanmaktan da ayrı bir zevk alırız.Ben de diyorum ki bugünkü gibi düşünebilseydim ortaokulun ilk yıllarından başlayarak günlük tutardım.Öğrencilerime de bunu sürekli önerdim.Anılar aklımda bölük pörçük kalmaz,daha canlı,daha ayrıntılı belirirdi.Köyünden ayrılıp ortaokul okumak için Nevşehir gibi bir kente giden,ilk kez bir kent görüp orayı dünyanın merkezi zanneden birinin yani benim anlatacaklarım var.Bugünün gençlerinden okuyanlar olursa bizlerin hangi koşullarda eğitim gördüğümüzü kendi durumlarıyla karşılaştırarak daha iyi anlarlar.

İlkokul beşinci sınıfı bitirdiğim halde bir yıl daha okudum o şirin,bağlık bahçelik Topayın köyünde.Ağabeyimin yanına göndermişlerdi beni.O yıl maddi durum iyi değil diye bir yıl geciktirilmişti ortaokula gidişim.O köyün bağları,bahçeleri,bir de eli öpülesi yengemin göçmen sobasında yaptığı sıcak peynirli kömbeler hep aklımdadır.

Ortaokula gittiğimde beş kişi bir evde kalırdık.Andıkça hep gözlerimin yaşardığı iki güzel insan,ağabeyim Yusuf Kurt,yine ağabeyim kadar yakın olduğum Nasuh Çelik.İkisi lisede okurlardı.İzzet Ünlütürk öğretmen okulunda,şimdi nerelerdedir hiç bilmediğim arkadaşım Yağmur Kaya ile ben de ortaokuldaydık.Ağabeyim daha sonra öğretmen okuluna geçiş yaptı.Şimdi elimde o günlerin tanığı bir fotoğraf var.Baktıkça duygulanırım.Ağabeyimin yoğun bakımdaki hali,iki kelime olsun konuşamayışımız,Nasuh ağabeyi de tedavisi sırasında,saçları dökülmüş haliyle bir düğünde görüp kendimi tutamayıp ağlayışım gelir aklıma.Keşke derim,o fotoğrafta bize o güzel yemekleri yapan,hakkını ödeyemeyeceğim Hacı Ebe de olsaydı.İki yıl yemeğimizi pişirdi o nurlu kadın.Hep Hacı Ebe dediğimiz için adını bugün de bilmem.Şimdi iki yaprak düştü o fotoğraftan.

Kafamızda sarı şeritli okul şapkası
Gezeriz
Aval aval sokaklarda
O küçük Anadolu kenti
Bize sanki dünyanın merkezi
Levhaları okumak en büyük zevkimiz
Sinemaya gitmek
İki filmi üst üste seyretmek
Numarasız koltuklarda
Sadece cumartesi öğleninde
Serbest
Ayhan Işık,Fatma Girik
Orhan Günşiray,Göksel Arsoy
Ve de Türkan Şoray
Hiç unutamadığım Ahmet Tarık Tekçe,Erol Taş
İkisi de kalleşlikle
Arkadaş
Anlatırdık bu filmleri
Yazın köye geldiğimizde
Ekin tarlaları yanında
"Esas oğlanla kız,sonunda kavuştular..."
Diye diye
Başka il,ilçelerde okuyan
Arkadaşlara

İki göz yerde beş genç,bir de ebemiz.Günde en az sekiz ekmek yeriz.Kış gelince Hacı Ebe'nin kocası Koca Mehmet dede de gelir yanımıza.Sayımız çoğalır,çoğalır da yarıya düşer ekmek sayısı.Niye mi? Girdiği savaşları, olayların başını sonunu kaybederek anlatan dedemiz sık sık "Öhö,öhö!" diyerek ağzından çıkanları oturduğu mindere silerdi de ondan.O yaştaki adam bir de geceyarısı kalkar turşu küpüne elini daldırıp turşu yerdi.Tuvalete gitmek için kalktığımızda da bize yakalanırdı.Ara sıra babalarımız gelirdi üç beş kuruş harçlık vermek için.En çok da Nasuh ağabeyin babası Aşır emmiye hayret ederdim.Köyden Nevşehir'e,bizim yanımıza gelince hemen yatar,yattığı ile de uyuduğu bir olurdu.

Köyümüzün bu kentte okuyan gençleri,tatillerde köye aynı minibüsle gelir giderdik.O zamanlar köyden Nevşehir'e vasıta bulmak zordu.Çevre köylerden gelip orada okuyanlarla da tanışır kaynaşırdık.Hayatın sıkıntılarını çok çekmiş,hapishanelerde yatmış,genç denebilecek yaşta yitirdiğimiz Osman Çoban da o zaman ortaokulda okurdu.Aynı yaşlardaydık.Ne bilsin ortaokul çocuğu siyaseti,şunu bunu.Sinemaya ve o zamanın magazin dergisi "Ses" dergisine çok meraklıydı.Babası Sait amca kağnıya koştugu eşek arabasıyla üzüm satardı bizim köylerde.Osman'ı da (Osmanlı)

burada bir iç burukluğu ile anmak istedim.Gençliklerinde onun gibi idealist düşünenlerin çoğu sonradan müteahhit oldular.Düşman oldukları sınıfa geçtiler; ama Osman hiç değişmedi.Yoksul geldi,yoksul gitti.

Sözünü ettiğim bu beş kişi,bir de ebemiz iki yıl bir arada kaldık.İkinci yıl Askerlik Şubesine yakın bir evde,teneke toplayan Küsmez Ağa'nın evinde oturduk.Futbol hastası bir albay vardı şube başkanı.Akşam üzeri bizleri şubenin bahçesinde toplar,takım kurardı.Bizim Yağmur Kaya'nın top oynayışını da çok beğenirdi. Ortaokul üçüncü sınıfta yine rahmetli ağabeyim,ben ve arkadaşım Mehmet Deveci (Mehmet Ali) aynı evde kaldık.Aşçımız da rahmetli Hakkı dayımdı (Çavuş).Kara örtü bir evde oturuyoruz.Evin iki odası var.Gece yatınca evin üstünü örten ağaçlar çatır çatır ediyor.Zamanla yağmurun suyu sıza sıza bu ağaçların uçlarını çürütmüş.

Yer sofrasını kurmuşuz.Öğle yemeği.Aynı kabın içindeki patatesi kaşıkıyoruz.Yanında soğan eksik olur mu hiç.Bizim M.Ali'yi bıraksan adam sabah kahvaltısında çayın yanında da soğan yiyecek.Bir çatırtı.Tavanın ortasında elektrik kablusunun ve ucunda ampulün bulunduğu direk yerde.Çürüyen ucundan kopup tam üstümüze düştü.Hakkı dayım,ben ve M.Ali, üç tarafa yattık.Direk çürüyen ucuyla tek taraflı tabana düştüğü için kurtardık.Hakkı dayım: -Aman uşaklar,direğe dokunmayın,ıslak,elektrik çarpar,diye bağıırıyordu. O gece öbür küçük odada yattık.Orası da farklı değildi.Direklerin ucu çatır çatır ettikçe gel de uyu.

Ortaokulu bitirdiğim yıl polis kolejine başvurmak istedim.Başvuruyu yapabilmek için de devlet hastahanesinden heyet raporu almam gerekiyordu.Ayrıca başvuru için yaşım küçük geldi.Zaten bir yaş küçük yazılmışım.O yıl bir çarşamba günü Hacıbektaş'tayız.Yaşımı büyütme için mahkemeye gireceğiz.Hacıbektaş'ın pazarı o gün olmadığı için babam kim varsa ilçede bulmuş getirmiş.İki şahitten biri rahmetli Ömer amca (Ömer Köksal,Recep'in,Ahmet'in babası).Hakimin odasına girdik.Sıra şahitlere gelince hakim,Ömer amcaya sordu:

- Bu delikanlının adı ne?

-Bilmem ki hakim bey,Asım mıydı,Yusuf muydu?

Hakim güldü,bu saf,temiz adamın yanıtına:

-Peki,sen adını bilmediğin birinin yaşını,doğduğu tarihi nasıl bileceksin?

Ömer amcam kara kara düşünürken hakim de kararı yazdırarak yaşımızı bir yaş büyüttü.Kayseri'ye rapor almak için ağabeyimle gittik; ama gözümüz bozuk olduğu için raporu alamadık,polis de alamadık.

.....
Yazmak hep yazmak istiyorum.Bu yazının başında dediğim gibi o yıllardan beri günlük tutabilseydim neler yazardım neler.Fransızların çok sevdiğim bir atasözleri var:"Gençlik bilseydi,ihtiyarlık yapabilseydi" derler.Yine de olanı biteni,aklımda az çok tutabildiklerimi elden geldiğince yazacağım.Bazen de üzülürüm.Niye köyümdeki yaşlılardan eski hikayeleri dinleyip not almadım diye.

Bir manşet okudum bugün
Gazetenin birinde
Şöyle diyordu:
"Altı yüz liraya köle düzeni"
Kimdi bunlar biliyor musunuz
Bir kömür ocağında
Yerin iki yüz metre altında
O ocağın yüzü kömür karası
On dokuz öleni
Ey hayat,bu mu kanunun,adaletin
Gelir mi dersiniz bir gün
Değiştirecek
Bu düzeni

.....
11 Aralık 2009
Numan Kurt

BİR YOL HİKAYESİ

28/10/2009

-Turgut,köye yolculuk ne zaman?

-Ekim ortasında gideceğim,niye sordun?

-Arabada başka kimse yoksa ben de geleyim,hem sana arkadaşlık ederim hem de memleket havası alırım.

-Gitme vakti yaklaşınca sana haber veririm.

Benzer konuşma birkaç defa tekrarlandı,daha önce de gidişlerimiz oldu.17 Ekim sabahı yola çıktık bu sonuncusunda.Hafta sonu,trafik rahat.İlk durağımız yol üstünde çuvallarla soğanın kayılı olduğu bir yer.Turgut,her yıl kendisinin ve ablasının kışlık soğanını buradan almış.Bu Kılıçlı köyünün soğanı da pek ünlüymüş.Soğan satıcısı çiftçi,zayıf,sakalı uzamış,elli iki yaşında olduğunu söyleyen; ama yetmişinde görünen,poyrazın sanki kavurduğu bir adam.Ben dönüşte almaya karar veriyorum.Adamla kısa sohbetten sonra yola devam ediyoruz.

Kavurmuş yaylanın ayazı

Ne diş kalmış ağızda

Ne de vücutta bir dirhem et

"Yok beyim yok"diyor

"Şu kuru soğan da olmasa açız

Haydi güle güle, siz sağ

Ben selamet"

Kırıkkale'ye girdik.Verdiğim bir sözü yerine getirmek istedim.1980'li yılların ortalarında Mucur Ortaokulu'nda çalışırken aynı sınıfta olan ikizlerden Mehmet'i görmek için.Yirmi kaç yıl sonra bu ikizlerle facebook aracılığı ile birbirimizi bulduk.Levent, Amasya Şeker Fabrikası laboratuvarında çalışıyormuş.Mehmet ise Kırıkkale'de diş hekimi.Yolumuzun üzeri olduğu için Mehmet'le görüştük.Babaları Talat Bey de o zamanlar Mucur Pancar Bölge Şefi'ydi.Dersine girmedim; ama çok başarılı bir öğrenci olarak bildiğim ablasının eczanesinde kısa bir süre buluştuk Mehmet'le.Ankara Sakarya Caddesi'nde bira içme sözüyle ayrıldık.Bu da benim için geçip giden yaşamın ayrı bir tadı oldu.İkizleri üç yıl hiç ayıramamıştım birbirinden.Sınıfta soru sorunca "Mehmet" dersem, eğer soruyu Levent biliyorsa o kalkarmış veya tersi olurmuş.

" Ne güzel

Size değer verenleri görmek

Yıllardan sonra

Ama

Öyle acımasız ki zaman

"Hiç değişmemişsiniz hocam!" deseler de

Değişen daha o kadar çok şey var ki

Saçlardan başka "

Bozkırda uzayıp giden,yılan gibi kıvrılan yollar.Yol boyunda tek tük söğütten,kavaktan başka ağaç hak getire.Çıplak tepeler,tepeler...Boş tarlalar.Kırşehir'e giriyoruz.Adının tersine şehir içi epeyce yeşil.Dışına bakarsan adı tam kendine uygun.Ameliyat geçiren teyze oğlumu,Ömer belemi kısa ziyaretten sonra yakındaki bir yerden peynirli,yumurtalı dört çörek yaptırıp yola düşüyoruz.Belem; parmak üzümü,domates,biber de verdi ya,köyde onları iyice sardırıp yiyeceğiz.

İlice'ten köy yoluna dönünce Turgut'un ilk sözü "Arkadaş,dışarda olunca burnumda tütüyor şu köy.Böyle gelip de görünce hevesim geçiyor." oldu.Niye geçiyor Turgut kardeşim? O kırk,elli sene önceki köy yok da ondan.Köy boşalmış,az sayıda insan kalmış.O insanlara elbetteki hiçbir sözümüz olamaz.Her zaman hoş beş edip hatır sorarlar; ama çiftçiliğin,hayvancılığın yok olduğu köyde köye özgü ne beklersin ki sen? Önce Turgut'un ayakta kalan baba evine gidiyoruz.Sağa sola bakıyor,"Anam daha Kayseri'ye gitmemiş." diyor.Yazın köyde kalan Saniye teyzeyi telefonla arıyor.Bu arada çöreklerle parmak üzümünü mideye indiriyoruz.Saniye teyze gelince de köy muhtarlığına,mezarlığa uğramak üzere yola çıkıyoruz.

" Evler evler

Kim bilir neler yaşandı

Nelere şahit oldu bu evler

Şimdi yıkık dökük hepsi

Arada avluyla çevrili kalmış

Tek tük evler

Olsa bile konuyla komşuyla

Bağları kopuk evler "

Köy muhtarlığında kimse yok.Köyle ilgili yazılarımı yeğenim Selçuk, kitapçık haline getirmişti.İki tanesini muhtarlığa vermek istedim.Duvarın dibinde oturan birkaç köylümüzle merhabalaştık.Kitaptan bazı bölümler okuduk.Okuduklarımızı Ali Deveci(Kaye'nin Ali),Sadi Akyürek ve İsmail Köksaldı(Kıfır Hacı'nın İsmail) çok sevdiler.Durup durup "Köyde de kalmadın ya,nereden hatırlıyorsun tüm bunları?" dediler.Geri uğrayacağımızı söyleyerek aşağı mezarlığa gittik. Uzun zamandır yağmur yağmadığı için her taraf toz içinde.Hele mezarlığın içi.Fare deliklerinden adım atacak yer yok.Yan yana yatan babamla anama,diğer yakınlarımıza görevimizi yaptıktan sonra Turgut her mezarın tek tek fotoğrafını çekti.Soyadlarına göre köy sitesine bu fotoğrafları koymuş.Bu paylaşımcı arkadaşşıma gönülden teşekkürler.Böyle paylaşımları her zaman yapıyor.

" Bir zamanlar ne avlusu vardı bu mezarlığın
Ne de mermerden yapılmış mezarlar
Okudum taşları tek tek
Çocukluğumuzda,gençliğimizde
Hayata sarılıp yaşayanlar
Şimdi mezar taşlarında yazılı
Duygulandım
Neler neler düşündürdü bana
Onları böyle görmek"

Köye dönerken Turgut'un bir yakınının ikram ettiği köy ayranını içtik.O gün ablasında kalacak olan arkadaşım Kızılağıl köyüne giderken beni de İlice'kte eski adıyla "Bekleme"de bıraktı.Kayseri'ye gidip yakınlarımı,yeğenlerimi görecekdim.Gittim,ölümünün üzerinden bir yıl geçen ağabeyimin çocuklarını,diğer yakınlarımı görmek beni mutlu etti.Onun mezarında hüznülensem de ne yapalım,hayat bu.Günler,aylar,yıllar geçip giderken bu hayatı az da olsa renklendirmek gerek.

.....

28 Ekim 2009
Numan Kurt

YOKSULUN GÖNLÜ ZENGİN

10/1/2009

Bir poyraz eser ki el ayak şişer, bir kar yağar ki diz boyu.Evimiz aşağı mahallede. İçi yırtık, yıpranmış kitaplarla dolu, örgü çantalarımız omuzumuzda, ayaklarımızda soğukkuşyular okula gideriz. Okul yukarı mahallede, köyün diğer ucunda. Toprak damlı, iki-üç göz evin önünden geçerken sert bir ses bizi durdurur olduğumuz yerde:

-Gelin uşaklar! Isının da gidin.

Bu ses, Cümemmi'nin (Cuma Coşkun) sesidir.Ellerimizi oğuşturarak gireriz içeriye. Dadağı kömürünün kızarttığı sobanın yanına bile yaklaşmadan ısınırız, benzimize kan gelir. Sonra da neşeyle okula koşarız. Bütün zavallılığı, sessizliği ile Ohulu teyzem de bir şeyler mırıldanır; ama ne söylediğini biz de anlayamayız.

Ramazan ayında, kış-yaz hiç fark etmez, "tak tak" teneke sesiyle uyanır sahurda köylü. Pencereilerin altında sıtma görmemiş sesiyle bağırır Cümemmi:

-Kalkın, kalkın!

Her evin penceresine yaklaşır, ışık yanıcaya kadar çalar tenekeyi. Otuz gün boyunca o kadar boş tenekeyi nereden bulurdu bilmiyorum. O zamanlar köy yerinde çok zordu bu. Her gün değnekle vura vura birini yamultur, atardı. Gecenin soğuşunda, karanlığında , peşinizde havlayan azgın köpeklerle kolay değildi bu iş.

Köyde düğünler dört gün sürerdi. Cümemmi bu düğünlerin değışmez çaycısıdır. Düğün odası çoğu zaman bir giriş, bir odadan oluşan yerlerdi. Girişteki o küçücük yerde gazocağı üzerinde çay kaynar, bardaklar leğendeki kirli suda yıkanırđı. Musluk suyu yok, aynı suda bardaklar bir iki çalkalanırdı o kadar. Biz çocuklar o çaya bile ulaşamazdık. Bırakın çay içmeyi, her konuk gelişinde oynayan köçeğı bile Cümemmi'nin korkusuyla titreyerek seyrederdik. Köçeğın oyunu bitince hepimizi dışarı kovalardı.

Hiç de hak etmediğı bir lakapla, "Deli Cüme" diye anılan bu adam köyümün bekçisi, çaycısı, ramazan tenekeçisiydi. Köyün en yoksuluydu; ama gönlü zengindi. Alın teri ile kazanır, birkaç işi birden yapardı. Soyadı gibi hareketli, coşkundu.

.....

Adana terminalindeyim. Bir düğün için gittiğim Adana'dan, Ankara'ya dönüyorum. Otobüsün kalkış saatini beklerken gülümseyerek gelen birini gördüm. Yanıma geldi:

-Merhaba ağabey nasılsın, burada ne işin var?

-İyi de ben seni tanıyamadım kusura bakma!

-Ben Gürsel'im, Cuma Coşkun'un oğluyum.

Onun bu ilgisi beni mutlu etti.Yoksul Cümemmi'nin gönlü zengindi. Köylünün belki de küçümsediğı bu adam soğukta bizi ısıtır, ramazanda uyandırırđı. Hem de elinde tüfekte muhtarın hep yanında olan köy bekçisiydi. Onu anarken aklıma gelen dizeleri de sıralamadan edemedim:

"Poyrazın sesine

Teneke sesini kattım

Yoktu ki bir davulum

Sesi hoş gelsin kulağınıza

Kamyon kamyon ne buğday ne pancar sattım

İşte yamuk teneke

İşte demsiz çay

İşte çalar almaz muhtarlık tüfeğı

Benim alın terim"

Numan Kurt

ALİŞEN EMMİ'NİN DÜKKANI

13/1/2009

Rahmetli dedem ilginç bir adamdı. Yaşar Kemal'in "Yer Demir Gök Bakır" adlı romanındaki Koca Halil gibi neredeyse köyün hepsine küserdi. Bazen biz torunlarından başka kimseyle konuşmadığını düşünürdüm ben. En yakın komşusu Bakkal Alişen Emmi ile uzun yıllar kavgalı yaşadı. Ne zaman bir yağmur yağsa onların kavgası da patlardı. Şimdi iyi anımsamıyorum ama iki evin arasındaki dar geçitten dolayı olmalı. Kısacası ceviz kabuğunu dolduramaz, eften püften, bugün hepimize gülünç gelen nedenler. Gerçi kavgalarında el, yüz çizikliğinden başka yaralama da olmazdı ya. Hani adam, karşısındakine "Hava da bulanıyor, yağmur yağacak herhalde." demiş. Karşıdaki de kaldırmış vurmuş. Adam "Ne vuruyorsun?" deyince de "Sen bana ördek dedin." demiş. "Yağmur yağacak, su birikecek, ördekler yüzecek." diye devam etmiş. İşte bizimkilerinki de böyle bir kavga. Anlayacağınız köylümün söyleyişiyle "kıl-kendir" sebeplerle olurdu kavgaları. Yaşlandığında dedemin en yakın dostu rahmetli Alişen Emmi'ydi. Onun bakkal dükkanından hiç çıkmazdı dedem.

Alişen Lale'nin bakkal dükkanı, köylümün alışveriş yaptığı, ondan da önemlisi dükkandaki tahta kalasalara oturup "lafın belini kırdığı" yerd. O sohbetleri, yakınmaları, atıp tutmaları çocuk ve yeni yetme gözlerimizle hayranlıkla izlerdik. Dükkan; içeriye girince karşıda tereklerin, tezgahın bulunduğu, tezgahın sonra iki duvara dayanmış, bir de kapiya yanlamasına uzanan oturma kalaslarından oluşan bir göz yerd. Oturmalıkların tezgaha yakın olanlarına büyükler, kapiya yakın yerlere de yer bulabilirsek biz çocuklar, gençler otururduk. Titiz adamdı Alişen Emmi. Ne satarsa ve sattığı da tartılması gereken bir şeyse gramı gramına denk getirirdi. Koyu sohbe giren büyüklerimizden biri "Alişen, ver ordan elli kuruşluk şekersucuğu!" der, o katı, cevizli, şimdikilere benzemeyen şekersucuğunu şapırtıyla, afiyetle, bizim de ağızımızın suyunu akıtarak yerd. Biz çocuklar da bakardık öyle. "Bu Cafer de onca bisküvileri, lokumları, şekersucuklarını niye yemez." derdik çocuk aklımızla. Burası bizim olsaydı bakın nasıl yerdik biz. Alişen Emmi'nin dükkanını anlatırken o hararetli sohbetlerden iki kişi kalmış aklımda. Biri "Kürt Emmi" diye bildiğimiz, o zaman gerçek adını hiç duymadığımız Mustafa Amca'ydı. Her yıl yağmurun yağmadığından, ekinlerin bitmediğinden yakını; ama hasat mevsiminde de en çok buğday onun tarlasında çıkardı. Anlatırken herhangi bir konuyu "Söze atırıyım (getireyim)" diye başlardı. Diğeri de "Topalın Bayram" olarak anılan yakın komşumuz Bayram Amca'ydı. "Yaniye" diye başladığı sohbetlerini severdim nedense. Alişen Emmi'nin dükkanı akşamları kapansa bile bir ihtiyaç için geç saatlerde vardığımızda ya kendisi ya da Nimet Ana hiç üşenmeden açarlardı dükkanı, bir kibrit de olsa verirdi.

.....
Ankara'da oturan köylüm Feyzullah Kaya, Alişen Emmi ile ilgili, benim çok hoşuma giden bir anısını anlattı. Onun ağzından buraya aktarıyorum: "Bir gün İstanbullu Amca'nın oğlu Hasan'la (Genç yaşta rahmetli oldu.) birer yumurta aldık, bakkala gidiyoruz. Ben elimdeki yumurtayı kulağıma yaklaştırıp salladım, yumurta cılk. Temiz, saf Hasan'a: -Sendeki yumurtaya bakayım, hangisi büyük?
Hasan, yumurtayı verdi. Aynı renkteki yumurtaları değiştirdim. Bakkala varınca Alişen Emmi önce bendeki yumurtayı güneşe tutup baktı:
-Senin yumurta sınıfı geçti, dedi.
Sonra Hasan'daki yumurtaya baktı:
-Oğlum, senin baban böyle hile bilmezdi. Sen nereden öğrendin?
Yaptığımdan haberi olmayan Hasan'ın utancını düşündükçe bugün de üzülürüm."

.....
Geçenlerde Cafer'e takıldım. "Senin tezgahta durup da hiçbir şey yemediğine hayret ederdik." dedim. Bu yazdıklarımı yeni deyimle elbette ki "nostalji". O zamanlar gerçek bir Anadolu köyü olan köyümden bende kalanları gençler de okur, öğrenirse mutlu olurum.

"Kimse cesaret edemezdi
Aşır Emmi'nin yanına oturmaya
Ne zaman vuracağı belli olmazdı yumruğu
Yanına oturanın sırtına
Ve ben unutamam hiç
Köyümün uzun boylusu Şih Mehmet ağabeyin
Dışleri arasında çıkan tuhaf ıslığı
Alişen Emmi'nin dükkanında"

Numan Kurt

AKLIMA GELENLER

15/2/2009

"Yirmi iki yıl bir Anadolu kasabasında
Çıplak tepelerin,dağların çevirdiği
Bozkırın ortasında
Güzel dilimin şiirlerini, öykülerini
Okudum
O solgun yüzlü
Köy, kasaba çocuklarına"

Hiç unutmuyorum.Dersleri tekdüzelikten kurtarmak için , işte sözlük, metin çalışmaları ,dilbilgisi konularını işlerken okuma parçası hangi türdeyse o türde yazılmış yazıları okurdum öğrencilerime.
Bir "Havva" öyküsü vardı Vüsat O.Bener adındaki yazarımızın. "Benim saçlarım yumuşak, Havva'nın saçları keçe gibi..."diye başlayan bu öyküde evin küçük kızının gözüyle yakın bir köyden getirilen "besleme" kız Havva anlatılıyordu. Öyle sessiz, ilgiyle dinlerlerdi ki öyküyü teşekkürleri gözlerinden anlaşılırdı."Öğretmenim bir öykü daha..."diye bağırırlardı. O dinleyen beyinlere neler okumazdım ki...Ömer Seyfettin öyküleri, Cahit Kulebi, Fazıl Hüsni, Orhan Veli şiirleri, başka seçme öyküler, masallar hatta Necip Fazıl'dan "Kaldırımlar".Şimdi değişik mesleklerde, işlerde çalışan öğrencilerimden mesajlar alıyorum."Bize dilimizin zevkini tattırdınız." diyenler var, minnet duygusunu ifade edenler var. Ee ne yaparsın bizim gibi öğretmen eskilerinin azığı da bu. Herkes yerinde, işinde sağ olsun.

.....
Sınıfa girdim.Günün ilk dersi.Ön sıradan bir kız öğrenci parmak kaldırıyor."Söyle Üstün" diyorum, "sabah sabah bu heyecanın ne?" "Öğretmenim" diyor bu Gümüşkümbet köyünden ilçenin ortaokuluna yeni gelmiş saf, temiz köylü kızı "cık, nasıl yazılır?" Ben bunu yazıyla tam anlatamıyorum. Hani bizim yörede bir şey sorulduğunda ağızla "Hayır!" anlamına gelen bir ses çıkarılır ya, Üstün onu soruyor işte. Ne diyeceğimi şaşırıyorum. Biraz kem kümden sonra "Cık" diye yazılır herhalde Üstün!" diyorum. Üstün o sesi ağızla çıkarıyor, deftere "cık" yazıyor; ama bir türlü kafasına yatmıyor bu.

.....
Okul yeni açıldı. O zaman ilköğretim okulları yok. Ortaokul olarak adı geçiyor. Aflak (Altınyazı) köyünden beş altı öğrenciyi peş peşe kaydoldukları için aynı sınıfa vermişler, 6/E sınıfına. İlk ders genellikle yeni öğrencileri tanımakla geçer. Onları hem konuşturur hem de aile yapısıyla tanırız. Tahtaya kaldırdığım ilk öğrenciye soruyorum:
-Adın ne?
-Evet öğretmenim,Metin...
-Hangi okuldan geldin?
-Evet öğretmenim Altınyazı ilkokulundan.
Numaraları da art arda olan bu öğrencilerin hepsi, her söze "Evet..."ile başlıyor. Bu benim tuhafıma gitti. Daha sonra o köyü bilen öğretmen arkadaşlara sorduğumda bunun nedenini öğrendim. Köyün ilkokulunda bu çocukları beş yıl okutan öğretmen her söze "Evet.." diyerek başlarmış. Bu olay da bize anlatıyor ki insan eğitiminde en önemli kişi ilkokuldaki öğretmendir.

.....
"Sevgiyi gözler belli eder
İçinde pırıltı
İçinde ışık
İçinde gözyaşı
Yoksa
Neye yarar o gözler"

Dün "Sevgililer Günü"ydü. Tüketim düzenlerinin kurulduğu toplumlarda sayısı her geçen gün çoğalan o "günler"den biri işte. Sevgi her zaman içindir, öyle senede bir gün hatırlanmaz.Birkaç kez bıkmadan seyrettiğim bir film var. Ünlü Kırgız yazar Cengiz Aytmatov'un eserinden uyarlama: "Selvi Boylum, Al Yazmalım".O filmde en hoşuma giden cümle şudur: "Sevgi emektir, sevgi paylaşmaktır...". Neymiş efendim, ilk görüşte aşık olmuşmuş.Laf bunlar. Sen karşındakini tanımadan, emek vermeden, paylaşmadan onu nasıl seversin, ona nasıl aşık olursun? "Sevgili" sevgi duyulan demektir. Bu hep karşındaki bayan ya da erkek olmaz ya! Ana, baba, kardeş,evlat, arkadaş, eş...sevilen herkes sevgilidir.Sevginiz hiç eksilmesin efendim.

"Elbette özlüyorum
Sabahları bir öğrencimin
'Günaydın!' deyişini
Ama her şeyin

Bir sonu var
Yeni başlangıçlar bulup
Paylaşarak
Anlamli kılacaksın bu tekdüze hayatın
Gidişini"

Numan Kurt

YUNNAK, DEĞİRMEN, KÖMBE

“Şimdi Gölyeri,Kuruhüyük kaldı mı?” demiştim bir yazımda.Kalmadı.Köyün etrafındaki tüm çayırlar kurudu,boz toprak oldu.İçinde küçük bir çay akan,kaynak suyunun çıktığı pınar bulunan Gölyeri ile ilgili anlatacaklarım var da ondan söze böyle girdim.

Gölyeri,bizim köyle Tataryeğenağa köyü arasında bir çayırılık.Diğer çayırılıklardan farkı içindeki çay ve pınar.Rahmetli babam sert görünüşlü bir adamdı.Yanında bırakın arkadaşça konuşmayı, ayağımızı uzatıp oturamazdık bile.Mahallenin çocuklarını “Hasan emminiz geliyor!” diye korkuturdu anneleri.Dövmediği,sövmediği halde bakışlarından korktuğumuz bu adam yaşlılığında da her şeye ağlayacak kadar duygusallaşmıştı.

Babam,1950’li yılların sonunda Ankara’da mide ameliyatı olmuştu.Sonradan “Yanlış yapmışlar,midemin çoğunu almışlar.” diye yakındığı bu ameliyattan gelişini hayal meyal hatırlarım.Eli midesinde,solgun bir yüzle bir akşam eve geldiğinde bizler evin bir köşesine büzülmüş,üzüntümüzü bile belli edememiştik.Annemin ağladığını biliyorum.

Köylümün hitap şekliyle Hasan Çavuş,yani babam, bundan sonra köyün tulumbalardan çıkan sert,kumlu suyunu hiç içmedi.Biz iki kardeş ona uzun süre Gölyeri’ndeki pınardan su taşıdık.Eşeğe heybeyi atar,testileri heybenin iki gözüne yerleştirir getirirdik suyu.Kaynağından pırıl pırıl büngüldeyen bu suyu tasla testilere doldururduk.Babamdan başka kimse içmezdi o suyu.Zahmetli de olsa bu su getirme işinin zevkli yanları da vardı.

Köyde o zamanlar elektrik yok.Doğal olarak çamaşır makinesinin adı bile bilinmez.Peki nerede yıkanacak kirlenenler?Haydi ufak tefek günlük kirlenenleri evde leğende yıkadın,kilimi palazı,yorgan yatak yüzü ne olacak? Bunun için de özellikle yaz sonlarında yunnağa gidilir. Şimdiki gençler “Yunnak da neymiş ?” diye düşünebilirler.İşte bu saydıklarımın yıkanması olayıdır yunnak.Ben Gölyeri’ne gittiğimizi hatırlıyorum.Genellikle traktörle gidilirdi;ama olmayınca eşeklerle gidildiğini de biliyorum.Çayırın ortasındaki küçük çayın yanına ateş yakılır.Üzerine kara kazanlar kurulur.Isınan suyla getirilen kirliler yıkanır.Sonra tokaçlanıp çayın suyu ile durulanır.Yıkananlar akşama dek kuruması için çayırın üzerine serilir.Biz çocuklara gelince:

"Billur gibidir kaynağında su
Koşarız bir çaput topun peşinden
Ne de tatlı gelir
Yorulunca
Çökeleklî dürüm
Ve de bir tas pınar suyu
Çalışan analar,bacılar olur
Yorulan biz"

Akşam,yıkananlar kuruyunca eve dönülür.Anaların işi bitmez.Herifin,çocukların karnı acıkmıştır,sıcak aş gerekir.

.....

Ekinler,temmuz sonlarında biçilir.Buğdayın iyisi elenir,temizlenir,yeygilik için ayrılır.Un ya da bulgur yapılacaktır kış için.Değirmen yoktu köyümüzde.En yakın değirmen Kızılağıl köyündeydi,şosenin kenarında.Traktörle giderdik değirmene.Bir kez eşeklere çuvaları atarak da gittiğimizi hatırlıyorum.Ağabeyim giderken de gelirken de altı kilelik (yaklaşık iki üz kilo) çuvaları sırtlar atardı vagonete.Değirmene varınca her şey hazır mı? Sıra bekleyeceksin. Arkadaşım M.Ali Deveci ile bir gece Kızılağıl’da onun akrabalarında kaldığımızı hatırlıyorum. Büyüklerimiz de traktör vagonetinde sabahlamış olmalı.Buğdayı öğütmenin de ayrı bir keyfi vardır.

"Boşaltırsın buğdayı çuvaldan
Üstteki tekneye
Sıcak sıcak un akar
El yakar
Dolar alttaki tekneye
Değirmenci bağırrır:
'Hey uşaklar!Geçiyor değirmenin boğazı'
Kürekle doldurulur çuvallara
Sıcacık un
Basacaksın o unu tıka basa
Eğilip bükülmesin çuval, giderken
Taş gibi ola"

Bu zahmetlerle eve getirilen un tandırdaki sacda yufka,çörek; göçmen fırınında kömbe olur.Yine buğdaydan yapılmış bulgurla bir pilav pişirip de serdin mi yufkanın üzerine tadına doyum olmaz.Daha önceki yazılarımda da zaman zaman belirttim.Tek amacım köyümün geçmişteki,bugün de kalıntıları olan kültürünü tanıtmak.Geleceğe olabildiği kadarıyla kendimce aktarmak.Köyümün insanları,köy dışındaki hemşehriler okursa ne mutlu bana.

.....

7 Ocak 2010
Numan Kurt

ÖNCE GERÇEKLER, SONRA ÖZLEMLER ve HAYALLER

11/10/2009

Üç yıl kadar önce ne bilgisayarım vardı ne de yazı yazmak gibi bir uğraşım.Köyümüz adına bir sitenin kurulduğunu öğrenince site kurucusu arkadaşım Turgut Temizyürek'in de isteğiyle "KÖYÜMÜ ANARIM" adlı ilk yazımı yazdım.Bu yazıyı ricam üzerine o zaman çalıştığım dershanedeki sevgili genç arkadaşlarım bilgisayara geçtiler,köy sitemize gönderdiler.O yazımda Necati Cumalı'nın "Selim'i Anarım" adındaki bir öyküsünden söz etmiştim.O öyküdeki Selim yoksul; ama yapıcı bir insandı.Davasına bakan avukatın yazıhanesini bile çiçek bahçesine çevirmişti.Dünyaya iyimser gözle bakan,yaşamı üretmek,çalışmak olarak algılayan bu adam benim hep kahramanım olmuştur.Çevremizde böyle insanlar çok olsaydı ülkemiz,çevremiz,doğamız çok daha değişik olurdu.Hele de benim o ağaçsız,çeşmesiz,bahçesiz köyümde böyle insanlar ne kadar da gerekliydi.

Oturduğum sitenin bahçesi yemyeşil.Buraya ilk geldiğim yıl beni ziyarete gelen bir arkadaşım ile buradaki çeşit çeşit ağaçlara bakarken arkadaşım bana, "Bunun adı ne,bunun adı ne?" diye soruyordu.Ben de "Ne bileyim,benim köyümde ağaç mı vardı,ben söğütle kavaktan başkasını bilir miyim sanki!" demiştim.Şimdi şimdi köydeki bazı evlerin bahçesinde az da olsa ağaç var.Bizim çocukluğumuzda,gençliğimizde hiç yoktu.Belki bir gün Selim gibi insanlar çoğalır da o bozkırdaki köyüm , şair Ziya Osman Saba'nın dediği gibi "Bir yer düşünüyorum yemyeşil/ Bilmem neresinde yurdun/ Bir ev günlük güneşlik/ Çiçekler içinde memnun" bir yer durumuna gelir.

O öyküdeki Selim'i anmışken yıllarca arkadaşlık yaptığım, her gidişimde de ziyaret ettiğim Mucurlu emekli öğretmen Muzaffer Yıldırım'dan da söz etmeden geçemeyeceğim.Mucur-Yücesan tesislerinin tam karşısındaki yol Mucur'un Şatıroğlu Mahallesine gider.Yeşillikler içinde giderken köye girişteki ilk evden sonra arabanızı sağ tarafta durdurun.Derenin içine doğru yürüyün.Hani Orhan Veli demiş ya "Gemlik'e doğru denizi göreceksin/ Sakın şaşırma" diye.Siz de sakın şaşırmayın.Orada el emeği doğa cennetini göreceksiniz.Selam verip oturmaktan çekinmeyin.Hoş gönüllü Muzaffer Öğretmen'in çayı da hazırdır,başka içecekleri de.Sözüne sohbetine de doyum olmaz.Bunları yılların dostluğu ile iltifat olsun diye yazmıyorum.Gidin,kendiniz görün.İnsan eliyle doğada neler yapılmış.

Bunca girişten sonra ben de köyümle ilgili geçmişe dönük özlemlerimi,geleceğe dönük hayallerimi o çok sevdiğim şiir-öykü tarzı anlatımım ile yazayım dedim.Sitemize okumuşlarımızın,okuyanlarımızın yazdıklarını çok bekledim;ama herhalde boşuna bekleyeceğim.Bir yazının ille de edebi eser olması gerekmez ki!Yaz kardeşim.Bir anını yaz,babanı,anneni,dedeni,ebeni,tanıdıklarını yaz.Belki bundan sonra yazılır umuduyla oturup yazıyorum.

Bir Hayal,Bir Özlem

Çıksam

Şu Kırangıç'ın tepesine

Başka seyredecek tepe mi var

Baksam bozkırdaki köyüme

Söğütler,kavaklar,gürgenler arasında

Yalnız kırmızı kiremitli evleri görsem

Yeşillikler içinde

Özlerim

Sabah güneşi yükselirken

Anamın göçmen sobasında pişirdiği

Peynirli,onun yüreği gibi sıcacık kömbeleri

Üst gözünde sobanın fokur fokur

Çay kaynarken

Yurdumun yemyeşil köylerinde olduğu gibi

Köyüme yerleşmiş emekliler

Köy odasının önünde

Çay,kahve,ayran içiliyor

Söğütlerin altında

Siyasetten,ekonomiden dem vuruluyor

Ara sıra da okey oynansın canım

Mutluluk içinde

Baharda,yazda

Hele de kış aylarında

Köy odalarında,Alışen Emmi'nin dükkanında
O sekiz köşe kasketli köylülerimin
Sohbetlerini
Özlerim
Kadınlarımızın,gelinlerimizin
Kapı önü serpenekte Kirman eğirip çorap örüşlerini
Özlerim

Her evde artık bilgisayar var
Baba,sabah sabah gazeteleri okuyor
Anne mi,o da merak etmiş
Yemek pişirme konusunda
Bilmediklerine bakıyor
Köyde oturup kalmıyor emekliler
Yurdunu tanımak için
Turlara da katılıyor

Oynamayı ben pek beceremezdim ama
Ne de hoşuma giderdi
Komşu köylerle yapılan
O kale direksiz sahalardaki futbol maçları
Köyün tek minibüsüyle ya da
Traktör vagonetine oturup maça gitmeyi
Özlerim

Yarın bilmem kimin doktor oğlu
Köye gelecekmış
Emeklileri,çocukları
Sağlık kontrolünden geçirecekmış
Haftaya da ziraat profesörü
Meyvecilik,buğday yetiştirme konusunda
Bilgi verecekmış
Köyün kalkınması için de herkes
Elele vermiş

Tek gözlü,iki gözlü odalarda
Üç beş köy çocuğu
Okurduk kentte kasabada
Köye gelince haziranda
Başaklanan ekin tarlalarında
Bekçi korkusuyla yolduğumuz ekinlerden
Firik ütmeyi özlerim

Ne geçmişin özlemine ne de geleceğin hayaline
Saplanıp kalmadım
"İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar" diyor ya şair
Kimi severek okur bunları
Kimi de güler geçer
Benimki de böyle bir uğraş işte
Anlatmanın zevkini başka şeylerde
Bulamadım

.....
11 Ekim 2009
Numan Kurt

PEKMEZ TADINDA

29/11/2009

Pekmez sever misiniz bilmem.Çoğu insanın sevdiğini,doğal besleyici olarak da özellikle kışın evine alıp yediğini biliyorum.İlkokulun son iki yılını bağık bahçelik bir köyde,Hacıbektaş'ın Topayın (Akçataş) köyünde okudum.Ağabeyimin ilk öğretmenliğe başladığı şirin bir köydü.Oranın parmak üzümüne,kara üzümüne doyum olmazdı.O güzelim üzümlerin bir kısmı şarap olurdu,bir kısmı da pekmez.Üzümün çiğnenerek şirasının akıtılıp şaraba hazırlanması ya da pekmez kazanında kaynatılışı bugünkü gibi gözümün önünde.Şarabın evlerde kaçak yapılışı yasaktı. Evi okula yakın komşu Ali Dayı,jandarmaya ihbardan korktuğu için iki küp şarabını "Hoca,bunları okulun kömürlüğüne koy, burda şarap olduğu kimsenin aklına gelmez." diye okul kömürlüğüne koydurmuştu.Bazı akşamlar Ali Dayı misafirliğe gelince beni kömürlüğe yollarlar "Haydi,bir tas şarap getir." derlerdi.Ben de çocukluk bu ya, getirirken tadına bakardım.Şarap neyse de o köydeki pekmezin tadına doyum olmazdı.Şimdi o şirin köyde çeşmelerin kurduğunu,bağın bahçenin pek kalmadığını oralı bir arkadaş ara sıra anlatır.Bir de şaka ekler sözün sonuna "Bak,bizim şaraptan içtiğin için böyle yüzünden kan damlıyor."

Bir "pekmez akıllı" hikayesi anlatmak istedim de sözü böyle dönüp dolaştırdım.Ankara'da oturan Kırşehirliiler iyi bilir.Kırşehirliilere diğer illerden gelenler "pekmez akıllı" derler.Köyüm,idari olarak Nevşehir'e bağlı olsa da çokları bizi Kırşehirli diye bilir.

1996 yılı Nisan ayında Ankara-Batıkent Mobil Lisesine atandım.Aradan iki üç ay geçti.Öğretmen arkadaşlarla birbirimizi tanıyıp yavaş yavaş şakalaşmaya da başladık.Bir gün öğretmenler odasında oturuyoruz.Ben odanın kapıya yakın bölümünde masadayım,iki üç arkadaş da koltuklarda oturuyor.Biri ağırdan ağırdan bana takılmaya başladı:-Hocam,bu Kırşehirliilere neden pekmez akıllı diyorlar?

-Ben, Nevşehirliyim; ama yakın olduğumuz için Kırşehirli de sayılılırım.Zaten eski ilimiz de Kırşehir'miş.Pekmez çok tatlıdır,herhalde hemşehrilerimizin aklı da tatlı olduğu için öyle demişler.

Konuşma böyle şaka yollu sürerken öğretmenler odasının kapısında iri yarı,saçları dökülmüş biri belirdi.İşin ilginç yanı iki elinde de küçük pekmez bidonları vardı.Ayrıca da orada oturanlara dönmüş beni soruyordu:

-Efendim,iyi günler,ben Numan Kurt'la görüşmek istiyorum.

Şaşkın şaşkın soruyu sorana ve bidonlara bakan arkadaşlar beni gösterip:

-İşte, karşında oturuyor,dediler.

Bidonları masaya bırakıp elime sarılarak:

-Hocam,ben sizin Mucur'dan öğrenciniz Mahmut Sarıyıldız, uzun zaman geçtiği için tanıyamadım,kusura bakmayın. Mahmut'la sarıldık,öpüştük.Arkadaşlar da şaşkınlık içindeydi.Hem görünüş olarak yaşı bana yakın olan birinin öğrencim olması hem de tam "pekmez muhabbeti" yaparken iki bidon pekmeze gelmesi onlara ilginç gelmişti.Mahmut bir okulda öğretmenlik yapıyormuş.Boş kalan zamanlarında da pekmez,acı toz biber gibi yiyecek maddeleri satıyormuş.Bu eski öğrencim Mucur'un İnaç köyündendi.Sohbetin ve olayın böyle çakışıp örtüşmesi üzerine epeyce konuşup gülüştük.

Daha sonra Mahmut sık sık okula pekmez,biber satmak için geldi.Ben de onu çalıştığı okulda ziyaret ettim.Çok ilgi gösterdi,iltifat etti.Hep pekmezle uğraştığı için böyle güleryüzlü ve neşeliydi Mahmut herhalde.Bu da işin şakası.

.....

Bu yazıyı bir bayram günü yazıyorum.Boş otururken köyümüze yakın bazı köylerin bilgisayardaki sitesine de bakıyorum.Hepsinde soyadlarına göre aile fotoğrafları var.Sitelerine katkıda bulunmuşlar.Bizim sitemize de köyümüzü,köylümüzü tanıtan yazı ve fotoğraflar gelsin istiyorum.Pek ilgi çekmeyen uzun siyasi yazılar var.Gönderen arkadaşları kesinlikle eleştirmiyorum; ama bu yapıştırma yazıları ilgilenenler kaynağından da okuyabilirler.Birkaç defa yazdım; ama sonuç değişmedi.Öyle yazılar da gönderilsin.Asıl gerekli olan bir köy sitesinde o köyü,o köyün insanını tanıtacak yazılardır.Okur yazar herkesin köyüyle ilgili anlatacak bir şeyleri vardır. Başka köylerdeki insanların bile o siyah beyaz fotoğraflarına bakarken,o fotoğraflardaki bazı tanıdık yüzleri görünce mutlu oluyor insan.Her evin,her insanın ne öyküleri vardır.Bunun ille de polisiye olay gibi ilgi çekici olması gerekmiyor.

.....

Bak

Çal şu kapıyı

Ne öyküler anlatırlar sana

Geçip giderken bu dünyadan

Senden de kalsın hatıralar

İçtenlikle,sevgiyle

Anlatılan

Anılar ki hepsi eski fotoğraflar tadında

Dökülen birer yaprak

Yaşamdan

.....
29 Kasım 2009
Numan Kurt

MÜDÜR KOLTUĞUNDA YATAN FARE (Okul anıları)

23/1/2009

-Öğretmenim, ben koymuştum o ölü fareyi müdire hanımın koltuğuna, dedi Nihal.

-Neden Nihal? Neden bu akla gelmez hareketi yaptın?

-Anlatayım da dinleyin. Geçtiğimiz 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı günü sabahı okulun kapısındaydık. Biliyorsunuz ben bando takımındayım. Arkadaşlarla bir iki tıngırdatıp güya prova yapıyorduk. Bu sırada okul müdiremiz Nadire Hanım geldi. Hiçbimize "günaydın" bile demeden benim kulağımı tuttu ve "Sen bir öğrencisin, nasıl böyle saçlarına fön çektirir, süslenirsin?" diyerek hakaret içeren sözlerle beni azarladı. Arkadaşlarımın içinde çok aşağılanmışım. "Ben bunun acısını çıkarırım!" dedim içimden. İşte iki aydır aradığınız öğrenci benim. Şimdi hakkımda istediğiniz işlemi yapabilirsiniz.

Öğretmen, şaşkınlıkla dinledi Nihal'in bu samimi itirafını. İki ay önce okulda olanları düşündü ve gülümseyerek "Teşekkür ederim kızım, otur yerine!" dedi. Peki nasıl gelinmişti bugüne?

.....

Öğretmenler odasında birkaç öğretmen oturmuş sohbet ediyor. Bunlardan Suzan Hanım ve Ayşe Hanım o gün okul nöbetçisi. Odanın kapısı hızla açılıyor. Müdire hanımın zaten kırmızı olan suratı iyice kızarmış, bağıyor:

-Siz nasıl böyle otursunuz? Aşağıda olanlardan haberiniz var mı?

-Hele oturun, sakın olun, diyor okulun en kıdemli öğretmeni Mehmet Bey.

-Nasıl sakın olurum hocam, aşağıda odama inin de bakın neler olduğuna. Bunun hesabını bu nöbetçi öğretmenlerden soracağım. Kesin onlar yaptırmıştır.

-Aman müdire hanım, peşin karar vermeyin. Bir bakalım odanıza.

Müdirenin değer verdiği, anlamadığı gelen yazıları bile danıştığı Mehmet Bey'le diğer öğretmenler koşar adımlarla müdür odasına iniyorlar. İçerdeki manzara şu: Müdür koltuğunun üstünde bir fare yan gelmiş yatıyor. Keyfi de çok yerinde diyeceğiz; ama bu bir ölü fare. Öğretmenler şaşkınlık içinde; ama bir yandan da pek belli etmeden bıyık altından gülüyorlar. Müdire hanım köpürüyor iki nöbetçi öğretmene:

-Biliyorum siz yaptırdınız bunu, ben size bunun hesabını soracağım!

-Olur mu müdire hanım, diyor Mehmet Öğretmen, bir öğretmen böyle bir davranışı nasıl yapar? Eski anlaşmazlığınıza dayanıp sinirle hemen karar vermeyin. Biz bunu yapanı zamanla ortaya çıkarırız.

Herkes şaşkınlık içindeyken müstahdem Hüseyin'i çağırıyor Mehmet Bey:

-Hüseyin, temizle şunu! Müdire hanım, siz de sakınlaşın. Bunu öğrencilerden biri yapmıştır, biz araştırır, bulur, disiplin kurulu olarak cezasını veririz. Başka yere haber verdiniz mi?

-İlçe milli eğitime telefon ettim.

-Önemli değil, üstelemeyin, kısa zamanda çözeriz.

Bu arada müdire hanımla araları zaten bozuk olan nöbetçi öğretmenler bir taraftan suçlandıkları için ona kızarlarken bir taraftan da olayı düşünüp kıs kıs gülüyorlar. Mehmet Bey işaret parmağını dudaklarına götürerek "Sus!" işareti yapıyor onlara. Bu arada fare ölüsünü atıp gelen Hüseyin gülererek:

-Hocam, şeytanın aklına gelmez, kim yapmış bunu?

-Aman Hüseyin, diyor Mehmet Bey, bir de sen yangına körükle gitme, diye kulağına fısıldıyor Hüseyin'in. Sen ellerini sabunla, çay getir de içelim.

.....

İşte olay bu. Daha önce Marmara'da bir ilçeye atanmak için dilekçe veren müdire hanım iki ay içinde okuldan ayrılıyor. O ayrıldığı gün de Nihal sınıfta Mehmet Bey'in dersinde bu tuhaflığı kendisinin yaptığını itiraf ediyor. İnsan bazı olaylara gülsün mü ağlasın mı bilemiyor. Okulun bu yaştaki en güzel kızlarından birine arkadaşlarının içinde hakaret etmek böyle bir cezayı gerektirir miydi, diye düşünür bazen Mehmet Öğretmen. Kötü niyetli olmayan; ama bunun yanında da becerikli, işini bilen biri de olmayan müdire hanımı da düşündükçe üzülür. Üç yıl boyunca öğretmeninden, öğrencisinden çok saygı gördüğü okulu aklına gelir bazen. İnsanın eğitimi gerçekten zordur; ama zorluğu yanında çok da keyiflidir.

.....

Not: Bu olayda öğretmen isimleri değiştirilmiştir.

Numan Kurt

AMAN TANDIR

4/3/2009

Büyük ressam, şair,yazar Bedri Rahmi Eyüboğlu "TEZEK" adlı kitabında anlatıyor: "Bakanlıklardan birine yeni gelen toy bir memur, çeşitli yakıtlar üzerine bir çizelge hazırlamakla görevlendirilmiş.Vilayetlerden birinde "Hangi yakacağı kullanıyorsunuz?" sorusuna yanıt olarak boyuna "tezek" lafı gelirmiş.Ömründe tezek nedir bilmeyen toy memur bir soru açmış o vilayetin görevlilerine: "Tezek nedir, miktarı, kalorisi?" Vilayetten şöyle yanıt gelmiş: "Tezek b.ktur, miktarı çoktur, kalorisi yoktur." Sonra devam ediyor Bedri Rahmi, Anadolu izlenimlerine şiirsel anlatımıyla:

"Ah gözünü sevdiğim aydın kişi
1952 senesinde Anadolu'da
Hala tezektir her işin başı
Amma burnumuzun dibindeki dağda linyit varmış
Kara kömür çıkarmış on parmağını topraktan
Damar damar
Yüzümüze bakarmış
Onun yanibaşında başı boş bedava
Kızılırmak akıp gidermiş
Kimin umurunda...gelsin tezek,gitsin tezek
Öyle tiryakileri var ki mübareğin
Nerede ise iri kıyım sarıp tüttürecek"

Çok sevdiğim bu ressam ozanın satırlarını okurken benim de anlatacaklarım var bu tezikle ilgili diye düşündüm.
"Yahu biz hangi devirdeyiz, şimdi tezikle ne işimiz var?" diye düşünenlere şunu hatırlatmak isterim: Bugün bile yurdumun doğusunda tezek çok önemli bir yakacaktır. Ayrıca geçmişin yaşayışı, kültürü bugünün gençlerine ancak dil yoluyla kalıcı olarak anlatılır.

.....
Adamın adı Mustafa
Ufacık bedende kocaman kafa
Köyün sığırını güder
Niye demiş ona köylü
"Kazgüden"
Kulakları da az duyan bu adam
Komşu Avuç köyünden
Üstelik de sığır güden
Öğle sıcağında yazın
Getirir sığır sürüsünü Kazgüden amca
Mezarlığın altındaki boşluğa
O gün sığırın yattıktan sonra bıraktıklarını
Yani b..larını
Toplamak sırası kimdeyse
Sığır kalkar kalkmaz
Toplanır yaş yaş tezekler
Sırası gelen de ertesi günü bekler
Kazgüden amca da bu işin
Sıraya koyanı
Kolay mı olmak bu sürünün
Baş çobanı

Akşama doğru
Devrilirken gün
Sığır sürüsünü karşılarız
Biz köy çocukları
Köye dönen ineklerden
Bir yaş, dumanı tüten
Tezek düşecek de yere
Biz de dolduracağız gözerlere

Bir kış ahırlarda biriken
Hayvan dışkıları
Her sabah
Kadınlarımız tarafından
Atılırlar temeğe
Zamanı gelince kazarız biz onları
Hepsi olur
Kış için yakılacak kerme
Ekmek yapılacaktır
Aman tandır, gözüm tandır
Tütme, yan da bizi
Utandır

Bizim gözümüz ekmekte değil çörekte
Biter mi anaların, bacıların işi
Ekmekten sonra kuru fasulye
Vurulacaktır tandıra
Çömlekte

Kermesiyle,yapmasıyla gıhıyla
Tezeği andık
Bedri Rahmi kadar güzel anlatamasak da
Elimizden geldiğince
Köyümüzün bir yönünü
Daha yazdık

.....

Numan Kurt

ÖYLESİNE BİR DENEME

29/4/2009

Boş kaldıkça Montaigne'in Denemeler'inden bölümler okurum. Çağlar ötesinden, beş yüz yıl öncesinden öyle seslenir ki bu aydınlanmacı bizlere,şaşar kalırsınız.Hayat,insan,dostluk,yalnızlık,mutluluk özgürlük,ölüm...üzerine yazdıkları insanın yaşam felsefesini bile değiştirir. Bazen bir karamsarlık çöker üstüme.İstesem de kurtulamam bundan.Ne için? Gelecek için, sağlık için,başka problemler için,yurdun hatta dünyanın geleceği için.Gençlerin bugünden yarına umutla,güvenle bakamadıklarını düşünürüm.Burada açıkça yazamadığım pek çok kaygı kemirir içimi. Sonra o konuyla ilgili bir Montaigne denemesi okuyunca sanki dünyam değişir. Bu adamın dedikleri yüzde yüz doğruymuş gibi moralim yükselir.Oysa adı üzerinde bir "deneme"dir bu.

Herkesi korkutan,kaygılandırılan "ölüm" üzerine bakın ne diyor Montaigne: "Başımıza bir kez gelen şey büyük bir dert sayılamaz.Bir anda olup biten bir şey için bu kadar uzun zaman korku çekmek akıl karı mıdır?" "Bütün dertlerin bittiği yere gideceğiz diye dertlenmek ne budalalık!" "Hayat, kendiliğinden ne iyi ne kötüdür.Ona iyiliği,kötülüğü katan sizsiniz. Bir gün yaşadıysanız, her şeyi görmüş sayılırsınız.Bir gün bütün günlerin eşidir.Başka bir gündüz,başka bir gece yok ki!

Babalarınız başka türlüünü görmedi

Torunlarınız başka türlüünü görmeyecek"

İşte bu adamı okudukça insanın ölüme bakışı bile değişiyor.Bu denemelerini Lucretius adlı bir şairin şiirleriyle de çok güzel süslüyor. Bu yazısında iki dize var ki gerçekten insana yaşam felsefesi aşıyor:

"İnsanlar yaşatarak yaşar birbirini

Ve hayat meşalesini,birbirine devreder koşucular gibi".

.....
Anadolu insanının hele de kendi bölgem olan Orta Anadolu insanının sıcaklığını, candanlığını,konukseverliğini iyi bilirim. Onların yeteri kadar eğitilmemişlikten kaynaklanan bazı davranışlarına hiç de tepeden bakmam.Biz çocukken çorba aynı tasta içilir, yemek aynı kapta yenirdi. Herkese ayrı ayrı tabak da yoktu,ayrı yemeyi düşünecek görgü de yoktu. İnsan neden kötümser, karamsar olur? Bu gün de insanımızın tuhafliklarını anlatayım dedim.Bunları yazarken sakın yanlış anlaşılmasın. Doğrusu varken neden böyle eğrilerini yaparız, onu anlatmaya çalışacağım. Arkadaşlar benim bu davranışlar karşısında tavırlarıma alaycı yaklaştıkları için ben de alaycı bir dille anlatacağım.

"Dersimiz Türkçe

Her yıl keyifle anlattığım bir konu:

'Mektup Nasıl Yazılır?'

Ali Ekber Çiçek türküsünün iki dizesiyle

Başlıyorum söze:

"Mektup selam söyle benden sılaya

Söyle benim için de eller ağlasın"

Merakla dinliyorlar

Anlatıyorum, anlatıyorum

Şuraya hitap,

Sonra giriş,gelişme, sonuç

Selamla başlamayın

Önce mektubun yazılış sebebini anlatın

Haberlerle,isteklerle geliştirin

Sonunda da kısaca selamınızı

iletin

Şuna selam eder ellerinden,

Diye uzatmanın

Var mı anlamı

Dolmakalemlerle yazılmalı

Siyah ya da mavi mürekkepli

Kağıt çizgisiz, beyaz olsun

Falan filan

Bir parmak kalkıyor arka sıralardan

"Böyle her kurala uyarak

Yazmazsak olmaz mı hocam?"

Ben de diyorum ki

Hem ona hem sınıfa

"Sen, tastaki çorbayı

Tepene dikerek mi

Yoksa kaşıkla mı içersin

İkisinde de çorba mideye gider

"Tepene dikersen elalem ne der?"

O zaman

Uyacaksın insana yakışana

Kurallara uygun olana

.....

Günlerden Pazar.Bugün kendimize kahvaltıda bir ziyafet çekelim diye sabah sabah pide fırınındayız. Sıcacık pideden iki tane istiyoruz.Fırıncı, sanki pideleri koyacağı gazete parçası çok temizmiş gibi bir de parmağıyla tükürklüyor gazeteyi.Neden yaptığını sormuyorsunuz bile.Onun için bu o kadar doğal ki... Yere tükürenlere, sümkürenlere sakın karışmayın.Dayak yiyebilirsiniz sonra. Sokak varken adam ağzını, burnunu niye evdeki lavaboda temizlesin(!) Hani yazarken kullandığımız noktalama işaretleri var ya! Öyle alışmış ki bazıları, konuşurken küfür, olmuş onun cümlesinin noktası, virgülü.

Arkadaş grubu, oturuyoruz bir masaya. Salatası, mezesi, barbunyası, ezmesi geliyor sofraya. Beyefendi alıyor ekmeği, daldırıyor salataya. Dört parmak salatanın içinde. Canım tadı mı olurmuş böyle yemeyince.Biraz da kalender olmalıymış insan.

Hangi devirde yaşıyoruz? Bir evde su içmek için tek bardak mı var? Yemek yerken, lokmayı çiğnerken ağzını açarsan elbete şapır şapır eder ağzın. Böyle onlarca olumsuzluğu sıralamak mümkün. Eleştiri getirdiğinde size söylenen "İstanbul'da mı büyüdün kardeşim?" sözüdür.İnsan gibi davranmak, görgülü olmak için İstanbul'da mı büyümek gerekiyor? Gerçi şimdi o eski İstanbul da yok ya!

.....

Önce Montaigne geldi aklıma. Sonra da insan gibi yaşamak.Kibarca davranmak varken kabalığın; temizlik varken pisliğin ne işi var yaşamımızda? Herhalde yanında nokta bile olamayacağım o büyük denemeciye özendim. Adı üzerinde deneme.İçinde de "ben" varım.

.....

NumanKurt

KÖYÜMDEN İLGİNÇ BİR KİŞİLİK: KIFIR HACI EMMİ

13/1/2009

Mavilim mavişelim
Tenhada buluşalım
Mavilim

Güneş tepede.Boruklu Çökük'te pancar tarlasındayız. Hacı Emmi'nin elinde pembe yağlık. Kadın , çocuk halaya durmuşuz. Halay başı Hacı Emmi'nin öbür elinde de küçük, yuvarlak el aynası var. Diğer tarlalarda çalışan kadınlara ayna tutuyor. Bir taraftan da türküye devam...

Mavilim yazık sana
Bal koydum azık sana
Mavilim

Öğle sığağında Hacı Emmi'nin neşesi de olmasa tarlada çalışmak çekilir gibi değil. Hacı Emmi dediğim kişi namı diğer "Kıfir Hacı". Bu lakabı nereden almış bilmiyorum. "Kıfir", ağaçlara zarar veren bir kurtçuk. Atalar "Yiğit namıyla anılır." demişler.Bizim köyün neşe kaynağı Kıfir Hacı Emm'i de, çok ciddiye alınan biri olmasa bile namıyla, lakabıyla analım.

Aslında hazırcevap bir adamdı; ama çok ve yerli yersiz konuşması ciddiye aldırılmazdı onu. Köydeki pek çok kadına da kendince lakaplar takardı. Onun söylediklerinden kimse de alınmazdı. Yakıştırmalarına, küfürlerine çok gülerdik. Kendine göre pasaklı saydığı bir yeni gelin için "Saatini sütün içine düşürmüş de saat çökeleğin içinden çıkmış." yakıştırmaları herkesi güldürmüştü.

Köyde çok sayıda traktör varken onun katırı ve arabası ünlüydü. İlçeye gelen amir, memurlarla çabuk tanışır; onlar da Kıfir Hacı Emmi'nin küfürlerinden keyif alırlardı.Yaşlılık yıllarında gözleri az görmeye başlamıştı.Mucur'dan birkaç arkadaşı İlice'kteki kahveye, Haşim'in kahvesine gitmiştik. Hacı Emmi de orada oturuyordu. Çaylarımızı içerken birisi beni göstererek "Hacı Emmi, bunu tanıyor musun?" dedi. Dikkatlice baktıktan sonra adımı söyledi. "Pekiii..."dedi o kişi "öbürleri kim?" Hacı Emmi baktı baktı, sonra: "Ne bileyim.....,hepsi kalın bağırsaktan çıkmış gibi." dedi.(Tabi noktalarla belirttiğim yerde onun ünlü ayıp sözü var, yazmam mümkün değil.) Önce tuhaflaşan arkadaşlar sonra bastılar kakhahayı.

Mucur'da çalıştığım ilk yıllardaydı. Bir komşuyla sinemaya gittik. Gece geç vakit karanlıkta eve dönüyoruz. Şimdi ilköğretim okulu olan eski ortaokulun yanına yaklaşınca karanlıkta güç bela yürüyen Hacı Emmi'yi gördüm. "Merhaba Hacı Emmi, nereye gece vakti böyle?" dedim. Şöyle bir baktı "Bizim Nasuh'un evine gidiyorum." dedi. "Gel, bize gidelim." dedim, kabul etmedi. Sonra duydum ki "Beni gördü de sahip çıkmadı." demiş. Hacı Emmi bu.

" Seni çok ciddiye almasalar da
Köyümün neşesiydin sen
Kıfir Hacı Emmi
Tek katırlı arabanla
Ağzından düşmeyen sigaranla
Ve de küfürünle
Anarız seni "

Numan Kurt

GÖBEKLİ'YE SEVGİYLE

14/1/2009

" Seni düşünürken aklıma
Düğünlerde çalan davulun, zurnanın
Sesi gelir
Halaydaki kıvraklığın
Adam gibi adamlığın gelir
Boğazına düşkünlüğün yüzünden yaşadıklarımızı
Anlatırım buluştukça çocuklarına
Ve de koca göbeğini "

Her insan gibi seveni de sevmeyeni de vardı. Genç sayılabilecek bir yaşta göçtü bu dünyadan. Benim ayrı bir sevgim, saygım vardı ona. Bunun için de anlatmak istedim yaşadıklarımızı. Şu gelip geçici dünyada sevgiden yüce duygu var mıdır ki? O zaman sevgiyle analım göçüp gidenlerimizi. Birkaç anımla yad etmek istedim Bayram ağabeyimi. Benim özel bir işim için geldiğimiz Ankara'dan Mucur'a dönüyoruz. Otobüsün ön taraflarında yer bulamadık, arka koltuklardayız. Ramazan ayındayız, otobüstekilerin çoğu oruç, yiyen çok az. Bayram ağabey şeker hastası olduğu için oruç tutmuyor, tutmuyor; ama on beş dakika geçmeden muavinden su istiyor. Bitirilen şişelerin sayısı arttıkça muavinin de suratı asılıyor. Akşam yaklaşıyor. İftar vakti gelince otobüs en yakın lokantada duracak. Duracak ama iftari açmak isteyen yolcular su isteyecek. Sonunda yalvarıyor muavin: "Ağabey, ne olur, birkaç şişe su kaldı. Yolcular isteyince ben ne diyeceğim?"

.....
Mucur'da çalışırken ara sıra İlice'e giderdik arkadaşlarla. Aşağı yukarı her gidişimizde orada olurdu bizim Göbekli. Yine böyle bir günde Haşim'in Yeri'nde bir tavuk yiyelim dedik. Lokantaya girip masaya oturduk. Yiyeceklerimizi söyledik. Haşim, tavuğu fırına verdi. Bu arada kocaman bir tepsi ile çoban salatasını da getirdi. "Aman ağabey, dur!" dedik ya tavuk gelinceye kadar salata da ekmek de bitmişti. Köye gittiğim zamanlar onu evinde ziyaret ederdim. Köyde az sayıda bulunan ağaçlardan bir ikisi de onun evinin önündeydi. O söğüdün altına oturur, ayrıranını içerdik. 1957-58 yıllarında köyümüzde öğretmenlik yapan Balıkesirli İzzet Ernur, babamı ziyaret için Mucur'a gelmişti. Okuldan izin aldım ve bu saygıdeğer, köyümde okumayı başlatan idealist öğretmeni iki gün gezdirdim. Yağışlı, soğuk bir günde çamur içindeki köye vardık. Köy kahvesi ağzına kadar dolu. İzzet Hoca'yı tanıttım. Beklenen ilgiyi görmemek hocayı da üzdü sanıyorum. Çünkü birkaç kişi oturdukları okey masasından lütfen hoş geldiniz dedi. İçlerinde iyi ki Bayram ağabey vardı. Sevgili hocamızı kucakladı, bizi evine götürdü. Hocanın burukluğu da azaldı. Kayseri'de eski öğrencilerinden gördüğü ilgiyle daha da neşelendi. Mucur'dan köye gidiyorum. Köylümüzün eski söyleyişiyle "Bekleme"de indik, yanımda eşim de var. Otobüsten iner inmez Bayram ağabey, bir avuç anahtarı kucağıma attı, bizim indiğimiz otobüse binerek Kayseri'ye gitti. Ne yapacaktım bu anahtarları? Belli ki araba anahtarı bunlar. O sıra Dacia marka bir araba vardı altında. Ona binip köye gitmemiz için bırakmıştı anahtarları. Ben de ehliyeti yeni almıştım; ama şoförlüğüm yok. Her neyse bindik arabaya. Araba çalıştı; ama hareket etmiyor. Sağa sola bakarken dışarıdan bir genç "Ağabey, el frenini indir!" dedi. Gülüşerek yola çıktık. Köye doğru ikinci vitesle yol alırken eşim "Bak, traktörle bir köylün geliyor, selam ver." dedi. Ben arabanın kornasını bulup "biip" sesini çıkarıncaya kadar traktör çoktan uzaklaşmıştı.

.....
Köyümüzün yolunda, suyunda, mezarlığında emeği olan sevgili Bayram ağabey, göbeğin kadar gönlün de genişti senin. Evime her gelişinde oturduğun o nazik sandalyeler kırılırdı; ama sen bizi hiç kırmadın. Toprağın bol olsun, nur içinde yat.

Numan Kurt

DÜĞMECİK OTUNUN MAVİSİ

13/1/2009

Ekinler biçilmeye iki üç ay kala sığırın karnı pek doymazdı köy yerinde. Otlayacak yer bulamazdı hayvanlar da ondan. Ekin tarlalarının arasındaki ot bürümüş boş tarlalara giremeyen, tırmandaki otları da yiyemeyen sığır sıpa aç dönerdi akşam üzerleri ahırlara. Aç dönen sığırın karnını doyurmak bize düşerdi. O tırmanlardaki, boş tarlalardaki otlardan yolar, eşeklere şelekleri yerleştirir, sığır gelmeden önce eve dönerdik. İnekler doymalı ki süt vermeliydi. En çok getirdiğimiz ot da düğmecik otuydu. Biz köy çocukları için eşeğe yüklü şeleklerin ortasındaki otun üzerine kurulmak, koltuğa oturmaktan daha rahattı. Ben o koltuğa(!) oturmayı çok severdim.

"Hiç unutmadım düğmecik otunun mavisini
Şimdi gidiyorum köyüme
Bu güzelim ot da tükenmiş
Çakırdikeniyile pis kokulu üzerlik
Durrken yerinde"

İneklerin eve aç döneceği bir bahar gününde, akşama doğru eşekle getirdiğim bolca düğmeciği evle ahırın arasına serpiştirdik. Sığır, köye aşağı mahalleden girer, köyün yukarisına dek evlere dağılırdı. Bizim ev aşağı mahalledeydi. Evin önüne serdiğimiz otları diğer hayvanlardan korumak için otun çevresinde yerimizi almıştık. Yine de aç dönen inekler, o taze kokulu düğmecik otuna saldırdı. Bunu gören ağabeyim onları kovalamak için eline bir taş alıp ineklere fırlattı. İneklerden birinin karnının altından geçen taş yere çarparak benim gözüme geldi. O anda gözümü kapattığım için göz altımda derin yara açtı. Köyde ne ilaç ne sağlıkçı var. Beni bağırtı bağırtı yaraya bir yerden güç bela bulunan tendürdiyotu sürdürdüler. Çektiğim acı anlatılmaz. Yaranın izi hiç kaybolmadı sağ gözümün altında. O izi gördükçe olayı ve de düğmecik otunun mavisini hatırlarım.

.....

Bunları yazarken yine yaraların o zamanki köy yerinde tedavi edilişi ile ilgili başka bir olayı anımsadım: Pancar sökme mevsimi. İşçiler söküyor, kadınlar ve biz çocuklar da kırıyoruz pancarı. Bıçağı indiriyoruz pancarın pürüne. Yeşil yaprakları ayrılıyor kökten. Bıçak bir keresinde pancarı tuttuğum sol elimin işaret parmağını yan taraftan, tırnağa yakın yerden sıyırdı aldı. Kan durmuyor. Oradaki kadınlar: "Hemen parmağına işe!" dediler. Ben uzaklaşıp bu işi yaparken onlar da bir kağıt parçasını yakıp külünü yaraya bastırdılar. İki mikrop birbirini nötrleştirerek (!) bizim yaraya ilaç olmuştu anlaşılın. Kıfır Hacı Emmi'nin Boruklu Çökük'teki tarlasında başka hangi ilaçla hangi tedavi uygulanırdı ki(!)...

" Bugünün çocuklarına yapılan sünneti
Küçücük yaralara atılan dikişi
Görüyorum da
Nasıl sağlıkla ulaştığımızıza
Bu günlere
Şaşıyorum"

Numan Kurt

TOPAK TAŞIN KENARI

"Hey nari topak taşın kenarı
Nari de dibinde yedik nari
Hey nari aldattı da gelmiyor
Nari de seni alırım deyi

Nari de vur dibekler oynasın
Nari oy çal bilekler oynasın "

Orta Anadolu bozkırının yanık sesi Çekiç Ali'nin yerinde oturanı oynatan bu türküsündeki "dibek", "ağaç ya da taştan oyulmuş büyük havan" anlamına gelir. Bizim buğday dövdüğümüz "soku" da büyük bir taş dibek sayılır. Buğdayı, kabuğunun soyulması için, bu taş dibeklerde tokmakla dövme işine de o zaman köyümde "soku dövmek" denirdi. Dövülüp kabuğu soyulan ıslanmış buğday kurutulduktan sonra çekilip bulgur yapılır.Bulgur plavı da köylünün vazgeçilmez yemeklerinden biridir.

Hani köyümüzün gerçekten yüz elli hanelik bir Anadolu köyü olduğu zamanlarda, benim çocukluk ve gençlik dönemime denk gelen 1960-70'li yıllarda iki küçük göl vardı.Biraz büyükçe olanı aşağı mahallede hemen evlerin yanında, diğeri ise mezarlık yakınındaydı. İşte o evlerin yanındaki gölün yanına da bir "soku" konmuştu. Harman hasat kalkınca bu soku dövme işi başlardı.Kim döverdi sokudaki buğdayı? Kim dövecek, elbette ki biz gençler. Elimizde ağaçtan birer tokmak, üç ya da dört kişi sıralanırız sokunun etrafına. Güm güm indiririz tokmakları ıslak buğdaya.Buğday yumuşadıkça iş daha da kolaylaşır. Tokmaklar ahenkle inip kalkar.Hele de bizi gören genç kızlar varsa ter alınımızdan akarken yorgunluk akla bile gelmez. Bazen de tokmaklar havada tokuşur; ama olsun."Gençlik başında duman" ise ne kıymeti var böyle tersliklerin.

O gün de sırtımda kısa kollu beyaz gömlek var.Tokmağı tutunca şişen pazulara biraz da şişinerek bakıyorum.Şimdi kimler olduğunu unuttum; ama dört genç keyifle soku dövüyoruz. Çok dövmüş olmalıyım ki iş bitince tokmağı bıraktığımda sağ kolumun yeterince açılmadığını gördüm."Allah Allah bu neyin nesidir?" diye düşünürken orada bulunanlar:

-Nimet Ana bu işlerden anlar, gidin ona gösterin, dediler.

Bir iki kişi de:

-Ne bilsin Nimet Ana, bunu, sen en iyisi Avuç köyüne Hacı Adil'e git, diye başka bir yol gösterdi.

Ben hemen, evi bulduğumuz yere yakın olan Nimet Ana'ya gittim.Kolumu bir iki çevirdikten sonra:

-Bu kolun çıkmış kurban olduğum, sen Hacı Adil amcaya git, çeksin, dedi.

Ağrısı sızısı olamayan sağ kolumu bir büyük yağlıkla (mendil) askıya aldıktan sonra bir arkadaşla Avuç köyüne doğru yola düştük. Ne ile dersiniz,tabi ki yürüyerek. O zamana dek sınıkcılık konusunda bizim yörede bir efsane olan Hacı Adil amcağı hiç görmemiştim. Onun hakkında anlatılanları çok dinlemiştik. Bugün Büyük Atatürk'ün "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözünü kendisine ilke edinen bir insan olarak tıp dışındaki tedavilere pek kulak asmam. Oysa yöremizde sınıkcılık konusunda herkesin inandığı, övdüğü bu Hacı Adil amcaya ben de inanıyorum. Köye varıp onun evini bulduk.Odasına çağırdı.Koluma şöyle bir baktı:

-Senin kolundaki damar kasılması evladım, ne iş yaptın?

-Köyde soku dövdüm.

-Bir süre öyle işler yapmayacaksın,o kendiliğinden açılır.

Kolum kısa süre içinde düzeldi.Hakkında "Doktorlar bile kırık çıkık da Adil amcaya gelirmiş, her kırığı çıkığı tedavi edermiş." söylentisi dolaşan bu adamı hayranlıkla anarım. Çok zeki biri olduğu yorumunu yaparım her zaman. Rahmetle andığım bu adam sayesinde bizim yörenin sonradan olma sakatı bile azdır.

.....

Soku, buğday, bulgur derken "mercimekli pilav" geldi aklıma. Kış yaz köylünün sofrasında baş yemektir pilav. Sulu pilav dediğimizi serilmiş yufkaların üstüne döküldüğünde yemeyi çok severim. Ben biraz mercimekli olanından söz edeyim.

Patoz gelmiş yanaşmıştır harmana. Anadutlar, dirgenler elde habire sap yığarız patozun ağzına. Sapları dev gibi yutan ağza sap yetiştirmek en zor iştir.Bu işi de genellikle Asım ağabeyim yapar. Öğleyn ara verilir. Koca bir kapta mercimekli pilav konur gölgelik mola yerine. Yanında baş baş kuru soğan ve de elbette ayran. Yufkayla sokum yapılır, yumulur ırgat pilava. Biraz sonra ne pilav ne soğan ne de ayran vardır ortada. Dikilir gungulular tepeye.Pilav, taş gibi oturmuştur mideye. Harmanın saplarından yuva açan ırgatlar uzanırlar gölgeye.

"Bir yaz sapı verirken patoza
Bulanmışken her yanımız samana, toza
Birden Yüksekli köyünden Mevlüt'ü gördüm
Irgatlar içinde
Benim ortaokuldan arkadaşım
Nevşehir'de

'Ne ararsın burada?' dedim
'Okumadık senin gibi gardaş,ırgat olduk biz
Ekmek parası için
İşte böyle
Yollara düştük hepimiz'
Okulu ta o zaman bırakmıştı
Okumada çok geriydi
Şimdi nerede, ne yapar Mevlüt
Bilmem ama
Onun harmanda alnında birikenler
Gerçek alın teriydi."

25 Şubat 2010

Numan Kurt

GÜZEL BİR GÜNDE MUTLU BİR BULUŞMA

GÜZEL BİR GÜNDE MUTLU BİR BULUŞMA

Bir teşekkürünüz mutlu ediyor bizi
Beş parmağın beşi de bir mi
İnsanoğlu çeşit çeşit
Demek ki biz
Zevk alıyoruz
Bir merhabadan
Birbirlerini görüp de
"Ooo! Kaç yıldır görmem seni?"
"Şu karşıdaki kimin nesi?"
"Ne iyi edip de
Her yıl buluşturuyorsunuz bizi"
Gibi
Daha çok değişik sözler edenlerden
Adınız gibi inanın bu uğraşından
Bu hemşehriyi, akrabayı bir araya getirmekten
Hiçbir çıkarımız yok
Hoşumuza gidiyor insanların
Gözlerindeki mutluluk, yüzlerindeki heyecan
Ve diyoruz ki
Nedir o eften püften kırgınlıklar
O şunu demiş, bu bunu demiş
İşte, benim şunuma gelmemiş
Küçük olaylardan da
Mutlu olmalı insan
Bir gün bizi de terkedecek bu can

-Turgut, bu yıl ne düşünüyorum biliyor musun?

-Söyle hocam!

-Bu yıl Ankara'daki köylülerimizi yemekte değil de bir piknikte bulşturalım.

-Çok iyi olur, köyde yapsak bu pikniği...

-Köyde olmaz. Kimi götürebiliriz ki köye? Hem bizim köyde piknik yapmaya uygun yer mi var? Bir söğüt gölgesi bulmak bile zor.

Sonunda Ankara'da uygun bulacağımız bir piknik yerinde bu düşüncemizi gerçekleştirmeye karar verdik. Şura mı olsun, bura mı olsun, derken Yenimahalle Belediyesi tam o günlerde yeni bir piknik alanı açtı. Gittik, gördük gerçekten temiz, yeşil, güzel bir alandı. Turgut arkadaşımızın belediyeye müracaatı sonunda, öyle bir uygulamaları olmadığı halde köy pikniğimiz için yirmi kadar da masa ayırdılar. Yoksa gelenlere yer bulmamız mümkün değildi. Kapıdan giren araçlar için, kişiler için alınan ücreti de almadı görevliler. Piknik günü sabah saat 9.00'da oradaydık ikimiz de. Kimseleri göremeyince şaka da yaptık birbirimize. "İkimizden başka gelen olmayacak herhalde?" diye.

Ama hiç de öyle olmadı. Öğleyn yapılan ikramdaki servis sayısından anladık ki bu yıl da yüz yetmiş civarında hemşehrimiz gelmiş. Sonra gelenlere yer bulmakta bile zorlandık. Açık havada, geniş alanda olduğu için bu buluşmamız, herkes rahat dolaştı, sohbet etti. Altunbileklerin üstlendiği ikram işini de aksaksız gerçekleştirdik. Böyle günlerde ufak tefek aksaklıklar olsa da kusur aramanın bir anlamı yok. Bu bir gönül işi. Yapmak zorunda olduğumuz bir organizasyon değil. İşin özü, bizim için önemli olan aynı toprağın, köyün insanları olarak buluştuk, konuştuk, fotoğraflar çekindik, birbirimize hal hatır sorduk.

Bir yıl kadar önce çok ciddi bir rahatsızlık geçiren Feyzullah Kaya'nın konuşmasa da gözlerindeki mutluluk bizi de mutlu etti. Doksan üç yaşındaki Hacı Ali Ünsal amcanın gelişi de ayrı bir sevinçti bizim için. Üç yıldır her buluşmamıza katılan değerli hemşehrimiz Nail Ünsal'ın mütevazılığı da gerçekten övgüye değer.

Başka kimler mi vardı? Aklıma gelenleri sayayım: Selim Deveci, Ali Altunbilek, Hüseyin Kaya, Ramazan Tekin, Duran Köksal, Selahattin Köksal, Yusuf Öztürk, Lütfi Bozdağ, Necdet, Bülent, Kubilay, Nihat Bozdağ kardeşler, Musa Lale, Cafer Lale, Musa Kaya, Osman Kaya, Feyzullah Kaya, Muzaffer Çelik, Ali Köksal (Ali Duran'ın oğlu), Nihat Bozdağ (Şih emminin oğlu), Erol Taş, Yusuf Şahan, Dilek Ünsal, rahmetli Ömer Akyürek'in eşi ve çocukları, Akın Karakaya, Hüseyin Deveci, Kaya Duman... Bu tek tek saymaya çalıştıklarımın eş ve çocukları.

Bu piknikte en ilginç yanlardan biri de yıllardır köylülerini görmeyen birinin yaşadığı mutluluktur. Piknik boyunca

dolaştı, sordu, tanıştı. Bu , küçük yaşta köyümüzden ayrılan Döndü Bulut (Ünlütürk)'tu. Hoyla'nın Ali emminin kızı. Bu samimi davranışı için biz de ona ve emekli öğretmen eşine teşekkür ediyoruz.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da yardımlarını hiç esirgemeyen Mustafa Altunbilek'e (Kendisi yurt dışında olduğu için katılamadı.), bir ricamız üzerine köyümüzden kalkıp gelen muhtarımız Derviş Temizyürek'e ve de tüm katılanlara teşekkür ediyoruz.

Aklımızda kalan ise üç yıldır, yaşları bizden küçük olduğu halde ziyaretlerine de gittiğimiz birkaç hemşehrimizin sebebini hiç anlayamayacağımız katılmayışlarıydı. Gönüller bir olsun, diyerek onlara da sevgi ve selamlarımızı yolluyoruz. Gelecek yıllarda bu dostluk buluşmalarını yine gerçekleştirebilmek umuduyla... Hemşehrilerimize saygı, sevgi ve selamlar.

Numan Kurt
13 Haziran 2010

KÖYDE NİŞANLI OLMAK

KÖYDE NİŞANLI OLMAK

-Ooo! Hoş geldiniz efendim, sefalar getirdiniz. Buyrun, buyrun, ayakkabıları içeride de çıkarabilirsiniz.

-Hoş bulduk. Sizin bu katı da her gelişte şaşırıyoruz.

-Ayakkabılarınıza yer kalmamış, şu gazetenin üstüne de koyabilirsiniz. Lütfen salona geçin.

Köylülerine eşleriyle birlikte misafirliğe gelen Ali ve Tahsin beyler her seferinde aynı samimiyetle karşılanırlardı. Salonda koltuklarına oturunca da hal hatır sorma faslına geçilirdi. Aynı köyün insanları için de ortak sohbet konusu elbette köyleri, köylüleriydi.

Bu akşam ziyaretinde de söze ilk başlayan Ali oldu:

-Yahu hocam! Geçenlerde köye gittim. Bizim aşağı mahalle tam bir virane olmuş. Kırk yıl önce hepsi dolu olan evler bomboş. Bir iki aile, birkaç yaşlı kalmış mahallede. Baktım baktım da "Nerede o, 1960'ların yüz elli hanelik anlı şanlı Sadık köyü?" dedim.

-Ohooo Ali! Sen de bu devirde köy hâlâ yerinde dursun, diyorsun. Sen, ben niye geldiysek herkes ekmek yediği yere göçtü. Kimi işe girdi, kimi okudu ayrıldı.

Söz sohbet böyle devam ederken Tahsin duramadı, Ali'nin eşine takılmaya başladı:

-Zeynep, sizin köyde genç kızlar evlenme vakti gelince "Ahh! Sadık'tan birine varsam!" dermiş öyle mi? Bir de hamile kadınlar yönünü bizim köye döner "Bir kızım olsa da Sadık'a gelin versem!" diye dua edermiş.

Zeynep:

-Aman canım! Bu şişkinliğiniz de hiç bitmez. Kaldı mı şimdi o köy? Siz de köyde kız bulamayınca komşu köylere gelirmişsiniz. O zamanki köyünüzü, bizim köyleri ara da bul! Bizim köylere yine de tekrar gelip yerleşenler var, sizin o eski anlı şanlı köyünüzde şimdi o da yok ya!

Ali'nin eşi Zeynep, komşu köylerden birinden gelin gelmişti köyümüze. Her akşam oturmasında da bugün olduğu gibi Ali'nin yakın arkadaşı Tahsin'le köy yarıştırlardı. Birbirlerine takılmadan edemezlerdi. Ali'nin de hep gülerek dinlediğimiz bir "gelinkıza gitme hikâyesi" vardı ki bu buluşmaların çoğunda anlatması istenirdi. Çok da zorlamadan Ali o gün de başladı hikâyesini anlatmaya:

-Biliyorsunuz ben o zamana göre biraz geç evlendim. Ne yaparsın gariplik. Gurbettesin, ana yok, babanın da sözü geçmez. Çocuk yaşta çalışmaya başlamışsın. Sahip çıkanın da olmayınca böyle oluyor. Yine bugünlerime bin şükür. Ben, Zeynep'le nişanlıyım. O zaman evlilikler hep görücü usulü olduğu için nişanlanıp da gelinkıza gidinceye kadar Zeynep'i şöyle yakından bile görmemişim. Zeynep, komşu .....köyünde. Bizim köyle o köyün arası yürüyerek bir saat çeker. Biz böyle birbirimizi görmeden, konuşmadan duracak değiliz ya! Ben de bir akşam nişanlıma, o zamanki köylünün tabiriyle gelinkıza gitmeye karar verdim. Nişanlıyla gündüz görüşürler mi adamı? Öyle olunca da akşam karanlığında orada olmak zorundayım.

İkide bir arkama baka baka da olsa akşam karanlığında, korka korka Zeynep'in köyüne vardım. Doğrudan kapıyı çalmak olmaz. Karanlıkta, ses etmeden Zeynep'in evinin yanındaki ahıra girdim. Eh, köy çocuğuyuz. Ahıra, ineğe alışığız. Oranın kokusu bile beni rahatsız etmiyor. Zaten ilk kez nişanlıya gelmenin heyecanı ile kokuyu falan duyan kim? Hatıllara bağlı ineklerin arasına saklanmış otuyorum. Kayınpeder Hasan emmi yatıp uyuyacak da bize öyle haber gelecek. Ben de o zamanın evlerinde yük lük görevi yapan "evlik"e girip nişanlımla görüşeceğim. Bunları düşünüp, nişanlımla neler konuşacağımı hayal ederken dışarıdan gittikçe daha iyi duyulan ayak sesleri geldi. Ahırın kapısına yaklaştı. Kalbim heyecandan duracak sanki. "Herhalde kayınvalidem, kayınpederin uyuduğunu haber verecek." derken ahırın kapısı açıldı. Açıldı ya ben de dünyamı şaşırđım. Gelen Hasan emmiydi. Geç vakit ahırdaki malları yoklamak istemişti herhalde. Olduğum yere, iki ineğin arasına çöküp kalakaldım. Allah vere de ahır dolaşmasaydı diye düşünürken ineklerin yanına geldi, beni gördü. Elimde nişanlıma getirmek için köyümüzden çıkarken bakkaldan aldığım fıstık, fındık, akide şekeri, lokum dolu torba. Yere çökmüş tir tir titriyorum. Ben onun bağırıp çağırıp beni kovmasını beklerken o bana:

-Ali, evladım sen ne arıyorsun bu saatte burada? Bizim evimiz yok mu? dedi.

Ter sırtımdan yürümüş t ü.

-İşte emmi, ben size gelmiş t im de, utandım da... diye kem küm ederken Hasan emmi:

-Haydi bakalım. Doğru eve çıkalım. Sen de artık bizim evladımızsın.

Öyle rahatladım ki bu sözlerle. Rahmetli bunu sık sık anlatırdı sağ lığı nda. Biz de böyle eş e dosta zaman zaman anlatır gülüşürüz.

.....
Şimdi herkes evleneceğ i kişiyi önceden görüyor, tanıyor. Nişanlılık döneminde rahatça görüşüyor. Aileden biri gibi gidip geliyor. Kırk elli sene önce yukarıda Ali'nin anlattığı gibi gidilirdi gelinkıza, daha doğrusu nişanlıya. Köyün içinde de olsa nişanlın gece kimseye görünmeden gitmek zorundaydın. Kaynanan seni seviyorsa bu ziyaret kolaylaşırdı. Yoksa köyün içinde bile nişanlını zor görürdün. Hele de nişanlın başka köyde ise gecenin karanlığında gitmek ayrı bir korku, böyle Ali'nin anlattığı gibi kayınpedere ya da kayınbiradere yakalanmak ayrı bir korkuydu. Herkes Hasan emmi gibi anlayış lı olmaz ya! Bazen iş in ucunda dayak yemek bile vardı. Köyün köpekleri de böyle zamanlarda ayrı bir bela olurdu.

Köy bakkalından alınmış, bekleye bekleye nemlenmiş, bayatlamış fındık, fıstık, akide şekeri ne kadar da tatlı gelirdi, nişanlısını kınalı elleri, utanıp hafiften kızaran yüzüyle bekleyen iki belikli köy kızlarına. Yorganın, yatağın kayıldığı; buzdolabının olmadığı yıllarda o görevi yapan "evlik"te, oranın serinliğine aldırmandan nişanlısıyla görüşen köy kızı ertesi gün komşu kızı yoldaşına heyecanla neler neler anlatırdı.

.....
Bilmem ki o zamanlar görücü usulü ile evlenenler kaderlerine mi razı oluyorlardı; yoksa hayattan beklentileri mi azdı? Birbirini hiç görmeden, baba-anne kararıyla evlenenler bile evliliği sürdürürken bugünün gençleri "Ben sevmeden, âşık olmadan evlenmem. Aradığımı henüz bulamadım." diyorlar. Şöyle düşününce haklılar da; ama onlar aradıklarını bulsalar bile çoğu, o "Senin için hayatımı veririm, aşkım, canım, ciğerim!" havalalarını kısa zamanda unutup boşanmaya kalkıyorlar. Oysa evlilik karşılıklı hoşgörü, tahammül ister. "Armutun sapı, üzümün çöpü" diyenler, bırakın evliliği, hiçbir durumda mutlu olamazlar. Hayatı anlayışla paylaşırsanız zaman içinde sevgi de aşk da doğar. Bunu yapamazsanız işte o zaman tencere, tava havada. Sevgi öyle bir görüşte, şıppadanak oluşmaz. Emek ister, özveri ister.

.....
Bir yaz günü
Komşu düğününde
Kapı önünde
Köy kızlarının içinde
Nişanlısını gördü Halil
Göz göze geldiler
"Akşam sizdeyim" işareti verdi ona
Kaşla göz arasında
Al al oldu yanakları Ayşe'nin
Gözlerinde sevdanın ışığı
"Anladım" dercesine yumdu gözlerini
Daha bir sıkı tuttu
Yanındaki Hüsne'nin
Elini
"Sevda sevda derler de behey yarenler
Bir acayip hal olur"
Bir baktı Halil davula, zurnaya
Sonra elinde mendil
Durdu halaya

.....
Yüreğinizde sevdanız hiç eksilmesin.

.....
12 Temmuz 2010
Numan Kurt

DÖN GERİ BAK

DÖN GERİ BAK

(Akçataş köyü gençlerine)

Ne zaman, tatlı bir parmak üzümü yesem o şirin köyü anımsarım. Hoş, nerede şimdi o hafif sararmış parmak üzümleri? "O şirin köy" derken hangi köy olduğunu merak etmişsinizdir. Çocukluğumun iki yılı o köyde geçti. Hacıbektaş'ın Topayın (Akçataş) köyü. Şimdilerde kaç kişi yaşar orada? Orası da diğer köyler gibi boşaldı mı? O güzelim bağlar, bahçeler, havuzlardan bugüne kalanlar oldu mu?

Bir türkü var. Her dinleyişimde beni yürekten yakan:

" Erzincan'a girdim, ne güzel bağlar

Erzurum'a vardım dumanlı dağlar

Elleri koynunda bir gelin ağlar

Oy anam anam, nasıl dayanam"

Âşıklar köyünün yanındaki dik yokuşu aşınca görürsünüz Topayın'ın bağlarını. O bağları hep merak ederim.

Çubuğundan koparıp yediğim parmak üzümlerinin, bugün hiç bulamadığım siyah üzümün tadı hep damağımdadır.

Dumanlı dağları yoksa da tepelerini düşünürüm. Ceviz, badem ağaçlarını, ağzına kadar su ile dolu havuzları, okulun yanından başlayıp Yukarı Topayın'a doğru uzanan bahçeyi, Çelebilerin bahçesini düşünürüm. O bahçede yaz boyu ter döküp "Biz adak geldik." diyerek bedava, karın tokluğuna çalışan insanları, kızları, gelinleri düşünürüm.

Tam kırk sekiz yıl geçti o köyde yaşadıklarımın üzerinden. Siz olsanız yaşadıklarınızın ne kadarını hatırlarsınız? Bazen "Ey zaman!" derim "sen ne kadar acımasızsın. Senin hep akıp gitmeni, bir an önce bitmeni isteyen 'Akşam olsa, sabah olsa, şu vakit gelse...' diye hep sabırsızlanan insana yaşadıklarının en tatlılarını bile unutturursun." İşte ben de o köyde yaşadıklarımın çoğunu, tanıdıklarımın çoğunu unuttum. Ablak suratlı, utangaç bir çocukken kır saçlı, yaşı altmışa dayanmış, eh biraz da göbekli bir adam yaptı bizi geçip giden zaman. Aklımda kalanlar da sanki bir sis perdesinin altında.

Ağabeyimin öğretmen olarak ilk görev yeri Topayın. Benim köyüm, Sadık köyü ile üç saatlik yaya yürüyüş mesafesindeydi. Köy okulu taştan kayma, iki küçük sınıfla bitişinde küçücük bir öğretmen lojmanından oluşmuştu. O yaz düğünü olan ağabeyim ilk günlerde yengemi kendi köyümüzde bırakmıştı. İkimiz gitmiştik köye. Yengem gelince de ben yine onların yanında kalmıştım. Bu büyüklerimizin kararıydı. Biz çocuklara laf da düşmezdi, fikrimiz de sorulmazdı. Ben ilkokul beşinci sınıfı ağabeyimin yanında okurken ağabeyimin kayını, arkadaşım Mehmet Devci de benimle birlikte onların yanında kaldı. İkinci yıl, ilkokulu bitirdiğim halde, ekonomik zorluklar yüzünden ortaokula gidemedim, yine ağabeyimin ve yengemin yanında beşinci sınıfı tekrarladım.

Davetler ilk günlerde başlamıştı hemen. Bu hoşgönüllü insanların, yoksul da olsalar sofraya hazırlayışlarına, neredeyse yoktan var edişlerine hayran olurdum. Sofralarında da kendi yaptıkları şarapları, rakıları eksik olmazdı. Bunları anlatırken iki aileyi anmadan edemeyeceğim.

Ali Dayı!..Ali Dayı!..Şişmanca bir adam. O zamanlar altmış yaşın üzerinde. Onun okulun yanındaki evini düşündükçe hep Fakir Baykurt'un "Yılanların Öcü" adlı romanındaki Kara Bayram'ın evi gelir aklıma. Bir küçük avlu, üstte dış merdivenle çıkılan iki oda, altta hevenk üzümü, meyve kokulu depo olarak kullanılan bir oda daha. Avlunun öbür köşesinde toprak yüzü Emine teyzemin ekmek yaptığı tandır evi.

Ali Dayı'ya köyde İzzet'in Ali derlerdi. Oğlu İzzet amca da o zamanlar Ankara'da çalışırdı. Torunu Sait, dedesinin yanında kalır, köy okulunda okurdu. Benim de oyun arkadaşım. Sık sık ya biz Ali Dayı'nın evine giderdik ya da o, Emine teyze, kızı Rahmiye, torunu Sait'le bizim lojmana gelirlerdi. O zamanlar köyde ürettiği üzümünden şarap yapmayan yoktu. Hatta yer yokluğundan mı, kaçak olduğu için jandarma korkusundan mı unuttum, Ali Dayı iki küp şarabını da okulun kömürlüğüne koydurmuştu. Akşamları geldiğinde şarap getirtmek için beni gönderirlerdi. Rahmetli, biraz içince iyice kızarır, biraz sonra da uyuklamaya başlardı. Yoksul Ali Dayı'nın çarık diktiğini, öküzlerle tarlaya gittiğini de hatırlarım. Ali Dayı'nın, tekneye üzümleri doldurup ayağına lastik ayakkabıları geçirerek üzüm çiğnediği de gözümün önüne gelir hep. O üzüm sırası ya pekmez olur ya sirke ya da şarap.

Unutmadığım bir başka kişi de, evi Ali Dayı'nın evine göre biraz daha aşağılarda olan Hüseyin Usta'ydı. Niye mi unutmadım bunca yıl sonra onu? Her evine gidişimizde Havva teyzenin o bembeyaz, nefis pirinç pilavını da yedik. Birkaç kadehten sonra Hüseyin Usta, gramafonu kurar, taş plaklardan Ürgüplü Refik Başaran'ı, Zekeriya Bozdağ'ı dinletirdi. Çalınan oyun havası ise tahta, şimşir kaşıkları alır, o ufakık boyu, tıknaz gövdesiyle çok güzel oyun döktürürdü.

Daha başkaları da var aklımda, belleğimde. Var da hepsi bölük pörçük.

Cuma günleri daha güneş doğarken lojmanın camına "tak tak" vurulur. Peşinden bir ses:

-Hoca!..Hoca!..Sepeti ver. Pazara gidiyorum.

-Tamam Emin, hemen getiriyorum.

Ağabeyim, sepetin içine beş lira atar, alınacakları da söyler. O, pencereden bağıran Emin kim mi? Soyadı ya Akyıldız ya da Ayyıldız diye kalmış aklımda. Gözleri şehla, ince, sıırım gibi bir adam. Sonradan köye muhtar da olmuş.

Rahmetli olduğunu da çok sonraları duymuştum. Başkaları için bir şeyler yapmayı seven, hürmetkar bir Anadolu insanı. Köyün girişinde evi olan Seyfullah, köyün o zamanki muhtarı, evi köyün biraz dışındaki tepede olan Mahmut amca ve oğlu İmdat. Okulun karşısındaki evde "dede"lik de yapan bıyıkları yukarı kıvrık Mutullah amca ve daha

niceleri.İki yıl o köyde okudum da hiç mi sınıf arkadaşım olmadı? Elbette vardı; ama kimler kaldı aklımda? Kapı komşumuz Hayriye teyzenin kızı Nermin, babası zabıta olan Mualla, Ali Aslan, Yukarı Topayın'dan Muzaffer, ikinci yıl da Sait Öztürk, Derviş Aslan, Fakı ağanın oğlu Murat... Beynimi ne kadar zorlasam da bunları bulabiliyorum. Benim facebook hesabına bir gün Baki Kaya adıyla bir mesaj geldi. Yazılarımın birinde Topayın (Akçataş) köyünden söz etmiştim. Bağından, bahçesinden, havuzlarından, çeşmesinden...O, tadına doyumlayan üzümünden, pekmezinden ve de şarabından. Sanırım Baki kardeşimiz o yazımı okumuş. Beni kurucusu olduğu köy sitesine davet etti. Facebook'ta arkadaş da olduk. Ona dedim ki: "Köyünüzle ilgili çok az da olsa anılarım var. Bir iki yazıyla bunları anlatır, sitenize de gönderirim." İşte bu yazı, bu söz üzerine ortaya çıktı. Yoksul da olsa hemen yemeği, mezesi hazır olan bu temiz insanları, o zaman bile kızları yaya, Hacıbektaş'a ortaokul okumaya gönderen bu köyü, ta o yıllardan beri hiç gidip görmesem de unutamadım. Kismetse bu yıl 16 Ağustos'ta Sait Öztürk'ün (Köyde kalıyormuş.) bir çayını içmek için uğrayacağım.

.....
Der ki
Dilimin güzel türkülerinden biri
"Tokat bir bağ içinde
Gülü bardağ içinde
Tokat'tan yâr sevenin
Yüreği yağ içinde"
Çocuktum ben
O bağ içindeki köyde
Yâr de sevmedim
Ama
Bağıyla bahçesiyle
Pınarıyla deresiyle
Hele hele de
İnsanıyla
Ben
O köyü sevdim
Ve der ki dilimin ünlü ozanı
Parmak üzümü tadında şiirlerin yazanı
Cahit Külebi:
"Orda, derenin içinde
İki üç akçakavak
Tekerler döner, başım döner
Kavaklar yeşeriyor, dön geri bak"

.....
Dönüp geri baktım, aklımda kalanları anlattım. Okuyan Topayın (Akçataş) köyü gençlerine armağan olsun.

.....
19 Temmuz 2010
Numan Kurt

İLGİNÇ ADAMDİ BENİM DEDEM

(Bir insan portresi)

Yine bir şeylere sinirlenmişti dedem. Ne dediği pek anlaşılmıyordu; ama çiçek bozuğu gözleri kızarmış söylenip duruyordu. Odasının önünde elinde bastonu dolanıp duruyordu. Biz çocuktuk o zamanlar. Ona "Dede, ne oldu, kime, neye kızdın yine?" diyecek durumda değildik. Ümüş ebemin yeğeni Hüseyin dayı, dedemin odasına akşamları sık sık oturmaya gelenlerden biriydi. O gün de ceketi sırtında, elinde tespih oralarda dolaşıyordu. Sonunda dayanamadı sordu dedeme:

-Bekir emmi, ne oldu? Kime sinirlendin bu kadar?

- Ne var da ne olacak! Bizim ağa motor (traktör) almış bizim haberimiz yok. Bir etek para. Neyle, nasıl ödeyecek borcunu?

Köye göçmenler yerleşecek diye köylünün ilçe kaymakamı ile kavgasına karışan, kaymakamı vurup yaralayan Hüseyin dayı yıllarca hapisanede yatmanın verdiği umursamazlık ve kibarlıkla:

-İyi ya Bekir emmi! Daha ne istiyorsun? Yeğenimiz traktör sahibi olmuş. Çalışır öder. Tarlası var, yaşı da genç. Sevinmen gerekirken sen bağırıp çağırıyorsun.

-He ya! Elindeki tarlayı da kaybetsin motor borcu ödeyeceğim diye.

Dedemin bu terörü (!) birkaç gün sürdü. Dayım, böyle zamanlarda ortalıkta pek görünmez; zavallı, sessiz Ümüş ebem ise ağzını açıp da bir kelime söylemeye cesaret edemezdi. Nasıl çözüldü, tatlıya bağlanırdı peki bu sorun? Bunun kolayında ne vardı? Bir yolla dedemin cüzdanına o zamanın parasıyla beş on lira konur, buna keyfolan Bekir ağanın da sesi kesilirdi. Bu kavga gürültüyü yalnız traktör alınırken çıkarmadı dedem. Dayımın yaptığı her atılıma karşı çıktı. Kamyon alırken, otobüs alırken, Kayseri'ye geçerken benzer sahneler çok yaşandı. Ne oldu yaşandı da? Onun gürültü patırtısına pek aldırın olmadı. Sesi de aynı yöntemle kesildi.

Dedemin iki oda bir aralıktan oluşan kerpiçten yapılmış evine girdiğini pek görmedim ben çocukluğum, gençliğim boyunca. Onun kendi odası vardı. Girişte küçük bölmeye büyükçe bir odadan oluşan bu yapılar köyde pek çoktu. Köy düğünlerinde düğün odası olarak da kullanılırdı bu odalar. Odanın içinde toprakla yığma üç sedir, sol köşede de "hamamlık" dediğimiz açık banyo bulunurdu. Sedirler; kilimler, halı yastıklar ve minderlerle döşenmişti. Akşamları Dadağı kömürüyle ısınan odada, dedemin köyde küs olmadığı az sayıda kişilerden gelenler aralarında sohbet ederlerdi. Bu konuşmalarda da dedem mutlaka köyden birilerine, hiç bulamazsa köyün imamına kızarı, atar tutardı. Camiye de gittiği halde nedense imamlarla yıldızı hiç barışmazdı.

Kapı komşusu bakkal Alişen emmiyle kırk yıl, iki evin arasındaki daracık geçiş yüzünden kavga eden dedem son yıllarında Alişen emminin dükkânından hiç çıkmamış, onun can dostu olmuştu. Yaşar Kemal'in "Ortadirek" romanındaki Koca Halil gibi dedemin de bazen tüm köye küstüğünü, biz torunlarından başka kimseyle konuşmadığını düşünürdük.

Yaz günleri odanın dış kapısında elinde peşkirle dedem karasinek kovalıyor. Köyde sinek eksik olur mu? Ertesi gün yine aynı uğraş. Görenler "Bu Bekir ağa da amma titiz adam! Odasına sinek bile sokmuyor." diye düşünür. Oysa dedem sırtındaki gömleği (renkli gömlek olurdu genellikle) haftalarca çıkarıp yıkamaya vermezdi.

Bir kadın düşünün ki ömrü boyunca köyünden çıkıp ilçeye dahi gitmemiş. Ağzında dili yok. Ses çıkarmadan hizmet ettiği kocasından bir kere iltifat, teşekkür duymamış. Birakin iltifatı, teşekkürü hep aşağılanmış. İşte bu benim Ümüş ebem. Pek çok Anadolu kadını gibi bütün ezilmişliğiyle bu ufak tefek kadına, dedemin hiç adıyla seslendiğini, "Ümüş" dediğini duymadım inanır mısınız! Yaz kış içerdeki ya da dışardaki tandırda dedeme o kenarı kızarmış çörekleri yapan Ümüş ebemin bir gün de kocasına diklendiğini, "Ben de insanım!" dediğini duymadım. Dedemin bu melek kadına hitabı ya "Gieyzz!" ya da "Kerihat!" şeklindedir. Tatillerde okuldan köye gelişlerimde elinde yeni çaldığı yoğurduyla yanıma gelirdi Ümüş ebem. Benim yoğurdu sevdiğimi bilirdi. Nedense "Kurban olurum!" sözü dillerinden düşmezdi bu çileli köy kadınlarının. Belki de onlara hiç kimse bu sözü söylemediği halde.

Rahmetli dedemi anlatırken onu, sevdiği bir torunu olarak kötülemek gibi bir niyetim hiç olamaz. Bu ilginç adamı değişik huylarıyla anmak, rahmetle yad etmek istedim. Dedemi öyle çok anarım ki şimdi onu hiç görmeyen arkadaşlarım bile tanırlar. "Aynı dedem gibisin!" sözünü iyi bilirler. Oyunda herkese sataşan, sinirlenen biri oldu mu bu cümle hemen söylenir.

Bayramlarda sabah çayını içip anne-babamızın elini öptükten sonra ilk gittiğimiz yer dedemin odasıydı. Elini öperdik. Yüzünde diğer zamanlar pek görmediğimiz hafif bir gülümseme belirir o da yüzümüzü öperdi. Akide ya da sormuk şekerini alır, neşeyle çıkardık. Aksi, alingan, kavgacı bir adam da olsa biz torunlarını severdi dedem.

Ömrünün sonuna kadar tütün içti. Seksen beş yaşında rahmetli oldu. İçtiği tütün de hep kaçak tütündü. Onun tütününü iki yıl Diyarbakır'dan ağabeyim getirdi, bir yıl da Muş'tan ben getirmişt看. Üstelik o yıllarda yasaktı böyle şeyler. "Ben, yemeklerde bu ot yağlarını yemem!" diye tutturur, tereyağından başka yağ yemezdi. Bunun da kolay bulunurdu. Nazik bacım diğer yağlarla pişirdiği yemeğe biraz da tereyağı koklattı mı bizim Bekir dede farkına bile varmazdı.

1980'li yılların başında dayım, işi gereği Kayseri'ye göçtü. Kıyameti kopardı dedem. Seksen yıl yaşadığı köyünden kopmak istemiyordu. İş otobüsçülük olan dayım, terminale yakın bir ev tutmuştu. Oturduğu dairenin beşinci katta olması da ayrı sorundu dedem için.

Ayda, iki ayda bir Çarşamba günleri Mucur'a gelirdi dedem. Bir keresinde bizim kapıyı bastonla tıklatırken komşu

çıkmiş kapıya. "Amca, onlar okuldadır, akşama gelirler." demiş. Akşam geldiğimizde dedem yine kapıdaydı. Biz inanmıyor "Kapıyı açmadınız!" diye söyleniyordu. Eski köy berberimiz Cingiş'e tıraş olmak için gelirdi Kayseri'den Mucur'a. Sanki Kayseri'de berber yok. İşin bahanesiydi bu. Ertesi gün Mucur'un pazarı olduğu için köyün minibüsüyle köye gidecek. Bu defalarca tekrar etti. Bizim bir rahatsızlığımız olmadı; ama gündüz evde bizi bulamayınca kendisi küsüyordu.

Tek oğlu dayıma hiç dayanamadığı, onu çok sevdiği halde onun her atılımına karşı çıkan, onun zarar göreceğinden korkan bu ilginç adamı anlatmak istedim. Çoğu zaman yalnız torunlarıyla barışık, bu ufak tefek, ben bildim bileli eli hep bastonlu, hep söylenen, birilerine kızan bu adamı anmak istedim. Benim Bekir dedem, bu yazıyı okuyanları belki ilgilendirmez (yakınlarından başka); ama bu ilginç adamın portresini çizmek istedim.

"Gözünde çiçek bozuğu
Elinde baston
O ufak tefek, sinirli mi sinirli adamı
Anarken
Hep ebem gelir aklıma
O sessiz, küçücük, melek kadını düşünürüm
Anadolu köy kadınları adına
Kenarı kızarmış çöreği
Yağlı yoğurdu ile
Hep hizmet eden
Ama bir teşekkür bile edilmeyen
Kasabayı bile görmeyen
Ümüş ebem gelir aklıma"

.....
Numan Kurt

6 Ekim 2010

YIKIK DUVARLAR KONUŞTU

YIKIK DUVARLAR KONUŞTU

"Kerpiç kerpiç üstüne kurdum binayı
Binayı kurar iken gördüm Leyla'yı
Leyla başıma açtı türlü belayı"

O kerpiç binalar yapılırken kadınlarımızda, kızlarımızda Leyla adı bile yoktu köyümüzde. Hüsneler, Aşşeler, Döndüler... vardı. Yukarıdan aşağıya köyün içinde o kadar yıkık duvarlı kerpiç ev kalıntısı var ki dayanamadım bunlardan birinin fotoğrafını çektim. Sonra dedim ki kendi kendime "Ben, bu yıkık duvarları konuşturayım; kendi öykülerini kendileri anlatsınlar."

Sözü aldı ağzımdan yıkık duvar:

"Ben bir yıkık duvarım. Bir ben değilim yıkık olan. Bana dayanan diğer üç duvar da yıkık. Yeni yapılırken de ne kadar keyifliydim. Köy mezarlığının yanındaki gölün kenarında kerpiçlerimi kesti sahibim. Dört gözlü kalıbın içine, kardığı samanla karışık çamuru attı. Kalıbı kaldırıncaya dört kerpiç ortaya çıktı. Yan yana sıralandı kerpiçler. Sığır dönüşü hayvanlar çiğnemesin diye kuruyuncaya kadar kerpiç sergisinin başını bekledi kerpici kesenler. Kurudu, yapılacağı yere at arabası ya da traktör vagonetiyle çekildi kerpiçler.

Bu köyün insanları duvar ustalığından anlamazlardı. Göçmen ustanın maharetli elleriyle kayıldı üst üste kerpiçler. Harcımız da yine çamurdu. Çatı ne arasın o zamanlar. İnce, kalın direklerle örtüldü üstümüz. Sonra ot ve toprak atıldı dama. İçimizi, dışımızı o, uzun boylu Fettah Usta sıvayınca olduk bir köy evi. Öyle uzun boyluydu ki bu adam çoğu yerde merdiven bile kullanmazdı siva yaparken.

Şimdi yıkık duvarlar olduğumuzu bakmayın neler yaşandı bizim dört duvarını oluşturduğumuz bu evlerde. Evlerin dört duvarı içinde, girişte mabeyin dediğimiz, odalara ve evliğe açılan bir genişçe aralık. Odanın biri sürekli oturlan yer olduğu için üç tarafına, içi taşla doldurulmuş yükseklikler yapılır; somya, kanepeler yerine kullanılırdı bu kilimle, minderlerle, halı yastıklarla döşenmiş yerler. Bu odanın bir köşesinde de tabanı betonla örtülmüş, köylünün "hamamlık" dediği her tarafı açık banyo bulunurdu.

Bizim dört duvar olarak oluşturduğumuz evlerin içinde, köy evlerinde yüklük, buzdolabı görevleri yapan "evlik" vardı. Serin, soğuk olurdu bu odalar. Bir tarafında yün yorgan, yatak kayılı olurdu bu evliklerin. Ayrıca kışlık yufka ekmek, kurbandan kurbanda üzlüklere doldurulan kavurma(sızgıt), turşu küpleri de bu evliklerde saklanırdı. Nişanlısını, akşamları gizlice görmeye gelen köy gençleri de utana sıkıla, elleri kınalı nişanlıları ile bu serin odalarda görüşürlerdi. Acıkan çocuklarına bu evliklerdeki üzlüklerde korunan kavurma ya da çökekle dürüm verirdi analar.

Gün geldi, her kış akan üstümüzdeki o kara örtüler, damlar açıldı, yerine çatılar kuruldu. Kırmızı kiremitli çatılar. Köylü, toprak örtülü damlara iki köy öteden çora çekmekten kurtuldu. Biz duvarlar da yağmurdan, kardan daha az etkilenir olduk.

Fotoğrafta sadece bizi, yani yıkık duvarlarımızı gördüğünüz ev Kekeç'in Ali amcanın eski evidir. Kırmızı yanaklı Ali emminin ilk eşi Hüsne teyze, kınalı elleriyle bu eve gelin geldi. Üç çocuklu gelirken, kayınbabasının yanında sesli konuşmazken daha, genç yaşta traktörle vagonet arasında kalıp geçti gitti bu dünyadan. Bu yıkık evin fotoğrafını çekince aklına geldi bizleri anlatmak bu satırların yazarının. Keşke Hüsne gelinin dramatik öyküsünü de tam bilse de anlatsaydı.

Fotoğrafi yok; ama bu yıkık duvarları kalmış evlerden biri de aşağı mahallededir. O evde de bizi konuşturup "niye yıkık duvarlar olduğumuzu" anlatan yazarımızın Hüsne teyzesi otururdu. Türküler yakan, yanık sesiyle bu türkülerini söyleyen, yoksulluk içinde yaşamış, tam da bolluğa kavuşup rahat edecekken hastalanıp yıllarca derdin sıkıntısıyla yaşayan Hüsne teyze. Öğretmen olan yeğenininin eşinin de çalışmasına akıllı bir türlü ermemişti Hüsne teyzenin. "Senin yemeğini kim yapıyor? Mektebe aç mı gidiyorsun?" diye sorular sorardı. Türkü bile yakmıştı. Sanıyordu ki çalışan kadınlar evde yemek falan yapmaz. Şimdi bizi, yıkık duvarlarımızı gördüğünüz bu evde Hüsne teyzenin kocası Saat emmi (Sait) çobanlık yaparken ne yoksulluklar yaşanmıştır. Dolabında sakladığı, Nevşehirli çerçilerin çorap eskisiyle, yırtık naylon ayakkabı karşılığında sattığı kuru üzümü, leblebiyi çocuklarına gıdım gıdım verirdi Hüsne teyze. O küçük, kirli beyaz karton kutusuyla Rize çayı paketinden azıcık atardı demliğe. Nerede şimdiki gibi çeşit çeşit çay?

Ne Hüsneler, Hürüler, Ümüşler ve de Döndüler gördük biz, şimdiki gibi birer yıkık duvar değilken. Ne sevinçlere ne üzüntülere tanıklık ettik o dört tarafını çevirdiğimiz evlerin içinde. Kocasından olmadık yere dayak yiyen kadınların ağlayışını, doktora bile götürülemeden yatağında ölen yaşlıların inleyişlerini yaşadık. Niye o evler artık uçuntu oldu da bizler birer yıkık duvar olup çıktık?

1960'lardan sonra kasabalarda, kentlerde üçer beşer birleşip ev tutarak okumaya başladı bu köyün çocukları. İyi de okudular. Pek çok meslekten iş sahibi oldular. En çok da öğretmen yetişti. Okuyanlar işleri gereği memleketin çeşitli yerlerine dağılmaya başlayınca göç de başladı köyden. Bir de "Alamancılık" çıktı o yıllarda. Memleketimin kara yağız,

o yaşa kadar askerlik dışında köyünden bile çıkmamış insanları trenlerle çalışmaya gittiler uzak el kapılarına. Zamanla eş ve çocuklarını da götürmeye başladılar. Birçoğu yerleşti kaldı uzak gurbet ellerine. Ekmek nerdeyse hayat da oradaydı. Tarlalara kadastro da gelince bölük pörçük olunca o bereketli tarlalar, çoğu sattı payına düşeni. Ankara'dan, Kayseri'den, Kırşehir'den...çeşitli kentlerden ev alanlar göçüp gittiler köyden. Evlerini bahçe duvarlarıyla çevirip, ağaçlar dikerek güzelleştirip köyde kalanlar da var; ama köyün pek çok insanı göçüp gitti. Boş kalan evler de zaman içinde, bakını, oturanı olmayınca yıkık dört duvara dönüştü. Yıkık duvarların öyküsü de aslında köyün, köylülüğün de bir tükeniştir.Bizde, bu yıkık duvarlarda anlatacak ne yaşanmışlıklar var; ama şimdilik yeter deyip sözü bu satırların yazarına bırakalım."

.....

Tüm yazılarımı kendi söyleyişimle yazarken yüz elli hanelik köyümün nasıl elli haneye kadar düştüğünün öyküsünü, görünce etkilendiğim yıkık duvarların ağıyla anlatmak istedim. Çünkü o duvarların oluşturduğu evler terkedilip viraneye dönerken aslında bir kültürün, yaşam biçiminin de tükenmişliğini anlatıyorlar.

"Biz toprak damlı, kerpiç duvarlı
Evlerde büyüdük
Kışın sıcak, yazın serindi bu evler
Öyle kendimize ayrılmış
Odalarımız falan yoktu
Alfabedeki yazıları geçtik
Saman yapraklı defterlerimize
Gaz lambasının soluk ışığında
Lüks lambasının yanması bile lükstü
Evimize konuk geldiğinde
Okuduk, yazdık, büyüdük
Kentlere göçtük
Rahat yaşadık, yaşıyoruz
Özlemine duyuyoruz o yoksunluk günlerinin
Köydeki bir yıkık duvarı
Gördüğümüzde"

.....

Numan Kurt

17 Kasım 2010

Not: Yıkık evin üstündeki fotoğraf Hacıbektaşlı sıvacı Fettah Usta'ya aittir

GECENİN ZİFİRİ KARANLIĞI, SİS ve SANCI

" Bayramlarda
Ya da gurbetten geldiğimizde
Onlardı bizi bağrına basanlar
Basmasalar da bağrılarına
Sevgiyle bakanlar
Şimdi nerede mi onlar
Artık yaşamıyorlar "

Gecenin ortasında ter içinde uyandı Hasan. Sağ kasığında dayanılmaz bir sancı vardı. "Allah Allah, bu neyin nesi?" dedi kendi kendine. Odanın içi zifiri karanlıktı. Hiç adıyla seslenmediği, hep "gııeyz" diye çağırdığı karısı yanında deliksiz bir uykudaydı. Sağ dirseği ile sertçe dürttü onu:

-Kalk hele kalk. Hemen yak şu lambayı. Sancıdan ölüyorum ben.

Sıçrayarak kalkıp oturdu yatağa Hürü. Korkuyla sordu:

-Ne var, ne oldu?

-Kasığında sancı var, ter içinde koydu beni, çabuk şu lambayı yak.

Hürü, "Hayırdır inşallah!" diyerek el yordamıyla kalktı. Lambayı, yanındaki kibriti bulup yaktı. Lamba şişesini çıkarıp fitili ateşledi. İslî lambanın körsen ışığı odayı göz görebilecek kadar aydınlattı. Sonra lambayı da alıp korkulu bakışlarla kocasının yanına yaklaştı. Rengi atmış, ter içindeydi Hasan. İki yıl önce Ankara'da mide ameliyatı olan kocasına:

-Miden mi gene?

-Yook...yok, midem değil, bu aşağıda. Canımı alıyor benim. Çabuk git şu kaynına söyle, Tahir'in kamyonuyla gelsin. Beni Kayseri'ye yetiştirsinler.

Bir telaşla esvaplarını giydi Hürü. Büyük oğlan Pazarören'de okuyordu. Ötekiler de küçüktü. Yakın da olsa evleri bu geceyarısı karanlıkta gidip de emmilerine durumu anlatamazlardı. Yine de oğlanları uyandırdı, "Siz, babanızın yanında oturun!" dedi, hızla evden çıktı.

.....

Yataklarından korkuyla doğrulup diz üstü oturmuşlardı Döndü ile Ali. Zaten en ufak durumlarda bile telaş gösteren Döndü:

-Aman herif, bu ses ne? Biri pencereye vuruyor.

İkisi de dışarıya kulak verdiler. Döndü, lambaya koştu. Ali'nin kulağı dışarıdaki seste:

-Kapıyı açın ağa, kardaşın sancılandı."Ali ağın gitsin, Tahir'e söylesin, kamyonla gelsinler" diyor.

-Hayırdır, bu Hürü'nün sesi, dedi Döndü. Karanlıkta düşse kalka dış kapıya koştu.Kapıyı açınca lambanın ışığı soğuk havayla şöyle bir kısıldı, ama sönmedi.

-Amanın kaynıma bir şey mi oldu Hürü?

-Sancıdan kıvraniyor."Ağın, Tahir'in kamyonuyla gelsin, beni Kayseri'ye yetiştirsinler" diyor.

Kapıya kadar gelip konuşulanları duyan Ali, hemen içeriye koştu. Üstünü giydi.Dışarıda hava çok soğuktu. Gözünün biri çiçek bozuğuydu. Pek görmezdi. Evden çıkıp yukarı mahalleye doğru zifiri karanlığa daldı. Yolunun üzerinde Elif karının Bayram'ın köyün korkusu olan köpeği vardı ya olsun. Çaresi yok Tahir'in evine ulaşmalıydı. "İnşallah köpeği de bağlamışlardır." diye düşündü.

.....

Traktörlerden başka köyde tek motorlu vasıta Tahir'in Bedford kamyonuydu. Çoğu zaman çalışmaz, ön tarafına sokulan bir demir kol çevrilerek çalıştırılırdı. Bu gece o da kapının hızlı hızlı vuruluşuyla uyandı. Gerçi bu duruma alıştı.Çok sık olmasa da aniden rahatsızlananları doktora yetiştirmek için gece yarısı kalktığı zamanlar olmuştu. Kapıya yanaştı, açmadan:

-Kim o?

-Benim Tahir, Ali emmin, Kezbe'nin Ali.

Kapıyı açtı Tahir. Karşısında nefes nefese Ali'yi görünce:

-Ali emmi hayırdır, ne bu telaşın gece yarısı?

-Pek de hayır değil Tahir'im. Bizim Hasan sancılanmış. Ben de yanına varamadım daha."Tahir, hemen beni Kayseri'ye yetiştirsin." demiş.

-Beş dakika bekle Ali emmi. Üstümü giyip geliyorum. İnşallah bizim Bedford da çalışır.

Tahir içeri girince Ali de serpenekteki duvara sırtını dayayıp oraya çömeldi. "Allah vere de kötü bir şeyi olmasa Hasan'ın!" diye düşündü.

.....

Bedford, Hasan'ın evinin önüne geldiğinde Hasan da giyinmiş, "Off anam!" çekerek kapıya çıkmıştı. Hürü,"Ben de geleyim ağa!" dese de Ali, "Zaten şoför mahallinde yer yok, bu soğukta arkaya da binemezsin. Sen çocukların

başında kal." dedi. Sonra Tahir'e dönerek:

-Haydi Tahir! Allah yardımcımız olsun, sür!

Köyün içini homurtuyla geçti Bedford. Asfalta çıkan yola düştüler. Hafif bir sis olsa da önemi yoktu. Asfalta düştüklerinde koca yazıda kamyonun yolu aydınlatan ışığından başka bir şey görünmüyor, dışarıda sessizlik, içeride Hasan'ın inleyen sesi Ali'yle Tahir'e tedirginlik veriyordu."Korkma Çavuş.." diyordu Tahir, "..söylediğinden anladığım kadarıyla seninki apandist sancısı, yetişiriz bir aksilik olmazsa."

Bu eski Bedford ne kadar hızla gidebilirse Kayseri'ye yakın Tekgöz Köprüsü'ne kadar öyle gittiler. Köprüye yaklaşınca sis çok artmıştı. Köprü de tek araçlık geçiş vardı. Bir araç köprüye girince karşıdan gelen araç varsa diğerini beklerdi. Köprüye vardıklarında sisten bir adım ötesini görmez oldu Tahir. Kamyon çok yavaşladı. "Ali emmi, sen hemen in. Köprüye girince kamyonun önünde ellerini sallama, bize yol göster. Bu kadar ışıkla en azından seni az da olsa fark ederim." dedi yılların şoförü Tahir. Hep biryantınli gibi taranmış saçları dikleşmişti gerginlikten. Ali aşağıya atladı. Kamyonun önüne düştü. Sanki kağıdı çeken öküzlere yol gösterir gibi el kol işaretleriyle yürüyordu. Hasan, sancıdan kıvranırken o kısacık, tek yönlü köprüyü geçmek uzun zaman aldı. Bereket gecenin bu saatinde karşıdan araba gelmiyordu.

Tekgöz'ü geçince de sis yoğun olduğu için Kayseri'ye gün ağarırken ulaşabildiler. Bedford, "Millet Hastanesi"nin önünde durduğunda Hasan da bayılmak üzereydi.

.....

Nasıl haber almıştı bilinmez, ama Hasan'ın Pazarören Öğretmen Okulu'nda okuyan büyük oğlu Asım, babasının ameliyat olduğunu duyunca okul müdürüne koşar, müdürden izin ister. Okul müdürü, "Basit bir apandist ameliyatı için izin mi olur!" diyerek onu odasından kovar. Çaresiz, üzgün vaziyette dönerken Tarım öğretmenine rastlar Asım. "Ne o Asım, üzgün görünüyorsun, bir şey mi oldu?" der, bu sevecen adam. "Babam, Kayseri'de ameliyat olmuş hocam; ama müdür beyden izin alamadım." Asım'ın durumuna üzülen Tarım öğretmeni, "Gel bakalım Asım!" diyerek onu müdüre tekrar götürür, iki gün izin alır. Şimdi beyin ameliyatlarında bile hastalar iki gün yatarken Hasan, on gün hastahane de yatar.

.....

13 Şubat 2011

Numan Kurt

Not: Yukarıda kendi kurgularıyla hikâyeleştirmeye çalıştığım olay 1960 yılında yaşandı. Adı geçenlerden Hasan, babam; Hürü (Huriye), anam; Ali, amcam; Döndü, kocaanam ve Tahir de köylümüzdür. Adlarını hiç değiştirmeden yazdım. Bu olayı ben de az çok hatırlıyordum; ama daha ayrıntılı aktaran Asım ağabeyimin de ellerinden öpüyorum. Babamı, anamı, amcamı, kocaanamı (amcamın karısı) ve Tahir amcağı rahmetle anıyorum.

ONLAR BÜYÜRKEN (Yiğitalp ve Duru'ya)

"Gelecek günlerde iki torunumla
Parklarda
Gezmek isterim
Onların ellerinde balonlar
Benim elimde onların elleri
'Tanrım sana şükürler olsun' diyerek
O mutluluğu
Yaşamak isterim"

İşte iki yıl önce yazdığım "El Ele Gezmek İsterim" adlı şiirin son bölümünde duygularımı böyle aktarmıştım. O zamanlar bir yaşına gelmeyen Yiğitalp'le daha doğmamış Duru, şimdi koşuşturuyorlar. Ellerinden tutup parklarda gezdiriyorum da geri eve döndürmek bir sorun oluyor onları.

Bu zamanda fotoğraf pek çok. Yüzlerce fotoğraf benim bilgisayarımda yüklü. Bizim çocukluğumuz nerede, şimdikilerin çocukluğu nerede! Benim ilk çektiğim fotoğraf, ilkokul diplomamdaki, köy okulunun duvar dibinde çekilmiş fotoğraf. Sonra aile olarak iki ya da üç fotoğrafımız var. O da yakın köylü, ilicekli Debrah'ın çektikleri. O adam da olmasa kimsenin o yıllara ait aile fotoğrafı da olmayacaktı. Ben de dedim ki kendi kendime, "Tamam, torunların doğumdan itibaren fotoğrafları çok; ama bir yazıyla onların bebeklik hallerini anlatayım da ileride keyifle okusunlar, "İyi ki bizi anlatmışsın dedeciğim." desinler.

Duru...Duru...Duru..bir içim su. Adı gibi dusduru. Yaramazlıkları yavaş yavaş ortaya çıksa da sessiz sakin bir bebek. İki yaşına yaklaştığı bu günlerde en büyük yaramazlığı hep dışarıya çıkmak isteği. Eh büyüyor, bebeklikten, meleklikten çıkıyor ya artık. Annesi, babası ya da biz laf arsında "Geç oldu, artık gitsek..." dediğimizde bir şeylerle oynasa bile nasıl anlıyor bilmem hemen badi badi vestiyere doğru gidiyor, gocuğunu, ayakkabılarını kucaklıyor. Telaşla bir şeyler söyleyerek bir de kendince onları giymeye çalışıyor. Annesinin işi olduğu günlerde bize getiriyorum onu. Daha ben varmadan, önceden "Deden gelecek!" sözünü duyduğu için hemen neşeye, heyecanla kapıya yaklaşıyor, annesinin giysilerini giydirmesini bekliyormuş. Başka zaman giydirilirken yaygarayı koparıyor; ama birilerinin onu dışarı götüreceğini hissedince hiç ses yok. Kapıyı tıklattığımda içeride adeta uçuyor sevinçten. Kapı açılınca hemen kucağıma geliyor. Şimdi benden yana çıkarı var ya! "Durucuk, dedeye bir öpücük!" diyorum. Hemen yanağını uzatıyor. Aynı lafı içerde otururken söylersem yüzüme bile bakmıyor. Bilmiş bilmiş gülümseyip kaçıyor. Neşeli olduğu zamanlarda, "Duru! Kulağımı tut!" diyorum, hemen iki eliyle iki kulağıma yapışıyor.

Bugünlerde pek de iyi anlaşıyoruz. Uykuyu çok seven babasını, tatil günlerinde de sabah erkenden uyandırıyor. Ben de çocuklara her gidişimde, "Duru, bak unutma, babanı sabah altıda uyandır!" diyorum. O yine de insafli davranıyormuş. Yirmi dört saat uyu desen uyuyacak olan babasını sekizden sonra uyandırıyor. Ben, neredeyse kırk yıldır sabah saat beş altı arası kalkarım. Damat da bunu bildiği için başlıyor hemen, "N'olacak, dedeye çekmiş, ha uykuculukta bana çekseydin kızım!" diyor.

Konuşmaya tek tük sözcüklerle başlayacak herhalde. Birkaç gün önce "Duru, yanıma gel!" dediğimde hızlı hızlı "Gemem (gelmem)!" dedi. Konuşmaya başlama süresinde yanımda olmayacak. Ancak bilgisayarda görüntülü konuşacağız onunla. Babasının görevi gereği yakında gidecek Duru'muz. Onun duruluğuna, uysallığına, boynunu kısip kollarını sallayıp yürüyüşüne dayanabilecek miyiz bilmem.

Duru, duru akan sular gibiyken bir de yaramazımız var: Yiğitalp. Daha bugün bir alışveriş merkezine gittik iki torunla. Orada bunlara yiyecek bir şeyler alayım derken bir de baktık Yiğitalp yok. "Amannn, Yiğitalp yok!" dedi hanım. Hemen salonun çıkışına baktım, masaların arasından doğru çocukların oyun yerine gidiyor. Biraz önce çıktık oradan; ama Yiğitalp bu, oyuna doyar mı?

Konuşmayı da iyice ilerletti artık. Yanında yanlış şeyler söylemeye hiç gelmiyor. Üç yaşına bir ayı kaldı. Yazın babaannesi baktı, kışın da anneannesi bakıyor. Hafta içinde bazı günler onu gezdirmek için alıyorum. Tam bir araba hastası. Bizim, babasının, öbür dedesinin araba markalarını biliyor. Yolda giderken benim arabadan görürse "Numan dede, bak senin ayaban!" ya da "Mustuk (Mustafa) dedemin ayabası!" diye bağıyor. İlle de öne oturacak. "Polis amcalar ceza yazar." diyerek ya da "Optima'ya (Optimum'a Yiğitalp öyle diyor.) götürmüyorum seni!" diyerek çocuk koltuğuna oturtabiliyorum.

Evde epeyce oyuncak arabası var. Çoğu zaman onlarla oynar. Hanım da Yiğitalp'in hareketliliği biraz artmışsa, yaramazlığa başlamışsa "Haydi Yiğitalp, dedenle saklambaç oyna!" diyor. Bunu duyar da durur mu? Oynamaya başlıyor. Önce ben saklanıyorum. Biraz arayıp da bulunca basıyor narayı. Sıra kendisine gelince saklanmış oluyor. Kafa, gövde meydanda. Yalnız elleriyle yüzünü kapatıyor, "Yiğitalp neredesin?" demeye kalmadan "Buydayım!" diye bağıyor. Son günlerde bu saklambacı Duru da öğrendi.

Trafik ışıklarına gelirken eğer kırmızı yanıyor bir bağırtı: "Dede duur! Kıymızı yanıyor!". "Aferim Yiğitalp'e!" diyorum. Buna da epey şişiniyor. Elbette yeşili beklemek de ve haber vermek de onun görevi. Halasının kızını Duru'yu çok seviyor. İlk karşılaşmalarda sarılmalar, öpmeler tamam.Ya oyuncaklarına el atarsa Duru! Ya da farkında olmadan onu iterse o zaman Yiğitalp'e göz kulak olmak gerekiyor. Kendisi Duru'nun tüm oyuncakları ile oynuyor. O varken Duru'nun kendi oyuncakları ile oynaması bile zor.

Geçenlerde babaannesi "Benim sarı kuzum!" diye severken "Ben sarı değilim siyakım (siyah)." dedi.Geçen yıl ben dişlerimi yaptırırken soruyordu telefonda, hani konuşmayı da şimdiki kadar bilmiyor ya! "Dede, dişlerin bapıyo?". Yanında olumsuz söz söylemeye ya da davranışa gelmiyor, olduğu gibi kapıyor.

Onlar artık yaşlılık dönemine adım attığımız şu yıllarda bizim hayat sularımız. Bebekken kokuları, sonra yürüyüşleri, sonra da konuşmaları. Kolay söylendiği için ilk söyledikleri sözcük de "Dede!" olursa değmeyin keyfimize. Dileğim odur ki anneleriyle babalarıyla sağlık içinde, mutlu yaşasınlar.

Montaigne'in bir denemesindeki şair Lucretus'un şu dizeleri ne kadar anlamlıdır: "İnsanlar, yaşatarak yaşar birbirini/ Ve hayat meşalesini, birbirine devreder koşucular gibi..."

"Torun, yeni bir hayatmış /Tomurcukmuş bir ağaçta yeni patlayan/ 'Dede' dediğinde/ Kondurduğunda yanağınza bir öpücük/ Dersiniz ki: / Bu hayatın da tadı başkaymış"

.....

24 Mart 2011
Numan Kurt

ŞU FACEBOOK DEDİKLERİ

Bizimki de kırkından sonrayı bırakın, altmışından sonra saz çalmak gibi. Zaten televizyon, uçak, bilgisayar gibi buluşlara oldum olası hiç aklım ermemiştir benim. "Koskoca uçak havada nasıl durur? Dünyanın her yerindeki olayları, kanapemize yan yatmış halimizle nasıl seyrederiz bu televizyon denen ekrandan? Ne sorsan cevap veren, hele de facebook yoluyla yıllardır görüşemediklerimizle iletişimimizi sağlayan bu bilgisayar da nasıl bir mucizedir? Böyle derken bilime olan hayranlığımı anlatmak istiyorum. İnsanlık, bu buluşları yapanlara çok şeyler borçludur. Üç yıl önce otuz altı yıllık öğretmenliğe noktayı koyup "Şimdi ne yapmalıyım?" sorusuna yanıt ararken, çocuklar: "Baba, gel sana bilgisayar alalım, yazılarını da orada yazarsın, hem senin için de keyifli bir uğraş olur." dediklerinde ben klavyenin tuşlarına basmayı bile bilmiyordum. Kafasını gözünü yarak da olsa bu zamane mucizesini açıp kapatmayı, blog oluşturup (çocukların yardımıyla) yazılarımı yazmayı öğrendim. Bir gün kızım bana:

- Baba, facebook denen bir paylaşım sitesi var, seni üye yapayım.
- Ne işe yarıyor bu facebook?
- Üye olduktan sonra senin adını görenler arkadaşlık istiyor veya sen gördüklerinden istiyorsun.
- Ben bu yaşta kiminle arkadaş olacağım, orası gençlerin sitesi olmalı.

Böyle karşı çıktıysam da yine de üye olduk, daha doğrusu üye yapıldık. Önce facebook hesabı olan birkaç yakınımın arkadaş olduktan sonra beni mutlu eden mesajlarla birlikte eski öğrencilerimden istekler gelmeye başladı. 1973'ten 1995'e kadar çalıştığım Mucur'dan, özellikle 1973-1992 arası Mucur Ortaokulu'ndaki öğrencilerimden gelen istek ve onurlandırıcı mesajlar, benim gibi emekli bir öğretmeni elbette sevindirdi. "Mucur Ortaokulu Yılları" adıyla siyah beyaz fotoğraflardan oluşan albümü facebookta oluşturunca istekler çoğaldı. Ben istek yapmıyordum. Bu benim ne gururumdan ne de "benim yaşım büyük" anlayışındandır. Sadece şunu düşündüm: Büyük çoğunluğu vefa gösterip sevgi ve saygılarını iletse de az sayıda da olsa birtakım ön yargılarla iletişim kurmak istemeyenler de olabilir. Onları güç durumda bırakmamak gerekir. Bu düşüncemde haklı olduğumu da zaman çok iyi gösterdi.

Düşünebiliyor musunuz, bir öğrencinizi on bir- on dört yaş aralığında okutuyorsunuz, ondan sonra otuz- otuz beş yıl onu hiç görmüyorsunuz. Bir gün karşınıza elli yaşına yaklaşmış olarak çıkıyor. Eğer bulunduğunuz kentteyse onunla buluşup konuşuyorsunuz. Bu mutluluklar bir yana şimdi yetmiş yaşına gelen kendi öğretmenlerinizden biri de bir tesadüf sonucu facebook arkadaşınız oluyor ve onun şiirleri seslendirdiği videoları dinliyorsunuz.

Yukarıda belirttiğim albümdeki siyah beyaz fotoğrafların çoğu 1973-1980 arasında çekilmiş. İlçenin tek fotoğrafçısı belirli günlerde çekmiş bu fotoğrafları. Birkaç tane de tab edip okula getirmiş. O zamanın öğrencilerinde bu fotoğrafı alacak para nerede? Öğretmen olarak bizler almışız o fotoğrafları. Şimdi kırklı, ellili yaşlar gelen eski öğrencilerimizin, o fotoğraflarda ortaokuldaki hallerini gördüklerinde nasıl duygulara kapıldıklarını siz düşünün.

Facebooka üye olduğumuz ilk aylardaki gülünç bir olayı da anlatmadan geçemeyeceğim:

Bir gün facebooka girdim, "Bilgiler" kısmında oku gezdirirken "flört" yazan sözcüğün üzerinde de durmuşum herhalde. Oraya tıklamadığımı biliyorum. Kapattım ve dışarı çıktım. Üç saat sonra eve geldiğimde çocuklar da bize gelmişler. Yeni heves ya! Yine açtım, bakıyoruz, kızım da bazı yerlerini öğretiyor bana. Birden kızımın çığlığı:

- Aman baba, bu ne?
- Ne var kızım, ne oldu?
- Bak şurada ne yazıyor?

Dikkatle baktım, "Anasayfa" denen yerde aynen şu cümle var: "Numan yeni flört arıyor."

- Allah Allah! Kızım bu neyin nesi? Çabuk sil şunu! Umarım bu kısa zaman içinde okuyanlar olmamıştır.

- Baba, sen bu "flört" yazan yere bastın mı?

- Bilmiyorum kızım, birkaç saat önce girdim, çeşitli yerleri dolaştım; ama böyle bir yere basmamışımdır herhalde. Bu arada tepemizde dikilip bakan damat da durumu anlayınca bastı kahkahayı. "Ben seni anneme demem mi?" diyerek salon kapısına doğru koştu. "Elli kağıt temizler bu işi." demeyi de unutmadı. Ben de teslim olmadım her zamanki gibi. "Geç onları, tınmam öyle şeylerden." diyerek umutlarını(!) boşa çıkardım.

.....
Bir başka olay da gülünç olmasa bile epeyce ilginçti. Ben "Edebiyat Defteri" adlı bir edebiyat sitesine yazılarımı gönderiyorum. Yazılarıma "Bedri Tokul" adında bir arkadaş yorumlar yapıyor, övgülerini dile getiriyor. "Tokul" soyadı az bulunan bir soyadı olduğu için ilgimi çekiyor. Bir akşam Bedri Bey'in, o gün gönderdiğim yazımın altına yazdığı yorumunu okuduktan sonra ona, mesaj yoluyla şu soruyu soruyorum: "Bedri Bey, soyadınız ilgimi çekti. Benim Batıkent Mobil Lisesi'nde Seval Tokul adında bir öğrencim vardı. Yakınlığınız var mı?" Bedri Bey'den yanıt çok gecikmiyor. "Vay sevgili hocam! Demek sen benim biricik kızımın öğretmenisin ha?" Bedri Bey, işten çok yorgun geldiğini bildiği halde gecenin on birinde Seval'i arıyor, haber veriyor. Şimdi hem Bedri Tokul'la hem de Seval'le facebook arkadaşız. Emekli astsubay olan Bedri Bey'in o siteye yazdıklarını okumak da bana ayrı keyif veriyor.

.....
Yukarıdakilere benzer, mutluluk verici "facebook yaşanmışlıkları" nı daha da çoğaltabilirim. Bu paylaşım sitesi olumlu kullanıldığında gerçekten eşsiz bir buluş. İnsan oraya elbette sevdiği bir müzik parçasının videosunu da koyabilir; ama her önüne gelen videoyu da oraya aktarmamalı diye düşünüyorum. Bir de orda hesabı olanlar en az ilköğretim okulu mezunu. Kullanılan Türkçe ise içler acısı. Büyük harf, küçük harf; nokta, virgül...hak getire. Milletini seven insanlar, o milletin en güçlü bağı olan dilini de doğru kullanmalılar. Şimdi bu cümleleri okuyanlar "Hocam, sen de kendini hâlâ okulda sanıyorsun." diye bıyık altından gülebilirler. Olsun, dilini güzel konuşup yazmak her ulusseverin

görevidir bence.

Çok sık gelen "oyun istekleri" de bıktırıyor insanı. Güzel olan bir gönderiyi beğendiğimizi belirtmemiz gayet doğaldır; ama onu gönderen bizim arkadaşımız, yakınımız diye de her şeyi "beğen"mek zorunda değiliz. Keşke başkalarının ürettikleri yanında kendi ürettiklerimizi de paylaşabilseydik bu paylaşım sitesinde. Bu paylaşım sitesinde yedi yaşındaki de yetmiş yaşındaki de var. Cahit Sıtkı'nın bir şiirinde dediği gibi "İnsanoğlu çeşit çeşit/ Beşi parmağın beşi bir mi" Bu olumsuzluklara da katlanmak zorundayız.

.....

Çocuktuk

Daha kasabayı bile görmemiş

Bir köy çocuğu

Derlerdi ki büyüklerimiz

"Zaman gelecek, bu radyoların içinde

Adamlar da görünecekmiş"

Aklımız almazdı bir türlü

Nasıl sığardı kocaman kocaman

Adamlar

Bu ufacık kutulara

Sığdılar

Televizyon oldu o

Biz televizyonu da bilgisayarı da

Gördük

Kim bilir neler neler görecek

Torunlar

.....

Numan Kurt

19 Aralık 2011

BENİM CAN YOLDAŞIM (Doğu öyküleri)

"Sayın dinleyiciler şimdi istek türkülere geçiyoruz. Muazzez Türüng'den dinleyeceğiniz bu türküyü Ankara'dan Zeynep, üniversitedeki nişanlısı; Yozgat'tan Mehmet Ali, askerdeki arkadaşları için istemişler."
O küçük transistörlü Kondor radyodan Muazzez Türüng'ün sesi yayılıyor köyün içine:

"Mektebin bacaları
Ders verir hocaları
Vay lele vay vay...."

Sonra sırayı Ahmet Sezgin alıyor:

"Bük dibinde yatarım
Beşli martin atarım..."

Coştukça coşuyor Vatandaş'ın Bekir'in Kondor marka radyosu. Daha on altı- onyediyi yaşlarında bir gençken kafama koyuyorum. "Ben de bir gün maaşa geçersen bu radyodan alacağım." diyorum. Köyün tüm gençleri arasında Bekir'in bir Polis Radyosu'ndan, bir Mamak Radyosu'ndan türküler dinleten bu radyosu çok meşhur.

Gece yarısı bir gürültüyle uyanıyorum korku içinde. Hemen yere bakıyorum, benim Kondor radyo yerde. Telaşla doğrulup elime alıyorum radyoyu. Öndeki cam kırılmış, yarısı parçalanmış yerde, yarısı çatlamış; ama yere düşmemiş. Karton üzerindeki ibre sağa yatmış. "Allah kahretsin! Ben daha bugün aldım bu radyoyu." diyorum. Ses düşmesini hızla çevirince radyonun çalıştığını duyuyorum.

Yıllar önce "Benim de bir Kondor radyom olacak." hayalimi o gün aldığım radyoyla gerçekleştirmiştim. 1972 yılı ekim ayının sonuna doğru atandığım Muş-Bulanık- Karaağıl Ortaokulu'nda ilk maaşımı, kararnamem geciktiği için ocak ayının başında alabilmişim. İlçeye karlı dağların eteğinde kızakla ilk gidişimde birikmiş maaşımı alınca tek cadde üzerindeki dükkânlardan birine girmiş, orada Kondor marka radyonun bulunuşuna da çok sevinmişim. Bin yüz lira aylık alırken bu radyoya yedi yüz lira vererek aldım. Tek müdür, tek mühürlü okulumdaki odama akşam dönünce sobaya tezeği doldurdum. Hani Bedri Rahmi "Tezek" adlı kitabında anlatıyor ya. Memur, istatistik için gönderilen "İlinizdeki kış yakıtları nedir?" sorusuna ilin birinde hep "Tezek" yanıtı gelince bir yazıyla tekrar sormuş: "Tezek nedir?" diye. Kısa sürede cevabını yazmışlar: "Tezek b.ktur, kalorisi yoktur." Ömründe tezek nedir bilmeyen memur da bu işe çok şaşırılmış. İşte benim sobaya doldurduğum tezek de birden "gür gür" yanar, soba bir kızarır. Daha bir saat bile geçmeden odanın içi buz gibi olur. O gün de her zamanki gibi paltomla uzanmışım yatağa. Hevesle, mutlulukla dinlediğim radyom da göğsümün üstündeydi. Günün verdiği yorgunlukla uyuyakalınca da güzelim radyom gecenin bir vaktinde küüüt yerde.

Camının yarısı kırık, ibresi eğik Kondor radyom, Bekir'in radyosu kadar olmasa da Polis, Mamak Radyolarını çekmese de bana aylarca Ankara Radyosu'ndan, Diyarbakır Radyosu'ndan türküler, şarkılar söyledi. Yurdumdan haberler verdi. Her Pazartesi akşamı saat 21.00'da "Mikrofondada Tiyatro"yu dinletti. Siz bilir misiniz yerde karın bir metreyi aştığı, geceleri "Kurtlar basar!" diye dışarıya çıkmadığımız, suyu kışın donan Murat ırmağı kenarındaki Karaağıl'da akşam karanlık çökünce gaz lâmbası ışığında, küçük, soğuk bir odada Ali Ekber Çiçek'ten "Mektup selam söyle benden sılaya/ Söyle benim için de eller ağlasın" türküsünün verdiği hüznü. Ne kadar da üzülmüştüm 21 Mart 1973'te akşam haberlerinde duyunca Âşık Veysel'in öldüğünü.

Benim Kondor radyom daha yıllarca çaldı, bana arkadaş oldu. Sonra bir gün yine bir yere mi düşürdük ne yaptık şimdi hatırlayamıyorum onun da sesi kesildi. Maaşımın yaridan çoğunu vererek aldığım bu can yoldaşımı anımsadıkça eşyaların da bir dili olduğu, dostluğu olduğu düşüncesine ben de katılırım.

Kırk öğrencim var okulda
Öğrenmeye aç
Çoğu tek caddeli ilçesini bile
Görmemiş
Konuşurken, öğretirken sessiz saygılı
Gözüme bakan
Tezek kokan
Giysileriyle, yoksulluklarıyla
Yürek yakan
Duvardaki kara tahtamız kontraplaktan
Yumurta sarısı, isle boyanmış,
Koca mihlarla çakılmış
İkide bir tak diye yerinden atan
Özledim ben sizleri
On beş yaşında ortaokula başlamış Ferzende
Deniz gözlü Sonay
İlk göz ağrılarım

Ne de çalışkan çocuklardınız
O kırık Türkçenizle

.....
Yirmi bir yaşında çiçeği burnunda bir öğretmenim. Bu dizelerde anlatmaya çalıştıklarım da benim ilk öğrencilerim. Haftada bir gelip sorarlardı: "Öğretmenim yıkanacak çamaşırınız var mı?" diye. Başkalarına yük olmayı hiç sevmem. Oysa onlar öğretmenlerinin çamaşırlarını eve götürüp yıkatmaktan bile mutluluk duyarlardı. Bir onlar bir de Kondor radyom kaldı aklımda o dağları karlı Karaağıl'da.

DIŞARDA KAR BİR METRE (Doğu öyküleri 2)

DIŞARDA KAR BİR METRE (Doğu öyküleri 2)

Salıncakta iki kişi değil, iki atın çektiği kızakta karşılıklı oturan dört kişiydik biz. Bir de köyün postası, kızak sürücüsü Gazi'yi sayarsak beş kişi. Bir metreye yakın karın üzerinden sanki bembeyaz halının üzerinden kayar gibi kayıp gidiyoruz. Atlar terlemiş, yorulmuş umurumuzda mı? Sohbet koyulaşmış, kahkahalar sigara dumanlarıyla birlikte yükseliyor gökyüzüne.

Köye on beş kilometre uzaktaki ilçeye, kırk kilometre dolaşarak gidiyoruz kızakla. Murat ırmağı o yıl buz tutmadığı için üstünden geçilemiyor. Köprüyü dolaşınca da yol uzuyor. Kızakla giderken üşümek için sarıp sarınırsınız; ama ne sararsanız sarın ayaklarınız yine üşür. Bizim de ayaklarımız üşümüş olmalı ki farkına varmadan birbirimize yaklaşmak için kızığın bir tarafına yığılmışız. Hızla ve keyifle giderken kızak yan döndü, hepimiz bir tarafa savrulduk. Üstümüzdeki karları çırparken bir taraftan da hepimiz düştüğümüz duruma gülüyoruz. Bizim kızaktan düştüğümüz yerden epeyce uzakta atları durdurabilen Gazi:

-Çabuk binin kızığa, gülüp durmayın; yoksa hepinizi bu soğukta, karda döker giderim.” diyor.

O zamanlar tek toprak caddesi olan ilçeye, Bulanık'a vardığımızda Gazi, kızığı ve atları “kızak park etme yeri”ne götürüyor. Hani bizim köylülerin ilçeye pazara gittiğinde traktörleri, minibüsleri park ettiği yerler gibi orada da kızaklar park ediliyor. “Fazla gecikmeyin, “ diyor Gazi, “..ortalık kararmadan, kurtlar ortaya çıkmadan dönelim geri.”

.....
Paltomun yakasını kaldırdım, barakadan hükümet binasına doğru gidiyorum. “Hükümet binası da barakadan olur muymuş?” dersiniz, evet 1972 yılında Bulanık hükümet binası barakadandı. 1966 Varto depreminden sonra burası da Varto'ya yakın olduğu için güvenli olsun diye böyle bir barakaya taşınmıştı. Tek pencere kulübeye benzer bir yapının yanından geçerken “Tık tık..” diye cama vurulduğunu gördüm. O tarafa bakınca içerden birisi el işaretiyle “Gel gel!” yapıyordu. Soğuk burnumun direğini sızlatmış, karnım aç durumdayken “Bu da kimmiş?” diyerek kapıyı vurup girdim. Karşımda orta yaşlarda bir adam. Ben o zaman daha yirmi bir yaşındayım.

-Gel bakalım delikanlı, herhalde yeni gelen öğretmenlersin? Nereye geldin, nerede çalışıyorsun?

-Karaağıl Ortaokulu'ndayım. Siz kimsiniz?

-Haa kusura bakma! Kendimi tanıtmayı unuttum. Ben İlköğretim Müfettişi İlhami Bülbül. Burdurluyum.

-İyi de hocam, benim öğretmen olduğumu nereden bildiniz?

-Buraya gelen yabancılar hele de gençse öğretmenlerden başkası olamaz. Senin karnın da açtır. Ben hemen fırından sıcak pide, peynir alayım. Beş dakika bekle.

İlk defa gördüğüm, hiç tanımadığım bu adam gitti, fırından dumanı tüten pideyle tulum peyniriyle geldi. Sohbet ederek karnımızı doyurduk. Kebap, baklava neydi ki bu pideyle peynirin yanında. O zamanlar böyle insanı yürüyüşünden tanıyan saygıdeğer eğitimciler çoktu. Onlar Cumhuriyetin yılmaz bekçileri, Atatürkçülüğün bıkmaz savunucularıydılar. Birkaç ay sonra İlhami Hoca, çalıştığım Karaağıl'a, ilkokulu teftiş için geldi. Benim tek gözlü odamda kaldı akşam. O bana sıcak pide, peynir ikram etmişti. Ben de ona küçük tüpte pişirdiğim kuru fasulyeyi yedirdim. Ne yazık ki fasulyenin tadı fena olmasa da salça katmayı unuttuğum için rengi beyazdı. O zaman orta yaşlı olan İlhami Hoca yaşıyor mu bilmem; ama ben onu hep saygıyla anıyorum.

.....
Kış sert, kar dışarıda bir metre. Tek katlı, küçük küçük sekiz on odalı okul hiç ısınmıyor. Binanın içindeki tuvalet fosseptik çukuruna bağlanmış. Bir gün baktım tuvaletten su gitmiyor. Donmuş tuvalet. Sabahtan öğleye kadar kovayla su kaynattım, döktüm faydası yok. Çukura kadar giden kanal tüm donmuş.

-Ne yapacağız Hüseyin?

-Karakol yanımızda, ihtiyaç olduğunda oraya gideriz.

-Gidemeyiz, askerini biri “Her akşam öğretmenler geliyor, Mahzuni plakları çalıyorlar.” diye bizi üstegmene şikâyet etmiş. O da karakol komutanına “Öğretmenler, akşamları karakola gelmesinler.” diye emir vermiş Mustafa astsubaya.

-Çare yok, biz de geceleri çıkacağız okulun avlusuna.

Öyle yaptık. Kurtlar basar korkusuyla avludan dışarı çıkamadan tuvalet ihtiyacımızı, yanımıza çeşmeden su alarak, karla temizlenerek nisan ayına kadar böyle giderdik. Bahar geldi, kar eridi. Bir sabah avluya çıktığımda ne gördüğümü anlatmaya gerek yok.

-Aman küreği al, koş Hüseyin! Kimse görmesin!

.....
Karakol komutanı astsubayla güzel bir dostluğumuz vardı. O, karakoluna bağlı köyleri ziyaret etmek için bir at satın almıştı. Doğu'nun otomobiliydi sanki o zamanlar atlar. Ben de öğrencilerden isterdim. Hafta sonları atlara biner çevre köylere giderdik.

Bir keresinde tarlaların arasından giderken Mustafa komutan:” Haydi yarışalım!” dedi. “Olur, yarışalım.” diyerek dizginlere asılıp toplu atı. Meğer benim bindiğim at daha taymış hem de toymuş ve ona hiç binilmemiş. Öyle bir parladı ki durdurmak mümkün değil. Gemini çektiğçe daha da hızlanıyordu. Önüme bir hendek çıksa doğrudan içine yuvarlanırdım. Mustafa komutan çok gerilerde kalmıştı. Tarlada çalışan bir köylü bağıyordu:” Dizginlere dokunma! At kendiliğinden durur yorulunca.” Öyle de oldu. Bir daha da binilmemiş taya binmeye tövbe ettim. Şimdi

adını unuttuğum köye, Abdurrahman Ağa'nın evine doğru yollandık. Orada yaşadıklarımı da ayrı bir öyküde anlatacağım.

.....
Akar gider
Karaağıl'ın dibinde
Murat nehri
Bahar gelince coşkun mu coşkun
İçi silme balık
Ama balığı bilen kim
Yaza doğru su biraz azalır
Soyunup ırmaktan geçeriz
İlçeye gitmek için
ırmağın öbür yakasında Yoncalı köyü
Bu köyde bozulmuş
Ağabeyimin arkadaşı İliceqli Bayram öğretmen için
Büyü
"Arkadaşı vurmuş, ava gidince bu ırmağın kenarında"
Derlerdi
Doğru muydu söylenti miydi
Bilmem ama
Oradan her geçişte
Yüreğim titrerdi

.....
Numan KURT
17 şubat 2013

KEÇEDEKİ PİRE, DEREDEKİ SU (Doğu öyküleri 3)

Yanımdan dötrnala geçtiğim köylü "Tayın gemine asılma, o yorulduğu yerde durur!" diye bağırmasaydı, ilk defa benim bindiğim tay, beni sırtından yere kesinlikle atardı. Yarıştığım arkadaş, karakol komutanı Mustafa astsubay çok gerilerde kalmıştı. Sonunda dere tepe yıldırım hızıyla koşan tay yorulmuş olmalı ki kendiliğinden durdu. Sırtından soğuk terler akıtan ben de derin bir oh çektim. Yol ve yarış arkadaşımı da bir süre at sırtında bekledim.

"Uçtun be arkadaş!" dedi komutan. "Senin tozuna bile yetişemedik. Senin öğrenciler sana hiç binilmemiş tay getirmişler. Dua et seni alıp yere vurmamış."

-Komutan!

-Buyur hocam!

-Ben çok susadım, biraz da korkudan olacak herhalde. Buralarda bir çeşme veya yakınlarda bir köy var mı?

-Ben de susadım. İlerde, tepenin ardında bir köy olacak, orada içeriz suyu.

Tepeyi aşınca köy görüldü. Köyün bize bakan tarafında kadınlar çömelmiş çamaşır yıkıyorlardı. Yanlarına yaklaşınca ürkek ürkek bize baktılar. Çamaşır yıkadıkları yer, suyu boz bulanık akan, hemen köyün yanından geçen dereydi. Kadınların biraz yukarısında da derenin içinde birkaç inek su içiyordu. Üniformalı karakol komutanını görünce toparlandılar. Çoğu Türkçe de bilmiyordu; ama en azından oradaki çocuklar anlar, diye düşünmüş olmalı ki arkadaşım:

-İçecek suyunuz var mı, dedi.

Aralarında bir şeyler konuştular. Bu arada yanlarındaki çocuklardan biri köydeki dereye yakın ilk eve doğru koşmaya başladı. Biz, çocuğun su getirmesini beklerken o, elinde bir bardakla geldi. Kadınlardan biri bardağı deredeki suya daldırdı, çocuğa verdi. Çocuk da su dolu bardağı doğru bana getirdi. Bardaktaki bozbulanık suya hayretle baktım. İçinde çamaşır yıkanan, çocukların ve de ineklerin oynadığı bu derenin suyundan mı içecektim?

-Bu ne komutan? Derenin suyunu mu içeceğim?

-Bu köyde başka su yok hocam. Köylü de bu sudan içer.

-Susuzluktan ölsem de ben bu suyu içmem, dedim, bardağı komutana verdim. O bardağın yarısını da olsa içti. Teşekkür edip ayrıldık oradan Abdurrahman Ağa'nın köyüne doğru. 1973 yılında insanlar içme suyu olarak pis bir derenin suyunu kullanıyorlardı.

Pos bıyıklı, kalın kaşlarının altında gözleri fıldır fıldır dönen Abdurrahman Ağa: "Hoş gelmişsen baş efendi, sefalar getirmişsen." diyerek karşıladı bizi. Atlardan indik. "Bu da kim?" der gibi yan gözle bana bakan Ağa'ya, "Karaağıl Ortaokulu'nun öğretmeni olur arkadaşım." dedi Mustafa komutan. Eve girerken kapıya dizilen köylüler de "Hoş gelmişseniz, şeref vermişseniz." diye tek tek tokalaştılar bizimle.

Tabanı keçeyle döşeli genişçe bir odaya girdik. Minderlere oturduk. Tabakalar ortaya atıldı. Kaçak Muş tütününden sigaralar sarıldı. İçeri duman olmuş, havasız kalmış kimin umurunda. Abdurrahman Ağa, kuracağı peynir üretme tesisleri hakkında komutanla konuşuyor. "Yakında temeli atacağız. Hazırlıklara şimdiden başladık. Vali, kaymakam beyler de gelecek. Siz de birkaç jandarmayla gelesiniz komutan."

Biz, Abdurrahman Ağa'yı dinlerken gözlerim faltaşı gibi açılıyor. Odanın bir köşesinden çıkan fare öbür köşeye kadar koşuyor. Biraz sonra ters yöne bu koşulara devam ediyor. Odadakiler umurunda bile değil farenin, fare de odadakilerin. Benden başka da şaşırın yok. "Komutan, bunlar aileden olmuş(!)." diyorum. "Boş ver hoca, rahat ol!" diyor.

Odada yalnız fare olsa iyi. Bir de keçenin üstünde zıplayan sanki dans eden pireler var. Onları da görünce ben de kıpırtı başlıyorum. "Haydi..." diyorum komutana, "...şu sohbeti bitir de bir an önce gidelim." Alaycı alaycı bakıyor arkadaşım. "Sen ne diyorsun hocam? Daha yemek yiyeceğiz. Adamlar hazırlık yapmış, çok ayıp olur."

Ben, minderin üstünde, susadığım halde su da içmeden diken üstünde oturuken yer sofrası kuruluyor. Karnım da acıkmış. Fareyi, pireleri yani odanın diğer sakinlerini de unutarak sofraya kuruluyorum. Çorba, tabanı cıvı cıvı yağlı pirinç pilavı, bir de içinde et yerine bulgur olan kadınbudu köfteye benzer bir köfte. Hepsini diziliyor geniş sininin üstüne. Ayrı ayrı tabaklar kimin aklında. Daldırıyoruz kaşıkları çorba tasına. Sıra o köftemsi yemeğe geldiğinde çatala bölüyorum içi bulgurlu dışı yumurtalı köfteyi. Ortada uzunca siyah bir kıl. Yavaşça çekiyorum çatalı. Yufkayla yoğurda devam. "Hoca, sen acıkmamışsan herhalde?" diyor Abdurrahman Ağa. "Pek de acıkmadım." diyorum. "Ben yufkayı özlemişim, yoğurdu da çok severim."

Bıyıkları yağlı, göbeği şiş Abdurrahman Ağa, süt tesisleri temel atma törenine bizleri de davet etti. Okul zamanı olduğu için gidemedim. Odasında fareler cirit atan, keçesinin üstünde pireler uçuşan Abdurrahman Ağa, il, ilçe ekabirlerinin katılımıyla temeli atmış. Atmış da o temel öyle boş kaldı. Ağa, krediyi almış, keyfine bakmış. Ben, "O yörelere yatırım yapılmıyor." sözüne hiç inanmam. Abdurrahman Ağalar oldukça krediler iç edilir, fareler de cirit atar, pireler de uçuşur. Temizlik o gariplerin neyine. Yeter ki Ağa'nın kredileri gelsin.

Köye ortaokul açılmasına karar verilince muhtar ve iki aza köyden on iki bin lira para toplarlar sınıflara sıra almak için. O zaman benim maaşım bin lira civarında. Erzurum'dan altı bin liralık sıra getirilmiş. Yirmişer öğrencilik iki sınıfın da kara tahtası yok. "Muhtar, şu kalan parayı verseniz de çok eksikimiz var, onları alsak." diyorum. Çünkü önemli miktarda para ortada yok. "Hoca, hoca, sen ne demek istiyorsun?" diyerek çaktırmadan belindeki tabancayı

gösteriyor muhtar.

.....

Devletin gönderdiği on bin lirayı bile "Harcamanız belirlenen kalemlere uymuyor." diyen malmüdürünün yüzünden harcamıyoruz. Sadece bin lirasını kömür almış gibi göstererek kışlık yakacağımız tezek için harcamabiliyoruz. Şimdi oraya, Karaağıl'a yatılı bölge okulu yapılmış. Koca binada öğretmenler mahrumiyetleri yaşamadan görev yapıyorlardır. Terör belasından dolayı huzursuzlar mı bilmiyorum. İnsanın korkusu olmazsa, içi rahatsa mahrumiyet falan vız geliyor.

"Doğu Öyküleri" şimdilik bu kadar. Anlatacak daha pek çok yaşanmışlık var. O günlerin zorluklarını bugünün gençlerine anlatmak zor. Benimki hem anma hem de kırk yıl önceki yaşamı aktarma.

.....

Bir öğretmen

Yirmi bir yaşında

Koyu karanlık gecelerde kurtların uluduğu

Dağ başında

Sobasında tezek yanar

Dışardan içeriye

Eser

Buz gibi rüzgâr

Karatahta yokmuş

Kömür, odun yokmuş

Bin bir yoksunlukmuş

Geç onları

Bak

Seni bekleyen

Öğrenmeye aç

Yirmi çift göz

Var

.....

Numan Kurt

9 Mart 2013

SİZLER YAŞADIKÇA

Mitinglerde kullanılan otobüsün üstüne çıkmış Faruk Demir. "Sarı saçlım, mavi gözlüm/ Nerdesin nerde" diye söylerken her zamanki gibi duygulanıyorum, hıçkırıklar boğazımda düğümleniyor. Bir de ne göreyim, hemen sağ tarafımda yaşları orta yaşın biraz üstünde iki kişi. İkisi de sarı saçlı, mavi gözlü. Ellerinde bayraklar, başlarında "ATATÜRK, CUMHURİYET" yazan kırmızı şeritler. Mahzuni'nin o güzel türküsünün verdiği duygu seli, bu iki insanı görünce daha da artıyor bende. "Keşke gençler de böyle duyarlı olsalar, nerde...Gençlerin büyük çoğunluğu 1980'lerden sonra kendilerine öğretilen "rahat yaşam için köşe dönme" ciliğin peşinde. Bir de tarikatların, çeşitli dinsel akımların örümcek ağında. Böyle "Atatürk'e, Cumhuriyet'e sahip çıkma" amacıyla yapılan mitinglere katılanların çoğu da bu yüzden olsa gerek bizim gibi "kır saçlı"lar.

Kendimi tutamadım. O iki aydınlık yüzlü insanın yanına doğru yaklaştım. Müziğin, kalabalığın gürültüsünden konuşulanlar, çok bağırmayınca duyulmuyordu. Bana daha yakın olan hanımefendiye:

-Merhaba! Ben, emekli öğretmenim. Değişik konularda çeşitli edebiyat sitelerine yazılar da yazıyorum. İzniniz olursa fotoğrafınızı çekmek istiyorum. İnternetteki paylaşım sitelerinde yayımlayıp altına da bir yazı yazacağım. Bu yaşta, gençlerde olmayan heyecanınız beni etkiledi, dedim.

İlk defa gördüğünüz, tanımadığınız kişiler, böyle bir durumda biraz çekinceli olurlar değil mi? Oysa güzel ülkemizin, Atatürk'ün izinde, Cumhuriyet'in değerleriyle bu günlere gelen ülkemizin bu iki güzel insanı dostlukla baktılar bana. "İşte cumhuriyet kadını böyle olmalı!" diye düşündüğüm hanımefendi:

-Hay hay! Çekebilirsiniz, hiçbir sakıncası yok, dedi.

-Teşekkür ederim, diyerek o kalabalığın arasından fotoğraflarını çektim.

Ben, her konuda sokağa çıkıp eylem yapmış olmak için bağırarak çağıranlardan değilim. Zaten meydanlara toplanıp davul zurna eşliğinde iki halay çekmek de eylem olarak kimseyi etkilemiyor. Yapılan bir eylem hangi konuda olursa olsun ses getirmeli. Bazen öğretmen meslektaşlarımız eyleme gidiyorlar. En doğal hakları. Genellikle nasıl oluyor bu eylem? O gün hasta sevk kağıdı alınıyor, herhangi bir ceza gelmesin diye. Sonra herhangi bir meydana toplanılıyor. Dediğim gibi "Alanlara çıktık." açıklamalarıyla bir iki konuşma ve halayla eylem bitiyor. Oysa sayısal olarak öğretmenlerin çoğunluğu diyelim ki üç beş gün "derse girmeme eylemi" yapabilse bu çok daha etkileyici olur. Mitinglerin konusu "Atatürk" veya "Cumhuriyet" olunca katılıyorum. Büyük bir "Kurtuluş Savaşı" verilerek kazanılan Cumhuriyet değerlerinin ve bunu başaran, bence dünyadaki en büyük önder Atatürk'ün, yıpratılmaya, unutturulmaya çalışılmasına dayanamıyorum.

O iki aydınlık yüzlü insanın fotoğraflarının altına yazdığım bu yazıda uzun uzun Cumhuriyet ve Atatürk nutukları atacak değilim. Yine de birkaç satır yazmak istiyorum.

Yüksek okula gidinceye kadar o bayramlarda okunan şiirlerdeki "büyük asker, kurtarıcı Atatürk"ten ötesini bilmezken yüksek okul yıllarında bize okutulan "Cumhuriyet Tarihi" adlı ders kitabında Atatürk'ü tanımaya başladım. Sonra okuduklarımla da o büyük insanın kahramanlıktan, kurtarıcılıktan öte iki yönü beni çok etkiledi: Bilime dayalı akılcılık ve çağdaşlık. Bugün bile binbir türlü hurafeye hayata, günlük yaşama yön vermeye çalışanlar giderek çoğalırken seksen doksan yıl önce "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir." sözünü sözlümesi ve Türkiye'nin yönünü yaptığı devrimlerle Batı'nın bilimine, çağdaşlığına çevirmesi, benim Atatürk sevgimin temelini oluşturur. "Muassır (çağdaş) medeniyetler seviyesine ulaşma"yı da bir hedef olarak göstermesi onun ayrı bir üstün yönüdür.

Bilimin yol göstericiliğine ulaşmak, yönümüzü çağdaş uygarlıklara çevirebilmek için de insan onurunu yakışır, insanın değer kazandığı bir yönetim biçiminin olması gerekir. Bu da devlet yönetiminde egemenliğin halkın gücüne dayandığı yönetim biçimi olan Cumhuriyet'tir. Cumhuriyet yönetiminde halk gücünü "seçim"le gösterir. Sağlıklı, iyinin, iyi yönetecek kişilerin seçimi için de o ülke halkında eğitim düzeyinin, demokrasi anlayışının gelişmiş olması "halk iradesi"ni tam olarak ortaya koyar.

Teokratik yönetim anlayışıyla yönetilen ve çöken bir imparatorluktan sonra bir toplumun yönünü bilime ve çağdaşlığa döndürebilmek hiç de kolay değildir. O anlayışın kalıntıları her devirde pusuda beklemişler, Atatürk'ün Cumhuriyet'le getirdiği yeniliklere bir türlü alışmamışlardır. Bugün de doksan yıllık hınçlarını bu iki değeri yozlaştırarak, yok ederek almaya çalışıyorlar. Bu ülkede "ulus" kavramı yerine "ümme" kavramı yeniden yerleştirilmeye çalışılıyor. Otuz yıl bu ülkenin başına bela olan, idamdan kurtulup ömür boyu hapis yatacak olan, "teröristbaşı" dediğimiz birini, sanki karşımadaki bir devletin başkanıymış gibi muhatap alıp onunla görüşmek, bizim onurumuza dokunuyor. Kavramlar öyle allak bullak edildi ki "Türk'üm, Atatürkçüyüm" demek neredeyse suç oldu. Dünyada bağımsız yaşayan her ulusun ona bu bağımsızlığı sağlayan değerleri vardır. İnsanlar elbetteki değişik düşünceleri savunabilirler. Ama değişik düşünceleri savunuyoruz diye de o ulusu bir arada tutan "ortak değerler"i yıkmaya çalışmak gerekmez.

Bu konularda duygusallığın etkisiyle de olsa sayfalarca yazabilirim. Kim ne iddia ederse etsin Cumhuriyet'in kuruluşundan beri kimsenin inancına dokunulmadı bu ülkede. Cumhuriyet, Atatürk aşığı o iki insanın, Lemhan Sunar ve adını bilmediğim saygıdeğer eşinin o yaşta, polis gazıyla gözyaşı dökerek, ellerinde bayraklarla o meydana Atatürk ve Cumhuriyet sevgilerini haykırmaları, fotoğraftaki aydınlık yüzleri bana bu yazıyı yazdırdı. Yazımı, güzel Türkçemizi "Türkçem, benim ses bayrağım!" diye anlatan dilimin büyük ozanı Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın "TÜRK OLMAK" adlı şiirinden bir bölümle bitiriyorum:

"Yok hele, oğul kız, yok hele,

Yüregimizde karanlık, alnımızda kir.
Bize yönelen isterse yeryüzü olsun
İsterse gökyüzü
Türk olmak karşı koymak demektir.
İçine, çiçeklerin yıldızların, ulusların,
İçine gir.
Geceden gündüze, eskiden yeniye yürü sen,
Yürü sen,
Türk olmak yaşamak demektir."

.....

Numan Kurt
17 Mart 2013

GEÇTİ GİTTİ İSMAİL

Yazmaya bir süre ara verdim. Oysa yazdıkça mutlu oluyorum. "O zaman neden ara veriyorsun kardeşim, yaz, mutlu ol!" diyeceksiniz. Kolay mı "İsmail"i yazmak. İsmail, içimde bir sızı, İsmail'in yaşadıkları mı...Hiç sormayın, tam bir kara yazı.

Yirmi yıla yakın çalıştığım okuldan ayrılıp yeni okuluma gelince gördüm İsmail'i. İlçeye geldiğim ilk yıl ortaokul üçüncü sınıfta öğrencim olmuştu. Sessiz sakin, ablak yüzlü, iyi bir öğrenciydi İsmail. Hiç duymamıştım onun bu okulda memur olarak çalıştığını. Ortaokuldan sonra hiç görmesem de tanımıştım İsmail'i.

"Aaa! Sen ne arıyorsun İsmail burada?"

"Hocam, hoş geldin, uzun hikâye, anlatırım sonra."

Okul güzel, okul yeni...Koskoca binada seksen kadar öğrenci. Burası bir kız meslek lisesi. Hani böyle küçük ve biraz da tutucu ilçelerde daha çok yoksul insanların, kızlarını gönderdiği okul. Kısa yoldan dikiş-nakış, yemek yapma, çocuk bakımı gibi bir ev hanımında bulunması gerekenleri öğrensinler diye gönderilen öğrencilerin bulunduğu okul. Genç öğretmenlerinden öğrencilerine büyük saygı sevgi gördüğüm bu okuldaki üç yılının ayrı bir yeri var bende. Bu güzelliklerin, hoşlukların yanında bir de İsmail'den yediğim tekme var ki o tekme bana İsmail'i kızgınlıkla değil hep buruk bir gülümsemeyle hatırlatır.

Memur odası ikinci katta, hemen koridorun başladığı yerde. İsmail'in masası kapının yanında, camı, hiçbir aksesuarı yok. Okulda göreve başladıktan kısa süre sonra yanına uğradım İsmail'in. İçtiği ilacın etkisiyle olduğunu sonradan anladım. Halsiz, durgun, sanki omuzları düşmüş bir hâli vardı İsmail'in.

"Nasılsın İsmail?"

"Sağ ol hocam, iyiyim. Siz nasılsınız, sizi gördüğüme çok sevindim de senenin ortasında niye okul değiştirdiniz?"

"İsmail, bilirsin, ben sizi okuttuğum yıldan beri ortaokuldayım. Ufak tefek anlaşmazlıklardan dolayı okuldan ayrılmak istedim, sizin okulda açık yer varmış."

"Çok iyi olmuş hocam, hoş geldiniz, sefa geldiniz."

"Eee İsmail, şimdi sıra sende..."

"Dedim ya hocam uzun ve hüzünlü benim hikâyem. Ben öğretmendim, sınıf öğretmeni. İlk atamam Doğu'ya çıktı. Yalnız gittim terör belası yüzünden. Terör korkusu bir yana eve her gün böcek, akrep giriyor. Ben zaten her şeyden korkuyorum. Bir de bu korkular derken ruh sağlığım iyice bozuldu."

"Sonra..."

"Sonrası hocam, beni 'Öğretmenlik yapamaz.' diye memuriyete atadılar. Bunu kendi kafalarına göre değil, tedavi sonundaki doktor raporlarına göre yaptılar. Şimdi sabahları ilacımı alıyorum, yaptığım belli bir iş de yok. Verirlerse elime bir liste onu işte gördüğün gibi daktiloda 'tak tuk' yazıyorum."

"Rahatsızlandığın oluyor mu bazen?"

"İlacı alırsam iyiyim, yoksa..."

"Yoksa ne oluyor İsmail?"

"Tuhaf gelecek size; ama herkesi şeytan görüyorum hocam. Saldırmak istiyorum o kişiye, kişilere. Sizi sever, size saygı duyarım. Rahatsızlanırsam herhalde yalnız sizi şeytan olarak görmem."

"Sen, ilacını iç, bu düzenini bozma, inşallah hiç rahatsızlanmazsın İsmail. Ben artık buradayım ve her zaman yardıma hazırım."

İsmail'le zaman zaman oturup konuşmalarımız oldu. Ara sıra o da müdür yardımcısının odasına gelir, heyecanlı da bir yapısı olduğu için konuşurken farkında olmadan araya küfür de sıkıştırırdı. "Aman İsmail, bayan hocaların var, sansür koy!" deyince de hafifçe kızarırdı.

Öğretmenlikten alınıp memuriyete verilince maaşı da epeyce azalmıştı. Evde boy boy dört çocuk. İsmail'in aldığı onların boğazına yetmez. Okulun tüm öğretmenleri geçen zaman içinde İsmail'e az da olsa çeşitli yardımlarda bulunduk. Köyüne gideceği zaman eğer haberim oluyorsa arabamla götürdüm. Her şey böyle olağan yaşanıp giderken bir kış günü okula geldiğimde İsmail, odasında yoktu. Müstahdem Hüseyin'e sordum:

"Hüseyin, İsmail'i odasında göremedim, nerede?"

"Hiç sorma hocam, İsmail yine işi kötü etti, aşağıda kütüphanede."

"Ne yapıyor orada?"

"Şu kış gününde, bu karda soğukta salonun tüm pencerelerini açmış, bir elinde değnek, bir elinde su bardağı gezinip duruyor, yanına da kimseyi yanaştırmıyor."

Hemen öğretmenler odasına gittim. Arkadaşlara, İsmail'in bana "Hocam, yalnız seni şeytan görmem hastalanırsam." dediğini hatırlatıp "Ben İsmail'in yanına iniyorum." dedim. "Aman hocam, dikkatli ol!" dediler.

Kütüphanenin kapısına vardığımda İsmail, aynı Hüseyin'in dediği gibi elinde değnek, bir de içi su dolu kristal su bardağı ortada dolanıyor. Şeker hastası da olduğu için durmadan su içmek istiyor olmalı.

"İsmail merhaba, nasılsın, niye soğukta bekliyorsun?"

Şimdiye kadar hiç bakmadığı şekilde ters ters bakıyor bana.

"Haydi yukarı çıkalım, pencereleri de açmışsın, üşürsün burada."

Yanına doğru yöneliyorum. "Sakin gelme hocam!" diyor İsmail. Değneyi de havaya kaldırmış. "Gelirsen vururum!" İsmail'e gücüm yeter, zaten hiç dermanı yok; ama bir tatsızlık olmasın, öğrencileri de buraya yığmayalım diye yukarıya çıkıyorum. Merakla bekleyen arkadaşlara:

"Arkadaşlar, İsmail'in durumu iyi değil, sessiz sakin yaşayıp giden bu çocuğa ne oldu, bilmiyorum. İsmail'in küçüğü de benim eski öğrencim, kendisi polis memuru. Ona haber gönderip İsmail'i tedaviye yollamamız gerekir."

Cep telefonunun da olmadığı o dönemde İsmail'in köydeki ağabeyine haber gönderildi. Yakın bir ilde görevli küçük kardeşle beraber okula geldiler. Müdür odasında ne yapmamız gerektiğini konuştuk. Bir taksi çağrılacak, İsmail'i kardeşleri Ankara'ya götüreceklerdi. Asıl sorun İsmail'i kapandığı kütüphaneden çıkarabilmektir. "Ben çıkarırım hocam." dedi polis olan kardeşi. O önde ben arkada aşağıya indik. İsmail, salonun kapısında elinde su bardağı ile dikiliyordu. Çok huzursuz görünüyordu.

"Seni götürmeye gel...." demeye kalmadı, İsmail elindeki su bardağını kardeşinin suratına fırlattı. Kardeşi çok ani bir hareketle kafasını kurtardı, kristal bardak duvarda parçalandı. İkimiz birden İsmail'in kollarına yapıştık. İki tarafında sıkıca tutarak taksiye yöneldik. Bu arada okulumuzun ve karşı okulun pek çok öğrencisi pencerelere yığılmış bakıyorlardı. Görüntü hoş olmadığı için bir an İsmail'in kolunu bıraktım, omuzuna elimi koydum, taksiye öyle binsin istedim. Ne oldu anlayamadım, İsmail'den bir tekme... Hem de beni kıvrandırıp olduğum yere çökertecek nazik yere. Siyah pantolonumun önünde ayak izleri...Bu arada İsmail'i taksiye bindirip göturdüler.

.....
İki ay sonra geldi İsmail. Düzelmiş, eski sakin hâlini almıştı. Kafasını yerden kaldırmıyordu.

"Hoş geldin İsmail. Bak çok iyi olmuşsun."

"İyiyim hocam; ama sizden çok utanıyorum, ben size nasıl vurabilirim?"

"Olsun İsmail, isteyerek yapmadın ya!"

"Özür dilerim hocam."

"Peki İsmail, ne oldu da sen birden bire hastalandın, çok iyiydin."

"Sormayın hocam. Bir gün ..... Bey odama geldi. Bana 'İsmail şu ilaçları bırak, ben sana muska yazdırırım iyileşirsin.' dedi."

"Bunu diyen bir öğretmen, öyle mi İsmail."

"Evet, ben de ona inandım, ilaçları bıraktım. Sonunu siz de biliyorsunuz."

.....
Ne diyebilirdik ki... Bu çağda ilaç yerine hem de İsmail gibi bir hastaya muska öneren kişiye. Elbette biz diyeceğimizi dedik de işin en acı yanı muska öneren kişi birkaç yıl sonra o ilçenin bağlı olduğu ilin en önemli yöneticilerinden biri oldu. Uzun yıllar çalıştığım bu ilçeden ayrılıp Ankara'ya geldikten sonra İsmail'in ölüm haberini aldım. Bu yazıda seni anlatmasaydım içim rahat etmeyecekti sevgili İsmail, nur içinde yat.

Hep hüznle anarım
İsmail'i
Zaman zaman da gülümsetir beni
Kapıda bana attığı tekme
Ve de
Sınıf listesi çıkarırken
Daktilo klavyesinde harf arayan eli
Şimdi çocukların
Nerede, ne yapar
Bilemem
Sen de bu dünyada yaşamadın
İsmail
Hakkımız helal sana
Bunu böyle bil

.....
06 Ocak 2014
Numan Kurt

TRAKTÖR GELDİ, HÜSNE GELİN GİTTİ

TRAKTÖR GELDİ KÖYE

-Sizin köyde yemek yiyecek, yatacak yer var mı Mustafa?

-Sen hiç köy görmemişsin herhalde Akif Usta, köyde lokanta, otel olur mu? Biz gelen misafirleri odalarımızda yatırır, Allah ne veriyse pişirdiğimizle de karınlarını doyururuz.

Akif Usta'nın pek kafası yatmadı bu işe. Hiç yaşamamıştı köylerde. Öyle fazla tahsili olmasa da Kayseri'de doğmuş, orada büyümüştü.

-O zaman ben seni köyün yol ayrımında gönderirim. Traktörü nasıl götüreceğini de ayrılacağımız yerde iyice anlatırım.

Mustafa'nın kafası karışsa da traktörle köye tek başına girecek olmanın verdiği heyecan, tüm köylünün onu, traktörü sürerken göreceği olması sesini çıkarmayıp kabullenmesi için yeterliydi. Kasketini yukarı kaldırdı, ufak tefek bir adam olmasına rağmen kendisini çok heybetli ve güçlü hissetmeye başladı.

Köye ilk traktör geliyordu. Süleyman, Mustafa ve Ali, bu traktörün ortaklarıydı. Birkaç gün önce üçü birlikte Kayseri'ye gitmişler, Lanz traktörün parasını yatırmışlar, alım satım işini halletmişlerdi. "Üçünüz de burayı beklemeyin." dedi Akif Usta, "en genciniz Mustafa kalsın, Süleyman Ağa'yla, Ali Ağa önden gitsinler. Hepimiz traktöre sığamayız."

Öyle yaptılar. Süleyman'la Ali köye gitmek için ayrıldılar.

Akif Usta'yla Mustafa da onlardan bir süre sonra Kayseri'den köye Lanz traktörle yola çıktılar.

Mustafa'nın içi içine sığmıyordu. "Demek koca köyde ilk traktör bizim olacak ve bu traktörü de Akif Usta öğrettikten sonra ilk süren ben olacağım." diye yüzünü hep gülümseten düşüncelerle yolda Akif Usta'yı imrenen bakışlarla hep izledi. Lanz traktörün gürültülü sesi arasında pek de duyulmayan Akif Usta'nın ara sıra söylediği "Gesi Bağları" türküsüyle köylünün "Bekleme" dediği yol ayrımına kadar geldiler.

.....

-Bak Mustafa, sana debriyajı, freni, vitesi tek tek söyleyeceğim. Yine de sen giderken benim takacağım birinci vitesle git. El gazına yolda az az dokunursun."

-Sen ne dersen onu yaparım Usta, dedi Mustafa; ama bunu derken de eli ayağı titriyordu.

Akif Usta. traktörü birinci vitesle takarken "Sen debriyaja bas Mustafa!" dedi. Sonra "Şimdi ayağını yavaş yavaş debriyajdan çek, hemen gaz verme, ben atlayacağım." Traktör hareket edince de arka taraftan yere atladı. "Haydi, gözünü yoldan ayırma! Allah işini rast getirsin."

Mustafa, yüreği göğüs kafesine sığmaz halde, gözü yolda, elleri direksiyonda birinci vitesle köye kadar geldi. Ağaran daracık yoldan başka hiçbir yere kafasını çevirmiyordu. İçinden neşeli neşeli ıslık çalmak, türkü söylemek gelse de iki eliyle direksiyona sarılmış, kıpırdamaz duruşuyla bunları da yapamıyordu. Köye kadar geldi ya bir de ona sorun.Yol da yol değildi ki...At arabalarının, kağnıların geçtiği daracık iki çizgi.

Başta ortaklar Süleyman ve Ali, köylülerden traktörün geleceğini duyanlar ve çocuklar köyün girişine toplanmışlar, meraklı gözlerle bu "köye ilk getirilen traktör"e bakıyorlardı. Mustafa, köyün girişinde, yoldaki hızıyla sağa döndü, Ali'nin evine doğru yöneldi. Köylü, çoluk çocuk peşinde koştular traktörün. Eve yaklaşınca bir ter bastı Mustafa'yı. Traktörü durduramıyordu. Evin etrafındaki boşlukta dön babam dönüyordu. Dönerken de "Süleyman Ağaaaa, Aliiiiii, önüne bir şey atın, durduramıyorum." diye bağıyor; o döndükçe de çocuklar peşinde koşuyorlardı. Büyükler sağa sola koşuşturup traktörün önüne atacak büyükçe bir kütük ya da bir taş bulma telaşındaydılar. Teri sırtına vurup heyecandan, korkudan kıpkırmızı olan Mustafa birkaç turdan sonra gözüne değirmenin duvarını kestirdi. Köylünün "çelan" dediği iki duvarın birleştiği köşeye traktörü sürdü. Zaten birinci vitesle olan Lanz traktör de duvara çarparak stop etti.

Sonra nasıl oldu? Bu traktör böyle kalacak değil ya! Ortaklardan biri Kayseri'ye giderek acentadan bir şoför getirdi. Şoför, bir hafta süreyle başta Mustafa olmak üzere ortaklara traktör sürmeyi öğretti.

Artık tarlalar uyandı traktör sesine

On yıl içinde

Onlarca oldu "Massey Harris"lar

Toprak da dağıtılınca köylüye

Bereketlendi ova

Birer direksiyon ustası oldu

Sekiz köşe kasketli köylülerim

Daha neşeli çıktı davulun, zurnanın sesi

Bir başka olmaya başladı

Düğünler

.....

HÜSNE GELİN GİTTİ

"Cafarlar" derlerdi bu üç kardeşin sülalesine. Bekir, Mehmet ve Ahmet. Üçünün de kızlarından birinin adı Hüsne'ydi.

Demek ki analarının adı Hüsne'ymiş. Bizim hazin hikâyemizin kahramanı "Damat Mehmet" diye anılan dedenin kızı Hüsne... Değirmenin duvarına çarptırılarak durdurulan Lanz traktörün ortaklarından Kekeç'in Ali emminin karısı Hüsne. Anamın amcasının kızı. "Keşke anam ölmeden ondan daha ayrıntılı dinleseydim bu acıklı öyküyü." derim bazen kendi kendime. Yine de dinlediğim kadar, kurgulayabildiğim kadar anlatayım bu olayı.

Tandır damında yapılan ekmek kuşluk vakti bitince ekmek tahtasının başındaki Hüsne, sacın yanında oturup ekmeği eviren kaynanasına "Ana," dedi önlüğündeki unu uğrayı çırparak, "Oğlun Ali, Süleyman ağam, Mustafa ağam motorla tarlaya gidiyorlarmış, ben de gideyim de ustaya, işçilere akşam için karpuz, sebze getireyim." Hatça ebe "Off belim belim..." diye doğrulurken "Git, git de gecikme akşama pilav da pişecek." diye söylendi. Evlerinin yanına birkaç göz yeni bir ev yaptırıyorlardı.

Tandır damında ekmek yapımı bittiği için ortalığı şöyle bir düzeltti Hüsne gelin. Daha otuz yaşına belki yeni gelmişti ya boy boy dört çocuk, üç kız bir oğlan. En büyükleri Rukiye, "Ana kız, ben tandıra koyduğun sıcak su ile başımı yıkayacağım, sen gelince beliklerimi öfersin." Olur," dedi Hüsne, "ben bostana gidince kardeşlerine de göz kulak ol!" Traktörden henüz ses yoktu. Hüsne'nin pişirdiği sütlü kabak yemeğini öğleyin çoluk çocuk iştahla yediler.

Lanz motorun (traktörün) sesi köyün öbür ucunda da gelse duyulurdu. Gürültüyle kapının önünde durdu.

Direksiyona ortaklardan Mustafa kurulmuş

Hüsne gelinin kocası Ali ile diğer ortak Süleyman da iki yanda tekerlek üstündeki kısımlara oturmuşlardı. Evin çiftçisi Tepesidelikli Duran bir koşu eve girdi: "Haydi abla, biz tarlaya gidiyoruz, sen de gidecekmışsin, hemen gel."

Hüsne gelin, vagonetin ön tarafındaki oturmaliğe geçti, ayaklarını boşluğa sallayıp sırtını vagonetin önüne yasladı, oturdu. Duran, vagonetin içine bindi.

Sadık köyünün yazın tozu, kışın da çamuru pek çoktur. Köyün hiçbir yerinde kum olmadığı için yazın yollardaki toprak un gibidir. Yağmur yağınca da çamurdan çıkılmaz olur. Traktör, Ayvalı'daki tarlaya giderken tozu dumana katıyordu. Üstündekiler de elbet bu tozdan nasiplerin alıyorlardı. Tarlaya buğday ekilmiş, bir bölümüne de kavun, karpuz, soğan... ekilerek bostan yapılmıştı. Ekin biçilmiş; ama bostan henüz bozulmamıştı.

Traktör, tarlaya girince sapların arasında biraz yavaşladı. Dört çocuklu ana da olsa gençlik bu ya, Hüsne gelin oturduğu yerden, traktörle vagonetin arasından hem de traktör durmadan tarlanın sap kökleriyle kaplı toprağına atlamak istedi. Atlarken kemeri, oturduğu yerin kenarındaki demire takıldı kemeri, entarisi. Traktörle vagonetin arasındaki bağlantı demirine çarparak toprağına düştü. Lanz traktörün gürültülü sesinden çiftçi Duran'ın bağırişları duyuluncaya kadar vagonetin ön, arka tekerlekleri Hüsne'yi çiğnedi geçti.

Mustafa, motorun sesini durdurduğunda Hüsne gelin, arkada, toprağın üstünde boylu boyunca yatıyordu.

Yanına koşuştular Hüsne gelinin. Güzel yüzü solmuştu, toz toprağına belenmişti; ama yaşıyordu. Bağırişlar içinde elleşip vagonetin ortasına yatırdılar. Hemen tozlu köy yoluna düştüler.

Solup sarardı yolda Hüsne'nin gül benzi. Köye varınca odanın birindeki sedire yatak serip yatırdılar. Kusmuştu, öğleyin yediği sütlü kabak yemeği artıkları gelmişti ağzından. Akrabalar, komşular. sonra da tüm köyle Ali'nin evinin önüne yığılmıştı. Ağıt, figanın yanında her kafadan da bir ses çıkıyordu. 1952 yılında köyü bırak, ilçede de doktor yok. Zaten doktora götürmek de kimsenin aklına gelmiyor.

Bir koyun kesti çiftçi Duran. Derisini hemen yüzüp Hüsne gelinin vücuduna sardı kadınlar. Ne bilsinlerdi iç kanamayı. Sandılar ki Hüsne'nin yalnız kırık çıkığı var.

Akşam olmadan can verdi Hüsne gelin. Rukiye'nin beliklerini öremedi. Küçüğü bir yaşında, diğeri ondan üç yaş büyük kızlarının, sarı saçlı oğlunun ve de Rukiye'nin gününü göremeden geçip gitti Hüsne gelin.

Düvenin üstüne yatırılmıştı Hüsne gelinin cansız vücudu. Doktor, savcı, jandarma otopsiye geldiler. Savcı sordu küçük Derviş'e, "Babanla traktörü süren amca arasında dövüş kavga var mıydı?" diye. "Yok" dedi Derviş, tüm çocukların doğruculuğı ile.

Ağıtlar yakıldı Hüsne geline:

Kara gözlü Hüsne'm gitmiş de bostana
Traktör çiğnemiş Hüsne'mi kıymadan ona
Kara haberin de duyulmuş babana
Öksüz kaldı da dört yavrum oyy, oyy!

Numan Kurt
5 Haziran 2014

YAĞMURUN SESİ HOŞ GELİR TOPRAĞA

YAĞMURUN SESİ HOŞ GELİR TOPRAĞA

Önce kara bulutlar yükselirdi
Karşı tepelerin ardında
Giderek kararırdı
Gökyüzü
Yorulmuşuz ellerimizde çapa
Islanmayı da aramazdık
Tuz değildik ya
Eriyecek
Çok korkuturdu beni
Göğü baştan başa yaran şimşek
Ve de gök gürültüsü
Her gün başlardı kırkikindiler
Baharın en güzel ayında
Nisanda
Yetişemezdik bazen tarladan eve
Yoktu
Kuru giysilerle bile
Değiştiremezdik üstümüzü
Ne yağmurlar yağardı eskiden
Ne çok korkardım ben
Gök gürültüsünden

.....

Yağmur yağıyor. Arada azalsa da memlekete gidinceye kadar da durmadan yağdı. Arabanın camına vurup süzülürken yağmur damlaları, toprağı suladıkça ben mutlu oluyorum. Bir şarkı vardı geçmişten aklımda kalan. İlk iki dizesinde “Yağmurun sesine bak/ Aşka davet ediyor...” diye başlıyordu. Bu yağın yağmur beni aşka falan davet etmiyor. Başka hayaller kurduruyor bana. Güzel ekin olacak bu yıl. Şimdiden yeşil bir halı gibi serilmiş bozkırın toprağına. Allah afattan korusun çiftçinin yüzü gülecek. Meyvelerini taşıyamayacak ağaçların dalları. En çok da kayısıyı severim ben. Geçen yıl hasret kaldığımız kayısıdan da bol bol yiyeceğiz.

Memlekete gidip gelinceye kadar çisil çisil ve de usul usul yağın yağmur bana bu hayalleri kurdururken hiç gök gürlemedi. Gürlemedi; ama yağmurun yağışını arabanın camından seyrederken bir çocukluk anım geldi gözümün önüne. Çocukluk dediysem de o zaman sanıyorum on üç on dört yaşında varım.

Teyze oğlu Ömer’le yaşlarımız yakın, akran sayılırız. O ilkokuldan sonra okula gitmese de tatillerde köye gelince çoğu zaman onunla gezerim, arkadaşlık ederim.

Evden çıktım, teyzemlerin evine doğru gidiyorum. Arada bir ev var zaten, dedemin evi. Tam evin kapısına yönelecekken teyzemin sesini duydum. Tandır damından geliyordu:

-Nereye gidiyorsun kurban olduğum?

-Size geldim teyze, Ömer evde yok mu?

-Yok, tarla sürmeye gitti. Öğlen yaklaşıyor, karnı da acıkmıştır. Çıkınıni hazırladım, ha götürsen ne var.

-Hangi tarlada teyze? Uzaksa neyle götürüyüm.

- Karaçalı’da, ahırda bizim eşek var, çıkar getir, ben de ekmek çıkınıni alıp getireyim.

Eşeğin üstünde ne semer var ne de bir çul. Sırtı yanır olmuş eşeğe bindim. Teyzem, elime azık çıkınıni, bir de kurumuş söğüt dalından ince çubuğu verdi.

-Yağmur da geliyor ya kuzum, Ömer’im acıkmıştır, tarla sürüyor, ver de gel!

-Tamam teyze, sen merak etme.

Ömer’e, eşek sırtında azık götürmekten çok “Traktörü belki verir de tarlada biraz sürerim.” diye düşünüp neşeyle köyün dışına, Karaçalı’ya doğru sürüyorum eşeği. Sürüyorum ya göğe baktığımda gökyüzünü kara bulutlar kaplamış.

“Şimşek çakıp gök gürlemeden, yağmur başlamadan tarlaya ulaşırim. Tarlada da vagonetin altına sığınırım.” düşüncesiyle biraz da acele ediyorum. Şimşek henüz uzaklardan çakıyor.

Tarlaya vardığımda teyze oğlu , traktörün sesinden sesimi duymuyor, ancak traktörün yönü benden yana dönünce el sallayıp “Geliyorum, vagonetin yanında bekle!” diye bağıriyor.

Azık çıkınıni ona verdikten sonra “Traktörle bir iki de sen dolan.” demesini bekliyorum; ama herhalde acemiliğimden dolayı korkmuş olmalı ki sesi çıkmıyor.

-Ben, bohçayı akşam getiririm, bak yağmur geliyor, sen bir an önce köye dön!

-Boş ver, yağmurdan sonra da giderim, yağarsa da vagonetin altında yatarım.

-Yok yok, yağmurun ne kadar süreceğı belli olmaz, haydi teyze oğlu sen git!

Benim de içimde bir korku var ya, hemen eşeğe binip yönünü köye çeviriyorum. Bu arada kara bulutlar tam tepemde. Yağmur damlaları düşmeye başlıyor. Hani köylerde derler ki “Yıldırım eşeğe pek düşermiş, eşek murdar

hayvandır." diye. Pek çok hurafe gibi bu saçmalık da benim çocuk aklımda yer etmiş. Oysa düz arazide yıldırım eşeğin üstüne murdarlığından değil araziye göre yüksekte olduğu için düşebilir. Ben , bu korkuyla bir taraftan eşeği çubukla dehleyip bir taraftan göğe bakarken bir şimşek çakıyor ki tepemde, gökyüzü baştan başa ışık çizgisiyle kaplanıyor. "İşte gittim şimdi!" diye eşeğin boynuna doğru eğiliyorum. Gökyüzünde müthiş bir çatırtı. O yağmurda sırtımdan ter akıyor korkudan. İki üç kez tekrarlanıyor bu şimşek ve gök gürültüsü. Yağmur, beni sudan çıkmış sığana döndürse de yıldırıma çarpılmadan köye, teyzemlerin evine ulaşıyorum.

"Gece aynaya bakma bahtın kapanır, salı günü yola çıkma sallanırsın, akşam tırnak kesilmez, hamamlığa işeme cin çarpar, korkut geliyor, öcü var...." diye diye korkularla geçerse çocukluğunuz şimşek çakıp gök gürleyince de korkmanız çok doğal.

Bunları düşündüm köye giderken. Yağmur damlaları arabanın camına vurdukça yağmurla yaşadıklarım geldi aklıma. O sırada boz toprak yeşermiş , yağmura minnettar, bize de gülücükler atıyordu sanki.

"Esintisinde bir samyelinin bir ömür boyu
Rahatlatıyor tüm sevgiye muhtaçları şu yağmur taneleri"

Şair ne güzel söylüyor. Suya muhtaç toprağı yeşerten, sevgiye muhtaç gönülleri rahatlatan yağmur, çisil çisil yağ, bereket yağdır, sel olup akma, toprak sindirsin seni, bassın bağına.

BABAM PORTAKAL GETİRDİ

“Ali,” dedi öğretmeni “çok ilginç bir hayatın var. Yaşadıklarını parça bölük bana yaz; ben , anlattıklarını hikâyeleştireceğim. Hani senin bir türkünü dinlemiştim, ağlamaklı olmuş ve sana , seni anlatan birkaç dize yazmıştım ya! Bu hikâyeler de benden sana hatıra olsun. Hep şuna inanırım ben: “Türkü söyleyenler iyi insanlardır. Kötülerin türküsü olmaz.”

Ali, ortaokul yıllarından sonra hiç görmediği öğretmenini kırmadı. Demiş ya ünlü bir yazarımız “Hikâye mi arıyorsun, çal şu kapılardan birini, o kapıların ardında ne hikâyeler var.” Ben de uydum o yazarımızın sözüne çaldım uzak bir ülkede yaşayan Ali’nin kapısını. O anlattı, ben yazdım.

BABAM PORTAKAL GETİRDİ

Kerpiçten yapılmış, iki oda bir aralıktan (mabeyin) oluşmuş, üstü kara örtülü evlerinin serpenegine çıktı Ali. Hafiften kar yağıyordu. Kar taneleri yönünü bulamayan sarhoşlar gibi sağa sola düşüyordu. “Ahh, “ dedi Ali, “şöyle lapa lapa yağsa da ben de üstünde yatıp yuvarlansam, soğukkuuyu ayakkabılarımı giyip karın üzerine traktör lastiğinin izlerini çıkararak yürüsem...”

Bu hayallerle dışarıyı seyrederken karşı evin kapısında amcasının oğlunu gördü. Günlerden neydi, bunun o yaşta farkında değildi; ama biraz önce köye korna çalarak giren köyün tek minibüsünün sesinden Mucur’un pazarı olduğunu anlamıştı. Amcaoğlu karşıda iştahla, suyunu akıtarak portakal yediğine göre amcası pazardan gelmiş, portakalı da o almış olmalıydı. İcini çekti Ali. Şimdi kendisi de böyle ona göstererek portakal yese ne vardı?

“Nerdesin babam?” dedi Ali, “şimdi gelsen de Mucur pazarına gidip bize portakal getirsen...”

Babasının nerede olduğunu iyi biliyordu Ali. Biliyordu da yakın köylerde sıvacılıkla ekmeğini kazanan babası eve ne zaman gelirdi?

Onu, “Kara gözlü Ali’im!” diye seven babası yoksuldu. Dedesi ölünce babasıyla üvey olan kardeşleri malı mülkü alıp başka yere göçmüşlerdi. Çoluk çocuğuyla, Fadime’siyle cascavlak kalmıştı köyde Hakkı. Kalmıştı kalmasına da kolunda sıvacılık gibi altın bileziği vardı. Altında velesbiti (bisiklet), hangi köyde sıva işi varsa koşardı. Hava soğumuştur, henüz kar da yağmadığı için Hacı Mehmetlerin Hakkı velesbitiyle yine sıva için yakın bir köye gitmişti. Kar, ilk defa bugün atıştırmaya başlamıştı.

Ali, portakal yiyebilmenin hayaliyle kapıda amcasının oğluna bakarken duası kabul oldu sanki. Babası, o hayatta en sevdiği adam, kahramanı velesbitiyle kapının önüne geliverdi.

Bıyıkları, velesbiti sürerken nefesinin buharıyla buz tutmuş elleri soğuktan kızarmıştı.

-Soğukta ne bekliyorsun oğlum, anan ev de mi?

-Evde baba. Sen niye erken geldin?

-Kar başladı, artarsa gelemem diye korktum; ama şimdi kesildi.

-Baba!

-Söyle Ali’im, dilinin altında bir şey var.

-Baba, Mucur’dan yana bir portakal kokusu geliyor burnuma. Sana da geliyor mu?

-Kerata, portakal istemenin yolunu nasıl da bilir. Alırız bakalım.

Bisikleti duvarın dibine bırakıp karşıya bakınca kapılarını önüne çömelmiş yeğenini gördü babam. Önünde portakal kabukları vardı. Şöyle bir durakladı, Ali’ye sevgiyle baktı. Birden velesbitine bindi, “Ben, akşama gelirim, anana söyle, haydi sen de soğukta durma, gir içeri!” dedi. Evin köşesinden dönüp kayboldu.

Ali, “Babam, böyle birden nereye gitti?” diye meraklandı; ama nedense içindi de bir sevinç kapladı.

-Selamünaleyküm Hacı Mustafa!

-Ooo Hakkı sen misin, aleykümselam, hayırdır, pazar dağılacak sen pazara geldin.

-Sorma, aslında çok yorgunum, sıvadan gelim eve. Bizim oğlan amcasının oğlunun portakal yediğini görmüş. Yeğen de suyunu akıtarak, göstererek kapının önünde yemiş. Eve gelince o yaşta öyle bir söz söyledi ki dayanamadım geldim.

-Ne dedi senin oğlan?

-Yaşın, boyuna bakmadan “Baba, Mucur tarafından portakal kokusu geliyor.” Dedi.

-Vay kerata, büyümüş, küçülmüş demek ki...

-Sen olsan dayanır mısın, ben de bu yorgunluğumla, yoksulluğumla atladım geldim velesbite. Hele sen şunun arkasına küçük çuvala portakal sar.

Portakal çuvalını velesbitin arkasına sıkı sıkı sardı Hacı Mustafa. Hakkı’yı çok severdi, asker arkadaşlarıydılar. Şu Hakkı’nın oğlanın esprili sözlerle portakal isteyişi de hoşuna gitmişti.

Hakkı, gözlerini kaçırarak Hacı Mustafa’ya:

-Parasını, sıva parasını alınca getireceğim, olur mu?

-Haydi, şu çuvalı al da git, senden para isteyen mi var?

.....

Ali, kardeşleri, anası merakla bekliyorlardı evin direğini. Kar, iki atıştırmış kesilmişti ya hava soğuktu. Velesbitle bu adam nereye gitmişti öyle aniden?

-Sana söylemedi mi oğlum, insan sormaz mı , “Baba nereye gidiyorsun?” diye...

-Yok ana, amcamın oğlunu portakal yerken görünce “Baba, Mucur tarafından portakal kokusu geliyor.” diye şaka yapmışım. Ondan sonra atladı gitti velesbite.

Hepsi yine sessizlik içinde, lambanın körsen ışığının aydınlattığı odada beklemeye başladılar babalarını.

Çok bekletmedi babaları onları. Dış kapı, sonra da oda kapısı açıldı. Hakkı, kucağında portakal çuvalı odanın ortasına çöktü, Şöyle bir Ali’ye, diğer çocuklarına baktı:

-Fadime, çocuklar doyasıya yesinler portakalları, sen de ye!

Sıvacı Hakkı, ince ince kırk belikli Fadime ve çocuklar mutluydular, sobada çıtır çıtır ayçiçeği sapıyla tezek yanarken.

En çok da Ali mutluydu. Babasına hayranlıkla bakarken, “Yemeyeceğim işte, şimdi yemeyeceğim portakalı. Sabah kapının önünde amcamın oğlunun karşısına geçip yiyeceğim.” Diye geçirdi içinden.

.....

Öyle kucaklarına alıp hoplatmazlardı

Sekiz köşe kasketli babalarımız

Bizi

Saçlarımız da okşanmazdı

Yanlarında

Ayağımızı uzatamasak da

Severdik biz onları

Evimize ekmek getiren

Horantanın direği

Dayandığımız dağ

Analarımızın alın terli herifiydi

Onlar

Sevgimizde hep yaşadılar

Yaşayacaklar

SİZİ BİR YERDEN TANIYORUM...

Yıldırım Doğmuş'a

Yeni gördüğüm ya da hiç görüp tanımadığım insanlarla tanışıp konuşmak hoşuma gider. Niye gitmesin ki... Her insan ayrı bir dünyadır. Kim bilir ne yaşamışlıkları vardır o insanın? Kişiler hakkında yargıya varabilmek için onları iyi tanımak gerekir. Başkalarının yorumuyla ya da bir iki olumsuz yaşamışlıkla o insan hakkında karar vermek ön yargıdan başka bir şey değildir. Her neyse burada öğütler verip öğretici nutuklar atmaya niyetim yok. Eee ne diye yazıyorum o zaman bu yazıyı? Şimdi hemen söylemeyeyim. Bizim çocukluğumuzdaki Türk filmleri gibi sonu başından belli olmasın.

.....
Şöyle bir baktım yan masada briç oynayanlara. Yaşları altmışı geçmiş benim gibi kır saçlılar. Masada sırtı bana dönük, zayıf, saçları yaşına göre dökülmemiş biri. Ara sıra yana döndükçe yüzünü de yandan görebiliyorum.

"Allah Allah, ben bu adamı nereden tanıyorum?" diye düşünüyorum. Çok da düşünmedim zaten. Didim'in en sıcak günlerinde bile esen "Gerçek Yalı Lokali"nde oyunumuz bitince yandaki masaya yanaştım. Onlar da briç oyununu bitirmişler kalkmak üzereydiler. Yanılmadığıma emindim; ama yine de "Yanılsam ne olur yani? Özür dilerim, güler geçeriz." diyerek omzuna dokundum arkadaşın:

-Ben, sizi tanıyorum, adınız Yıldırım Doğmuş, haydi bakalım siz de beni tanıyın!

Biraz şaşkınlık içinde ayağa kalkıp bir süre bakıyor Yıldırım Bey. Mutluluğunu belirten bir gülümsemeye:

-Tanıdım Numan hocam, ben de sizi tanıdım, diyor.

Kırk yıllık dostlar gibi, birbirini uzun yıllar görmeyen insanlar gibi sarılıp öpüyoruz birbirimizi ve ben diyorum ki yanımızdaki arkadaşlara:

-Yıldırım Bey'le hayatımızda ilk kez karşılaşıyoruz. Peki, birbirimizi nasıl tanıdık, bunu da siz çözün.

.....
Emeklilikten sonra dokuz on yıllık dersane öğretmenliğini de bırakınca çocukların da zorlamasıyla bu bilgisayar dünyasına girdim. "Baba, sen yazı da yazıyorsun, senin için tatlı bir uğraş olur, gel bilgisayar alalım." dediler. "Ben, bilgisayar klavyesinin tuşuna basmayı bilmem." desem de aldık bilgisayarı. "ŞU FACEBOOK DEDİKLERİ" başlıklı yazımda anlattığım gibi bir de facebook hesabı açtılar "Senin çok öğrencin oldu geçmişte, onlarla, arkadaşlarıyla iletişim kurarsın, yazılarını da okurlar." diyerek. Facebookta yaşadıklarımı tekrar anlatacak değilim. Birçok edebiyat sitesinde "günün, haftanın, ayın yazısı" olarak değerlendirilen o yazımda anlatmıştım.

Bir gün facebooktaki özel mesaj bölümünde kırmızıyla bir (1) rakamı. Hemen tıklıyorum ve karşıma aşağıdaki mesaj çıkıyor:

"Merhaba öğretmenim, ben emekli öğretmen Yıldırım Doğmuş. Bursa'da oturuyorum. Taştan Çıralar ,yakın arkadaşımıdır.Babam Vahip Doğmuş,"Olimpos" dergisinde şiirler yazar. 'Anneler Günü' ziyareti için gittiğimizde sizin yazınızı eşim okurken (O da emekli öğretmendir.) 'Facebook yazısını senin gibi yazmış' dedi .Tabii ben de okudum, çok beğendim. Bursa'mızda ' Sosyal Medya ' konulu konferansta konuşmacı olarak katılmamı istemişlerdi. Konu ile ilgili bir konuşma yapmıştım, sizin yaşadıklarınızın hemen hemen aynısını yaşadığım için bir çok ortak yanımızın olduğunu gördüm.Sizinle facebookta arkadaş olmak arzumdur.

Selamlar..."

Ve Yıldırım Bey'in isteğini memnuniyetle kabul ederek arkadaş oldum. Arkadaşımın söz ettiği "Olimpos" kişisel çabalarla Bursa'da çıkarılan yerel bir dergiydi. Her sayısına benim bir iki yazımı koyuyordu. Dergiden bir tane de adresime gönderiyorlardı. Ara sıra rastgeldikçe facebookta Yıldırım Bey'in paylaşımlarına bakıyordum. Zayıf bedeni, uzun boyu ve yaşına göre dökülmeyen kır saçlarıyla akılda yer eden bir görünüşü vardı. Ben de Didim'deki lokalde Yıldırım Bey'i, hayatım boyunca hiç karşılaşmadığım Yıldırım Doğmuş'u böyle tanıdım.

Tanıştığımızın ertesi günü yine buluştuk, uzun uzun sohbet ettik. Şu akıp giden, dur diyemeyeceğimiz hayatta bir dostum daha oldu.

"Şimdi ev kalabalık, çocuklar, torunlar gitsin ailece de tanışırız." dedi Yıldırım Bey. Bir araya gelip tanışacaktık; ama biz eylül sonunda Ankara'ya dönmeyi planlamışken ağustos ortasında dönmek zorunda kaldık. Torun okullar açılincaya dek yanımızda kalmak istemedi. Ona bakmak için yollara düştük. Yıldırım Bey'le dost sohbetler de kismetse seneye kaldı.

.....
Konuşmalarımızda, anlatımlarımızda daha inandırıcı olmak için abartmayı severiz. Bazı insanlar bunun dozunu kaçırr. O zaman da inandırıcılıklarını tüm yitirirler. Biliniz ki sık sık "Yemin ederim..." diye söze başlayanlar da yalan daha çok olur. Ben, "Yemin ederim.." falan demeyeceğim; ama şu anlatacaklarımı aynen yaşadım ve yukarıdaki olayı yazmaya öyle karar verdim.

Geçenlerde bilgisayarı açtım facebooka bakarken şunu düşündüm: "Yıldırım Bey'le ilginç bir tanışmamız var. Bu tanışmayı da hikâyeleştiresem güzel olur." Aradan birkaç dakika geçti, "mesaj" bölümünde yine kırmızı bir rakamı. Açtım ve Yıldırım Bey'in mesajını ve benim cevabımı aşağıya olduğu gibi kopyalıyorum:

"Habersiz gittiğin için üzülüğümü belirteyim...Şu karşılaşmamızı hikâyeleştirersin sanmıştım. Belki de aklından geçirmişsindir.Tekrar görüşmek üzere.. Bursa'ya yolun düşerse bir "Alo! kadar yakınım, selamlar..."

Yıldırım Bey'e şöyle cevap verdim:

“Yıldırım Bey, Őu anda hayretler içindeyim. Ben, belirttiğiniz karŐılaŐmayı hikâye olarak anlatmayı bugün dűŐündüm ve kafamda kurguluyordum. Siz de bugün yazıyorsunuz.Yakın zamanda hikâyeyi okursunuz. Habersiz ayrılmaya gelince, aslında eylül sonuna kadar kalacaktık. Torun bizim yanımızda kalmayı istemedi, biz de zorunlu olarak döndük.

Selamlar, saygılar. “

.....

Her zaman yazıyorum, söylüyorum. Bütün yaşanmışlıklar öyküdür, yeter ki sen anlatmak iste. Zaman akıp gidiyor ve hayat bir gün bitiyor. Senden de bir Şeyler kalsın geriye.

“Nefes almak değildir yalnız

Hayat

Dostları, sevenleri olmalı insanın

Hep içimizde taŐımalıyız

Sevgiyi, hoşgörüyü, dostluğu

Hiç sahibi olmamalı

Kinin, ön yargının, yalanın”

.....

Numan Kurt

5 Eylül 2015

PAŞA AMCA ve DİĞERLERİ

“Otobüsler geçerdi
Köyün ortasındaki yoldan
Elinde tahta bavulla bir asker inerdi
Hemen koşardık babasının evine
O asker in
Bağırırdık bir ağızdan
‘Oğlun geldi Mehmet emmi
Müjde isteriz
Müjdemizi isteriz’
Otobüsler geçerdi
Köyün ortasındaki yoldan
Bağırırdık biz çocuklar
Yalın ayak, baş kabak
‘Bir gazete atın amcalar
Bir gazete’
Haber almak isterdik memleketten
Uzak diyarlardan
Bazen bir gazete savrulurdu açılan camdan
Bazen de geçer giderdi otobüs
Yolcularından biri bile
Dönüp bakmadan”

.....
Kırlangıç Dağı'nın yakınında düzlüğe kurulmuş küçücük köyüm. Tam ortasından Ankara-Kayseri asfaltı geçer. Yaz günleri harman zamanının dışında boş olan köylülerim ya asfalta yakın yol kenarı boşluğunda ya da güneşli bir duvar dibinde bir araya gelirler; söz sohbet girila gider, şakalaşıp hoşça vakit geçirirler.
O gün de cami avlusunun duvarı dibinde sohbet koyuydu. Biz Ankara'da kalıyorduk; ama bozkırdaki köyüm hep burnumda tütüyordu. Bir bahaneyle yine köye gelmişim. Pek severdim kasketli amcalarımızın duvar dibi sohbetlerini. Tabakalardaki tütünler sarılıp Bafra, Birinci sigaralarının dumanıyla göğse savrulurken “Vali” lakabıyla anılan Mehmet amca:
-Uşaklar duydunuz mu bizim Paşa izine gelmiş. Bir de televizyon getirmiş Fransa'dan.
Biraz ilerde oturan, köylülerimizin “Reis” diye ad taktığı, adını bugün bile bilemediğim, şapkası yana kaykılmış amca da:
-O zaman akşama Paşa'nın evindeyiz. Hem ucu güllü “Alamancı cıgarası” içer hem de televizyona bakarız. Bu lanet “Birinci”yi içmekten imanımız gevredi. Üstelik çocuklardan duydum, bugün televizyonda “Ceyar” varmış. Ağanın kolumu tutulur, bizim Paşa belki çikolata neyim de ikram eder.”

.....
Köylük yerleri çoğunuz bilirsiniz. Her yetişkin insanın bir lakabı vardır. Kiminin sülalesine kiminin de bazı huylarından ya da görünüşünden dolayı kendisine verilir bu lakaplar. Bizim köyde de hangi birini sayayım. Neredeyse herkese bir ad takılmış; ama üç kişi var ki bunlar kişilikleriyle de çok ilginç insanlardı. Kim mi bunlar? “Vali, Reis ve Paşa” amcalar. “Vali” namıyla adlandırılan Mehmet amca, hayatını anlatmaya bir başladı mı ipin ucunu kaçıır, olayların ucunu sonunu karıştırır; anlattıklarının bir türlü sonu gelmezdi. Onunla aynı mecliste bulunan köylüler “Vali, şimdi anlatmaya başlarsa yandık!” derler, bir bahaneyle oradan kaçıp uzaklaşmak isterlerdi.
“Reis” amca ise pek çok avcı gibi o da avcılık palavraları ile nam salmıştı; ama avdan gelirken onun elinde tüfekten başka bir şey gören olmamıştı. Anlatırken mangalda kül bırakmazdı; ama avdan eli dolu geldiği de hiç olmamıştı.
“Paşa” amcaya gelince, onun da gerçek adı var mıydı, yoksa gerçekten adı mı “Paşa”ydı bilmiyorum. Her zaman heyecanlı, meraklı, gözlerini kocaman açarak konuşan biriydi. Fransa'da işçi olarak çalışıyordu . O zaman yurt dışında çalışan herkes “Alamancı” diye anıldığı için orta yaşlı bu akrabamız da gurbetin kahrını çeken bir “Alamancı”ydı. Siyah beyaz televizyon köydeki birkaç gurbetçi de vardı. İzine gelirken bir de o getirmişti demek ki...Öyle samimi bir insandı ki yolda rastladığı kişinin koluna girer, sözüyle, sohbetiyle sevgisini esirgemezdi.
“Bu akşam ben de gitmeliyim Paşa dayının evine.” dedim. Biz, Ankara'da olduğumuz için televizyonumuz vardı, “Dallas” dizisini de hiç kaçırmamıştım. Üstelik Paşa amcayla akrabaydık. Babam onun dayısı oluyordu. “Ceyar” yine ne dalavereler çevirecekti? Lusi'ye de bayılıyordum hani... Hele bir akşam olsun.

.....
Akşam, Paşa amcanın evindeydim. Benden başka evde yalnız ev ahalisi vardı. Kapıdan içeri girince gittim elini öptüm. “Vay, dayımın oğlu! Sen de mi buradasın, gel öpeyim seni!” diyerek her zamanki samimiyetiyle sarıldı bana. İyi ki “ucu güllü cıgara” sayıklayan Reis amca ile konuşunca susmayan Vali dayı yoktu. Televizyonu rahat seyredecektik. Paşa amca, “Dayım nasıl?” diye babamı sordu. Saat sekize gelirken kimimiz somyada, kimimiz yer minderlerinin üstünde kurulduk televizyonun karşısına.

Öyle dalmışız ki siyah beyaz ekrana... Birden "Tak! Tak! Tak!" sesiyle irkildik. Kapı vuruluyor. Hemen koştu Paşa amcanın kızı. Paşa amcanın da bizim de gözümüz televizyonda kulağımız kapıda.

-Buyur Mehmet emmi! Hoş geldin!

-Hoş gördük, baban gelmiş gözünüz aydın.

-Sağ ol emmi.

Konuşmaları duyunca yüzü asıldı Paşa amcanın. "Eyvah!" dedi, Vali dayı geliyor. Bu bize televizyon seyrettirmez, oturunca da kalkmayı bilmez."

Vali dayı, odanın kapısında görününce somyanın üstünde birden kalktı Paşa amca:

-Ooo, buyur Vali dayı! Hoş geldin sefalar getirdin.

-Hoş gördük Paşa, sen de hoş geldin. Gündüz duydum geldiğini. Ne var ne yok gavur ellerinde?

-Ne olsun, iyilik güzellik, çalışıyoruz işte bu yaştan sonra. Ekmek derdi...

Çok uzatmadı Paşa amca. Bekledi ki Vali dayı sussun da çoluk çocuk ev halkının hevesi kursağında kalmasın, televizyonu seyretsinsin. Durur mu Vali dayı, bana bakarak:

-Bu kimin nesi Paşa?

-Dayımın oğlu Ali.

-Ha bildim, Hacı Mehmet'in Hakkı'nın oğlu. Nasılsın yeğenim, baban nasıl? Ankara'da kalıyorsunuz siz değil mi?

-Evet amca, ben köyü özledim de geldim.

Vali dayıyı susturmak ne mümkün. Bir başladı "Aklıma geldi, bir gün askerden teskereyi aldım, eve geliyorum..." diye.

İkide bir "Dinliyor musun Paşa, sözü fazla uzatmayayım.." diyor; ama söz hiç bitmiyordu, saat gecenin ikisi olmuştu.

Bir ara "Dur ulan Kör Mevlüt, beni tanımadın mı?" diye öyle bağırdı ki uyuklayan, saygıdan dolayı sesi çıkmayan ev halkı ayağa fırladı. Meğer askerden gelirken eşkiya onun yolunu çevirmiş, onu anlatıyormuş.

Sonunda "Lafı fazla uzatmayayım." Sözüne uydu. Hayat hikâyeleri bitti. Ev halkının neredeyse hepsi uyuklarken:

-Paşa, yarın uşaklar pancar çekecek, şu vagoneti verebilir misin?

Paşa amcanın uykulu gözleri parladı birden:

-Ne demek Mehmet emmi, bir vagonetin sözü mü olur, hemen şimdi al götür.

Dışarı çıktılar gecenin o vakti. Vali dayı vagoneti traktörün arkasına taktı götürdü. Nefes nefese içeri giren Paşa amca:

-Verilmiş sadakamız varmış uşaklar. Vali dayı bir de "Maraş"a girseydi yandıydık. Haydi herkese Allah rahatlık versin.

.....
Ne iyi adamdın sen Paşa amca. Paşa amcamla ilgili şu olayı da anlatmadan geçemeyeceğim:

Paşa amca, Fransa'ya gitmeden önce harman yerinde buğday çecinin yanında yatıyormuş. Yanında karısı da var. Gece derin uykuya dalmışlar yorgunluktan. At arabasının salında yatıyorlar. Onlar uyurken benim amcalar sessizce yaklaşmış arabayı küçük gölün sığ yerine çekmişler. Sabah, Paşa amcadan önce uyanan karısı, "Vıy, Paşa kalk hele kalk! Gözün kör olmasın, çeci su basmış!" diye basmış bağırtıyı.

Paşa amca, bu olayı her anlattığında sözü de "Ula Kemalettin, Allah seni bildiği gibi yapsın!" diye bitirirdi. Onun dişlerini sıkıp gözlerini patlatarak anlatışı hiç aklımdan çıkmaz, beni hep gülümsetir.

.....
Çook uzak bir ülkede

Yeni hayatımı yaşarken

Ben

Küçücük köyümü özlerim

Vali, Reis, Paşa amcalarım gelir aklıma

Ve daha başkaları

Hemen uzanırım sazıma

Onlar için

Anlattıklarımı yazan öğretmenim için

Dilimden dökülür

Özlem türkülerim

.....
Numan Kurt

3 Ekim 2015- Ankara

"ŞIP" DİYE SEVMİŞİM BEN

Gençlik başımda duman. Dünya gözümde pespembe. Bu yıl ikinci yılımı kazanamazsam babam çok kızar, ailem üzülmüş hiç umurumda değil. Varsa da yoksa da Selma. "Âşığım ben Selma'ya/ Yüzü benzer bir aya.." şarkısı dilimden düşmüyor. Geceleri uyku yok. Sınıfta öğretmen ders anlatıyor, benim gözüm Selma'da. "Karasevda" derler ya! Ben de karasevdalandım Selma'ya. Akşama kadar iyi. Selma'nın yanındayım. Gece olup da yastığa başımı koyunca uyku tutmuyor beni. Kıvraniyorum yatakta. "Yook, Selma olmadan yaşayamam ben. Ne olursa olsun önce anneme sonra da babama açacağım konuyu. Okumasam da çalışır, evimi geçindiririm, Selma kabul etmezse sözlenip dört yıl beklemesini isterim." diye cesaret veriyorum kendime. Dershaneye gidip onu görünce de "Hele şimdilik bekleyeyim, sonra açarım konuyu bizimkilere." diyorum.

Selma, dershaneden arkadaşım. Derslere başladığımız günlerde o da yavaş yavaş tanışmaya başladığım diğer arkadaşlarım gibi herhangi biriydi. Geçen yıl üniversiteyi kazanamamıştım. Babam, pek umudu olmasa da zor koşullarda beni yine Kırşehir'de başka bir dershaneye gönderdi. Anlayacağınız dershanede de kıdemli öğrenci olmuştum. Bu yıl derslere sanki koşarak, uçarak gidiyordum. Öyle dersi iyi dinleyeyim, bu yıl sınavı kazanayım diye düşündüğümden falan değil. Beni uçuran neydi biliyor musunuz? Selma'nın aşkı. Delicesine tutulmuştum. Gecem gündüzüm o olmuştu.

Selma mı...? O, benim gibi yanar tutuşur bir durumda değildi anladığım kadarıyla; ama benim yanıp tutuşmuşluğuma da tepki göstermiyor, beni reddetmiyordu. Zaten "Yok, ben arkadaşlık falan istemiyorum." dese çaresiz boynumu bükerek, kaderime küserdim.

"Ne olursa olsun yarın bizimkilere konuyu açmalıyım." dedim o gece. Yine uyku tutmamıştı. Annem, her anne gibi beni anlayacak, onaylamasa bile "hayır öğütler" verecekti; ama ya babam...

.....

-Anne, mutfağa gelir misin?

-Ne var oğlum, ben akşama kadar mutfaktayım.

-Hele gel, sana söyleyeceklerim var.

Param kalmayınca babamdan parayı annemin aracılığıyla istediğim için yine öyle sanmış olacak ki gecikmeli de olsa geldi annem.

-Söyle bakalım, paralar suyunu çekti mi yine?

-Yok anne, bu sefer konu başka, babamdan önce sana açmak istedim.

-Neymiş o?

-Bir kıza âşık oldum. Bizim dershaneden. Gece gündüz aklımda. Geceleri hiç uyuyamıyorum. Derslere yalnız onun yanında olabilmek için giriyorum.

-Eeee!

Annemin bu "Eee!"sinden bir alaycılık, sözümü ciddiye almama sezdim; ama ne olursa olsun kararlıyım.

-Bu kızla sözlenmek, kısa zamanda da evlenmek istiyorum anne. Şaka yapmıyorum.

Annem, bir şeyler düşünmüş olacak ki "Sen bunu babanla konuş oğlum, biliyorsun son söz onda biter."

.....

Babamla birbirimizden gizlimiz saklımız olmaz. Arkadaş gibi konuşuruz, konuşuruz da bu konu babamı kesin şoka sokar. Küçüklüğümden beri rahat büyümüşümdür. Beş kişilik ailesinin geçiminde dar geliriyle zorlansa da babam, annemin de örgü örerek verdiği destekle bizi kimseye muhtaç etmemiştir. Bunları düşünürken ortaokul yıllarında yaşadığım tatlı bir anıyı da anlatmak isterim:

Ortaokula yeni kaydoldum, birinci sınıftayım. Babam o zaman ilçenin yakın bir köyünde öğretmenlik yapıyor. İlkokuldan ortaokula geçince takım elbise, kravat, okulda değişik ortam, arkadaşlar, köy okulundan gelen bana ilginç geliyor. Okul kooperatifine her gün ilk teneffüste ilçenin pastanesinden sıcak sıcak poğaçalar getiriyorlar. Ders biter bitmez kooperatife koşuyorum. Bir değil iki tane poğaça alıyorum, kapının önünde de iştahla yiyorum. Hafta içi her gün tekrarlanan bu durum babamın da arkadaşı olan öğretmenlerimden birinin dikkatini çekmiş. Babamla bir karşılaşmalarında, "Senin oğlan, seni batıracak. Her teneffüs iki poğaça yiyor." diye takılmış. İşte o "damak tadı keyfi" beni şimdi yüz on kiloya çıkardı.

.....

-Baba, sana bir şey söylemek istiyorum.

-Söyle oğlum, ne zamandan beri çekinir oldun?

-Çekinmiyorum da tepkinden korkuyorum, seni üzmem istemiyorum.

-Anlat bakalım.

-Evlenmek istiyorum baba.

-Hele bak sen, bu da nereden çıktı oğlum?

-Dershaneden bir kıza tutuldum. Gece gündüz aklımdan çıkmıyor.

-Senin yaşındakilerde olur böyle şeyler, buna "şipsevdlilik" denir. Zamanla unutursun. Dershanede ikinci yılın, adam gibi çalış, üniversiteyi kazanmaya bak. Ben kendi karnımı zor doyuruyorum, bir de senin evinle mi uğraşacağım.

- Ben çalışır, geçindiririm baba.

- Bak, yavaş yavaş sinirleniyorum. Bu konuyu sen anlatmadın, ben de duymadım. Haydi şimdi güle güle.

.....

Ne ders çalışmak istiyor canım ne de televizyona bakmak. Aklımda hep Selma. Yatağa uzanıyorum, uyku nerde? Buna bir çare bulmalıyım. Benim Selma'yla evlenmem, en azından şimdilik bir yüzük taktırmam gerekir. Anneden, babadan öğüdü aldık. Kim kaldı o zaman? Kim mi kaldı? Dedem, benim aslan dedem. Ömrünü ateşin, kara isin içinde bilek gücüyle çalışarak geçiren dedem. Anlarsa beni o anlar.

.....
-Dede!
-Söyle kuzu.
- Şu işini beş dakika bırak da sana anlatacaklarım var.
Dedem, iş önlüğünü çıkardı. Ter, kara is içinde kalmış alnından, yanaklarından aşağı doğru akmıştı. Bir sigara yaktı:
-Neymiş bakalım paşanın derdi?
-Dede, ben bir kıza âşık oldum. Sizin zamanınızda böyle şeyler yoktu; ama sen beni anlarsın diye sana geldim. Annem, babam pek ciddiye almadılar beni. Geceleri hiç uyuyamıyorum. Dershanede ikinci yılım, sen de biliyorsun, ders çalışamıyorum. Ben evlenmek istiyorum dede.
Eliyle çenesini şöyle bir sıvazladı dedem. Bıyık altından hafifçe de gülümsediğini hissettim. Elini omzuma koydu:
-Bak sevgili torunum Murat, sen kaç yaşındasın?
-On dokuz.
-Çalıştığın bir işin var mı?
-Yok.
-Diyelim ki evlendin. Şimdi sana bir hesap yapıyorum.
- Ben, körkütük seviyorum dede. Çalışır kazanırım.
-Evladım, okumazsan o kız sana zaten gelmez. Sen, beni dinle.
-Dinliyorum.
-Ev kirası kaç lira olur?
-En az üç yüz lira.
-Yiyeceği, içeceği; odunu, kömürü; elektriği, suyu; çarşısı, pazarı...derken sana ayda iki bin lira gerekir. Nasıl geçindireceksin bu evi?
-Peki ben ne olacağım dede. Hiç aklım başımda değil.
-Hele zaman bırak. Okulunu kazan, bitir, işin gücün olsun. O zaman gel yanıma.
Boynu bükük ayrıldım dedemin dükkânından. Bu arada cebime de bir ellilik sıkıştırmıştı.

.....
Zaman ilaç oldu bana. Babamın dediği gibi pek çok insanın on beş yirmi yaş arası yaşadığı "şıpsedilik" dönemini dedemin de gerçekçi öğütleriyle atlattım. Dedem ilkokul mezunu; ama hayat deneyimi çok fazla. Babam öğretmen. Şimdi babama bazen takılırım. "Dedem senden daha akıllı çıktı baba!" derim. Bana şöyle bir bakar: "H...tir, e...ş..k, benden yüz bulsan hemen evlenecektin. Şimdi görüyorsun öyle evlenenleri. Âşığım, ölüyorum, canım, hayatım... üç gün sonra boşanma..." der.
Üçüncü yıl sonunda üniversiteyi kazandım. Babam o zaman kazandığım okulu beğenmese de şimdi güzel bir işim, ailem var. Selma mı? Ara sıra aklıma geldikçe buruk bir gülümsemeyle "Bir rüzgarmış, esti, geçti gitti." derim.

.....
Siz de sevdiniz mi o yaşlarda
"Şıp" diye
"Onsuz yaşayamam"
Dediniz mi
Ben sevdiğimi sandım
On dokuz yaşında
Ya dedem olmasaydı
Ya bana o hayat dersini vermeseydi
Zaman zaman o günleri
Hatırlarım
Alnındaki teri, elindeki çekiciyle
Dedemi anarım

.....
Numan Kurt
29 Kasım 2015

BEN, O KÖYÜ ÇOK SEVDİM

(İzzet Ernur'a)

“Poyrazı dondururdu akşamları
Masa üstü gibi dümdüz ovanın
En ucunda köyün
Koca binanın bir küçük odasında
Ve de gaz lambasının ışığında
Ben düşünürdüm
Boz önlükleri, ak yakalarıyla
Burunlarını ışık kollarına silmiş
Soluk yüzlü
Soğukkuyu ayakkabılı
Ama saygılı
Köy çocuklarını”

“Ankara’ya kadar gelmişken Mucur’a kadar uzanıp can dostum Hasan Çavuş’u da ziyaret edeyim.” dedi kendi kendine. Otuz yedi yıl çalıştıktan sonra şimdi emeklilik işlemleri için gelmişti başkente. Üşenmemeliydi, ne vardı ki Ankara’dan Mucur’a? Atladı mı otobüse üç saat sonra oradaydı.

*

Otobüs . bozkırın ortasında yılan gibi kıvrılan yolda giderken o yöre halkının kendilerine has şiveleriyle konuşmalarını bir süre dinledi. Sonra daldı otuz yedi yıl öncesine...Bu yolculuk onu ta 1954 yılının yaz sonuna götürdü: Savaştepe Köy Enstitüsü’nü bitirmiş, Hacıbektaş’ın Sadık köyüne atanmıştı. Bozkırın ışığı olan köy enstitüleri kendisi son sınıfa geçtiğinde kapatılmış öğretmen okullarına dönüştürülmüştü. Asılsız söylentilerle kapatılan bu okullardan sonra Anadolu’yu aydınlatan bir ışık söndürülmüştü.

İlçeye “göreve başlama dilekçesi”ni verdikten sonra Hanomag marka bir traktörle köye ulaşmıştı 1954 yılının yaz sonu sıcak bir gününde. Köyde onu Hasan Kurt ve İlhan Tekin karşılamışlardı. İşte şimdi Mucur’a yerleşen Hasan Kurt’u ziyarete gidiyordu. Köyde kaldığı üç yıl içinde onlarla çok güzel dostluklar kurmuştu. Bu arada 1960’lı yılların başında vefat eden İlhan Tekin’i de rahmetle andı. Köyde “Hatip” namıyla anılan Hakkı Çavuş muhtardı. Koca Anadolu bozkırının ortasında düz ovaya kurulmuş bir köy. Toprak damlı evleri, çatılı okulu, selektörü ile ağaçsız; ama insanları ile samimi bir köy...

Okulu gezmiş, yakın zamanda köye dönmek üzere memleketi Balıkesir’e gideceğini söylemişti. “Yook, “ dedi muhtar ve ilk tanıdığı köylüler, “...gidersen geri dönmezsin.” Söz vermişti döneceğine; ama yine de “Gömleğini rehin bırak, inanalım döneceğine” demişlerdi. Eee, öğretmenin gömleği de kıymetliydi o zamanlar hani. Onlarda böyle gömlek ne arar. Çoğunun giydiği yakasız ışık.

1954’ün eylülünde yüz on öğrencili okulu açtı . Okula gelen üç beş kişi. O zaman için köy yerinde iş gücü bitmemiştir. Zaman içinde bütün öğrencileri okula getirmeyi başarmıştı. Bunu başarmak için denediği yollardan biri de bisikletle gidip tarlalarda, harmanda öğrencileri bulup okula getirmektir.

Okulun adına yüz elli dönüm tarla vardı. Bu önemli gelir kaynağını iyi kullandı. Bahçe duvarını yaptırdı, bahçeyi ağaçlandırdı. Her yıl okulu teftişe gelen ilköğretim müfettişinin de takdirini kazanmıştı. Bu müfettişin de önerisiyle bir 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın ilçedeki daire amirlerinin, çevre köylerdeki öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla Sadık köyünde kutlanmasına öncülük etti..

Sadık köyünde üç yıl kalmıştı.. İlk iki yılında bekardı, son yılında sevgili eşi Şennur Hanım’la birlikte geldi köye. Eşi de köyüne, âdetlerine yabancı olduğu bu köyü ve köylüleri çok sevmişti. Çünkü onlar alçak gönüllü insanlardı. Bekarlık döneminde İzzet öğretmenin en yakın dostlarından biri de evleri okula çok yakın olan Kara Mustafa dedenin oğlu Tahir Dayıoğlu’ydu. Geldiğinin ikinci yılında da Alişan Deveci muhtar olmuştu.

Köyde okuma seferberliği onunla başlamıştı. İlkokulu bitirdikleri halde Asım Kurt ve Mustafa Taş’ı okula devam ettirdi, onların öğretmen okulunu kazanmalarına yardımcı oldu. Köyde ilkokuldan sonra ortaokula gitme olayı İzzet Ernur’un öğrencileriyle başladı.

Üç yıl içinde köylü onu çok sevmişti. Köyden ayrıldıktan sonra değişik yıllarda köyü ve eski dostlarını ziyaret etmeyi hiç ihmal etmedi. Şimdi otuz üç yıl sonra yine yollardaydı. Sadık köyünün hiç unutamadığı, “velesbitiyle tarlada öğrenci toplayan” bu idealist öğretmen.

*

Otobüs muavininin “Sayın yolcular Kırşehir’e geldik, otobüsümüz Mucur’a kadar gidecektir, Mucur yolcuları inmesin.” Sözleriyle daldığı hayalden, gözünün önünden şerit gibi geçen otuz beş yıl önceki yaşadıklarından sıyrıldı İzzet öğretmen. Yarım saat sonra dostu Hasan Kurt’u ziyaret edecekti. İcini bir heyecan kapladı.

.....

-Alo!
-Alo, ana sen misin?
-Benim oğlum. Balıkesirli İzzet öğretmen bizi ziyarete geldi de sizi de görmek istiyor, akşam bize gelin.
-Olur ana, yemekten sonra geliriz, bir ihtiyacınız var mı?

-Yok.
İzzet Ernur öğretmen, ben ilkokula başlamadan köyümüzde öğretmenlik yapmıştı. Ağabeylerimin öğretmeniydi. Üç yıl kaldığı köyümüzde ayrıldıktan sonra bu unutamadığı ilk görev yerine birkaç kez dost ziyaretine gelmişti. Ayrıca iki yıl önce birlikte çalıştığım Balıkesirli bir arkadaşımı ziyarete gittiğimde onu bulmuştum. Akşam da evine ziyarete gitmiştik arkadaşımınla birlikte. Gece geç vakitlere kadar aradan bunca yıl geçmesine rağmen hem kendisi hem de eşi Şennur Hanım bana köyde onların kaldığı yıllarda yaşayan bütün aileleri sormuşlardı. Herkes hâlâ akıllarındaydı. Babamlarda o akşam çaylar, kahveler içildi, sohbet edildi. Yatma vakti geldiğinde:
-İzzet hocam, ben yarın okuldan iki gün izin alıp sizi gezdirmek istiyorum. Köye, Kayseri'ye, Kırşehir'e gideriz, tüm eski öğrencilerinizi görürsünüz.
-Çok memnun olurum, sana zahmet olmasın.
-Yok, ben sabah erken gelirim. İsterseniz şimdi bize gidelim, bizde kalalım.
-Olmaz, ben Hasan Çavuş'u görmeye geldim, gece de burada kalmak istiyorum.
*

Sabahın erken saatinde Mucur terminalinde Kayseri'ye giden otobüse bindiğimizde orta sıradaki koltukların birinde tek kişi vardı. Mucur'da oturan, köyümüzde öğretmenlik yapan hala oğlu Ahmet Ünlütürk. Her gün köye gidiş geliş yapıyordu. Beni görünce:

-Ne o dayı oğlu, hayırdır nereye?
-Köye gidiyorum.
Bu arada kaşla gözle yanımdaki kişiyi soruyordu.
-İzzet Hocam, sizin öğretmeniniz.
O anda bizim Ahmet'i görmeliydiniz. Elinde yeni yaktığı sigarasını nereye söndüreceğini şaşırdı. Hoş beş ettiler. Bunca yıl sonra neredeyse kendi emekliliği gelen hala oğlu, öğretmenine sigara içerken yakalanmış öğrenci gibi suçlandı, saygısını gösterdi.
Köy sapağına gelince otobüsten indik. Şimdi tam hatırlayamıyorum; ama başka bir vasıtayla köyü ulaştık. Köyün içi her kış olduğu gibi çamurluydu. Ahmet, okuluna yöneldi, biz de hemen yanındaki köy kahvehanesine girdik. Kahvehane ağzına kadar dolu. İçeri yoğun sigara dumanı. İçeri girince selamımızı duyanlar okey masasından kafalarını kaldırıp baktılar. Ben:
-Köyümüzün yıllar öncesindeki öğretmeni İzzet Ernur hocamla sizleri ziyarete geldik.
Bir kaç ağızdan "Hoş geldiniz!" sesi çıksa da beklediğimiz yakınlığı bulamadık gibi geldi bana. İzzet öğretmenin de yüz ifadesinden anladım bunu. Bu arada Göbekli Bayram ağabey, masaların arasından fırladı geldi:
-Vay, İzzet hocam, hoş geldin, sefalar getirdin köyümüze.
-Hoş bulduk Bayram.
Köyümün bu güzel insanı bizi kucaklarcasına dışarı çıkardı.
-Haydi bizim eve gidelim.
Bayram ağabeyin evinde yemek, çay, kahve, sohbet derken iki saat kadar oturduk. Bu arada Bayram ağabeyin telefonu Abdullah Tekin amca da geldi. İzzet öğretmenin de keyfi yerine geldi.
*

İkinci üzeri Kayseri yolundaydık. Öğretmenimizin öğrencilerinden çoğu Kayseri'ye yerleşmişti. Hemen hemen hepsi öğretmendi. Onları görmekten de ayrı mutluluk duyacaktı. Ağabeyimin Talas'taki evinin yakınındaki durakta belediye otobüsünden inince önümüzde yürüyüp giden Ahmet Akyürek'i gördüm. Biz de peşinden giderken:
-Şu gideni tanıyabildin mi İzzet hocam?
-Yüzünü görmem lazım.
Biraz ilerleyip bakınca:
-Yahu bu bizim Ahmet Akyürek değil mi?
-Evet, bunca yıl sonra tanıyabilmeniz çok ilginç.
-İlkokulda iken "Kafa gidiyor, kafa gidiyor!" derdi sık sık.
Yürüdük. Ahmet'in omuzuna dokundum, dönüp baktı:
-Oooo! Hoş geldin nasılsın?
-İyiyim, sen nasılsın, nereye böyle?
-Eve gidiyorum?
-Misafirimi tanı bakalım.
Ahmet, baktı baktı tanıyamadı. "İzzet öğretmenimiz." deyince o da hemen elini öptü. Beni şaşırtan da öğretmenimizin hafızası oldu.
O akşam öğretmenimizin Kayseri'deki öğrencilerinin hemen hemen hepsi Yusuf ağabeyimin evindeydi. Geç vakte kadar sohbet edildi, anılar anlatıldı. Mutlu oldu İzzet öğretmen.
Misafirler gidip de yatağa başımızı koyduğumuzda "İzzet hocam, yarın da Kırşehir'deyiz, iyi geceler." dedim.
Yorgundu, hemen uyudu.
*

Kayseri'den Kırşehir'e gelen otobüsten ağabeyim Asım Kurt'un oturduğu Bankaevleri'nin yanında indik. Öğle yakındı. Eve doğru giderken İzzet öğretmeni elinde siyah çantayla görünce aklıma muzırlık geldi. Ağabeyim de Tevriş yengem

de onu öğrencisiydi.

-Hocam sizden bir isteğim var..

-Hay hay, buyur söyle!

-Şimdi ağabeyimgile vardığımızda kendisi okuldadır. Evde yengem olur. Eğer sizi görünce tanımazsa ben sizi satıcı olarak tanıtacağım. Hani şimdi etrafta çok sayıda kitap, ansiklopedi, çeşitli eşya satıcıları var ya!

- Haydi bakalım, seni mi kırayım, biraz neşeleniriz.

Zili çaldık. Kapıyı yengem açtı. Meraklı ve şüpheli gözlerle:

-Hayırdır, bu okul gününde, önemli bir şey mi var?

-Yok yenge, izinliydim de sizi de ziyaret etmek istedim.

-Hoş geldiniz, buyurun!

İçeride kaşla gözle yanımdakinin kim olduğunu soran yengeme:

-Bu ağabeye sizin merdivenlerde rastladım. Çarşaf, yastık kılıfı gibi şeyler pazarlıyormuş. Çantasını açsın da bak!

Bu arada İzzet öğretmen eğilip çantasını açmaya kalkışınca ikimiz de makaraları koyverdük. Şaşkın şaşkın bakan yengeme:

-Tanımadın mı İzzet öğretmenini?

-Amaaan! Gerçekten o mu?

-Evet yenge gerçekten o, bizleri ziyarete gelmiş.

Boynuna sarıldı öğretmeninin. İkisi de duygulandılar. Biraz sonra ağabeyimi aradı yengem. İsmi vermeden

"Misafirimiz var, eve gel!" diyerek.

Çok geçmeden ağabeyim geldi. Salona girer girmez misafiri görünce "İzzet hocam!" dedi O kadar yer gezdik, insan gördük, yıllar sonra onu görünce tanıyan tek kişi Asım ağabeyim oldu. "Nasıl tanıdın?" diye sordüğümüzde da

"Şakaklarının üstündeki saçlardan..." dedi.

*

Sevgili öğretmenimiz bu gezimizden sonra çok mutlu oldu. Şimdi seksen bir yaşında Balıkesir'de yaşıyor. Geçen yıl eşi

Şennur Hanım'ı kaybetmiş. Oğlu Tuncay Ernur'la internette iletişim içindeyiz. İlk işim bu yazdıklarımı ona

göndereceğim. İzzet öğretmenimize okusun diye. Ben, çok sık olmasa da kendisiyle telefonda konuşuyorum.

Köyümüzün altmış yıl önceki bu vefalı, idealist öğretmenine selam olsun.

*

"Sevgili öğretmenim

Yıllardır hep sizi yazmak istedim

Oysa ben sizin öğrenciniz bile değildim

Bozkırdaki köyümde

Sekiz köşe şapkalı köylülerim

Hiç unutmadılar sizi

Siz de vefalı oldunuz yıllar içinde

Size nice sağlıklı yıllar diler

Ellerinizden öperim"

.....

Numan Kurt

6 Ocak 2016

Ankara

.....

GÜZEL GÜNLER YAŞADIK

İnsanoğlu çeşit çeşit. Beş parmağın beşi bir mi? Kimi mutlu olmak için “Armut piş, ağzıma düş!” misali büyük beklentiler içindedir. “Ah, şu lotodan, piyangodan bize de çıksa!” diye düşünür ya da aile varlıklı ise kalacak mirasın hayalini kurar. Kimi de dışarıdaki çat ayazda titreyerek eve geldiğinde yüzüne vuran “ev sıcaklığı” ile ya da eşinin, çocuklarının gülümsemesi ile mutlu olur.

Artık yaşlanıyoruz, hatta birakalım “...yaşlanıyoruz”u, yaşlandık bile. Eee yaşlanan insan da en çok geçmişten söz etmeyi sever. Yolun sonu görünürken gelecek üzerine hayaller kuracak değiliz ya! Ben de çok sakın, sıradan yaşadığım bu hayatta mesleğim gereği hep “insan”la uğraştım. Öğretmenlik mesleği beni çok değişik insanlarla karşılaştırdı. Yapım gereği öyle kimseyle ciddi anlamda dövüşüm, kavgam olmadı. Kırgın, küs olduğum kişilerin bile sayısı çok az olmuştur. Elimden geldiği kadar ortaokul, lise düzeyindeki öğrencilere güzel dilimin kuralları yanında kendi anlayışına göre “insan olmayı” da öğretmeye çalışmışımdır. Bunu bir övünme olarak görmeyin. Öğrencilerimin büyük çoğunluğunun ortak görüşüdür bu. Sayıları az da olsa bazı ön yargılılar hariç tabii. Yazıma girerken de belirttiğim gibi beş parmağın beşi elbette bir değil.

Bugün hâlâ konuşup görüştüğüm bir arkadaşımı anlatacağım. Anlatacağım kişiyi bu yazıyı okuyan eski öğrencilerimden bir kısmı da yakından tanıyacaktır. Kim mi bu? Şimdi onu, onunla yaşadıklarımızı anlatıyorum. Belki eski öğrencilerimizin dudağında hafif bir gülümseme bırakırım.

Hayat çizgimiz birçok yerde paralellik taşımıştır Hüseyin Saylam’la. Onu yakından tanıyanlar kendi aramızda konuşurken kendisinden “Goca Üssüyün” diye bahsederiz. Bedensel iriliğinin yanında gönlü de kocamandır. Benim onunla tanışıklığım 1960’lı yılların başında başlar. Nevşehir’de ortaokulda okurken o da lise son sınıfta okurdu. O zamanlardan kalma iki sözünü unutmam: “Cebir kitabını altmış kuruşa sattım, sonra gördüğünüz gibi matematikçi oldum anasını satayım.” Bir diğer lafı da “Ula bunlar ne zaman büyüdü, biz lisedeyken ufacak bebelerdi, bunlara fırından ekme getirtirdik.”

İkinci yaşanmışlığımız Konya’da oldu.

1971 yılının bir pazar günü. Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü’nde okuyorum. Herkes tatil gününde gezip eğlenirken ben sınıfımızdan bir arkadaşla ders çalışıyorum. Yarın Dilbilgisi dersinden yazılı sınav var. Arkadaş sınıfın yüksekçe olan kürsüsünde, ben aşağıda sırada oturuyoruz. Durmuş, bir ara dışarıya bakıyor. Bana dönüp:

-Bak, bir hemşehrin geliyor, senin gibi iri yarı.

-Hadi ordan benim kimim kimsem gelmez, sen nerden benim hemşehrime tanıyorsun?

Ders çalışmaya devam ediyoruz. Aradan beş dakika geçiyor, sınıfın üstü camlı kapısından içeriye bakan bir kafa. Bizi görünce kapıyı açıp giriyor.

Tanıyorum.

-Ooo! Hüseyin ağabey, hoş geldin.

-Hoş bulduk. Yahu sen ne zaman büyüdü de buralara geldin?

Bizim Hüseyin ağabey Konya Doğanhisar’da çalışıyormuş. Hem mezun olduğu okulu görmeye hem de benden bir üst sınıfta okuyan akrabam Duran Devenci’yi ziyarete gelmiş. Benim de orada olduğumu bilmiyor. Duran beleden öğrenince de doğru benim yanıma... Biraz sohbetten sonra onu yemeğe götürdük.” Bizim okulda yemeklerde köpek başı kadar et çıkardı.” dediği yemekhanede yine onun çok sevdiği kadınbudu köfte vardı. Gerçi Hüseyin ağabeyin sevmediği yiyecek yoktur, pişmemiş domatesten başka.

1973 yılının öğretim yılı başında Mucur Ortaokulu’na atandım. Saylam da orada matematik öğretmenini. Güzel günler yaşadık. Hepsini anlatmaya kalksam sayfalar sığmaz. Onun iri yarı gövdesinin yanında saflığını, her şeye inanırlığını anlatan iki birkaç anımızı yazacağım buraya.

1975 yılı Mayıs ayının sonu yaklaşıyor. Öğrencilerin geçip kalma notları idareye verilmiş, okulun kapanmasını bekliyoruz.

Okul katibimiz rahmetli Ali Rıza Demirörs’ün odasında oturuyorum. İkimiz varız.

-Ali Rıza ağabey!

-Buyur Numan Bey!

-Gel seninle şu bizim Saylam’a bir oyun oynayalım.

-Ne yapalım?

-Ben, ona bir öğrencinin ağzından tehdit mektubu yazacağım, sonra postahaneye gidip postalayacağım.

-İnanır mı dersin?

-Ben yazayım da sen bak, inanır mı inanmaz mı?

Saylam, o yıl ortaokulda öğretmen; ama lisede de derse giriyor. Oturdum daktilonun başına, aşağıdaki satırları yazdım beyaz kağıda:

“Sayın Hüseyin Saylam,

Ben, Mucur Lisesi dördüncü sınıfında Cebir dersinde ikmale bıraktığınız bir öğrenciyim. Benim notumu düzeltip bu dersten beni geçirmezsene size gece karanlığında yedi buçuk liralık kurşun yeter...”

Mektubu bir zarfa koydum, doğru Mucur Postahanesi'ne.."Hüseyin Saylam- Mucur Ortaokulu" adresine postaladım. Yarına okulda olurdu mektup.

Ertesi gün yine katibin odasındayım. Postacı biraz sonra gelir. Çok geçmedi geldi postacı. Ali Rıza ağabey, hademenin biriyle çağırttı Saylam'ı.

-Saylam, sana mektup var.

-Hayırdır, bana pek mektup gelmez ya!

Yanında rahmetli Alaattin Tulga arkadaşımız da var. Mektubu aldı, açtı. Okuyunca rengi attı.

-Allah Allah! Kim bu serseri, isim de yazmamış.

-Ne oldu Saylam, kötü bir haber mi var?

-Tehdit mektubu yazmış serserinin biri.

Mektubu alıyorum elinden, yazılanları seslice okuyorum.Bu arada bizim Saylam da konuşmaya başlıyor. Ben onun konuştuklarını çaktırmadan bir kağıda not alıyorum. "Vay şerefsiz vay! Beni vuracaktı. Ulan daha Savaş, Barış küçücük. Babasız ne yaparlar? Hanım şu yaşta dul mu kalsın..." O anlattıkça ben yazıyorum.

Yan yana oturduğu Alaattin Bey de sürekli koluyla dürtüyor.

-Kalk savcılığa gidelim.

Biz caydırmaya çalışıyoruz; ama onlar kalkıyorlar, savcılığa gidecekler. İşte şimdi işler sarpa sarıyor. O zamanki savcı ile aynı apartmanda komşuyuz. Üstelik savcının eşi Özden Hanım da okulumuzda öğretmen. İş ciddiye alınır, sonunda şaka olduğu ortaya çıkarsa biz zor durumda kalırız.

Yoldan çeviriyorum onları. "Gelin, ne adamlarsınız yahu! O mektubu ben yazdım. Saylam'ın konuştuklarını yazıp gülmek için..." diyorum. Sonra odada yazdıklarımı okuyorum, gülüşüyoruz.

İkinci anlatacağım da yine bir mektup olayı. Yine 1975 yılı. Hüseyin Saylam'ın yaşı otuzu geçmiş. Bu yaz istese de istemese de yedeksubay olarak askere çağrılacak, on sekiz ay askere gidecek. Biz yine Ali Rıza Demirörs'le bir oyunun peşindeyiz.

-Ali Rıza ağabey!

-Buyur hocam!

-Gel şu Saylam'ı asker edelim.

-Nasıl olacak o?

-Kısa dönem yedeksubay askerlik kanunu çıkacaktı. Saylam onu bekliyor. Kanun çıkmadan sen ona resmi bir yazı yaz. Ben postahanedan postalarım ona. Ne de olsa Askerlik Şubesi'nin eski memurusun. Askeri yazışmaları bilirsin. Gel, biz bunu Polatlı'ya topçu olarak asker edelim. O şimdi dört gözle kısa dönem yasasını bekliyor.

Daktiloya kağıdı sürüyor bizim katip. Askeri numaralar vererek, altına eski bir şube başkanının adını yazarak bir resmi yazı döktürüyor. Sarı zarfa koyup üstüne de resmi pul yapııştırıyoruz. Bir zahmet postahaneye kadar gidiyorum.

Ertesi gün koluna girip "Gel, Hüseyin ağabey, bizim katiple iki laf edelim." Diye onu katibin odasına götürüyorum. Postacı yine her günkü gibi saat 10.00 sıraları geliyor.

Ali Rıza ağabey resmi yazıları açıyor. Biraz sonra-Saylam, bu yazı seninle ilgili, pek iyi haber değil.

-Ne oldu katip, ne diyor yazıda?

-Sen, Polatlı'ya asker olmuşsun. Kısa dönem de çıkmadı. On sekiz ay gideceksin.

-Gördün mü başıma geleni? Hep bundan korkuyordum. Çocuklar da küçük. İlk dört ay maaş da vermiyorlar. On sekiz ay çekilir mi arkadaş?

Yine o anlatıyor, ben yazıyorum sonra gülmek için.

Daha önceden planladığımız gibi Ali Rıza ağabey devreye giriyor:

-Bak Saylam! Ben, Askerlik Şubesi'nde çalıştığım için bu işten anlarım. Ben, şimdi bu yazıyı sana tebliğ etmemiş olacağım, yani senin haberin olmayacak. Ardan zaman geçince de kısa dönem yasası çıkar, kurtarırın. Yalnız bir şartım var. Bize birer paket Samsun alacaksın Tekel'den.

-Size on paket feda olsun. Yeter ki kurtarın beni!

Yazıyı yırtıyor bizim katip. Saylam da buna inanıyor saf saf. Doğru okula yakın Tekel binasına gidiyoruz.

Okul müdürümüz Ahmet Şimşek'in bir yakınını düğünü var Kabaca (Pınarkaya) köyünde. Sekiz on kişilik arkadaş grubu gündüz gözü düğündeyiz. Düğün odasında hemen yemek sofrası kuruluyor. Düğün yemekleri peş peşe sofrada. Bizim Saylam gelen tabağı temizliyor. Yemeğin sonunda bir sini içinde kızarmış kuzu geliyor sofraya. İçtikleriyle biraz çakırkeyf olan Saylam, müdüre dönüyor:

-Ulan Ahmet, Allah belanı vermesin! Niye söylemedin kızarmış kuzunun geleceğini?

Yine de kuzunun büyük kısmını mideye götürüyor.

Hüseyin ağabeyle sohbet ederken siyelim ki bir kişinin adı geçiyor. "Saylam, sen bu adamı tanıyor musun?" dediğimiz de onun meşhur lafı: "Ne bileyim ben, enikken kulağını mı kestim?" olur.

Şimdi o yetmiş yaşın üzerinde. Kışın Ankara'da, Yazın Didim'de. Yaşlanmanın verdiği bazı rahatsızlıkları var. Bugün telefonla konuştum hatırını sormak için. Sonunda dedim ki:" Hüseyin ağabey, bugün senin için yazacağım.

Yaşadıklarımızı kağıda aktaracağım. Eh, birkaç eski öğrencimiz, arkadaşımız okur da yüzünde buruk bir gülümseme belirirse o bize yeter.

“İstanbul’dan geldikçe Ahmet Özer
Toplar bizi bir araya
Ankara’da
Yad ederiz eski günleri
O, Hüseyin Saylam, ben
Ve Turan Kaya
Ne kadar da gençtik Mucur Ortaokulu yıllarında
Şimdi hepimiz adım attık
Yaşlılığa”

.....

Numan Kurt
16 Şubat 2016

HER ŞEY ÇOK UZAKTA KALDI

Merhaba,

Bu FACEBOOK, doğru kullananlar için çok güzel bir paylaşım sitesi. Ben, yıllardır görmediğim, nerede olduğunu bilmediğim arkadaşlarımla, öğrencilerimle tekrara iletişim içinde olmaktan son derece mutluyum. Daha önce Muş-Bulanık-Karaağıl'daki ilk öğretmenlik anılarımı üç anı-hikâyede anlatmıştım. Bugün de orada çok yardımını gördüğüm sağlık memuru Hayati Kuşhan'ın (rahmetli) anısına bu yazıyı paylaşıyorum. Yazılarımda kuru kuruya anılardan çok "insan olmanın erdemi"ni vermeye çalışıyorum. Sevgiler.

HER ŞEY ÇOK UZAKTA KALDI (Doğu öyküleri-4)

“Merhaba” derken gözleri gülen
İnsanlar olmalı hayatınızda
Unutamadığınızı
Kırk bilmem kaç yıl sonra
Minnetle, sevgiyle andığınız
Benim de oldu
Geçip giden zamanda böyle dostlarım
Dağları karlı Karaağıl'ın sağlık ocağında
Morfin kullanmadan çekse de azı dişimi
O güzel insan
Hayati Kuşhan'ı
Rahmetle anarım.”

Yazdığım seksen kadar yazıda “yaşadığım hayattan bende kalanlar”ı anlatmaya çalıştım. Gerçek olan şu ki benim yaşadıklarım başkalarının çok fazla ilgisini çekmez. Ben de öyle ilgi çekici olayların yaşandığı bir hayatın içinde olamadım. Yaşadıklarım sıradan, her insanın yaşayabileceği olaylar. Okuyanlar belki farkındadır, bu yazıların çoğunda “insan olmanın erdemleri, güzel yanları” ön plandadır. Yaşadığım olay çok basit olabilir; ama o olayı birlikte yaşadığım insanların “iyi insan olma” özelliklerini verebiliyorsam ne mutlu bana. Giderek pek çok değerini yozlaştıran, yitiren bir toplumun ulaşabildiğim kadar yeni yetişenlerine bizi biz yapan değerlerimizi biraz da olsa ulaştırabiliyorsam ne mutlu bana.

Yüzlerce yıl önce “Denemeler”inde diyor ki Montaigne, Lucretius adlı şairden alıntı yaparak:

“İnsanlar yaşatarak yaşar birbirini
Ve hayat meşalesini, birbirine devreder koşucular gibi”

Yaşadığım bir olayla yazıma konu edeceğim kişinin kardeşleri ile tam kırk dört yıl sonra facebookta arkadaş olduk. Karaağıl'da bana en yakın insan olan, o zamanlar kırk yaşındaki sağlık memuru Hayati Kuşhan'ın iki yıl önce seksen iki yaşında vefat ettiğini öğrendim. Kardeşi Işıl Hanım'a dedim ki: “Ben, Hayati ağabeyle ilgili bir anımı yazıp o güzel insanı hayırla yad etmek istiyorum. Elinizde varsa bana bir fotoğrafını gönderebilir misiniz?” Fotoğraf hemen geldi, ben de yazıya başladım. Daha önce ilk görev yerim olan Karaağıl'la ilgili “Doğu öyküleri” yan başlığı altında üç yazı yazmıştım. Bu yazı da sevgili Hayati Kuşhan ağabeyin aziz hatırasına bir gönderme olsun. Çocukları, kardeşleri okur da yüzlerinde buruk bir gülümseme belirirse ne mutlu bana.

Kalın , keçeden yapılmış çorapları pantolonunun üstüne çekilmiş, kat kat giyinmiş olarak gelirdi ara sıra yanıma. Romatizmadan şikâyeti vardı. Doktorun ilçeden köye ara sıra köylüyü muayene için geldiği sağlık ocağının memuruydu. O yıllarda “sosyalizasyon” uygulamasıyla Doğu bölgesinde çok sayıda yapılan sağlık ocaklarından biri de bu köyde, Karaağıl'daydı. Hayati Kuşhan, bu ocakta tek sağlık memuru, ayrıca bir ebe, bir de şoför, bu sağlık ocağının tüm personeli.

Ben yirmi bir yaşındayım. Kışı çok sert olan bu yörede, karın bir metreyi geçtiği Karaağıl'da yedi sekiz odalı, tek katlı bir taş binayı ortaokul olarak açmışlar. 1972 yılı ekim ayında oraya ilk gelen öğretmen olarak “tek müdür, tek mühür” misali göreve başladım . Yaşadığım bin bir zorluğu diğer yazılarımda anlatmıştım. Bu binanın bir odasında, sobasında tezek yaktığım, geceleri paltomla yattığım odasında camı kırık radyomdan başka hiçbir eğlencem yok. Bütün sorunlar bir yana kışın o çat soğuşunda felaket bir diş ağrısı çekiyorum. Zaman zaman konuşup dertleştiğimiz Hayati ağabey geldi bir gün:

-Hoca hiç keyfin yok, nedir derdin?

-Sorma ağabey, sol taraftaki azı dişlerimden biri felaket ağrıyor. Ne yediğimin ne de içtiğimin tadı var. Beni çıldırtacak, dersleri anlatmakta da zorlanıyorum.

-Bu kış gününde Bulanık'a da gidemezsin, gitsen bile dişçi de bulamazsın. Hele sen şu ucu güllü sigarandan ver bir tane, bakarız çaresine.

Okulun yanında jandarma vardığı zamanlarda, Komutanı astsubay da biz yaşlarda, iyi anlaştığımız bir arkadaştı. Aylık sigaramızı ondan alıyorduk. O zaman orduda subay ve astsubaylara verilen "Silahlı Kuvvetler" sigarasını severdi Hayati ağabey. Her buluşmamızda da "Ver, şu ucu güllüden!" derdi. Kendisi sarı Muş tütününden sarma sigarayı verse de ben onu sert olduğu için içemezdim.

Birkaç gün geçmedi aradan. Sağlık ocağının yanında evleri olan bir öğrencimle haber göndermiş Hayati ağabey. "Hocaya söyle, yarın cumartesi. Öğleden sonra bize gelsin yemeği biz de yer, sohbet ederiz." diye. Bekar yaşayınca bir sıcak yemek elbette özleminiz oluyor. Evde bir küçük tüpten başka ocak yok. Yumurta yemekten anamız ağlamış. "Gelirim!" diye selam gönderdim.

O zamanlar cumartesi öğleye kadar ders vardı. Dersten sonra Hayati ağabeyin oturduğu sağlık ocağı lojmanına gittim. Onun sobasında tezek yanan; ama sınımsız olan bir odasında yer döşemesindeki minderinin üzerinde oturduk. Çerkezlerin hiç unutamadığım yemeklerinden yedik. Sonunda ikram edilen "velibah" böreğinin tadı hâlâ damağımdadır. Pirinç pilavı ve hoşaf da eksik olmazdı sofradan. Bir de et yemeği vardı yanlış hatırlamıyorsam. Yemekleri yiyip minderele oturunca elbette "ucu güllü"den de yaktık. Dişten dolayı benim yine pek neşem yoktu. Bir ara dışarı çıktı Hayati ağabey. Biraz sonra elinde kerpetenle (davye) girdi içeri. Şimdiki gibi değil, daha büyük bir alet.

-Hoca, aç ağzını, sadece bakacağım dişinin durumuna.

-Aman, Hayati ağabey morfinsiz diş mi çekilir? Sen, beni öldürecek misin?

-Olur mu hocam, bir bakmam gerekir. Eğer çekmek gerekiyorsa sağlık ocağında morfin var. İğne yapar, çekerim. Çaresiz açtım ağzımı. O kerpetenle diş dokundukça hopluyordum ya, nerden bileyim Hayati ağabeyin bana bu oyunu oynayacağını.

-Bak hocam şimdi dişini bu aletle tutacağım, çok acırsa iltihap vardır, morfin de vursak ben çekmem. Sen, yerinden oynama, sıkı dur.

O kerpetenle dişimden tuttu ve sonra:

-Sakın kırırdama, dayan! Şimdi biter.

-Aaaaah....

Öyle bağırışım ki... Yine de çatır çatır söktü çıkardı dişimi. Tepemden ayağıma kadar terlemiştim. Ağzıma kan dolmuştu. Ter içinde, boğultuyla "Yaktın beni ağabey!" dedim. "Hani morfin vuracaktın?" "İyi oldu, çabuk geçer, o ıstıraptan da kurtulmuş oldun. Bizim ocakta morfin ne gezer?"

Bu olayı diş çektirmekten korkan arkadaşlara zaman zaman anlatırım, inanmak istemezler. Gerçi daha sonraki yıllar içinde Orhan Veli'nin şiirindeki Süleyman Efendi'nin nasırdan çektiği gibi ben de dişten çok çektim; ama Hayati ağabeyin azı dişimi morfinsiz çekişi aklıma geldikçe acısını duyarım. Acının yanında bir de beni o zor koşullarda diş ağrısından kurtardığı için minnet de duyarım.

.....

Darda kaldığım zamanlarda yardımını, dostluğunu gördüğüm bu güzel insanla Karaağıl'dan ayrıldıktan on yıl sonra bir de Kırşehir'de görüşüm. Kızı ve damadı orada görevliymiş. Nasıl haberleştik, şimdi hatırlamıyorum; ama o günlerde Mucur'da kar yağışı nedeniyle okullar iki gün tatil edilmişti. Kırşehir'e gittim, görüştük, eski günlerden söz etmiştik. Ölmeden önce de görüşmek istedim; ama nasip olmadı. Ben Karaağıl'dan ayrıldıktan sonra köyde bir kavga çıkmış. Çerkezler, köyü terk etmiş. Kimi İzmir'e, kimi İstanbul'a, Ankara'ya..dağılmışlar. Hayati Kuşhan ağabey de Tarsus'a yerleşmiş.

.....

Emekli olduktan sonra dokuz on yıl özel dershanelerde çalıştım. Bir akşam metro ile eve dönüyorum. Yanımda oturan ufak tefek kır saçlı bir adam uyukluyor. Şöyle yandan bakınca birine benzettim. Çaktırmadan uyandırmak için dizimle hafif dokundum. İrkildi, bana doğru baktı. Tanıdım ve dedim ki:

-Affedersiniz adınız Bekir Gök mü?

-Evet, siz kimsiniz, beni nereden tanıyorsunuz?

-Ben, sizi otuz beş yıl sonra tanıdım, siz de beni tanıyın!

Baktı baktı..

-Tanıyamadım, kusura bakmayın.

-Hani sizin köye 1972'de bir ortaokul açılmıştı, oraya ilk gelen öğretmen....

Sözümü bitirmeye kalmadan:

-Vay! Numan hoca sen misin?

-Evet ya, benim.

Vagonun içinde kalktık sarıldık o zamanki Karaağıl İlkokulu'nun müdürü Bekir Gök'le. Metrodan inince de epeyce sohbet ettik. Ona da ilk sorum Hayati ağabey olmuştu.

.....

Gözleri görmese de gönül gözüyle görenlerden hayatı daha iyi anlayıp yorumlayan Âşık Veysel de 21 Mart 1973'te ben Karaağıl'da görev yaparken ölmüştü. Ölüm haberini camı kırık radyomdan öğrenmişim bir akşam. Onan esinlenerek yazımı bitireyim:

"İki kapılı bir handa
Gidiyoruz gündüz gece"
Bir gün bitecek olan bu yolda
Anmak gerekir güzel insanları
Anlatmak gerekir

Ne varsa akılda

Numan Kurt
4 Şubat 2016

"ELEKTRİK ALAMADIM, İLK GÖRÜŞTE ÂŞİK OLAMADIM"

Ala keçi çift doğurdu
Bol ettik sütü yoğurdu
Gönlüme hülyalar doldu

Ah ana beni eversene
Ana beni eversene"

Analar, babalar evlendirmiyor artık. Ne "ala keçi" kaldı ne de sütü yoğurdu ala keçinin. Bu işin de pazarı oluştu. "Önce ekmekler bozuldu." Dediği gibi bir yazarımızın, giderek yozlaşan bir toplumda evlilikler de oyuncak oldu. Yeni türedi "Hanife"ler, pazardan patates, soğan beğenir gibi bakıyorlar; ya "elektrik" alamıyorlar ya da "ilk görüşte âşık" olamıyorlar.

.....
-Yahu baba, çok şaşırttın bizi!

-Niye, ne oldu da?

-Senin evlenme programı seyredeceğini hiç düşünemezdim.

-Eee...emeklinin işi ne? Bunca sıkıntılı haberin, programın arasında bizim için bir eğlence oluyor. Bir de işin doğrusu uzun zamandır bu programlar hakkında yazı yazmak gibi bir düşüncem var.

"Bu güzel ülke ateşler içindeyken, her gün üçer beşer şehit cenazesi gelirken uygun olur mu böyle bir yazı yazmak?" diye düşündüm. O konuları da yeri geldikçe yazdım. Yazdım da teröre, teröriste, bu vatanın temelinde dinamit koyanlara lanetler okudum. Elimden başka ne gelir ki? Bunca sıkıntının arasında biraz da aslında "ağlanacak durumumuza güldüğümüz" eğlenceli bir yazı da yazmak istedim. Yanlışım olursa affola.

.....
Akşama doğru eve geldiğimde "Zuhal Topal'la" adıyla yayında olan bir evlendirme programı var. Gerçi ben buna "evlendirmeme programı" diyorum; ama yine de evlendirme programı diye seyrettiriyorlar. Birkaç aydır kimseyi evlendiremiyorlar. Diğer kanallardakilerle pek ilgim yok.

Şu bir gerçek ki bu programlara gelenlerin önemli bir kısmının evlenmeye falan niyeti yok. Stüdyonun tribününde değişmeyen sözde evlenme adayları her gün aynı yerlerine süslü püslü diziliyorlar. Ben bunlara "gelenleri bir yolla kaçıran" adını yakıştırdım. Bu "memleketimden insan manzaraları" nı seyrederken "güleriz ağlanacak halimize" durumundayım. Bu ön sıradakilerin yeri pek değişmiyor. Hepsi uzun zamandır programda olsalar da sık sık birilerine aşklarını ilan etseler de tövbe billah evlenen yok. Niye evlenip gitsinler ki... Ekmek elden su gölden. Bir de dizi film oyuncularını bile haftada bir gün ekranlara gelirken onlar her gün kendi tabirleriyle "yetmiş milyon"un önündeler. Ön sırada oturanların en gözdesi Hanife kızımız. Daha yirmi yaşında; ama iki senedir bu programları geziyor. Bu güya "dindar, kindar ve çok akıllı" kızımızın bilmediği de yok. Her gün bir iki talibi geliyor. Gerçi şu sıra , tek tek ekranlarda boy gösteren ana babasının da ona evlenmesini öğütlediği kişi ufukta yok. Eski Türk filmlerinin "zengin ve yakışıklı jönü" bir türlü gelmedi. Gelenlerin çoğu sanki önceden haberleşmişler gibi daha çok inşaat işçileri. Onları asla küçümsemem; ama bu çok bilmiş kızımızın "Ne iş yapıyorsunuz?" sorusuna "İnşaat sektöründeyim." cevabını aldığı anda suratının durumunu görüp üzülmemek elde değil. Paravanın yanına giderken bile orada oturanlara sanki "Siz de kimsiniz? En büyük benim!" diyen bir havası var. Okula gitmesi gereken yaşta iki yıldır bu programlarda gezen bu bilgiç kızımız yerine oturunca sıralıyor soruları:

-Hoş geldiniz, nereden geliyorsunuz?

-Ne iş yapıyorsunuz?

-Neden ben?

-Romantik misiniz?

-Ailenizin haberi var mı?

-Diyelim ki akşam eve geldiğinizde ben o gün yemek yapmadım, tavrınız ne olur?

-Kıskanç mısınız?

-.....

-.....

Böyle ve benzerleri sorular haftanın beş günü her gelene tekrarlanıyor. Bu arada Hanife , tribünlerde oturanlardan oluşturduğu üç beş kişilik ekibinden Sevgi'ye de bir bakış fırlatıyor, "Nasıl, benim beğeneceğim gibi biri mi?" der gibi bakıyor.

Yine bu programın gediklisi Umut'a âşık olduğu için gelmişti. Bu, modellik yaptığını söyleyip de uzun süredir tribünün baş köşesinde oturan yakışıklımdan , evlenme programı yıldızı kızımıza "umut" verilmeyince aralarında bir atışma da başladı.

Yakışıklımdan Umut, akranları vatan toprağını bölmeye çalışan hainlere karşı çarpışıp şehit düşerken evlenecek kişiler hakkında yoruma başlayınca boyun damarları sinirden şişiyor, kıpkırmızı olup "memleket meselelerini çözemeye çalışan biri(!)" olarak kendinden geçiyor.

Fantoma görünüşlü, yetmiş yaşındaki Şendoğan ağabeyimiz ayrı bir âlem. Mikrofonu her eline aldığı anda "Aslında benim düşüncem...." diye başladığı yorumlarını yaparken bir feylesof havasına giriyor. Onun da evlenmek gibi bir

niyeti yok. Hanife'nin ekibinde onun "Şendoğan amcası" iken şimdi araları fena halde bozuk. Bu da program kotarıcılarının başka pek çok örnekte olduğu gibi bir kurgusu olmalı.

Hangi birini yazayım. Hepsi Anadolu köylümüzün tabiriyle "ayrıkçı" tipler. Kendisini "beyaz atlı prensini bekleyen prenses" zanneden Sevgi, bilmem kaçınıcı kişinin peşine takılıp gözyaşı dökerek geri dönen Cansu, ses sanatçısı olduğuna kendisinden başka kimsenin inanmadığı cırtlak sesli Songül, her gelenle spor yapmaya başlayan Ziya Bey, yorumcu başı Ahmet... İşte memleketimden insan manzaraları.

Geçtiğimiz yıl bu programın yıldızı bir Hakan vardı. Makine mühendisi olduğunu söylüyor, kendi işini yapmaktan ziyade her gün talipleriyle görüşüyordu. Nice güzel hanımefendiler geldi geçti. Hepsine burun kıvrıp "Olumsuz!" diyen boş gezenlerin boş kalfası Hakan Bey, bir gün Seba adında İranlı bir belaya çattı ki sormayın. Rezillik diz boyu. Bu Hanife kızımız da yakında bu hallere düşebilir.

Son zamanlarda program, iki yönüyle ön plana çıkarılıyor: Konuya uygun müzik ve Zuhul Topal'ın çingene taklidi eşliğinde çiçekler geliyor evlenmeye gelenlere. Görevli delikanlı çiçeği sunucuya verip de çiçek dolaştırılmaya başlayınca seyirci kadınlar korusu da "Güzeller içinde bir sen seçtim" teranesiyle inletiyor ortalığı. Çiçeklerden başka bazen dondurma, bazen baklava gelse de şükür evlenen çıkan hiç yok.

Diğer gösteri ise "acındırma" üstüne. Gelen talip, bir iki cümleden sonra ya annesini ya babasının öldüğünden veya ayrı olduklarından, kendisinin çocuk yurdunda büyüdüğünden söz ediyor. Anlatılanlar gerçek mi değil mi bilmiyoruz, ama başta Zuhul Topal olmak üzere bir ağlama, göz yaşı furyası başlıyor. İnsanların yaşadıkları acı olaylara elbette gülerek, küçümsemeyle bakacak değiliz; ama herkesin yaşayabileceği olayları, konusu, işlevi "evlendirme" olan bu programlarda sırf ilgi çeksün diye dramatikleştirmek de rating (reyting) kaygısından başka bir şey değil.

RTÜK korkusuyla olmalı, programda konuşulanların yarısı sessiz sinema gösterisi gibi. Alt yazılar da çok ilginç. "HANİFE'YE ÖYLE BİR TALİP GELECEK Kİ ŞOK OLACAKSINIZ!" ya da "AHMET, GÖNLÜNÜ KİME KAPTIRDI?" gibi...

Her şey iyi, güzel de kardeşim ara sıra da programın amacına uygun olarak birkaç kişiyi evlendirseniz de biz de bunun bir evlendirme programı olduğunu anlasak.

.....

Daha sayfalarca yazılabilir bu ilginç, bize özgü programlar üstüne. Ben, insan olarak hiç kimseyi küçümsemem. "Beş parmağın beşi bir mi?" misali toplumumuzda çeşit çeşit insan var. Bu programlara evlenme amacı olmadan, televizyon ekranlarında kendisini göstermek için gelen çok sayıda insan da var. Zaten ciddi anlamda evlenmek isteyen, davranış bozukluklarıyla kendisini belli etmeyen kişiler bu programlara gelmeden de evlilik yapıyorlar. Hanifeler, Sevgiler ne kadar beklerlerse beklesinler, büyük olasılıkla o bekledikleri gelmeyecek. Evlilik bizim toplumumuzda saygın, ciddi bir kurumdur. "İlk görüşte âşık olacağım, elektrik almalıyım." Saçmalıklarıyla evlilik olmaz. İnsan tanışır, konuşur, paylaşır da öyle sevgi duyar karşı cinse.

Bir toplum gerçeği olarak böyle programlar da olsun; ama insan onuru ayaklar altına alınmadan, her gün uyduruk dramlarla ağlaklık gösterisi yapılmadan.

Ateşler içindeki ülkede gençlerin, memleket meselesi çözer gibi iki üç saat orada oturup yeni yetişenlere yalanı, hırsı, kıskançlığı, karamsarlığı aşılama ları insanı gerçekten rahatsız ediyor.

Zuhul Topal gibi bir sanatçının, oyuncunun da bu rezil oyunun içinde olması ayrı bir şaşkınlık bizler için . Seyrettikçe diyorum ki kendi kendime "Her gün değişik senaryolarla insan denen varlık bu kadar aşağılanamaz."

.....

Bir Emin amcamız vardı ilk zamanlar
"Ermenek'e selam, belediye reisimize selam"
Diye çıkardı
Saflığından çıkar sağlandığının
Farkında olmadan
Şimdi değişti pek çok şey
Türedi Hanifeler, Umutlar, Nazlar
" Beş gremse isterim." diyen
Muazzezler
Geleni gidene küçümseyip
Sonra tam belalisına çatan
Hakanlar
Böyle evlilik mi olur kardeşim
Sanki pazardan patates, patlıcan seçiyorsun
Evi, parası olmayan geldi mi
Es geçiyorsun
Gelin biz eski düzenimize dönelim
İnsan gibi tanışıp konuşarak
Ahlaka, adaba uyararak
Usulünce evlenelim

.....

Numan Kurt
27 Mart 2016

HİÇ KORKMA MİNİK SERÇE

"Bu sabah bahçede karşıma
Küçük bir serçe kuşu geldi
Havuzun taşına kondu
Bir içti, bir doğruldu
Nasıl da korkuyordu

Sen hiç korkma serçe kuşu
Suyunu rahat rahat iç
Sihhat afiyetle uç
İnsanoğlu çeşit çeşit
Beş parmağın beşi bir mi?"

Bu kısa şiiri çok severim. Necati Cumalı'nın "SERÇE KUŞU" başlıklı bu şiiri birkaç dizeyle ne çok şey anlatır. "Nereden aklınıza geldi bu şiir?" sorusunu bana sormak isteyebilirsiniz. Ben de bütün içtenliğimle anlatırım size. Anlatırken de sazlı sözlü değil de dizelerle, satırlarla bir söyleşi yapmak istedim. Umarım okuyunca sizin de hoşunuza gider. Emekli olup on yıla yakın bir süre özel dershanelerde çalıştıktan sonra boşluğa düşmemek için yazılar yazmaya başladım. Yazılarım, yaşadığım hayatın, geride kalan günlerimin görüntüleridir. Seksen kadar yazı ve şiirde köyümün 1960-70'li yıllardaki yaşamını, kültürünü, insanlarını; okul anılarımı, teröre, gencecik canlara kıyan hainlere nefretimi, değişik konulardaki düşünce ve duygularımı anlatıyorum. Bir emekli uğraşısı olarak yazdığım bu yazılar facebook arkadaşlarım, edebiyat sitelerindeki ilgili okuyucular dışında geniş bir kitleye ulaşmıyor; ama facebook yoluyla özellikle eski öğrencilerimden aldığım yorumlar, pek çok yazımın edebiyat sitelerinde "günün, haftanın, ayın yazısı" gibi değişik seçkilere girmesi beni mutlu ediyor. Yaptığım sadece şu: Bu olay, bu yaşanmışlık ilgi çeker mi çekmez mi demeden içimden geldiği gibi yazıyorum. Yazılarımı kitap haline getiremedim; ama fotoğrafta gördüğümüz gibi spiralli kitapçık oluşturarak pek çok eşe dosta, öğrencime gönderdim.

Cumalı'nın şiirinden nereye geldik. Emekliliğimden on altı yıl sonra elimizdeki bir miktar paranın üzerine çektiğimiz krediyi de ekleyerek Didim'de küçücük bir ev aldık. Bir artı bir olarak adlandırılan "kuş yuvası" misali küçücük bir yer. İki yıldır yaz boyunca orada kalıyoruz. Küçücük bir kasaba iken şimdilerde kış nüfusu bile yetmiş bini geçen bu şirin yerin havası, denizi çok güzel. Nemi çok fazla değil, plajları, koyları, denizin temizliği ilgi çeken özellikleri. Çeşme, Bodrum gibi varlıklı sosyetenin eğlence, tatil yeri olmasa da bizim gibi emeklilerin, orta halli vatandaşın tatil yeri. Göze batan olumsuzluk bu güzelim yerdeki sınırsız yapılaşma. Neredeyse her sokakta inşaat var. Didim'i başka bir yazımda anlatmayı düşünüyorum. Şimdi gelelim bizim şiire ve serçe kuşuna. Böyle bir sahil kentinde, tatil yerinde yaşadığıma göre doğal olarak sıcak günlerde denize giriyorum. Yirmi beş yaşında ilk kez denizi görmüş, şimdi de altmış beş yaşına gelmiş bir adamın balık gibi yüzecek hali yok. Sabahları yediden sonra gidiyorum denize. Deniz ve plaj tertemizken. Benim gibi birkaç emekliden başka kimse yok. Hemen kıyıya şemsiyemi dikiyor, yanına da portatif sandalyemi atıyorum. Yanımda götürdüğüm poşete çevremde ne kadar izmarit, çer çöp varsa toplayıp dolduruyorum. Doğru çöp tenekesine. Bazıları tuhaf tuhaf bakıyor bana, bu adam ne yapıyor diye. Sabah serinliğinde suya girerken biraz zorlansa da insan ilerleyip bir dalınca vücut dinçleşiyor. Tek düze yüzüşle bir süre kulaç attıktan sonra henüz etkisini tam anlamıyla göstermeyen sabah güneşi bütün tadıyla ısıtmaya başlıyor sizi.

Oturdum şemsiyenin altına, beni zor taşıyan portatif sandalyenin üstüne. Tembelliğin tadını çıkarırken bir de ne göreyim yanımda iki serçe. Küçücük, minnacık, korkak, ürkek iki serçe. Kafaları, gagaları bir yerde bir havada. Belli ki açlar. Kumda simit kırıntıları bile yok. Daha kimseler gelmemiş ki simit yiyip döken olsun. İşte o anda geldi aklıma Necati Cumalı'nın şiiri.

Yirmi otuz yıl ömrü varmış bu kuşların. İki de bir yeri gagalayıp bir şey bulamayan bu minicik canlının bu kadar yıl nasıl yaşadığını da merak ettim doğrusu. Yanıma yaklaşan ikisinin fotoğrafını çektim. "Benim," dedim, "...ne gelirse aklıma, yazayım bu serçeler üstüne."

Yıllar önce yazdığım, çocukluk anılarımı şiirleştirdiğim "BÖLÜK PÖRÇÜK 3" başlıklı yazımda serçe ile ilgili kısa bir bölüm vardı. Bakın ne yazmışım:

"Elimde kuş lastiği
Dolaşıyorum ne yapacağımı bilmeden
Birden bir serçe konuyor
Teyzemgilin tandır damındaki bacaya
Körün taşı denk gelir misali
Lastikteki taşı salıyorum havaya
Baktım bacaya konan o minicik serçe yok
Korktu, uçtu gitti, diyorum
Biraz sonra tandır damının
Yanına varıp
Küçük pencerenin camında

Göğsü kanlı
Çırpınan serçeyi görüyorum
Kırlangıçları hiç vuramazdık ya
Artık ne serçe ne de güvercin vuruyorum "

Sabahın bu mis havasında güçsüz, ufacık dalgaların kıyıya her vuruşunda sıçrayan, dönüp bakan iki minik serçeye baktım baktım. Kaşını oynatsan havalanıp uçacak kadar ürkek olan bu sevimli kuşlar çok aç olmalı ki etrafımda epey dolandılar. Onlar dolanırken ben neler neler düşündüm:

"Bu kez havuzun taşına değil
Şemsiyemin yanına kondu
İki serçe kuşu
İkisinin de ürkek, korkak
Duruşu
Acıkmışlardı belli ki
Bir yerde bir havada gagaları
Yine de mutluydular bana göre
Keşke konuşabilseydik karşılıklı
Deseydim ki bu iki minik yavruya
'Sizin ülkenizde de var mı cana kıyanlar
Gencecik fidanları sevdiklerinden koparanlar
Biz de sizler gibi
Ürker, korkak olduk
Belli değil nerede patlayacak bombalar
Yitip gidecek masum analar, çocuklar
Canlar
Senin ömrün kadar bile yaşamayıp
Hain pusularda
Sevdiklerinden kopanlar'
Ben böyle düşündüm ya
Kendi derdindeydi serçe kuşları
Kumun üstünü gagaladılar bir iki
Sonra belki bir kırıntı bulurum umuduyla
Uçup gittiler"

İşte böyle. Ömürleri bedenlerine kıyasla uzun bu minik kuşlar bana neleri anımsattı. Çevremizdeki her insan, her varlık bize bir şeyler söyler; ama yazmalı insan, anlatmalı duygularını.

.....
Numan Kurt
09 Haziran 2016

YATILIYDIK, ÇİZGİLİ PİJAMALARIMIZ VARDI

Tadına doyum olmazdı
Fırından yeni çıkan
Nevşehir simitinin
Ne zaman elimize yirmi beş kuruş geçse
İçi pamuk, dışı kabuk
Bu lezzeti tatmak için
Arkadaşım Yağmur'la
Koşardık Meteris yolundaki kara fırına

En büyük zevkimizdi
Cumartesi öğleden sonraları
Altmış kuruşa sinemaya gitmek
Kırk yılda bir kere ola ki geçerse elimize yüz yirmi beş kuruş
Küçük esnaf lokantasından
Yarım ekmeği katık yaparak
Bir tabak
Kuru fasulye yemek

Bir arada kaldık
İki yıl
Kente okumaya gelen
Köy çocuklarıydık
Başımızda ebemiz
Ne de güzel yemekler yapardı gaz ocağında
“Hacı ebe” derdik bu nur yüzlü kadına
Hakkını hiç inkar etmedik
Onu her zaman saygıyla anardık
Beşimiz

.....
-Bu çocuğun tasdiknamesini veremem, gelin beni dinleyin , lisede okusun.
-Öğretmen okulu yatılı. Her şeyi devlet karşılıyor hocam, başka çaremiz yok.
-Öğrencimizin üniversite okumasını isterdim. Yazık olacak. Köy okulundan çıkıp okulumuzdaki altmış kişilik sınıflarda her dönem İftihar listesine girmek kolay değil. Sizi anlıyorum, yapacak bir şey yok.
Böyle konuştular Nevşehir'deki o zamanlar tek lisenin müdür yardımcısı Erdiç İlder'le liseye kaydım sırasında velim olan Abdullah amca.Ortaokulu bitirince Nevşehir Lisesi'ne kaydolmuştum 1966 yılında. Bu arada öğretmen okulu sınavına da girmiştim. Sınav sonuçları lisenin kayıt zamanına kadar açıklanmadığı için liseye kaydımı yaptırmak zorundaydım.

Nevşehir Lisesi'ne bir hafta devam ettim. Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu'nun ilk sınavını kazandığım haberi geldi. Yazılı ve sözlü ikinci bir sınava çağrıldık. Altı yüze yakın öğrencinin girdiği bu sınavdan sonra “Ben boşuna geldim, kazanamam!” diye düşünürken sonuçları açıklamak için bizleri okulun yemekhanesinde topladılar. Bizler heyecanla beklerken bir öğrenci, adını bile unutmam, Hacıbektaşlı Hasan Aydoğan sonuçları okumaya başladı. İlk isim, daha sonra sınıf arkadaşım olacak olan Nasuh Atila, birinci olmuştu. İkinci olarak adım okundu. Ben kazanamam kaygısında ikinciydim.

Her neyse okula başladık. Numaramız sınıf listesinin başında olduğu için ilk hafta derse bile girmeden yemekhane nöbetçisi olduk. Yemekhane onar kişilik dört masa bir nöbetçiye ait. Kırk kişiye hizmet ediyorsun. Sabah, öğle, akşam masayı hazırla, yemekten sonra sil, akşam olunca da patates, patlıcan, soğan soy; fasulye ayıkla ve daha neler.

Ortaokulda alıştığımız serbestlik ortamından sonra sıkı disiplin altında, daha öğretmenleri, arkadaşları tanımadan bu duruma düşmek, bir hafta boyunca nöbetçi başkanından, nöbetçi öğretmenlerden azar işiterek soğan soymaktan tabak kurulamaya kadar gün boyu çalışmak beni okuldan kaçma noktasına getirdi. Kaçmam da mümkün değildi. Ne yapmalıydım?

Nöbetçiliğimizin üçüncü gününde, genç yaşta rahmetli olduğumu duyduğum , ilk hafta bizimle nöbetçi olan Ali İbrahim Şahin'in babası mutfakta yanımıza geldi. Öğretmen olan, şu an yaşadıklarımızı yatılı okurken yaşayan bu amca bize büyük moral verdi.

Nöbetçilik kabusundan sonra rahatladık. Devlet baba o zamanın zor koşullarında elbisemizi, ayakkabımızı, pek çok ihtiyacımızı karşılıyordu. Kalıbı bile olmayan yamuk yumuk sarı sabunları, terzinin ölçümüzü alarak diktiği ve sonra bize teslim edilen takım elbisemi hiç unutmam.

Yatılı okul yaşanmışlıkları anlatmakla bitmez. Ben, iki anımı anlatmak istiyorum. Kalanlar daha sonraki yazılarıma...

.....

Hababam Sınıfı'ndaki kadar olmasa da haylazlıklar, bazen tatsız şakalar, yaramazlıklar her yatılı okulda vardır. Öğretmen okulu son sınıftayız. On yedi- on sekiz yaşlarında olsak da kendimizi öğretmen yerine koyup havalara giriyoruz. Pek çok arkadaş şehirdeki terzilere elbiseler diktiriyor maaşı alınca ödemek sözüyle. Sınıfımızda Mehmet adında bir arkadaşımız var. Bizim sivilcilenen yüzümüzde sakallar çıkarken Mehmet'te tüy tüs yok. Uzun boylu, ablak suratlı, beyaz tenli bir arkadaş.

Yatakhaneimiz on sekiz kişilik. Altı üstü ranzalarda yatıyoruz. Yatakhaneinin birkaç haylazı Mehmet'e bir oyun hazırlıyorlar. Mehmet'in olmadığı bir zamanda tüm yatakhaneye duyuruyorlar.

Ne mi yapacaklar? Akşamın son etüdü bitip yatakhaneye dönünce okulun verdiği çizgili pijamalarımızı giyip lavabolarda temizliğimizi yaptıktan sonra en geç saat 22.00'de yatmak zorundayız. Plana göre Mehmet dışında tüm yatakhane hemen temizlik işini yapıp yatakhaneye dönecek. Işık sönmüştür. Her şeyden habersiz Mehmet, yatakhaneye dönünce birkaç kişi üzerine çullanacak, Mehmet'in pijamaları ve tüm iç çamaşırları çıkarılacak. Herkes geri çekilince ışık yakılacak. Bu tuzak, Mehmet'e yapılan bu tatsız şaka aralıklarla birkaç kez yapıldı. Bu tahammüllü kardeşimiz her seferinde anadan üryan yatakhaneinin ortasında kalıyor, diğer haylazlar da kahkahalarla gülüyorlardı. Sonunda dayanamadı Mehmet. Bir gün "Bu pis şakayı bir daha yaparsanız hepinizi okul nöbetçisi öğretmene, müdür yardımcısına hatta müdüre şikayet edeceğim." diye yemin etti.

Daha önce de bu tehditlere aldırmayan bu işin elebaşları Mehmet'in uyarısını dikkate almadılar, aynı şakayı yine yaptılar. Ortada dikilip kalan Mehmet, sağa sola atılan çizgili pijamasını giydi ve hızla yatakhaneinden çıktı. Çıkarken de bağırıyordu:

-Yettiniz ulan gayrı! Bir olur iki olur. Sizi Aydın Topaloğlu'na şikayet edeceğim.

Önce bu tehdidi inandırıcı bulmayan şakacı ekip, Mehmet'in hızla yatakhaneinden çıkıp koridorları indiğini görünce hızla peşine takıldılar. Yatakhane ile idare binası arasında zor yakaladılar Mehmet'i.

-Biz ettik, sen etme! Şakanın dozunu kaçırdık, bir daha yapmayacağız, yemin ederiz.

Mehmet, inandırıcı bulmamış olacak ki yoluna devam etti. Peşinden gelenler çaresiz Mehmet'in önüne geçip yeminler ederek onu engellediler. Bu arada nöbetçi müdür yardımcısı Aydın Topaloğlu da yatakhane yönüne geliyordu. Yatma saatinde yolda pijamalı öğrencileri görünce her zamanki tersliğiyle:

-Ne geziyorsunuz bu saatte?

-Mehmet rahatsızlandı da hocam, şöyle bir hava aldıralım dedik.

-Çabuk yatakhaneinize, ben gelinceye kadar ışık sönmüş olacak.

Mehmet de o sevimli, güleç yüzüyle arkadaşlarını ele vermedi. Şimdilerde sınıf arkadaşlarımızdan biriyle karşılaştığımızda bu olayı anlatır güleriz. O sevimli yüzüyle Mehmet'i de okuldan beri hiç göremedim. Bir gün karşılaşmak kismet olursa herhalde bu olayı anlatır güleriz.

.....

Ben, neredeyse elli yıldır sabahları erken kalkarım. Bunun nedenini de beş yıl yatılı okumama bağlıyorum. Öğretmen okulunda sabah altıda kaldırılırdık. Bir saatlik temizlik ve kahvaltıdan sonra sabah etüdü başlardı. Okulda banyo bile yoktu. Son sınıftayken okul müdürü Osman Karagülle bir gün şu müjdeyi verdi:

-Okulumuzun yatakhane kısmının bodrum katına yirmi dört kabinlik sıcak sulu banyo açılmıştır. Sınıflar yapılan programa göre haftanın herhangi bir gününde düzenli biçimde banyoya girebileceklerdir.

Ne kadar sevinmiştik bu müjdeye. Terme'ye gitmekten kurtulacaktık. Sıcak su ile yıkanacaktık. Aradan iki gün geçmedi. Topladı okulun kapısında tüm öğrencileri Osman Karagülle ve kükredi, sözleri de gülle gibiydi:

-Yazıklar olsun size, daha ilk haftasında ahlaksızın biri banyonun içine etmiş. Size rahatlık batıyor. Kapatıyorum banyoyu. Ne haliniz varsa görün!

.....

Birinci sınıfta eflatun şeritli okul şapkalarımız vardı. Çarşı iznine şapkalarla çıkardık. Üst sınıf öğrencilerini görünce asker gibi selam verirdik. İkinci sınıfta şapkayı kaldırdılar. Ben, yatılılıktan sıkılır, Pazar günleri kendimi Kırşehir Ticaret Lisesi'nde okuyan arkadaşlarımdan evine atardım.

Okula girdiğimiz yıl okul müdürümüz Halit Akarca'ydı. Onun pazartesi bayrak törenindeki konuşmalarında öğrencileri haşlarken "Yeniçeri güruhu, sabotörler!" sözlerini de hiç unutamam.

Sınıfı doğrudan geçenler bir ay boyunca yaz kurslarına kalırdı. Köylere gider, köylüye yardımcı olur ya da okulun bahçe işlerini yapardık. Bir gün Halit Akarca kursa kalan tüm öğrencileri okulun önündeki platformda kare oluşturacak şekilde sıraladı. Okula yakın Dinekbağ'dan bir kadın yanında genç kızıyla müdürün yanına dikilmişlerdi. Hepimiz kalkayı oluşturduktan sonra okul müdürü:

-Aranızda birkaç kendini bilmez, Dinekbağ Mahallesi'nde bu genç kızımıza laf atmış, aileyi rahatsız etmiş. Şimdi anne ve kızı hepinizin yanından geçip bu utanmazları tespit edecekler.

Beni de sıradaki öğrencileri de bir korku aldı. Ya gelip bizi işaret ederse! Allah Allah, bu arada dikkat çekici bir durum vardı. Öğrenci sıralarının arasına bıyiksız, genç öğretmenlerden üçü de yerleşmişti.

Kadın ve kızı sıralı öğrencilere tek tek baktılar. Sonunda üç kişiyi ayırdılar. Ayırdılar ya biz de kahkahayı kopardık. Müdürümüz:

-Susun haytalar, kesin gülmeyi!

Ne mi oldu? Seçilenlerden biri öğretmenlerimizden Şükrü Bey'di. Kadın "Kızımı bu öğrencilerden birinin başına sarayım." diye bir yalan uydurmuş olmalıydı. Halit Akarca:

-Defol be kadın! Gözüm görmesin seni, diye bağırırdı.

Kadın ve kızı arkalarına bakmadan uzaklaştılar. Bu arada Şükrü Bey'e "Hocam siz de mi?" diye takılmalar başlamıştı.

.....

Yatakhane de ranzalar üzerinde çizgili pijamalarla yaptığımız sohbetlerimizle, her gün bir öğün çıkan makarnasıyla, kuru fasulye çıktığında atılan naralarımızla, hafta sonu çarşı izni özgürlüğümüzle, hafta içi Kılıçözü yanından kaçak olarak çarşıya gidişimizle, son sınıftaki iki aylık köy stajımızla, doymayınca Dede'nin büfesinden aldığımız kaynamış yumurtamızla ve daha neler nelerle yatılı okul yaşantımı unutmadım. Yatılı okumak bana pek çok hayat dersi verdi. En önemlisi de özgür olmanın değerini kavradı.

Şimdilerde bu sanal ortamda sekiz on kadar arkadaşım ile iletişim içindeyim. Son sınıfta yaptığımız fotoğraflı sınıf tablomuza baktıkça onları anıyorum. Hele çizgili pijamalarla ranza üzerinde bir fotoğrafımız var ki baktıkça gülümserim hem de hüzünlenirim.

Kuru fasulye mi vardı o gün yemekte
Ahmet Kirişçi nara atardı
Herkesin korktuğu Osman Karagülle'ye
O ufak tefek Çetinkaya Ahmet
Sınıfta bile kafa tutardı
Pırasa ya da kapuska çıktığı gün
Çöp tenekeleri
Çabuk dolardı
Boykot konusu olurdu her gün çıkan makarna
Çay kaynardı kocaman kazanlarda
Hiç düşmezdi ağzından Birinci sigarası
Aşçı Hacı Mehmet Efendi'nin
Sırtında çalar saati vardı
Gece bekçisinin
Sınıfın en tıfılı Ali Yılmaz'la
Çok ilginçti kırk yıl sonra karşılaşmamız
Adımızdan önce numaralarımızı söylemiştik
Sözle sohbetle hasret gidermiştik
Yazmakla bitmez yatılılıkta yaşadıklarımız
Hep aklımda şimdilerde hiç giyilmeyen
Çizgili pijamalarımız
Altmışlı yaşların sonuna doğru
Mutlu ediyor bizi
Sağlıklı gördüğümüz arkadaşlarımız

.....
Numan Kurt
28 Haziran 2016

ANNENE NE KADAR BENZİYORSUN

Yazabilmenin en önemli kaynağı yine o yazıyı yazandır. Yaşadığınız hayatı sizden iyi bilen olmaz. Yazarken beni en çok yaşadıklarımı anlatmak mutlu ediyor. “Bugün ben neler yaşadım? Anlatsam, yazsam okurlar mı, okuyanların ilgisini çeker mi?” demeden yaşananları yazmak gerektiğine inanlardanım.

Sekiz yıl önce , rahat edip torunlarını seveceği zamanda vefat eden ağabeyimin torununun düğünü vardı Kayseri’de. Hani şair demiş ya Sivas’ın Zara ilçesine sürgüne gönderilince: “Ankara nire/ Zara nire/ Dayanmak marifet/ Dayan bire” diye. Didim- Kayseri arası on altı saatlik bir yol olsa da ben böyle bir şey demedim. Tam aksine yakınlarımı, yeğenlerimi göreceğim için heyecanla , mutlulukla yola çıktım.

Rahat yolculuk yapmak için tek koltuk bileti bulma çabalarım boşa çıktı. Saat 17.00’de bindiğim otobüste koltuk arkadaşım bir genç. Denizli’ye kadar gidecekmış. Selamlaşmanın dışında pek bir şey konuşmadık. Otobüs de yol üzerindeki her ile ilçeye uğruyor. Yan koltuktaki genç Denizli’de inince onun yerine ufak tefek orta yaşlarda birisi oturdu. İşin doğrusu benim gibi iri yarı, kilolu birinin gelmediğine ben de memnun oldum. Otobüs hareket edince ışıklar da söndürüldü. Bu arada bizim ufak tefek yol arkadaşı cebinden doksan dokuzluk beyaz bir tespih çıkardı. Gecenin saat on biri olduğu için yolcuların çoğu uyumuş, otobüste çıt yok. Bizim yolcu başladı “şık şık” tespih çekmeye. Ben de başta ağız şapırtısı olmak üzere bu tür seslere hasta olurum. Sessizlik içinde tespih şıkırtısı dinlerken adama doğru bir iki baksam da vatandaşın aldıracağı yok. Sonunda tespihten tuttum, arkadaş bana doğru tuhaf tuhaf baksa da yanlısını anlamış olacak ki “Özür dilerim!” anlamında başını sallayıp tespihi cebine koydu. Uğradığımız yerlerin sayısını ben de unuttum; ama on altı saat sonra ertesi gün saat dokuzda Kayseri terminalindeydim. Ayaklar olmuştü birer kütük.

Okuyanları, yolculuğu adım adım anlatarak bıktırarak halim yok. Dediğim gibi düğün akşamı pek çok akrabayı, yeğenlerimi hele de kızımı, damadım ve torunum Duru’yu görmek ayrı bir mutluluktan benim için . Zaten bu düğünlerin eğlencesinden çok tanıdıkları, akrabaları görme olayını çok severim ben. Duru’nun düğün boyunca oynayı, kimden duydu ya da gördüyse “Sekizinci sınıfa gelince ben de topuklu ayakkabı giyeceğim.” demesi düğünün en keyifli yanıydı.

.....

Bu yazıda asıl anlatmak istediğim dönüş yolculuğunda yaşadıklarımı. Otobüste yan yana yolculuk ettiğim Burak Kolukırık’a bir söz vermişim. “Bu karşılaşmamızı, tanışmamızı yazıp sana göndereceğim.” demişim. Bu sözümü de yerine getiriyor, her satırı yazdıkça hem üzüyor hem mutlu oluyorum. Didim’e dönüş biletimi 11 Eylül Pazar günü saat 16.00’ya almışım. Aynı şirketin otobüsü bu kez Ankara üzerinden dönüyordu Didim’e. “Ankara’ya giderken köyüme de otobüsün camından şöyle bir bakarım.” diye düşünürken yanımdaki koltuğa bir genç yaklaştı. O koltuğa otururken arka sıradaki bir genç “Nereye, Mucur’a mı gidiyorsun?” diye sordu. O da “Mucur’a gidiyorum.” dedi, biraz konuştuktan sonra yerine oturdu. Yanımdaki yolcuyla selamlaşmaktan başka uzun uzun konuşup onu rahatsız etmek gibi bir huyum yok. Bazıları yanınıza oturdu mu sormadığı bir anamızın, babamızın adı kalır. Ben yanıma aldığım gazeteler ya da kitapla meşgul olurum. Yoksa onca yol biter mi? Ayrıca böyle on altı saatlik yol da gitsem uyumak gibi bir âdetim yok. Uyku iyice şaşırsa bile otobüsün her sallanışında uyanırım.

Yanıma oturan gencin Mucur’a gittiğini anlayınca duramadım:

“Merhaba delikanlı, Mucurlu musun?”

“Evet Mucurluyum.”

Delikanlının çok kibar bir konuşması vardı. Ben yirmi iki yıl kaldığım Mucur’da soyadlarının çoğunu bildiğim için:

“Soyadın ne?”

“Kolukırık.”

“Gümüşkümbetli misin?”

“Babam oralı.”

“Doğan Kolukırık, Ramazan Kolukırık, Yalçın Kolukırık...Bunlar sizin soyadınızla tanıdıklarım...”

Belli ki genç yol arkadaşım Mucur’da yaşadığı için babasının köyünü çok bilmiyordu.

“Siz, Hayati Aktürk’ü tanır mısınız?”

“İyi tanırım, Öğretmen Evi yöneticisiydi, şimdi sanıyorum Halk Eğitim Merkezi Başkanı.”

“O, benim dayım olur.”

“Öyle mi, çok selamımı söyle.”

“Başüstüne, söylerim, sizin adınız neydi?”

“Benim adım Numan Kurt, Mucur’da uzun süre öğretmenlik yaptım.”

“Evet, adınızı duymuştum.”

Konuşmayı burada bitirdik. Ben, “Köyümüze yaklaşınca ortalık daha aydınlık olur, şöyle bir bakayım.” diye düşünürken “Aktürk” soyadı bende çağrışım yaptı. 1970’li yıllarda Mucur Ortaokulu’nda Ayşe Aktürk adında bir öğrencim vardı. Acaba bu genç Ayşe’nin oğlu olabilir miydi? Hayati Aktürk’ün , dayısı olduğunu söylediğine göre öyle bir ihtimal vardı. Merakım beni durdurmadı:

“Kaç doğumlusun sen Burak?”

“1989 doğumluyum.”

“Annenin adı neydi?”

“Ayşe...Ayşe Aktürk.”

Tahminimde yanılmamıştım. “MUCUR ORTAOKULU YILLARI” adlı facebooktaki albümümde Ayşe’yle iki fotoğrafımız vardı.

“Ayşe, benim öğrencim olur. Ortaokuldaki halini çok iyi hatırlıyorum. Şimdi baktıkça da seni çok benzetiyorum.”

“Evet, annem de o fotoğrafları bize gösterirdi; ama birkaç yıl önce vefat etti.”

Bir tuhaf olmuştum. Hayati’nin bir kardeşinin vefat ettiğini duymuştum; ama Ayşe’den hiç haberim olmamıştı.

“Allah rahmet eylesin, çok üzüldüm.”

Ayşe’ye selam göndermeyi düşünürken, onun oğlunu bir tesadüf sonucu tanımışken böyle bir durumla karşılaşmak, bir öğrencimin vefat haberini almak hem de oğlundan duymak beni gerçekten üzmüştü.

“Bayram için mi gidiyorsun?”

“Ben bir mobilya şirketinin muhasebe servisinde çalışıyorum. Nişanlıyım, hem ailemi hem nişanlımı göreceğim.”

“Annenin vefatı beni gerçekten üzdü. Seni tanıdığım için de çok mutlu oldum. “

“Ben de sizi tanıdığım için mutluyum.”

“Sana hayatta başarı, mutluluk, sağlık diliyorum. Bu yolculuğumuzu Ayşe’yi de anmak için yazıp sana göndereceğim.

“Çok teşekkür ederim. Ben de sizi tanıdım, mutlu oldum.”

.....
Mucur terminalinde vedalaştık. Hayat ne garip... 1970’li yıllarda ortaokulda öğrencim olan, şimdi rahmetlik olduğunu duyduğum Ayşe Aktürk’ün genç, kibar, efendi oğluyla beni bir otobüs yolculuğunda karşılaştırıyor. Burak, eve varınca bana facebook arkadaşlığı için istek göndermiş. Fotoğraflarında gördüğüm güzel nişanlısıyla ona mutluluklar diliyorum. Bu yazıyla beraber annesi Ayşe Aktürk’le grup olarak çektiğimiz iki fotoğrafı da ona göndereceğim.

“Yol uzayıp giderken bozkırda

Birden fark ettim

İşte şu düzlükteki köy benim köyümdü

Şöyle bir baktım camından otobüsün

‘Bak, Burak!’ dedim

“Burası da benim köyüm”

Ne desin, gülümsedi delikanlı

Bilemezdi içimden geçenleri

İnip gezmek isterdim kırında, tarlalarında

Selam vermek isterdim üç beş köylüme

Bakmak isterdim

Şimdi bir akrabaya geçen kerpiçten evimize

Ama aklımdan çıkmadı

Genç yaşta geçip giden Ayşe

Bir daha baktım Mucur’a gelmeden

Delikanlıya

Ayşe’ye çok benzeyen bu temiz yüze”

.....
Numan Kurt

14 Eylül 2016

ÖĞRETMENİM BENDEN NAYLON GÖMLEK ALDI

Merhaba,

Bu yazıdaki öğrenci benim. Şu anda altmış beş yaşındayım. Ortaokul öğretmenim ise İzmir Güzelbahçe'de yaşıyor. Aycan Yolyapan.

Bu meslek, hakkını veren için çok kutsaldır. Tüm öğretmenlere saygılarımla...

ÖĞRETMENİM BENDEN NAYLON GÖMLEK ALDI

-Bu gömleği nereden aldın yavrum?

-Babam almış. Almanya'dan izne gelen bir yakını bir bavul naylon gömlek getirmiş, babama da birkaç tane vermiş.

-Şimdi sana bu gömlekten bir tane bana getir desem bulabilir misin?

-Şubat tatilinde köye gidince sorarım, eğer bulabilirlerse size de getiririm.

-O zaman bana kırk iki numara bir gömlek getir.

Ne kadar da utangaç ve heyecanlıydım o zamanlar. Kendi vilayeti Nevşehir'i ancak ortaokula gidince gören, eline yirmi beş kuruş geçtiğinde fırından yeni çıkmış sıcakık Nevşehir simitini yemeyi, kentin caddelerinde dolaşip levhaları okumayı, haftada bir kere sinemaya gitmeyi ve de ayda yılda bir lokantadan bir tabak kuru fasulye kaşıklamayı dünyanın bulunmaz mutlulukları sayan bir köylü çocuğu.

Benden gömlek isteyen Tabiat Bilgisi öğretmenim Aycan Yolyapan'la konuşurken aynı utangaçlık, heyecan yine vardı. 1960'lı yıllarda Nevşehir'den bizim köye gitmek ayrı bir sorundu. Bizler de zaten sömestr ve yaz tatillerinde gidebiliyorduk.

"Şubat tatilinde köye gidince Allah verede gömleği bulabilseydim." diye düşündüm uzun süre. Ortaokula kadar köy okullarında ceket-pantolon takım elbiseyi hiç giymemiştim. Ortaokula yazılınca babam Nevşehir'deki bir terziye ayrı renkte ceket , pantolon diktirmişti. Kravat da takacağımıza göre yakası bozulmayan Alman naylon gömleği çok işe yaramıştı. Fotoğrafımdaki ceket ve gömlek bu sözünü ettiğim gömlek ve cekettir.

.....
-Ana!

-Buyur kurbanım!

-Okulda bir öğretmenimiz benden naylon gömlek istedi, babama söylesen de kırk iki numara bir gömlek bulsa.

-Söylerim oğlum, sorsun bakalım Ahmet belesinin evine, kalmış mı o gömleklerden?

-Onlarda yoksa başka Almancılara baksın.

-Olur, söylerim.

Ahmet bele, babamın teyzesinin oğlu. Almanya'ya ilk gidenlerden. Benim bu anlattığım olayın yılı da 1963.

Ben, bir isteğim olursa, gerçi bizim fazla isteklerimiz olmazdı, babama değil anama söyledim. Babamızın yanında "tık" diyemezdik.

Anam konuyu babama açınca:

-Ne yapacakmış hocan erkek gömleğini?

-Kocası subaymış, naylon gömleğin yakası bozulmuyor, kolalı, onun için istemiş olmalı.

-Bakalım bir, Ahmet'in evine anan sorsun.

Her neyse gömlek bulundu. Bende sevincin sınırı yok. Tatilin bitmesini hiç istemezken hemen okula gidip sınıfta o gömleği Aycan öğretmenimize vermenin gururunu yaşamak istiyorum.

.....
1963 yılının soğuk şubatında Nevşehir Lise Ortaokulu 1D sınıfında heyecanla Aycan öğretmeni bekliyorum. Dersimiz Tabiat Bilgisi. Ders başladıktan bir süre sonra Aycan Hanım oturduğum sıranın yanına geliyor.

-Ne yaptın evladım? Bulabildin mi gömleği?

-Getirdim öğretmenim.

Sıradan gömleği çıkarıyorum paketlenmiş haliyle. Diğer arkadaşlarıma da hava atarak veriyorum gömleği.

-Teşekkür ederim evladım.

Aycan öğretmenim çantasından elli lira çıkarıp veriyor. Elli lira o yıllarda ağabeyimle ikimizin aylık harçlığı.

-Olmaz öğretmenim. Babam hediye olarak gönderdi, para istemiyorum.

-Öyle şey olmaz, parayı alacaksın; yoksa ben de gömleği almam.

Şimdi kimsenin beğenmediği, o zamanlar ancak Almancılardan alınabilen yakası kolalı naylon gömleği öğretmenimize veriyorum. Şimdi anlıyorum ki sevgili öğretmenim gömleğin değerinden çok fazkasını vererek aslında bana harçlık vermiş.

.....
Geldik 2016'ya. Bir akşam evde bilgisayara bakarken. Çok tuhaf bir düşünce geliyor aklıma. "Şu facebooka ortaokul öğretmenlerimden bazılarının adını yazayım, bakalım hayatta olup da facebooku kullanan var mı?" Anlattığım gömlek olayından dolayı önce "Aycan Yolyapan" yazıyorum, tıklıyorum. Ne göreyim Aycan öğretmenim o güler yüzüyle karşımda. Hemen istek gönderiyorum. Aradan iki üç ay geçtiği halde ses çıkmadı. Sonunda isteğimi onaylamış. Eşi rahatsız olduğu için bilgisayarla pek ilgilenememiş. İletişim kurduktan sonra kendi telefonunu verdi, benim telefonumu istedi. Facebook sayfasına baktığımda TEMA gibi

kuruluşlarda etkin çalışmalar yapan Aycan Hanım'ı gördüm. Sosyal çalışmaların içindeydi. Ben, şu anda altmış beş yaşındayım. Orta birinci sınıftayken o da yirmili yaşlarda öğretmenimizdi.

"Bak Numan," dedi bana "telefonları alıp verdik, beni arayacaksın, seni mutlaka İzmir'e bekliyorum."

"Çok mutlu olurum ellerinizi öptüğümde," dedim, "yazın Didim'de kalıyoruz, temmuz sonu gelebilirim."

Bu iletişimi facebooktan yazışarak yapıyoruz. "Bir hafta, on gün geçsin de telefonla arayayım." diye düşünürken üç gün sonra telefonum çaldı. "Neden öğretmenini aramıyorsun?" diyen Aycan öğretmenimin sesi. Ne diyeceğimi bilemedim. "Sizi hemen rahatsız etmek istemedim." gibi sözlerle kem küm ettim.

Bir süre sonra da ben , öğretmenimizi aradım. Hal hatır sorduk. Yine benden "İzmir'e gelme" sözü aldı. Telefonda dedi ki bana; "Ben facebooka gelen arkadaşlık isteklerini o ismi hatırlamayınca, tanımayınca kabul etmiyordum. Senin isteğin geldiğinde içime mi doğdu nedir, kabul ettim."

Aycan öğretmenimin elli üç yıl sonra ortaokuldaki bir öğrencisini hatırlaması elbette olanaksızdı. Üstelik sadece bir öğretim dönemi haftada iki saat dersine girdiği altmış kişilik sınıftan bir öğrenciyi hatırlamak çok zordu. Aşağıda 1963 yılı okulların kapanış haftasında bizi götürdüğü bir bahçede Aycan öğretmenimizle çektiğimiz fotoğraf var. Onu da gönderdiğimde çok mutlu olmuştu.

.....
Eşim torunun doğumu için temmuz sonunda Ankara'ya gelince ben de sırtladım çantayı. Ver elini İzmir.

Güzelbahçe'de yeğenim Kudret ve eşi Yılmaz'ın o güzel evlerinde büyük saygıyla, hizmetle ağırlandıktan sonra Yılmaz, bana ertesi gün Urla'yı. Özbek köyünü, sonra da Seferihisar'ı gezdirdi. Özbek köyü yakınlarında bacanakları ziyaret ettim, çaylarını içtim.

Seferihisar'da söz verdiğim üzere Aycan öğretmenimin elini öptüm. Kışın Güzelbahçe'de yazın orada kalıyormuş. Arabayla giderken bize telefonda evini tarif etti heyecanla. O yaşta o enerji, o mutluluk...Bunlar dünyaya boş veren umursamazlarda değil yüreği sevgiyle dolu insanlarda olur, daha çok da öğretmenlerde.

Yazlık evinin önünde oturup sohbet ettik. Yerinden güçlkle kalkan eşine bakıyor, bir de kırılan ayağı yeni iyileşmiş, onun sıkıntısı var. Yılmaz'la öğretmenimizin eşini masaya oturttuk. O da konuşmakta zorlansa da bizleri dinledi.

"Çocuklar sizi çay yapıyorum!"

"Aman hocam lütfen, siz bize çay yapacaksınız biz de içeceğiz öyle mi?"

"Olsun ne var ki..."

"İzin verin ben yapayım.

"O zaman size bakkaldan bir şeyler söyleyeyim."

Telefon etti. Biraz sonra bakkal çalışanı motosikletle getirdi kolayı, fantayı.

Ayrılırken de bizi heyecanla uğurladı. Sonradan üzüldüğüm nokta onunla bir fotoğraf çekirmeyi unutmuş olmamdı. Kismetse seneye.

Sevgili Aycan öğretmenim, o güler yüzünüzle, enerjinizle, heyecanınızla siz hep sağlıklı kalın. Biz de elinizi öpmeye gelelim.

.....
Seferihisar'dan ayrılırken sevgili Cumali Daşdemir'e, benim değişimle "hep gülen adam"a da bir çay içimlik uğradık. Hayat dostlarla güzel.

Ne kaybeder ki insan

Geldik gidiyoruz dünyasında

Kini, kıskançlığı, darlığı, fesatlığı

Def edip

Sevgiyi, saygıyı, hoşgörüyü, vefayı

Yaşamaktan

Ben de Güzelbahçe'deki yeğenim Kudret'in

Amcasına hürmetinden

Özbek köyünde bacanakların çaylı sohbetinden

Seferihisar'da sevgili öğretmenimin

Heyecanından

Ve de dost insan Cumali'nin

Kahkahasından

Mutlu oldum

Buna inan

.....
Numan Kurt
10 Ekim 2016

"GELDİK Mİ KİLİS'E; ANNEM, BABAM NEREDESİNİZ?"

Merhaba,

Bu öyküyü emekli bir öğretmen arkadaşımın anılarından yazdım. Aysel Masmanacı Beşoğlu'na teşekkürler.

"GELDİK Mİ KİLİS'E; ANNEM, BABAM NEREDESİNİZ?"

"Ben de bir 'Çalığı' olmalıyım." dedi Aysel. Anadolu'nun uzak bir köyüne gidecek "Orada bir köy var uzakta/ O köy bizim köyümüzdür/ Gezmesek de tozmasak da/ O köy bizim köyümüzdür" demeyecek, o köylerden birine gidip yoksul köy çocuklarına anne, abla, ışık olacaktı.

Güzel yurdumuzun aydınlığı Köy Enstitüleri kapatılıp bu aydınlık karartıldıktan sonra yurdun dört bir yanına erkek ve kız ilköğretmen okulları açılmıştı. Köy Enstitülerinin devamı olanlarda ilkokuldan sonra altı yıl, diğer ilköğretmen okullarında ise ortaokuldan sonra üç yıldız yatılılık. Aysel, on yedi yaşında bu okullardan birini, Kilis Kız İlköğretmen Okulu'nu bitirirken genç kızlık hayalleri bir yana, bir de hep öğretmenlik hayalleri içindeydi.

"Bilirim o yoksul, o utangaç
Köy çocuklarını
Ayakları yalın
Burunları yakasız gömlek kollarına silinmiş
Ama gözleri, gönülleri
Öğrenmeye aç
Tarlaya da gitseler
Kuzu da gütseler
Alıp getireceğim ben onları
Tek sınıflı da olsa okulum
Tezek de yansa teneke sobasında
Kenarı buruşmuş alfabeleri
Kirlenmiş defterleriyle
Okutup aydınlatacağım ben
Gözümün içine bakan bu çocukları"

1973 yazında bitirdi okulunu Aysel. Ver elini dedi Malatya- Darende'nin Ayvalı İstiklal İlkokulu'na. Malatya'ya yüz elli kilometre uzaklıktaki Darende'nin sözde adı "kasaba" olan bu köyüne hayalleriyle ama biraz da kafasındaki soru işaretleriyle gitti Aysel. Bu kadar uzak bir yerde kendisini neler bekliyordu kimbilir. Daha çocuk sayılabilecek yaşta Anadolu'nun uzak köyüne giderken yine de öğretmenlerinin ona öğrettiği idealist düşünceler içinde, okutacağı yavruları düşünerek, artık kendi ayakları üzerinde durabilen bir genç kız olarak mutluysa Aysel.

İki yıldır kapısı açılmamıştı görev yapacağı okulun. Okul demeye zaten bin şahit isterdi. Tek göz oda, içi tabandan tavana köy kadınlarının ekmek yaparken tandırda kullandığı kuru yaprak (gazel) ve tezekle dolu. Kırık, yere yan yatmış birkaç sıra, duvarı boydan boya kaplayan kocaman, boyası dökülmüş bir kara tahta.

Aysel, hayal kırıklığı içinde, Aysel üzgün. Köyde, kocası Almanya'ya gitmiş Eşe teyzenin evinde yer bulabilmiş köyün muhtarı ona. Okulun perişan hali olmasa bu uzak köydeki Anadolu insanların sıcaklığı her sorunu unutturacak Aysel'e.

Okul nasıl düzene kondu? Öğrenciler nasıldı? Başka hangi güçlüklerle boğuştu Aysel? Bu soruları başka öykülerde yanıtlayalım. Çiçeği burnunda bu genç öğretmenin yaşadığı bir "donma" olayı var ki içler acısı ve de yürek yaralayıcı. Nasıl da kar yağardı Darende ve köylerine o zamanlar. Kasım ayında bürünürdü doğa beyaz gelinliğine. Bürünürdü de köylünün, yoksulun çilesi de o zaman başlardı. Teneke sobada yakılan tezek gür gür yanardı sobada. Bedri Rahmi'nin deyişiyle "Tezek b.ktur, kalorisi yoktur" misali yandığı hızla sönerdi. Bereket ki evler toprak damlı ve kerpiçtendi. Isınınca kolayca soğumuyordu.

Kar yağışı başladıktan sonra maaşını almaya ilçeye bile gidemiyordu Aysel.

O yıl Kurban Bayramı, kasım ayına denk gelmişti. Askerden yeni terhis olan ağabey, "Bu kız ne yaptı uzak ellerde, git bak, bayram tatilinde de al gel!" diyen ailesinin sözüne uyarak Aysel'i götürmeye gelmişti.

Bir gün önce günlük güneşlikti hava, henüz kar yağmamıştı. Memlekete gitmenin, ailesiyle birlikte olabilmenin heyecanı uyanan Aysel, yola çıkacakları sabah baktı ki ne görsün? Dışarıda diz boyu kar. Çare yok, yola çıkmaya karar verdiler. Köyün ağası Hüseyin amcanın oğlu Ahmet onları ilçeye kadar traktörle götürecekti.

Kar yağardı Anadolu bozkırına
Kar yağardı diz boyu
Yeni ekilmiş buğday tarlalarının üstüne
Bir yorgan misali
Yüzü gülerdi çiftçinin
Kesilirdi

Uzak köylerin ilçeyle bağlantısı
Yoksulun sobasında, tandırında tezek
Ağanın sobasında kömür
Yanardı
Soğukta burunları akmış o soluk benizli köy çocukları
Kızarmış yüzleri
Ayazdan titreyen elleriyle
Sobanın başına koşar
Aysel öğretmenlerinin gözlerine
Bakardı

Kalın giysileriyle yine de titreyerek bindiler traktörün römorkuna. Köyden birkaç kilometre uzaklaşıp Tohma çayının bitiği yere vardıklarında sivrilip yükselen tepenin eşiğinde kara saplandı traktör. Uğraşmak, itip kakmak fayda etmedi. Dokuz saatlik uğraşı boşa gitti. Tipi giderek hızlanıyor, Uzaklardan kurt, çakal sesleri geliyordu. Hepsi bir yana vücutları uyuşmaya başlıyor, Ahmet, elinde kürek ha bire kar atıyordu. Bir bildiği var ki durmadan karı oyuyordu kürekle.

Umutlar yavaş yavaş kesilirken bir delik açılıyor karın altında. Biraz daha eşince bir kapı çıkıyor karşlarına. Bu koyunların karda kışta donmaması için yapılmış bir ağıl. Allah'ın mucizesi onlar için. Yuvarlanarak atıyorlar kendilerini mezara girer gibi karanlık damın içine. Çalı çırpıdan ateş yakıyor Ahmet. Aysel, tam "Kurtulduk, çok şükür!" derken, elini ateşe doğru uzatırken karıncalanan vücuduyla yığılıp kalıyor olduğu yerde. Gözünü açtığında bir köy odasında Aysel. Başında Eşe teyze, Zöhre teyze, Döndü bacı ve birkaç öğrencisi. Hepsi ağlaşıyorlar. "Vah yavrum, daha da pek genç!" dedikçe Eşe teyze, ağıtlar daha da yükseliyor. Bir yandan da birkaç köylü Aysel'in ağabeyinin ellerini, ayaklarını karla ovuyorlar. Köy kadınlarının öldü sandığı Aysel, "Kilise geldik mi, ağabey, anne baba neredesiniz, ben neredeyim?" diye sayıklıyor duyulur duyulmaz bir sesle. Ayılsın diye tokat vuruyorlar Aysel'e. Kollarından tutup ayağa kaldırmaya çalışıyorlar ya boşuna, "Küt!" diye yine yere düşüyor genç öğretmen.

Köyün dört yıl önceki öğretmeni Müslim Bey, o gün köyde bir evde misafir olarak kalıyormuş. Hemen haber uçurdu köylüler Müslim öğretmene. "Çabuk gelsin. Kız öğretmen dondu, ölüyor!" diye. Haberi alır almaz telaşla koştu Müslim öğretmen. Odaya girip manzarayı görünce emirler yağdırdı oradakilere:

"Döndü bacı, sen ayaklarını, Eşe bacı, sen ellerini ov! Ne yapmışsınız bu kıza? Çabuk, elinizi tez tutun! Kızcağız donmuş, siz onu tokatlıyorsunuz. Hemen kollarına girin, biraz yürütün!"

Aysel, kendine geldiğinde Eşe teyze gözlerinde mutlulukla ona sıcak çorba içirmeye çalışıyordu. Ağabeyi ondan daha önce ayrılmıştı. Ayrılmıştı ya, gözleri kan çanağıydı ağlamaktan:

"Özür dilerim bacım, benim yüzümden oldu, ben zorladım seni Kilis'e götürmek için."

"Üzülme, Allah'a şükür kurtulduk. Senin ne suçun var?"

İki gün daha yataktan çıkmadı Aysel. O zaman askerden yeni gelmiş, şimdi rahmetli olan ağabeyi, ondan daha önce iyileşmişti.

Kırk elli yıl önce Anadolu'nun ücra köylerine ışık vermek için dağılan on binlerce köy öğretmeninden birinin, Aysel'in "donma" öyküsü bu. Çalın şimdi emekli olan o "Çalikuşu" öğretmenlerden birinin kapısını, size ne öyküler anlatırlar.

Yurdumun uzak, yoksul, garip köylerine
Işık oldunuz
Okudu köy çocukları
Kimi öğretmen, kimi doktor, kimi mühendis
Hepsinden daha güzeli
Adam oldular
Cumhuriyetin temel taşları
Açık alınlar
Umarım güzel ve aydınlık olur
Türkiye'mde yarınlar

.....
Numan Kurt

10.12.2016

DALDAN DALA

Merhaba,

Her zaman şiir, hikâye, anı yazılmaz ya! Bugün de aklıma gelenleri olduğu gibi yazmayı denedim.

Yazmak , tiryakilik gibi. Alıştın mı bırakamıyorsun. Bunları yazarken gören de beni bir yazar falan sanmasın. Yaşadıklarını, gördüklerini, insanları, değişik olaylar karşısında duygu ve düşüncelerini anlatmaya çalışan bir emekliyim ben.

Bu gün de "Aldım kalemi elime!" diyemeyeceğim, oturdum klavyenin başına , ne gelirse aklıma yazayım, dedim.

Kucağıma verdiler

Beş aylık torunu

"Aman iyi tut baba, düşürme!"

Dedi evdekiler

"Siz, kendinize bakın! " dedim

Bastım bağrıma

Kokusunu sindirerek o nur topunu

Yanağı yanağıma değince

Kaldırdı yumuş yumuş gözlerini

Baktı sevgiyle

Güldü, dilini çıkardı

O pamuk yanağın verdiği tat

Başka nerede vardı

Daha önce birkaç yazımda, şiirimde torunları anlattım tüm içtenliğimle. Bu üçüncüsü. En büyükleri üçüncü sınıfta, ikincisi ikinci sınıfta, bu sonuncusu ise daha bebek. Fotoğrafımızı görünce içimden geldi duygularımı kağıda dökmek. Ömrüm oldukça onları yazmak isterim.

Kabak çekirdeğini ay çiçeğinden daha çok severim. Televizyonda maç izlerken ya da herhangi bir programı seyrederken hoşuma gider. Değirmenin buğday öğüttüğü gibi öğütülür gazetenin üstüne kabak çekirdekleri. "Gereğinden fazlası zararlı." deseler de gereğinden çok damak keyfinin gereğine baktığım için çok zor "Dur!" derim kendime. Birlikte çalıştığım, şimdi de zaman zaman görüştüğüm, "Goca Hüseyin" adıyla andığımız Hüseyin Saylam'ın bir sözü gelir aklıma, "Ya, oğlum baklavayı yer, on sene önce ölürüm anasını satayım! O tadı almadıktan sonra yüz yıl yaşasan neye yarara?" Akşama kadar televizyonlarda sağlık programı, zayıflama programı dinleyenlerin hoşuna gitmese de bu da bir hayat görüşüdür. Hani ünlü denemeci Montaigne diyor ya: "Başımıza bir kez gelen şey büyük bir dert sayılmaz. Bir anda olup biten bir şey için bu kadar uzun zaman korku çekmek akıl karı mıdır?" "Bütün dertlerin bittiği yere gideceğiz diye dertlenmek ne budalalık!" Ben de zaman zaman damak zevkinin esiri olsam da insan yinesağlığına dikkat etmeli

Bu facebook paylaşım sitesine üyeliğimin üzerinden sekiz dokuz yıl geçti. Daha önce "ŞU FACEBOOK DEDİKLERİ" başlıklı bir yazı da yazdım. Şimdi de birkaç satır yazmak istiyorum.

Bilim ve teknik hızla ilerliyor. Çocukluğumda köyümüzde az sayıda o pilli bataryalı radyolardan vardı. "Bir gün bu radyoların içinde insanlar görünecekmiş, türkü söyleyenleri görecekmişiz." denildiğinde bir türlü aklımıza yatmazdı bu durum Gün geldi televizyon 1970'li yıllarda yaygınlaşmaya başlayınca "Ha,demek ki anlatılmak istenen televizyonmuş." diye düşündük.

Şimdi bu internet öyle değiştirdi ki yaşamımızı..O yıllarda bunun hayalini bile kuramazdık. Facebook neyi değiştirdi benim hayatımda? Ben, bu paylaşım sitesinde elimden geldiğince kendi yazı ve şiirlerimi paylaşıyorum. Kimseye oradan buradan alarak ahlak dersleri, dini mesajlar vermeye kalkışıp kendimin bile bilmediği, uymadığı konularda ahkam kesmeye kalkmıyorum. İnsan elbette hoşuna giden, başkalarının da yararlanacağı yazıları, durumları, olayları paylaşabilir. Adı üstünde bu site bir paylaşım sitesi. Fakat bakıyorsunuz herkes "din âlimi" kesilmiş. Her neyse herkes dilediğini yapmakta özgür. Bizim buna diyecek çok sözümüz yok.

Ben bu facebookta;

*Çok sayıda eski öğrencimle iletişim kurabildim. Onların vefalı, saygılı davranışlarından mutlu oldum.

*Altmış beş yaşımda bile ortaokul, öğretmen okulu ve eğitim enstitüsü öğretmenlerimden hayatta olan birkaçı ile haberleşebiliyorum. Ortaokul öğretmenlerimden Tabiat Bilgisi öğretmeni Aycan Yolyapan'ı yazın ziyaret bile ettim.

*Yazı ve şiirlerim paylaşıyorum. Yazdıklarımın yapılan yorumlar, beğenileri bana mutluluk veriyor. Yaşadıklarımı, hayatın içindeki olayları yazdığım için bu yazılar ilgi çekiyor.

*Geçmiş yıllardan kalan siyah beyaz fotoğrafları, yeni fotoğrafları paylaşıyorum. Ortaokulda kırk yıl önce öğrencim olmuş, şimdi ellili yaşlara gelmiş biri o siyah beyaz okul fotoğrafında kendisini görünce şaşırıyor, mutlu oluyor, minnetlerini ifade ediyor.

*Yazılarımı gönderdiğim edebiyat sitelerinde yeni dostlar ediniyorum.

*Köyümüm gençlerini bu facebook sayesinde tanıyorum, onlarla haberleşiyorum.

* Paylaşma ortamı olduğu için yazı yazmak konusunda bana istek ve şevk veriyor.

Daha sayamayacağım pek çok yararını gördüğüm bu paylaşım sitesi olumlu kullanıldığında insan gerçekten mutluluk duyuyor.

Bakin bu facebookla ilgil bir yaşanmışlığı anlatayım.

Konya Selçuk Eğitim Enstitü'sünde okurken bir öğretmenimiz vardı. Adı Erdoğan Munis. Ben, Türkçe Bölümü'nde okuyordum. Örnek insan, örnek öğretmen ve de çok iyi bir ressam olan Erdoğan öğretmenimizin adını bir gün facebooka yazdım. Çok saygı duyup örnek aldığımız bu seçkin insan karşına çıkıverdi. Şimdi seksen yaşın üzerinde olan öğretmenimiz 1970-1972 yılları arasında Yazı ve Sanat Tarihi derslerimize girmişti. Öğretmenliğimizde örnek aldığımız, ressam olarak da çok sayıda sergiler açan bu seçkin insana minnet borcumuzu ifade edebilmek bana mutluluk verdi. Kendisi için yazdığım şiiri paylaşmak için iznini istedim; ama "Ben, ilgi ve iltifattan sıkılırım." diye kabul etmedi. Reddedişi bile son derece kibardı sevgili öğretmenimizin. Oysa yazdıklarım iltifat değil tümüyle gerçektir.

Erdoğan Munis öğretmenime saygı ve hürmetlerimi sunuyorum.

Emekliyim. Her zaman da oturulup yazı yazılmaz ya! İşimizin olmadığı günlerde (Pek işimiz de yok ya!) arkadaşlarla bir araya gelip okey oynuyoruz. Anlayacağınız vakit öldürüyoruz. Gittiğimiz yer, bir hemşehrimizin işlettiği kahvehane. Bizim dışımızda o mahallenin insanları da geliyor. İçlerinde birkaç kişi var ki konuştukları her cümlelerin noktası, virgülü olmuş küfür. O, buraya yazamayacağım ünlü küfür kelimesini söylemeden konuşmıyor adamlar. Onlar her cümlelerinde bunu söylerken ben utançtan terliyorum; ama ne yapabiliriz? Memlekette konuşurken araya iki de bir küfür yerleştirmenin cezası yok.

1970'li yıllarda Mucur Ortaokulu'nda öğretmenim. Okul- Aile Birliği toplantısı yapılıyor bir pazar günü. Velilerden biri konuşmak isteyenler listesine adını yazdırdı. Bu arada yanımda oturan öğretmen arkadaşım Muzaffer Yıldırım koluma vurdu:

-Bak, bu İbrahim Ağa, konuşurken her cümlesinde "....." demeden bir cümle bile söyleyemez.

Sıra İbrahim Ağa'ya gelince dikkat kesildik. Söz alan İbrahim Ağa, ikinci cümleyi getiremedi. Küfretmeden konuşmak kolay mı?

İşte böyle. Bu toplumun insanlarından bazılarının sanki bir parçası olmuş küfür.

Ben, bunları yazarken biraz ara verip televizyona baktım. Artık alıştığımız alt yazı geçiyordu yine. "İZMİR'DE BOMBA! İKİ ŞEHİT"

Bu güzelim ülke karanlığa mı sürükleniyor? Ne oldu bize, buraya nasıl geldik? Sokağa çıkmaya, kalabalıklara karışmaya korkar olduk. Yoksul, garibanların genç fidanları; askerimiz, polisimiz, masum vatandaşımız için ölümün nereden geleceği belli olmaz oldu.

Baş sağlığı dilekleriyle, üzüntü bildirmekle bitmeyecek bu terör belası. Köklerini kazımaya devletin gücü yetmiyor mu? "Açılım" safsatasıyla kentler, kasabalar bomba, silah deposu haline getirilirken nerdeydiniz? Onların dışında adını bile iki türlü söylediğimiz o gözünü kan bürümüş cihatçılara ülkemizden katılanlar hangi eğitim anlayışıyla yetiştiler? "Dindar ve kindar" olmaları mı gerekiyor gençlerimizin?

Bazen derim ki kendi kendime: "Saz çalabilseydim, saz çalarken de sevdiğim türkülerini söyleyebilseydim. Hangi türkülerini söyledim sesim de güzel olsaydı o zaman. "İşte gidiyorum çeşmi siyahım" dan başlar, "Emirdağı birbirine ulalı" ile devam eder, sonra da köyümüzün düğün türkülerinden "Su sızıyor sızıyor taşların arasında" ile bitirirdim. Hayat bu, herkes dilediğini gerçekleştiremiyor ya da o yetenekten yoksun oluyor.

Evet, bugün de neler düşünüyorsam kırıp bükmeden onları yazdım.

Gün ola harman ola.

Zalimlerden hesap sorula.

5 Ocak 2017

Numan Kurt

OKUL NUMARANI UNUTMADIM ALİ

(Ali Yılmaz'a, diğer okul arkadaşlarıma)

“Uzun boylu, neşeli
Sınıfın da en küçüğüdü Ali
Burun hokka gibi otursa da yüzüne
Pek şirin görünürdü o yüz bize
Severdik
Şirin görünürdü cemali
Sınıfın da yataktanenin de neşesiydi
‘Yaşın daha on yedi, maaş alamazsın’ dediler
Mezun olunca
Büyüttü yaşını
1969’da öğretmen çıkınca
Şimdi fotoğraflarda görüyorum Ali’yi
Yine neşeli
Yine mutlu
Hep sağlıklı hep çocuksu kalsın
Sevdikleriyle, torunlarıyla
Selam ve sevgilerimle bu yazım da
Ali’ye
Hatıra olsun

On beş yıl kadar önceydi. Görev yaptığım liseden emekli olmuş, Kızılay’da bir dershanede o zamanki adıyla ÖSS kurslarında çalışıyordum. Mezun grupların dersine girdiğim için hafta sonu ve pazartesi günleri boştum. Böyle günlerde ikinci adres “Emekli Öğretmenler Lokali”ydi.

Ali Haydar Yazar öğretmeni orada tanıdım. Benim Mucur’da uzun yıllar görev yaptığım gibi o da Hacıbektaş’ta çalışmış. Köylülerimden çok sayıda öğrencisi varmış. “Sadıklı hemşehrim nasılsın?” der, çağırırdı yanına, ara sıra o babacan öğretmenle sohbet ederdik.

Bir gün lokale girdim, Ali Haydar hoca ve bir arkadaş masalardan birinde oturuyorlar. Merhabalaştıktan sonra Ali Haydar Bey, sağa sola göz atmaya başladı. Belli ki “batağa dördüncü kişi”yi arıyor. Biraz ilerdeki masada uzun boylu, dökülmüş, kalan kısmı da kırılmış saçlarıyla gezinen bir arkadaşına bağırdı:

-Niğdeli Ali, gel, kareyi tamamla!

-Tamam hocam geliyorum.

Hemen geldi, benim karşıma oturdu. Oturdu ya, bu arada benim kafamda karıştı. Daha önceki gelişerimde bu arkadaşını lokalde görüyordum. “Sanki bir yerden tanıyorum.” diye düşündüm; ama yanına gidip “Arkadaş, bana hiç yabancı gelmiyorsun.” diye de sormamıştım. Bu “Niğdeli Ali” seslenişi beni uyandırdı sanki. Arkadaş karşıma oturduktan sonra Ali Haydar öğretmeni de şaşkına çeviren şu konuşma geçti aramızda:

-Arkadaş senin okul numaran 50’ydi ve adın da Ali Yılmaz.

-Senin de 38’di.

-Evet, ben sınıf listesinin ilk sırasındaydım, sen de ikinci sırada. 5A-6A sınıflarında aynı sınıftaydık.

-Aradan otuz üç yıl geçti, ben de seni burada hep görüyordum; ama emin olmadığım için soramıyordum.

Bu sırada, bizi şaşkınlıkla izleyen Ali Haydar Bey, o her zamanki babacan tavrıyla:

-Allah Allah, ben böyle isimden önce okul numarası söyleyerek tanışmayı da yeni gördüm. Oğlum, siz kafayı mı yediniz? Otuz üç yıl sonra numaralarınızı nasıl hatırlıyorsunuz?

-Sınıf listesinde birinci ve ikinci öğrenci oluşumuz, yatılı okuduğumuz için gece gündüz bir arada oluşumuz unutturmamış demek ki...

-Tövbe estağfurullah! Bir yaşına daha girdim.

Oyundan sonra sohbet ettik Ali’yle. Ben yıllar sonra Ali gibi neşeli, hayat dolu arkadaşımı buldum ,diye sevinirken Ali ,çok geçmeden lokale hiç gelmez oldu. Ankara’da çocuklarından dolayı geçici olarak kalıyormuş. Sonradan öğrendim ki memleketine gitmiş, orada yaşıyormuş.

Şimdilerde bizler, Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu’ndan 1969’da mezun olanlar, altmış beş-yetmiş yaş aralığındayız. Bu facebook kanalıyla yedi sekiz arkadaşım ile iletişim kurmuştuk. Sevgili Önder Pehlivan’ın kurduğu “1969 KIRŞEHİR ERKEK İLKÖĞRETMEN OKULU MEZUNLARI” grubunda hem sınıfımdaki hem de aynı devre mezun olduğum başaka sınıflardaki arkadaşlarla iletişim içinde olmak emeklilik günlerimde beni mutlu ediyor.

Bizler, o okullarda çoğumuz köyden gelip köye hizmet için giden temiz Anadolu çocukları olarak okuduk.

“YATILYDIK, ÇİZGİLİ PİJAMALARIMIZ VARDI” başlıklı yazımda da anlattığım gibi o okulda pek çok anılarımız, sevinçlerimiz, üzüntülerimiz oldu. O okula gelinceye kadar doğru dürüst takım elbisesi, iskarpini olmayan bir öğrencinin devletin verdiği elbiseyi, ayakkabıyı giyince duyduğu mutluluğu bizler yaşadık.

Hayat, o iki gözü görmeyen halk bilgisi Aşık Veysel'in deyimiyle "iki kapılı bir han"dır. Küçük sevinçler bana büyük mutluluklar verir. Yıllar sonra sınıfın kuru fasulyecisi Ahmet Kirişçi'yle, o ufak tefek haliyle Karagülle'ye kafa tutan efesi Ahmet Çetinkaya ile, küçüğü, neşelisi Ali Yılmaz'la, kibarı, efendisi Selahattin Erdoğan'la, yıllarca aynı ilçede çalıştığımız iyi insan Recep Taşkiran'la, en yakışıklımız Yekta Şahin'le, yine Kaman'dan sevgili Şahin Kaman'la, yıllardır sık görüştüğümüz Yaşar Yalçın'la, okuldaki sakin halini fotoğraflarında bile gördüğüm Mehmet Özlemiş'le, Antalya'ya gidince görüşmeyi arzuladığım Ali Osman Gümüşbaş'la, paylaşımlarını zevkle izlediğim Dursun Berkok'la, sınıfın sessiz, sakin ağabeyi Mehmet Temuroğlu ile ve de o yıllarda resimlerine hayran olduğum, hanımefendi arkadaşım Ruhan Ökse'yle haberleşmek, onların sağlıklı olduğunu , torunlarla düşüp kalktıklarını görmek, çıkışına yaklaştığımız bu "iki kapılı han"da benim için ne büyük mutluluktur.

Hani bir şarkıcımız var
Elinde uduyla çalıp söyleyen
Bir "Anılar" şarkısıyla ünlenip
Yıllardır o şarkıyla
Ekmek yiyen
Biz de ne yapalım
Emekliyiz işte
Bu güzel hayatın akıp gidişinde
Anılarla avunuyoruz
Mutluluğu biraz da anıları
Anlatmak da buluyoruz
Duygusallık dersiniz
Artıyor yaşlandıkça
Anlatacağım yaşadıklarımı
Bu hayatı yaşadıkça

.....
Bizleri kırk sekiz yıl sonra bir araya getiren Önder Pehlivan'a, sınıfımda olmasa da diğer sınıflardan tanıdığım arkadaşlarıma bir gün görüşmek umuduyla sevgiler, saygılar.

.....
Numan Kurt
27 Şubat 2017

İNSANIN ARKADAŞI OLMALI

Merhaba,

Bugün yine bir arkadaşımı anlattım. Okuyunca diyeceksiniz ki "Arkadaş dediğin de böyle olmalı."

(Hayrullah Yılmaz'a)

-Bak Hayro, ben şu emeklilik günlerimde yazılar, şiirler yazıyorum. Bu arada değişik yönleriyle anlatmaya çalıştığım arkadaşlarım da var. Seni de bir yazımda anlatmak istiyorum.

-Anlat, anlat da sana anlattıklarımın hepsini yazma sakın.

-Senin her marifetin yazıp rezil edeceğim seni.

Kızarıp bozarıyor bizim Hayro:

-Sakın ha! Zaten her arkadaş toplantısında anlatıyorsun. Bir de tanıyan tanımayana rezil etme beni.

Şu "rezil olma" sözü için gırgırı aslında. Hayro gibi dünya iyisi birisine böyle bir sözcüğü yakıştırmak mümkün mü?

***
Ankara'ya gelişimin ikinci yılıydı. Bir akşam ev telefonu acı acı çaldı. Öyle derler, "telefonun acı acı çalması" da neyse, herhalde zamansız çalan telefonlar içindir.

-Alo buyurun.

-İyi akşamlar, ben Hayrullah. Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu'ndan arkadaşın. Numan Kurt'la mı görüşüyorsunuz.

-Evet.

-Nasılsın Numan?

-Teşekkür ederim. Yalnız benim bildiğim okul arkadaşım iki Hayrullah var. Biri Ortaköylü, diğeri de Kırşehirlili. Siz hangi Hayrullah'sınız?

-Ben mi, şöyle tanıtayım sana. Hani göz kapakları gözlerinden büyük olan Hayrullah.

-Hay Allah , bilmez miyim seni. Nasılsın, nerelerdesin?

-Ben de Ankara'ya taşındım, bizim çocuğun naklini Batıkent'teki bir liseye yaptıracağım. Senin Batıkent'te bir lisede çalıştığını öğrendim de...

Hayro'yla ilk iletişimimiz böyle oldu.

***
Kişinin dostluğu yüzüne, gözlerine yansiyorsa, o kişi engin bir alçak gönüllülükle kendisi ile dalga geçebiliyorsa, kendisine yapılan en küçük iyi davranışın, yardımın karşılığını verinceye dek rahat edemiyorsa o kişiyi anlatmak gerekir. Ben de öyle yapacağım. Hiçbir şakama kızmayan, alinganlık göstermeyen , benim ve diğer arkadaşların sesleniş adıyla Hayro'yu anlatacağım bugün. Belirttim ya, eksik kalan şu olacak ki onun anlatıp bizi güldürdüğü her olayı burada anlatamam. Bazen tehdit de ediyorum onu. Hayro'yla öğretmen okulunda aynı dönem mezunuyuz. Ayrı sınıflarda da olsak birbirimizi tanıyorduk. Ara sıra der ki bana:

-Yahu, ben seni okuldayken böyle bilmiyordum. Şişkin, kendini beğenmiş biri gibi gelirdin bana. Hiç de öyle değilmişsin.

-Şişkinlik kim biz kim bre Hayro. Biz, zor şartlarda yetişmiş köylü çocuklarıyız.

Neler neler derim ona; ama bizimki hiç alınmaz, kızmaz.

-Sen, benden iki yaş da büyüksün, daha ağzında eksiksiz ana dişin duruyor. Saçların da yerinde.

İki omzunu kaldırarak şişinir:

-Teşekkür ederim, kaporta sağlam, ama...

-Bir de şu okeyi iyi öğrensen.

-Ne diyorsun arkadaş, ben bunu altmış üçten beri oynarım. Elinde üç on üçlüsü olmayan oyuncudan mı sayılır. Zaten şu anda yeniliyorum, dişlerim gıcır gıcır ötüyor, ustura oldu.

***
Kırşehir'den emekli olmuş gelmişti; ama gelince de hiç boş durmadı. Bir benzin istasyonunda çalıştı, sonra da uzun süre bir yakınının sanayideki dükkânında oradakilerin deyimiyle "müdür" olarak koşturdu durdu. Sanayide çalışırken bir iki kez yanına gittim. Onun meşhur bir "sanayi çayı" deyimi var. Plastik bardaklarla veriyorlar çayı. Bardakların çoğu kullanmadan yağlanmış. Bizim Hayro pek sever bu sanayi çayını. Bana da sık sık takılır: "Haydi gidelim, sana bir sanayi çayı içireyim." diye.

Benim bu konulardaki titizliğimi bilir bilmesine de yine de bu teklifini sık sık tekrarlar.

O takılır da ben boş mu dururum? Bir gün okey oynuyoruz. Ben, okey attım, sayılar ikiye katlanacak. Bizim Hayro soruyu yapıştırdı:

-Okeyi döndün de mi attın.

Benim elime fırsat geçti ya, hemen bastırdım:

-Hayro, şu zekâna hayranım, dönmeden okey atmamak nasıl oluyor?

Arkadaşlar kahkahayı patlattılar.

Bir de ona,"Sen çok yakışıklısın, İlyas Salman'ın Kırşehir şubesisin." derim, daha neler neler söylerim de bu gönlü güzel insan bir kere bile kızmaz.

Hayrullah, bizim söyleyişimizle Hayro, kendisiyle de alay eden, hoş gönüllü insandır. "Niye beni bu kadar övdün?" diye bana kızacak, belki yine kızarıp utanacak; ama dilimizdeki "Yiğidin hakkını yiğide ver!" sözünü de unutmamak gerekir.

Onun kendi anlattığı "kendisiyle dalga geçen" iki anısıyla yazımı sürdürüyüm:

"Öğretmen okulunda okurken bizim Mucur yolunda bakkalımız vardı. Tezgahın arkasında oturuyorum. O gün babam yok, dükkâna ben bakıyorum. Bu arada bir kadınla yanında küçük bir kız girdi dükkâna. Kadın beni görüyordu; ama çocuk beni göremiyordu. Geçmiş gün unuttum, almak istediklerini vermeye kalkınca küçük kız da beni gördü ve "Anaaa!" diyerek annesine sarıldı."

Bu anısıyla bizim Hayro, bize göre dünyanın yakışıklısı olduğu halde "tipsiz(!)"liğini anlatmak istiyor.

İkinci olayı da İstanbul'da yaşamış. Söz Hayro'da:

"Bir mağazada dolaşıyorum. Mağazanın her tarafı aynalarla dolu. Bir baktım, karşımda eli çantalı, takım elbiseli, kravatlı bir adam. "Ulan, bu tipsiz de kimmiş?" derken bir de ne göreyim karşımdaki aynada benim görüntüm var."

Aşağıdaki olayı da birlikte yaşadık Hayro'yla. İsterse bana sitem etsin. O gün bizi çok güldüren bu olayı da anlatmadan geçemeyeceğim:

Üç okul arkadaşı, Hayro, Osman ve ben ikişer bira aldık. Benim arabayı boş bir alana çektik, yere kilim serip üzerinde biraları yudumlamaya başladık. Sohbet koyu, neşeler yerinde. Birinci biradan sonra böbrekler harekete geçmiş olmalı ki sırayla kurumuş ot yığını dibine yollandık. Etrafta tuvalet yok. Önce ben gittim. Sonra Osman yollandı ot yığınının yanına. Sıra Hayro'da. Bizimki gitti gelmez.

-Osman , ne oldu bu adama?

-Ben de merak ettim.

-Bir seslenelim bakalım.

-Hayroo, neredesin?

Biraz sonra ot yığınının dibinden kalktı, bize doğru geliyor Hayro. Geliyor da bir tuhafılık var. Ellerini önüne kapatmış, süklüm püklüm.

-Ne oldu Hayro? Bu halin ne?

-Ula, sormayın. Tam diz çöktüm, işiyorum, birden dizimde ıslaklık hissettim. Meğer sizin ıslattığınız yere diz çökmüşüm. Dizimi çekeyim derken kontrol elden gitti, tüm ön tarafı ıslattık. Aman kimseye söylemeyin. İyice kurutayım da eve öyle gidelim.

Hayro, anlattı ya, gülmekten ne Osman'da can kaldı ne bende. Az kalsın biz de onun gibi olacaktık.

Eh Hayro'yu anlatmışken bir de şiir döktüreyim ona:

Kendisiyle "tipsiz" diye

Dalga geçen bu adamı

Çok severim

"Ne tipsizi oğlum

Sen dünyanın en güzel adamısın"

Derim

Arkadaşın mı var

Hayro gibi olmalı

Ne yapacaksın zenginliği

Onun gibi dostlar

Dünyanın var malı

Numan Kurt

26 Mart. 2017

DALDAN DALA (2)

İnsan, "Lafın belini kırdık." diyebileceği bir söyleşiyi dostlarıyla, ortak yaşamışlıkları olan kişilerle, kafa dengi olanlarla yapar. Laf lafı açar, konuşulur, gülüşülür, sonunda "Oh be! Ne iyi oldu, içim açıldı, gam keder kalmadı, rahatladım." der.

Ben de dostlarla söyleşmenin yanında yazdıkça mutlu oluyorum. "Ne o kardeşim, kendini yazar falan mı zannediyorsun, iki kırık dökük yazıyla?" diye düşünenler de olabilir. Her zaman belirttim. Yazdıklarım, gönderdiğim pek çok edebiyat sitesinde beğenilip "günün, haftanın, ayın yazısı" olarak değerlendirilse de "yazar" unvanını kazanacak ne romanım ne şiir, öykü kitabım var. Geçmişe dönüp bakınca aklımda kalanları, ülkenin başına sarılan terör lanetine kızgınlığını, elli yıl önceki köyümün kültürünü, yaşayışını ve okul anılarını anlatan bir emekliyim ben. Zaman zaman dostlarımı, arkadaşlarımı anlatıyorum. Bazen de bana göre aydınlık yolundan saptırılan, bilimden, akılcılıktan ve Atatürk yolundan uzaklaştırılmaya çalışılan Türkiye'min düştüğü duruma isyanımı yazıyorum. Şimdi önüne gelen kendisini yazar zannederek yazım, noktalama, dili güzel kullanma kaygısı olmadan yazıyor. Benim o kişilerden ayrılan yönüm, yazım yanlışları yapmadan, cümle düşüklüklerinden uzak, arı bir dille yazmaya çalışmak. Bilirsiniz, fotoğrafların altında "enstantane" sözcüğüne rastlarız. Gazetelerin spor sayfalarında, maç fotoğraflarının altında "Galatasaray-Fenerbahçe maçından bir enstantane" gibi cümleleri gördük eskiden. Bunun anlamı o maçtan bir anlık görüntü demektir. Ben de yaşadığım hayattan bölümleri, yaşanılanlar karşısında duygu ve düşüncelerimi "bölük pörçük" anlatmaya çalışıyorum.

Kendimi bildim bileli erken kalkarım. Klavyenin başında bir iki saat karalama yapmadan içimden geldiği gibi yazarım. Yazım, noktalama takıntımından dolayı da bir iki kez okur, son şeklini veririm. İki kitap dolduracak kadar yazı yazdım; ama o yazıları kitap olarak yayımlamak yerine üç yüz on sayfalık spiralli bir kitapçıkta toplayabildim. Bu yazıları facebookta paylaştıktan sonra zaman zaman şunu istemişimdir arkadaşlarımdan. "Lütfen, okumadan "beğeni"lerinizi belirtmeyiniz. O benim için önemli değil. Ne kadar çok kişi okursa o beni daha çok mutlu eder." Pek çok sorunu varken, terörle, ekonomik sıkıntıyla, işsizlikle uğraşırken ülkenin başına bir de yok yerde "Evet-Hayır" oyununu sardılar. Çevremizde "dost" diyebileceğimiz ülke kalmadı. Mikrofonu elimize alıp "Eyyy!..." diye başlayan cümlelerle hepsine meydan okuyoruz. Kimsenin de tındığı yok. Bir süre geçince de o ülkelerle ilişkileri düzeltmek için uğraşmak işimiz oldu. Dünyaya düzen vermeye kalkışırken kendi düzenimizi alt üst ettik.

Başka ülkelerde de referandum yapılıyor. Ne miting düzenliyorlar ne de trilyonları göğe savuruyorlar. Yazık bu borçlu ülkenin paralarına. On beş yıldır bu ülkeyi yönetenlerin eleştirilmesi gerekirken sanki bunca zamandır ülkeyi muhalefet yönetmiş gibi yatıp kalkıp onu eleştiriyorlar. Milyonlarca insan asgari ücretle karnını doyuramazken, üniversite mezunları işsizken, yandaş olmayanlar dışlanırken devletin bütçesi yatırıma değil, "Evet- Hayır oyunu"na harcanıyor.

Pek çok sorun var. Memleket öyle güllük gülistanlık değil. Bana göre Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" sözü ve "Muassır medeniyetler seviyesine çıkma.." sözü ile belirttiği yoldan saptırıldı Türkiye. Bilimsellik ve akılcılıktan uzaklaştırılıyor. Kişinin inancı olan din, hiçbir devirde görülmediği kadar istismar ediliyor. "Sosyal medya" diye adlandırılan facebook, twitter gibi paylaşım sitelerinde paylaşacak birikimleri olmayanlar ha bire dini mesajlar veriyorlar. Bir yerlerden hazır alıp tıklamak kolay. "Bu ne demek?" deseniz kendisi de bilmiyor. Ev kadınlarına varıncaya dek herkes "din alimi" oldu. "Ne zararı var kardeşim bunun?" diyenler şöyle diyebilirim ancak: "Kardeşim, inanç o inanca sahip olan kişiye huzur verir. Herkes inancını elbette yaşasın; ama gelişme, kalkınma bilime dayanan buluşlarla, çalışmalarla gerçekleşir. Hayatın her alanında olması gereken budur." Siyaset ilgi duyduğum bir alan olmasa da bir vatandaş olarak bunları görmek ülkemizin geleceği hakkında beni kaygılandırıyor.

Yazımın başlığına "DALDAN DALA (2)" dedim, birincisini daha önce yazmıştım. Böyle dememin sebebi de şu: Oturuyorum klavyenin başına, o anda neler geliyorsa aklıma yazıyorum. Eh, altmış altı yaş da gençlik sayılmayacağına göre emekli ne yapar? Yaşadıklarını anlatır, gidişattan kaygılanır, arkadaşlarıyla buluşmaktan keyif alır, onlarla ilgili yazılar, şiirler yazar.

Son zamanlarda dört beş arkadaşarımla ilgili, biraz da işin mizahi yönüne kaçarak yazılar, şiirler yazdım. Onlarla yaşadıklarımı, onların arkadaş olmamızı sağlayan özelliklerini kağıda döktüm. İyi de ettim. Yazdıklarım arkadaşlarıma hatıra olur, çocuklarının, torunlarının yüzünde bir gülümseme olarak kalır.

Daha bir ay zaman olsa da şimdiden heyecanlıyım bu yaşta. 1969 Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu mezunları olarak 18 Mayıs buluşmasını gerçekleştireceğiz Kırşehir'de. Elli yıla yakındır görmediğim arkadaşlarımı göreceğim.

Didim'den Kırşehir'e onca yolu kısmet olursa sanki koşarak geleceğim. İçinde bu heyecanı duymayanlar için hayatın ne tadı olabilir? Otele girince bakacağım sağa sola "Şu bizim Ahmet Kirişçi mi, ya orada oturan Ali Yılmaz'a benziyor, Ruhan, sen ne güzel resimler yapardın, hani Ahmet Çetinkaya, Selahattin Erdoğan, Mehmet Özlemiş, Yekta Şahin, Recep Taşkıran, Yaşar Yalçın, Mehmet Temuroğlu, Şahin Kaman ..... neredeler, diğer sınıflardaki devre arkadaşlarımı tanıyabilecek miyim bakalım?" diyeceğim. Adını sayamayacağım pek çok arkadaşımı göreceğim.

Koroğlu der ki bir şiirinde, "Tüfek icadoldu mertlik bozuldu". Ben de diyorum ki "Şu internet icat oldu, arkadaşlar buluşuyor, özlemler gideriliyor." Pek de birbiriyle ilgili olmadı ya! Zıtlıklar da bir ilgi sağlar.

Daldan dala uçtum yine
Yazdım aklıma gelenleri
Derim ki

Bu yazıyı okuyan arkadaşlarıma
Sevgi, saygı, dostluk, özlem sizinle olsun
Bırakın, kin, kıskançlık nefret
Bu dünyadan gitmeyeceğini sananlara
Kalsın

.....
Numan Kurt
13 Nisan 2017

NE GÜZELDİR TÜRKÜLERİ

Merhaba,
Biraz müzik, biraz Neşet, biraz Kırşehir...
Okumanız dileğiyle...

NE GÜZELDİR TÜRKÜLERİ

Kulakları çınlasın, şimdi Kırşehir’de yaşıyor Selahattin Yıldız öğretmenimiz. Öğretmen okulunda müzik dersimize girerdi. Bizim şansımızdan mıdır nedir, o zamana dek öğretmen okullarımızın müzik dersinde ilk akla gelen mandolin kaldırıldı, elimize birer flüt verildi. “O müzik aleti değil mi, ne olmuş yani?” demeyin, bir deneyin bakalım İstiklal Marşı’nı flütle kolay kolay çalabilecek misiniz?.

Mandolin, telli sazların; flüt ise nefesli müzik aletlerinin temel çalgısıdır. Öyledir de zaten müziğe yeteneği olmayan ben, flütle “Kara tren gelmez mi ola/ Dündüğünü çalmaz mı ola” türküsü dışında hiçbir parçayı çalamadım. Klasik Batı Müziği düşkünüydü Selahattin öğretmen. Saz çalana da ilk yıllarında çok kızardı. Bir gün müzik dersinde kırk beşlik plaklardan birini pikaba koydu. Deve yürüyüşü müzikle anlatılıyordu bu eserde. Biz oflayıp puflassak da arada “Şimdi deve çölde yokuşu tırmanıyor, şimdi vahayı gördü ilerliyor...” diyerek müziğin akışına sözlerle katıldı. O zaman ben de kendimce o müzikten hoşlanmaya başlamıştım. Bir süre sonra saz çalana da kızmadı Selahattin öğretmenimiz.

Müzik beğenisi, zevki bir kulak işidir. Çocuklukla birlikte hangi tür müziği dinlersen o sana daha hoş gelir. 1950’li yılların sonunda, 1960’lı yılların başında köyde radyosu olan birkaç evden biriydik. Nezahat Bayram, Necla Erol, Muazzez Türüng, Aliye Akkılıç, Hacer Buluş; Ahmet Sezgin, Osman Türen, Nurettin Çamlıdağ, Nurettin Dadaloğlu ve daha pek çok türkücüden türkü dinleyerek büyüdük. Nedense Osman Türen’in türkülerini diğerleri kadar severek dinlemezdik.

Sayıdığım , sayamadığım la birlikte bu türkü ustaları, Muzaffer Sarısözen’in Anadolu’dan topladığı bu ezgileri ne güzel okurlardı.

Müzikten, daha çok da türküden söz ettiğimize göre Neşet Ertaş’tan söz etmemek olur mu? Benim köyüm ilçe olarak Hacibektaş’a, il olarak da Nevşehir’e bağlı. 1950’li yılların başında ve öncesinde Kırşehir’e bağlıymış. Kırşehir, Osman Bölükbaşı’ya seçtiği için cezalandırılıp ilçe yapılıncaya Nevşehir’e bağlanmış. Benim ilk nüfus kağıdım da il olarak Kırşehir yazardı. Bir ilin ilçe yapılması da herhalde yalnız bizim ülkede görülen tuhaf bir uygulamadır.

1970’li yılların başında köyün delikanlıları olarak o zamanlar yıldızı yeni parlayan Neşet Ertaş’ı çok severdik. Hiç unutmam radyoda Neşet Ertaş’ın özellikle “Köprüden Geçti Gelin” türküsü çıkınca Yağmur Kaya bağırdı: “Hazır ola geçelim beyler!” diye. Elbette o türküyü bağımsızlık sembolümüz İstiklal Marşı ile karşılaştıracak değilim. Arkadaşım da türkünün güzelliğini anlatmak için espri yapardı zaten.

Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş’tan söz etmişken onunla ilgili bir olayı anlatacağım. Yıllar önce bir televizyon kanalında İbrahim Tatlıses program yapıyor. Her programına da bir sanatçıyı çağırıyor. O hafta da Neşet Ertaş’ı çağırılmış. Söz sohbet koyu. Neşet her zamanki doğallığı ve Kırşehir şivesiyle sorulara bütün içtenliğiyle cevap veriyor, türkülerıyla de ziyafet çekiyor. Programın formatı gereği midir, yoksa İbrahim Tatlıses’in kendi uygulaması mıdır bilinmez, reklamlara gelince “Şimdi reklamlar” sözünü konuk sanatçıya söyletiyor Tatlıses. O programda da reklam sırası gelince Neşet Usta’ya dönerek “Usta, bir ‘reklamlar’ der misin?” dedi. Bakın Neşet Ertaş bu istek karşısında ne anlattı:

-İrbaam, bizim Gırşaar’de evlenme çağı geçen, o zamana göre yirmi yaşını geçen kızlar dama çıkar “Miyavv!” diye bağırmış. Genç kızlardan biri “Ben, bu batasıca âdetinizi bozacaam, kaç yaşına gelirim geleyim dama çıkıp miyavlamayacaam.” demiş. Bizim kız on sekiz, yirmi derken yirmi beş yaşına gelmiş, evleneceği yok. Ahirinde çıkmış dama, “Âdetiniz batsın miyav!” demiş. Ne diyeyim sana İrbaam, âdetin batsın, “Reklamlar...”

Bu dünyadan göçtükten sonra değeri daha çok bilindi Neşet Ertaş’ın. Türkülerinin bir kısmında geçen sözlere baktım. Sevgiyi öyle doğallıkla ifade ediyor, benzetmeleri o kadar güzel ki... Halk ağzıyla, Anadolu insanının temizliği, dobralığı, saflığıyla...

Bakın neler söylüyor sevdiğine değişik türkülerinde:

“Seni seven oğlan neylesin malı
Yumdukça gözünden döker mercanı
Burnu fındık ağzı kahve fincanı”

Göz yaşını mercana, burnunu fındığa, ağzını kahve fincanına benzettiği sevgili için “dünya malı”nın ne kıymeti olur ki.. Söz sanatlarını bilmez ki sevgiliyi Divan şairleri gibi övsün Neşet. Aslında tüm içtenliği ve doğallığıyla benzetme sanatının en güzelini yapıyor.

“Sözüm yok şu benden kırıldığına
Gidip başka dala sarıldığına
Gönülüm inanmıyor ayrıldığına
Gözyaşım sen oldun kahirim sensin

Evvelim sen oldun ahirim sensin”

Ona kırılrsa da sevdiği, başka birine de gitse onun kendisinden ayrılacağına inanmıyor. Ve sevdiğine bir insan şundan daha güzel ne söyleyebilir: “Evvelim sen oldun, ahirim sensin”

Sazın, sözün ustası sevdiğini kendine uygun sözlerle ne güzel çağırıyor yanına:

“Cilvelice nazlıca
Hem sazlıca sözlüce
Yar gizlice gizlice
Gel yanıma gel gel”

Birkaç örnek verdim Neşet Ertaş türkülerinden. Hangi bir türküsünden alıntı yapayım? Hepsi birbirinden anlamlı, birbirinden güzel.

Dinlemekten hiç usanmadığım, sözleri Nesimi’ye ait o mest eden türkünün iki dizesiyle bitireyim:

“Sofular haram demişler bu aşkın badesine
Ben doldurur ben içerim günah benim kime ne
Nesimi’ye sordular, yârin ile hoş musun
Hoş olayım olmayayım, o yâr benim kime ne”

.....
Önce Selahattin Yıldız öğretmenimizin kulaklarını çınlattık, sonra da Neşet Usta’yı andık. Tüm sevenlere, sevilenlere selam olsun.

“Şirin Kırşehir”di Neşet’in dilinde, sazında
Bağlık bahçelik evleri
Kendine özgüydü “Nörüyon” diyen dilleri
Âşık Paşa’sı, Ahi Evran’ıyla
Cacabey’i, Kervansaray’ıyla
Çevresi bozkır; ama içi yemyeşildi
Söğüdü, kavağı, meyvesiyle
Gün geldi, devran döndü
Dikildi sıra sıra apartmanlar
Artık birbirini bile tanıyamaz oldu
Bu türkü diyarı şehirdeki
İnsanlar

.....
Numan Kurt
27 Nisan 2017

İKİ GÜZEL GÜN

İKİ GÜZEL GÜN

Duygu yüklü, mutluluk vericiydi. Hiç aksaklık olmadan, kırgınlıklar olmadan, özlemlerin giderildiği iki gün yaşadık Kırşehir’de. Sınıf arkadaşım Ruhan Ökse, benim oluşturduğum “KIRŞEHİR ERKEK İLKÖĞRETMEN OKULU 1969 MEZUNLARI TOPLANTISI” albümüne yaptığı yorumda şöyle diyor:

“Alis, Harikalar Diyarı’ndan dönüyor. Okulunu, arkadaşlarını, sınıfını, sırasını, gençliğini ,hayallerini, umutlarını, ideallerini, on sekiz yaşını bir daha orada bırakıp dönüyor.

Hem çok mutlu hem de çok üzgün.”

Ben ne diyeyim bu söz üstüne.

Neden mi söz ediyorum ben? Kırk sekiz yıl önce mezun olduğumuz Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu öğrencilerinin toplantısından.

Öner Pehlivan’ın özverili çalışmalarıyla 18 Mayıs Perşembe günü toplandık. Ben, bu yazımda yaşadığımız iki günde “Hangi program uygulandı, nerelere gittik, neler yaptık?” sorularına yanıt vermekten çok buluşmanın beni etkileyen duygusal yönlerini anlatacağım.

İki türlü insan tanıdım bunca yıl yaşadığım hayatta.

Gerçekten “insan” olup başkalarının da mutlu olması için çalışanlar. Özverilidirler, yaptıklarından bir çıkar beklemezler. Birkaç övgü sözü onları çok mutlu eder, zaten istedikleri de budur ve bu övgüyü hak ederler de.

Sayıları çok olmasa da bazı “insan” olmayanlar da yapılan her güzel şeyden bir çıkar beklerler. “Ne gerek var canım, yazık değil mi o kadar masrafa, uğraşa, sonunda bana ne kazandıracak?” diye düşünürler.

Sözü Öner Pehlivan’a getireceğim de o nedenle böyle bir giriş yaptım. Öner, bu iki çeşit insan grubundan ilkinde girer. Bizleri çok mutlu etti ve ben bu övgüleri, aslında gerçek duygularımı yazmak zorundayım.

Öner’le okulda aynı sınıfta değildik, aynı dönemde okuduk. Şahsen tanışırız, okulun maskotu gibiydi, ufacık ve sevimli. “Bir gün internet çıkacak, facebookta iletişim kuracaksınız, dost olacaksınız.” deseler herhalde ikimiz de güler geçerdik. İletişim kurduktan sonra arkadaşlığımız ilerledi ve bana Öner’in dostluğu aşağıdaki şiiri bile yazdırdı:

ÖNER ve SİZLER, ÖZLEDİKLERİM

Aklıma geldi

Birdenbire

Dedim ki kendi kendime

“Şiirler yazıyorum bakıp bakıp eski fotoğraflara

Fotoğrafa şiir olur mu kardeşim

Yazılanlar o kağıt üstünde

Olanlara”

Durdum durdum duramadım

Baktım fotoğraflarına

Bir şiir de ona yazayım dedim

Kime mi

Gönül dostu Öner’e

Ayrı sınıflarda okurduk

Yatılı, çizgili pijamalı öğrencilerdik ya

Tanırdık birbirimizi

O, okulun ufak tefek

Sevimli yaramazlarından

Derslere yan çizse de

Okul tiyatrosunun baş oyuncularından

Kendi küçücük, ama

Dostluğuyla, gönül hoşluğuyla

Soy adıyla

Tam bir “Pehlivan”

Tıkladım “arkadaşlık isteği” kısmına

Kırk altı yıl sonra

Karşımda

Pos bıyıklarıyla

Öner Pehlivan

Geçenlerde bir fotoğrafının altına yazdım

Şakadan

Dedim ki:

“Ot kalmamış yüksek tepelerde

Ama

Yamaçlar

Sanki bir orman

Byıklarını sevsinler senin
Sakın keseyim deme aman”
Bir süre önce
“KIRŞEHİR ERKEK İLKÖĞRETİM OKULU 1968-69 MEZUNLARI” grubunu
Kurdu Öner
Bir araya getirdi arkadaşları
Nevşehir’de, Niğde’de
Kırk altı yıl öncesindeki yakışıklı gençler
Olmuştu birer ak saçlı dede
Mutlu oluyorum gördükçe
Eski arkadaşlarımı
Yaşasınlar çocukları, torunlarıyla
Sağlık içinde
Çay içerken görünce Öner’i
Paylaştığı fotoğrafında
Aklıma bunlar geldi
Yazmak istedim içimden gelenleri
Bir gün görmek isterim okul arkadaşlarımı
Ve gönül dostu Öner’i

.....
İşte bu Öner, neredeyse elli yıldır birbirini görmeyen okul arkadaşlarını Kırşehir’de toplamayı başardı. Gerçekleştirilen güzelliği anlatmakla bitiremem. Ben daha çok ilginç, duygusal yönlerini anlatmaya çalışacağım.

Öner, beni Adapazarı’ndan gelirken Ankara’da aldı, hoş bir Kırşehir yolculuğu yaptık. İki gün önceden gelmiştik. Ben bu arada yeğenimin arabasıyla köyü, akrabaları, o civardaki bazı arkadaşları ziyaret ettim. Memleket havası aldım. Aldım ya, aklımda hep arkadaşlarla, bazılarını kırk sekiz yıl görmediğim arkadaşlarla buluşmanın heyecanı vardı. Perşembe günü öğleye doğru Mucur’dan Kırşehir’e gelirken telefonum çaldı, baktım Öner:

-Neredesin kardeşim, bak arkadaşlar toplanmaya başladı, seni bekliyoruz.

Heyecanla geldim otelin önüne. Beş altı kişi oturuyor bir masa etrafında. İlk tokalaşıp sarıldığım kişiye şöyle bir baktım. Okuldaki halinden eser yoktu; ama yine de tanıdım:

-Kore Yavuz, dedim heyecanla.

-Vallahi tanıdı, dediler.

Masa etrafında koyu sohbe dalmıştık ki kafasında şapka, elleri arkasında biri masamıza doğru geldi. Şöyle bir baktı. Biz de bütün dikkatimizle bakıyorduk. Duruşunda bir “köy efesi” havası vardı.

-Tanıyamadınız mı beni?

-Tanıyamadık, hele söyle kimsin?

-Ben, Şuayip Akkoç.

Hepimiz ayağa kalkıp “Allah, Allah!” diyerek şaşkınlığımızı belirttik.

-Yahu sen havuç rengi saçlarınla, çilli yüzünle sarı bir arkadaştın. Nasıl böyle oldun?

-Eee, kocadık gardaşlar.

Akşama kadar bu ilk buluşma gününde altmış kadar arkadaşımız geldi otele. Kimi tanıdı birbirini, kimi tanıyamadı.

Tanışa da tanımasa da sarılıp kaynaştılar. Okulda belki kurulamayan dostluklar, yaşın ve deneyimin verdiği olgunlukla burada kuruldu. Şimdi bu yazıyı yazarken ara verip facebook sayfama baktım. Can arkadaş Hayrullah Yılmaz, bir başka arkadaşına “Sen, niye gelmedin?” diye sormuş. Onun yanıtı şöyle: “Geçen yıl geldim, hoşlandığımı söyleyemem...”

Oysa biz bu yıl çok hoşlandık, mutlu olduk. Bu yıl hiçbir aksaklık olmadı. Ankara’dan Kırşehir’e gelirken toplantıyı düzenleyen Öner’in kuşku vardı. Ben bir dostu olarak şunu söyledim Öner’e: “Kararları sen ver, bu işte emeğin çok. Programın neyse uygula. Bizim meslekte işe karışan çok olur. Kararlı ol, bu kadar emeğin tatsızlıklarla boşa gitmesin.”

Söylediğim gibi çok olumlu, duygulu, güzel bir buluşma oldu.

Akşam üzeri yakın yerlerden gelen arkadaşlar evlerine gitti. Biz yirmi kadar arkadaşla otelde kaldık. Yemekten sonra dağılmadık. Sazını kucaklayıp geldi Öner. Saz çaldığını bilirdim de sazla bu kadar kucaklaştığını, türküyü yaşadığını bilmezdim. Bütün türkülerini içten gelerek söyledi. Hele çok sevdiğim “Emirdağ” ve “Çeşmi Siyah” türkülerini isteğim üzerine söyleyince mest oldum. İkinci çalıp söyleyenimiz de sınıf, okul arkadaşım Bekir Bayındır oldu. Onu da anmadan geçmeyeceğim. “Şen Olasın Ürgüp” türküsünü de unutmadan.

Türküler söylenirken oyun havası olmaz mı? Oyun havası olur da bizim Ali Yılmaz yerinde durur mu? Gerçi yemekte bile yerine oturmuyor yedisinde ne ise yetmişinde de o olan Ali. Fotoğraflarda da görürsünüz Ali’yi. İyi bakın. O çok sevdiğimiz aktör Sami Hazinses’in biraz uzun. Hayrullah Yılmaz’a takılırdım: “Sen, İlyas Salman’ın Kırşehir şubesisin.” diye. Buluşma boyunca da Ali’yle uğraştım. O ayakta dolaştıkça: “Otur yerine Ali, sen de Sami Hazinses’in Niğde şubesisin.” Bu iki güzel insan da hiç alınmazlar şakalarına.

Ali Yılmaz derken bir gözlemimi daha yazayım. Öner, türkü söylerken bir ara sustu, mola verdi. Hep gülen, yerine oturmayan Ali, torununun doktor olacağını mutlulukla anlatırken kızının evlilikte yaşadığı bir olumsuzluktan söz etti. Olayı anlatırken de göz yaşlarını tutamadı. Dışardan görenler Ali’nin bu duygusallığını görmeseler inanmazlardı. “İnsan” olan her zaman duygusaldır ve o insanlarda ne hikâyeler vardır.

Buluşmanın ikinci günü 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarına katıldık. Saygı duruşu yoktu, İstiklal Marşı’nı dinledikten sonra oradan hüznle ayrıldık. Bizim stadyumlarda, çayırarda, kızgın güneşte yanarak, büyük Atatürk’ü anarak gençliğin tüm heyecanı ile kutladığımız bayramda Mustafa Kemal Atatürk’ün adı pek anılmazken Mehter

Marşı ön plandaydı. Sözün kisası ulusal bayramlarda da heyecan "iki ileri bir geri" gitmeye başlamış. Kırşehir Kültür Müdürlüğü'nde görevli Yıldız Hanım, bize Cacabey'i, Kırşehir Müzesi'ni, Ahi Baba Mustafa Karagüllü'nün yerini, Kılıçözü çevresini ve eski okulumuzu gezdirdi. Okulda uygulandı; ama sınav yapıldığı için sınıflarımızı gezemedik. Toplu fotoğrafımız da güzel bir anı oldu. Kültür Müdürlüğü'nde Neşet Ertaş Müzesi'ni gezdik. Kırşehir Ustalarından Çekiç Ali'nin oğlu Aydın Çekiç'in türkü ziyafetini izledik. Türküler de Hayrullah'ın dağıttığı lokumlar da Şuayip ve İsmet'in oyunları da çok tatlıydı. Bu arada Şuayip, lokumların yarısını yedi. Şöyle derdim dersine girdiğim öğrencilere: "Makarnayı yersiniz. Bir süre sonra doydüğünüzü hissedersiniz. Ama doyması gereken yalnız mide değildir. Bir de doyması gereken beyin vardır. Beynimiz neyle doymalı? Okumalıyız, insanın manevi açlığı okumayla, dostlukla, arkadaşlıkla, tüm iyi davranışlarla doyar. İnsan olmanın değerini bilip bizi insan yapan değerlere önem vermeliyiz. Sınıf arkadaşlarımı, okul arkadaşlarımı gördüm. Çok değer verdiğimiz rahmetli Necati Öğüt öğretmenimizin eşinin de gelmesi bize onur verdi. On yedi- on sekiz yaşlarında aynı sınıfta olduğumuz Ruhan'ı, Ayşe'yi, Sevgi'yi, Recep, Ali, Aydın, Niğde-Borlu Ahmetler, Veli, Mehmet, Zihni ve Hamit'i altmışlı yaşlarıyla gördüm. Kırk sekiz yıl sonra sınıf arkadaşlarınızı görmek nasıl duygular verir insana? Bunu yaşayan bilir. Ta o zaman bir ressam elinden çıkmış gibiydi Ruhan'ın resimleri. Ayşe; Ruhan'la ayrılmaz ikili. Ali ve Hamit, sınıfın tıfillarıydı, şimdi sakal, bıyık yerli yerinde. Aydın, tipik Nevşehirli halini koruyor. Mehmet Özlemiş, sessiz sakin. Kuru fasulyeye bayılan Ahmet Kirişçi, Karagülle'ye kafa tutan, oyunların yıldızı Ahmet Çetinkaya. Kamanlı Şahin, yıllar içinde bu arkadaşlardan daha çok gördüğüm Recep, Zihni ve Veli sizlerle buluşmak beni çok mutlu etti. Dönüş yolunda geçirdiğim çok tehlikeli otobüs kazası bile mutluluğumu azaltmadı. Sınıf arkadaşlarım, okul arkadaşlarım sağlık içinde yaşayın. Aramızdan ayrılanları rahmetle anarken bu yazı da benden size bir hatıra olsun. Yanlışım, eksikim varsa affola.

.....
Numan Kurt
23 Mayıs 2017

BİTSİN ARTIK

Ömrünü”sevgi”ye vermiş Karacaoğlan sevilmez mi? Mucur Ortaokulu’nda çalışırken Türkçe kitabında Karacaoğlan’ın şiirleri de işlenecek metin olarak çıkardı karşımıza. Ben, şiirin anlam ve sözlük çalışmalarına geçmeden önce Müjgan Cunbul tarafından yazılmış, bu ünlü ozanın tüm şiirlerini içine alan kitaptan koşmalar, güzellemeleler okurdum öğrencilere. Kitabı elime alır, kaç sayfa şiir olduğuna bakar, sayısına göre bir numara söyletirdim. İşte ne bileyim: “Mehmet, 1’den 140’a kadar bir sayı söyle, bak bu Karacaoğlan şiiri senin olsun.” derdim. Mehmet; merak içinde, heyecanla diyelim ki “55” dedi, o sayfadaki şiiri açar okurdum. Öyle severler, keyif alırlardı ki o yaştaki öğrenciler. Çünkü Karacaoğlan’ın şiirlerinin pek çoğu “sevda” üzerineydi. Hele şöyle bir dörtlük varsa o koşmada, bizim delikanlı olmaya yakın öğrencimizin yüzü hafif kızarır, bir ışıltı yayılır gözlerine:

Sunayı da deli gönül sunayı
Ben yoluna terk ederim sılayı
Armağan gönderdim telli turnayı
İner gider bir gözleri sürmeli

Ya da 1973-76 arası aynı okulda çalıştığım branş arkadaşım Mühiyet Eser’in çok sevip güzel okuduğu şiirin şu dörtlüğünü de çok severlerdi:

Değirmenden geldim beygirim yüklü
Şu kızı görenin del’olur akli
On beş yaşında kırk beş belikli
Bir kız bana emmi dedi neleyim

Türkçe ya da Edebiyat kitabında hangi şiir okunuyorsa önce o şiirin şairinden başka şiirler okur, dersleri tekdüzelikten kurtarmaya çalışırdım. Bu güzel şiirlerinden dolayı da sevda ve doğa ozanı Karacaoğlan’ı ve daha birçok şairi tanır, severdi öğrenciler. Yazıma Karacaoğlan’la başladım. Nerden geldi aklıma da bu Türk halk şiirinin en büyük ozanından söz ettim? Arabanın radyosunu açtım, bir türkü söyleniyor.. İlk sözleri dikkatimi çekti:

Yürü bre yalan dünya
Sana konan göçer bir gün
İnsan bir ekin misali
Seni eken biçer bir gün

O kadar doğru söylüyordu ki sevda, doğa şiirlerinden gayri ölüm ve hayat üzerine de koşmalar söyleyen Karacaoğlan. Bu türküyü dinleyince şiirin sözleri başka bir duvar yazısını çağrıştırdı bana. Evimizin karşısında, sokağın öbür yanında bir trafo var, etrafını kuru otlar bürümüş. O trafonun duvarında şu cümle yazıyor: “Ölümün olduğu dünyada hiçbir şey çok da önemli değildir aslında...” Fotoğrafını gördüğümüz bu duvar yazısını yazan her ne kadar benim gibi yazım-noktalama takıntılı olmasa da sözün anlamını Karacaoğlan’ın yukarıdaki dörtlüğü ile yakın buldum. Gittim trafo duvarının fotoğrafını çektim. Karacaoğlan’ın su gibi akan şiiriyle anlatmak istediklerini bizim duvar karalayan vatandaş bu cümleyle iletmişti bize. Doğru söylüyor trafo duvarına yazı yazan arkadaş. Niye her şeye kafa takar, niye hep çekişme, kavga dövüş içinde oluruz ki?

Daha önce yazdığım bir yazımda da büyük denemeci Montaigne’nin ölüm üzerine düşüncelerini şöyle aktarmıştım: Herkesi korkutan, kaygılandırıcı “ölüm” üzerine bakın ne diyor Montaigne: “Başımıza bir kez gelen şey büyük bir dert sayılamaz. Bir anda olup biten bir şey için bu kadar uzun zaman korku çekmek akıl kârı mıdır?” “Bütün dertlerin bittiği yere gideceğiz diye dertlenmek ne budalalık!” “Hayat, kendiliğinden ne iyi ne kötüdür. Ona iyiliği, kötülüğü katan sizsiniz. Bir gün yaşadıysanız, her şeyi görmüş sayılırsınız. Bir gün bütün günlerin eşidir. Başka bir gündüz, başka bir gece yok ki!

Babalarınız başka türlü süsünü görmedi
Torunlarınız başka türlü süsünü görmeyecek”

Bu düşünce mantık açısından çok doğru; ama yine de bu güzel hayatı yaşayan herkes ölüm olgusundan korkar, ürker. İşin yok mu senin kardeşim, Karacaoğlan’ın sevdasından, güzel şiirlerinden söz ederken nereden çıktı ölümden söz etmek? Haklısınız; ama bir de kendisine bahşedilen bu güzel hayata doymadan gidenler var. Ülkenin başındaki bela otuz beş yıldır ne gençleri bu hayattan kopardı. Güzel yurdumuzun birliğine kastedenlerin canı cehenneme. Daha önce de yazdıklarımla birliğimize, bağımsızlığımıza dinamit koyanları çok lanetledim. Bu son olay da yüreğimizi dağladı. Ordumuzun general, subay, astsubay, uzman çavuş gibi yetişmiş komutanları terörle mücadele bölgesinde şehit oldular. Yaşını yaşayıp ölenler için doğaldır ölüm. Her hayatın bir sonu vardır; ama onlar o hayatı da yaşayamadılar. Anlatılanlar doğruysa helikopter, gerilim hattına takılmış. Bu tür kazalar daha önce de birkaç kez olmuştu. Oysa tekniğin geliştiği bu devirde uçuş sırasında engelleri bildiren aletler de varmış. İhale sürüncemede

birakıldığı için bunca değerli insan yitip gitti.

Ne söylesek boş. Bir iki gün, baş sağlığı ve Allah'tan rahmet dilekleriyle geçiyor. Elbette bu da olacak; ama önlemler nerede? Olay kısa sürede unutulmaya başlanıyor. Ya gidenlerin yakınları? Ana, baba, eş ve çocukları... Ateş her zamanki gibi düştüğü yeri yakıyor.

Ben de duyduğum acıyı, üzüntüyü ancak yazarak anlatabiliyorum. Başka ne gelir elimden?

“Ele değen saman çuvalına değer” demiş atalar

Biz, saman çuvalı değiliz artık

Acısı yüreğimizi yakar her şehidin

Yüreğimizi yakar da

Sıradanlaşmış rahmet dileklerinden de

Bıktık

Paşasından erine

Hepsi bir helikopterde

“Helikopter düştü Şırnak-Şenoba’da

On üç şehit”

Haberi , alt yazıyla televizyonda

Dayanır mı buna anaların, babaların

Kardeş ve bacıların

Ve de oğulların, kızların

Yüreği

Yitip gidenler, vatan sevgisiyle dolu

Hepsi ailelerinin, ordunun temel direği

Üstün tutamam birini diğerinden

Ama biri var ki içlerinde

Alışık olmadığımız bir jandarma komutanı

Hem kadın

Hem de vatan toprağını korurken

Kadına şiddet uygulayanların

Peşinde

Öyle yakışmış ki üniforma

Uyduruk suçlamalarla

Bir de görevden alarak daha önce

Acı çektirmişler ona

Ne zaman bu terör belasından kurtulursa ülkem

Ne zaman eğitim; akli, bilimi temel alırsa

Ne zaman sapmazsa gençler Atatürk aydınlığından

O zaman ben

İnanın

Gözü açık gitmeyeceğim

.....
İçimden geçenleri, içimden gelenleri yazdım. Belki daldan dala atladım, ama anlattım ya, şimdi biraz rahatladım.
.....

Numan Kurt

5 Haziran 2017

"UNUTMA BENİ/ UNUTMAM SENİ"

Yoktu o zamanlar
Facebooklu, Whatsapp'lı telefonlarımız
Bir deftere yazılırdı
"Bana da bu defterde bir sayfa ayırdığın için..."
Diye başlayan
"Unutma beni, unutmam seni" diye biten hatıralarımız
Yıl 2017

Mayıs'ın on sekizinde
Güzel bir bahar gününde
Biz
Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu 1969 mezunları
Toplanmıştık Kırşehir'de
Anlatmıştın "İKİ GÜZEL GÜN " başlıklı yazımda
Ne heyecanlar, mutluluklar yaşadığımızı
Bu toplantıda
O gün bir mutluluk, merak ve de arayış vardı
Bütün gözlerde
Kimler vardı, kimler gelecekti
Ve elli yıla yakın bir zaman sonrası
Bu meraklı gözler
Neler görecekti
O yazı yetmedi anlatacaklarıma
Daha da anlatabilmek için duygularımı
Oturdum klavyenin başına
Kirişçi'nin "Hatıra Defteri"nden başladım
Anlatmaya

.....

Gölgede kırk derecelik sıcak var bugün. Dışarı çıkmak zor. "Ne yapayım, ne yapayım?" derken buluşma toplantımızda çektiğim bir fotoğraf çarpıtı gözüme. Bu fotoğraf, sınıf arkadaşım Ahmet Kirişçi'nin hatıra defterinde bana ayırdığı sayfanın fotoğrafıydı.

Toplantıya gelen arkadaşlarımızdan bazıları o yıllardan kalma fotoğrafları getirirken bizim Kirişçi de hatıra defterini getirmişti. Son sınıfta, ayrılış yılımızda düzenlemişti bu defteri. Her davranışında ölçülü, düzenli olan Kirişçi, bu özelliğini o hatıra defterinde de göstermişti. Defterde sınıf listesindeki numara sırasına göre her arkadaşına bir sayfa ayırmış, onlar da duygularını şiirle, yazıyla ifade etmişler. Toplantımızda en çok ilgiyi çeken bu defter oldu. Yalnız bizim 6A sınıfından gelenler değil, diğer sınıflardaki arkadaşlar da ilgiyle bakmıştı bu kırk sekiz yıllık hatıra defterine. "Hatıra Defteri" deyince akla gelen sayfaları çiçek motifleriyle süslü, özellikle de kız arkadaşlarımızın tuttuğu küçük defterler gelirdi akla. Oysa bizim Ahmet Kirişçi'nin defteri düz beyaz sayfalı kocaman bir defterdi.

O küçük, kapakları renkli, sayfaları çiçek motifli hatıra defterlerinin sayfa aralarında da kurumuş çiçekler olurdu. Ne yazılırdı bu defterlere? Hatıra defteri olduğuna göre geçmişte yaşananlar mı anlatılırdı? Hayır. Defter sahibi arkadaşına bir sayfa ayırır, arkadaşı veya sayfaya yazmasını istediği kişi o sayfaya yazımın başlığında da belirttiğim gibi "Bana bu sayfayı ayırdığın için..." diye başlayan bir teşekkür cümlesi yazar, bir şiir ekler, bu şiiri yazan genç ise daha çok aşk şiiri olur bu, yazısının sonun da "Unutma beni, unutmam seni!" diye bitirir. Bu defterleri tutmanın amacı; defter sahibinin, yazan kişileri yıllar içinde unutmaması, hatırlamasıdır.

"Dünya bir gemidir
Yoktur yelkeni
Bu yazıları okuyunca
Hatırla beni"

.....

Sepet sepet yumurta
Sakın beni unutma
Unutursan beni
Unuturum seni"

Bu manilerin yazılması da unutulmamak içindir.

Benim bir hatıra defterim olmadı. Belki de o deftere hep benzer şeyler yazıldığı için ilgimi çekmedi. Oysa bugün düşünüyorum da ne kadar benzer yazılardan oluşsa da sayfalar, öyle bir defterimin olmasını istedim. Elimdeki o yıllardan kalma siyah beyaz bir fotoğraf bile arkadaşlarımı hep hatırlatırken böyle bir defter tatlı bir anı olurdu benim

için.

Kirişçi'nin defterinde ilk sıra benimdi. Sınıf listesinde 38 numaralı ilk öğrenci bendim. Yıllar sonra "Ne yazmışım acaba?" diye ilgiyle baktım sayfama. Bir de fotoğrafını çektim. Sayfada o yıla ait bir on sekiz yaş fotoğrafı ile Edgar Allen Poe'nin "BÜYÜCÜ KADIN" başlıklı şiiri vardı. Aslında şiirin adı "BÜYÜ" imiş; ama o zaman ben belirttiğim başlığı kullanmışım. Fotoğrafın yanında da arkadaşşıma teşekkür sözleri. Kız arkadaşlarımızla ilişkilerimiz çok mesafeli olduğu için onların defterlerine ben hiç yazamadım,; ama başka arkadaşlar yazdı mı bilmiyorum. Bakın ne yazmışım Kirişçi'nin defterine:

BÜYÜCÜ KADIN

Şeytan dağındaki mağarada
Duydum bir büyücü kadın varmış
Aşka inanmayan taş kalplileri
Büyüler, karasevdalı yaparmış

Yüreğimde yenilginin acısı
Yollandım şeytan dağına
Az gittim, uz gittim, bir akşamüstü derken
Vardım büyücünün mağarasına
Dedim ki "Bir halden bilmeze düştüm
Al bütün varımı, yoğumu
Bir büyü yap da anlasın
Sevdanın ne yaman şey olduğunu"

İki yürek oydu taştan
Koydu bulanık suya
"Üç vakit sonra gel!" diye
Seslendi kör kuyuya

Üç gün, üç ay, üç yıl bekledim
Derken bir akşamüstü çalındı kapım
O kendini beğenmiş deli dolu kız
Ne hale gelmişti Allah'ım

Kara gözlerinde şimdi
Kara gecelerin acısı vardı
Ağladı, kapandı ayaklarıma
"Sev beni, sev beni!" diye yalvardı
"Git," dedim, "istemiyorum seni
Biraz da sen öğren ağlamayı
Geceler boyu duy bir yol
Yalnızlığın kahreden acısını"

.....

Uzun oldu; ama çeviri de olsa bölmeye kıyamadım bu güzel şiiri. Şiirin yanına da şunları yazmışım arkadaşşıma:
"Bu değeri büyük deftere yazı yazmak fırsatını veren arkadaşım Ahmet'e ömür boyunca mutluluklar..."
Yukarıda saydığım manilerden pek anlamadığım için yazmamışım demek ki...

İşte böyle. Hayatı kolaylaştıran, hazıra konduran pek çok araçtan, gereçten, kolaylıktan yoksunduk; ama hatıra defterlerimize ne güzel duygular aktarırdık. Şimdi de pırıl pırıl gençler var; ama bazılarına sokakta rastlıyorum, konuştukları üç kelimeden biri argo, küfür. Ayrılış sözcükleri "Çüüüz, kendine iyi bak!" Ve daha neler neler... Ahmet Kirişçi'nin defterine kırk kadar arkadaşım "Benden Ahmet'e bir hatıra..." düşüncesiyle neler neler yazmışlar. Yazım çok uzamasa birkaçını buraya almak isterdim. Ortaokul yıllarındaki çocukların hatıra defterleri bir başka âlemdi. Öğrencilerim yıl sonunda getirirlerdi, onlar için de güzel sözler yazardık. Baktıkça belki de öğretmenlerini hatırlamışlardır.

Siz şimdi olmayan "Hatıra Defter"lerine yazmasanız da ilginç hatıralarınızı yazın bana, ben onları öyküleştireyim, o öykü de benden bir hatıra olsun size.

.....

Numan Kurt
29 Haziran 2017

AYRILIKLAR AĞLATIR

Yaşadıklarımın bende kalanları anlatmayı seviyorum. Yaşananları yazmak, kurgulayıp yazmaktan çok daha kolay. Eğer düzgün cümle kurabiliyorsanız, konuşma cümlelerini "dedim-dedi" bıktırıcılığından sıyrıp alt alta akıcılığıyla sıralayabiliyorsanız anlatacağınız olayı yaşadığınız için yazı da çorap söküğü gibi akıp gidiyor.

Bir söz vardır deyimlerin, mecaz anlamların tuz-biber tadı verdiği Türkçemizde. Bir işe çok karışıyorsanız, o işin sizi ilgilendirmedeği düşünüyorsanız "Kahyası mısın kardeşim!" derler. Ben de bu sanal ortamda edebiyat sitelerine, facebooka , bloguma yazılarımı yazarken yazım noktalama yönünden epey kahyalık yaptım. Kendime kahyalık işe yaradı. Yazılarımı inceleyenler yazım-noktalama yönünden pek hata göremezler. Bu kahyalığı bir hoşgörü içinde başkalarına yaptığım zaman çok da başarılı olamadım.

"Yahu kardeşim, öğretmenim, arkadaşım; sen Türkçe öğretmenisin, yanlış yapmaman doğal; ama biz bir de ufacık telefonda yazıyoruz. Yanlışlarımız olacaktır." diyenler oldu, oldu ya bunun yanında "Hocam size bir şey yazarken elimden geldiğince hata yapmamaya çalışıyorum." diyenler de oldu. Eh benim için bu da yeter. Hep söylediğim gibi en azından ilköğretim okulunu bitirenler bu hataları en aza indirmeli. Çünkü bozulan güzel dilimiz Türkçedir.

Her neyse bu yazımda bunları yazmak için klavyenin başına oturmam. Elimin erdiği, gücümün yettiğince "ayrılık"tan söz edeceğim. Hangi ayrılık? Anadan, babadan, kardeşten mi, yârden mi? Yoksa vatan toprağından mı? Ayrılık en çok türkülerde yer bulmuştur en etkili ifadesini. Türkülerde geçen "ayrılık" daha çok sevdalılarla ilgilidir. Telefonun, televizyonun, yazmanın çizmenin olmadığı çok eskilerde ayrılan kişilerin yüreğinden kopup diline gelen söyleyişlerdir ayrılık türküleri. Şimdi o türküleri yakamazsınız. Önce birkaç ayrılık türküsü buldum. O türkülerdeki etkileyici "ayrılık" dizelerini çıkardım. Sonra pop şarkılarından "ayrılık"la ilgili sözleri aldım. İkisini aşağıda karşılaştıracam.

İşte birkaç türkünden "ayrılık" sözleri:

"Aşan bilir karlı dağın ardını
Çeken bilir ayrılığın derdini
Bülbül kaçta aldın gülün narhını
Gül alıp satmanın zamanı değil"

Bir başka türkü:

"Vara vara vardım şu kara taşta
Yazılan geliyor sağ olan başta
Aman aman aman aman oy
Beni hasret ettin dosta kardaşa
Bir ayrılık, bir yoksulluk, biri de ölüm"
Ve bir örnek daha:
"Ölüm ile ayrılığı tartmışlar
Elli dirhem fazla gelmiş ayrılık
Karac'oglan der ki telkin verince
Ötüşür bülbüller gonca gülünce
Ben orda yâr burda böyle kalınca
İster ölüm olsun ister ayrılık"

Anadolu insanı ; yavuklusu askere giden genç kız, oğlunu savaşa gönderen yoksul ana, ilinden yurdundan ayrılan halk ozanı, daha daha kimler, ayrılığın acısını yukardaki örneklerde olduğu gibi yüreğinden söylemişlerdir.

Durup dururken aklıma geldi "Bir de şu pop şarkılarındaki "ayrılık" sözlerine bakayım." dedim. İki şarkıdan bölüm aldım. İlk şarkı "Süper Star" diye anılan Ajda Pekkan şarkısı. Aslında Sezen Aksu, Cem Karaca ve daha birçok şarkıcıyı severim. Öyle karalamak gibi ön yargım yok. Bakın niye "Süper Star" dendiğini anlamadığım Ajda'nın şarkısına:

"Bıraktım kaderime
Aşkımızın sonunu
Aradım bulamadım
Mutluluğun yolunu
Yorulduğum koşa koşa
Her ümidin peşinden
Kırıldı ümitlerim
Bu sonsuz bekleyiş den
Bırak artık kaderimle
Kendi halime beni
Vazgeçelim bu sevgiden
Unutalım her şeyi"

Bu da bir başka popçudan:

"Gitti de gitti sevgilim gitti
Ardına bile bakmadan gitti de gitti,
Bu gönül onundu almadan gitti
En güzel ümidimi en güzel yıllarımı çaldı da gitti"

"Dam üstünde saksakağan..." gibi bir şey. Bu şarkıları söyleyenler iki de bir evlenip ayrılıyorlar ya işte şarkılarının sözleri de buna uygun.

Türkülerle bu pop şarkılarında "ayrılık" sözlerini okuyun, hangisi etkileyici? Hemen şöyle bir benzetme yapmak istedim. Baklavayı, böreği sevenin aklına başka ne gelir? Dedim ki: "Türkülerde 'ayrılık' sözleri baklava börek; pop şarkılarının sözleri ise onun yanında kenarı yanmış bayat çörek"

Ayrılıklar beni etkiler. Televizyonda bazen "kavuşma" programları yapıyorlar. İşte otuz yıldır birbirini görmeyen ana-kız kavuşuyorlar. Göz yaşları birbirine karışıyor. Hakkari'nin dağlarında vatan bekleyen Mehmetçik köyüne gelip ana babasına sarılıyor. Ben, seyrediyorsam eğer ağlıyorum, elimde değil. Hele bu Mehmetçik al bayrağa sarılı, geri dönmek üzere ayrılıyorsa bu dünyadan hiç dayanamıyorum.

.....

Memleketimden uzak bir diyarda
On dokuz iken yaşım
Bir kız sevdalanmıştı bana
Bakışları etkilemişti beni de
Belki de bu şıpsevdlilik döneminde
Aileler oyun oynarken masada
"Mikrofonda Tiyatro" dinlerdik
Çaktırmadan
Onun gözü bende, benim gözüm onda
Kısa zaman içinde
Ayrılık günü geldi çattı
Nasıl becerdi de geldi bilmem
Otobüs kalkarken
Onun da el salladığını gördüm
Görmedik bir daha birbirimizi
Bir kez bile tutamadık ellerimizi
Aradan geçti elli yıl
Aklıma geldikçe hüzünlenirim
"Keşke iki çift laf etseydik" derim

.....

Numan Kurt
01.07.2017

HAYAL BİLE EDEMEZDİK

Bugün bir süredir aklımda olan yazımı yazmak için oturdum bilgisayarın başına. “Bakalım içinden çıkabilecek miyim, okuyanlara hoş gelen bir yazı ortaya çıkarabilecek miyim?” düşüncesi ile klavyenin tuşlarına dokunmaya başladım. Ne yazacaktım, aklımdaki neydi? Daha önce bu facebooka üye oluşumu, yaşadığım acemilikleri, gülünç durumları “ŞU FACEBOOK DEDİKLERİ” başlıklı yazımda anlatmıştım. O yazıyı da şimdi yazmaya başladığım bu yazımdan sonra yine paylaşacağım.

O zaman bu yazım da paylaşım sitesi facebook ile ilgili olacak.

“Paylaşmak” derken aklıma geldi. Hesabımda kendi yazılarımı facebook arkadaşlarımla okuması için yayımlıyorum. Başka paylaşımlarım çok az. “Ne yani siz yazılarınızı paylaşıyorsunuz diye biz başka paylaşımlar yapmayacak mıyız? Eleştiri mi getiriyorsunuz? Herkes yazı yazmak zorunda mı? “ diyebilirsiniz. Hemen vereyim cevabını. “Hayır, isteyen istediği paylaşımı yapabilir. Arkadaşlarımla çoğu da güzel paylaşımlar yapıyorlar. İnsanlar, insan onuruna, ahlakına uygun, toplumdaki yanlış gidişi eleştiren paylaşımlar yapıyorlarsa benim ne demeye hakkım var?”

Bu facebookta paylaşımların altında “Beğen” kısmı var. Ben, yapılan paylaşım hoşuma giderse hemen tıklıyorum. Zaten bu “Beğen” sözcüğü sadece “beğenmek” anlamıyla kalmadı, “Paylaşımınızı gördüm, okudum, ilgiliyim.” anlamları da taşıyor artık.

Ben, yazılarımı, fotoğrafları paylaştığım bu siteye günde iki üç kez giriyorum. Cep telefonumda internet yok.

Yazılarımı kolayca yazabildiğim için masa bilgisayarını kullanıyorum. Elli yıldır sabahın beşinde kalktığım için o erken saatlerde iki saat kadar yazı yazmaya çalışıyorum.

Facebook “kitap yüzü” anlamına geliyormuş. Google amcaya sordum, bana öyle dedi. Hani eskiden, bilgili, kültürlü kişilere “ayaklı kütüphane” derlerdi ya yine de o kişiler çoğu konuları bilemezdi. Bir insanın her konuyu bilmesi de olanaksız zaten. Oysa bu “Google amca”ya ne sorsanız yanıtını veriyor. Çok kişinin kullandığı haliyle facebook, anlamı olan “kitap yüzü” olmaktan çıkmış “insan yüzü” durumuna dönüşmüş. Pek çok insanı birçok yönüyle orada tanıyoruz.

Benim “whatsapp, instagram” gibi paylaşım alanlarıyla ilgim yok. O konularda biraz geride kaldım. Ne zaman yeni bir “akıllı telefon “sahibi olursam o zaman herhalde kullanmaya başlarım bu yenilikleri.

Konumuz facebook ya, önce bana tuhaf gelen kullanımları, olumsuzlukları aklıma geldiği kadarıyla yazayım dedim.

*Beni en çok rahatsız eden yanı güzel dilimiz Türkçe, yazımıyla, noktalamasıyla perişan ediliyor. Dikkat edenler var; ama üzüntüyle belirteyim ki bu konunun öğreticisi olanlar bile önemli hatalar yapıyor. “Telefonda yazmak zor oluyor, o nedenle yanlışlar yapılıyor.” açıklaması bence doğru değil, biraz yavaş ve dikkatli yazarsınız olur biter. Şimdi renkli kareler içine yazılan birkaç kelimelelik paylaşımlarda bile yazım yanlışları dolu.

*Bu memleketin başına bela olan, toplumu geriye götüren “cüppeli”sinden bilmem nesine kadar hurafeci hoca bozuntularının videoları paylaşılıyor. Paylaşımlar genelde onları yerin dibine batıran videolar; ama ben yine de diyorum ki o soytarıların kötüleyerek de olsa reklamını yapmanın anlamı yok.

*Ayrıca bu kurban bayramında gördüm, o kurbanlıkların yeni kesilmiş haliyle fotoğraflarını paylaşanlar, sayfalarını kanla dolduranlar da eksik olmadı.

*Paylaşımların altındaki yorumlarda hakaret, küfür içeren, tartışma sınırlarını aşan cümlelerin yer alması doğru değil. Samimi arkadaş olanlar bile bu yüzden birbirlerini arkadaşlıktan siliyorlar.

*Pek çok paylaşımda Mevlana gibi değer verilen ulu kişilerin adı kullanılıyor. Anladığım kadarıyla o sözlerin çoğu Mevlana’ya ait değilmiş. İlber Ortaylı hoca da bu durumdan şikâyetçidir sanıyorum. Ben, “O insanların sözleri, görüşleri paylaşılmasın.” demiyorum. Gerçek olanlar paylaşılmalı.

*Pek çok konudan hiç haberi olmayanların, paylaştıkları konuyu bile anlamayanların “din alimi” kesilmeleri ve tek paylaşımlarının da o konular olması ayrı bir ironik durum.

*Son zamanlarda “Mesenger”den çok sık mesajlar geliyor. “Sana şu ışığı gönderiyorum, paylaş bir milyona çıkalım...” gibi. Hangi amaca ulaşır bu gönderiler bilmiyorum.

*Yakın arkadaşım dediğiniz kişi veya bir tanıdığınız size arkadaşlık isteği gönderiyor. Mutlu olup teşekkür ediyorsunuz. Bir süre sonra onun yan tarafta adını görüyorsunuz. “Arkadaşı ekle!” yazıyor. “Yahu biz arkadaşlık” diye düşünürken bakıyorsunuz, sizi defterden düşmüş. Biz facebooku almış yaşından sonra tanıdık. “Arkadaş sayısı artsın.” diye çocukça bir düşüncemiz olamaz; ama karşısındaki sizi silerken kafasındaki ön yargı sizi rahatsız ediyor. Diğer ortak arkadaşlarınız yerli yerinde dururken siz yoksunuz. “Benim haberim yok, nasıl olmuş bu?” gibi açıklamalar da geliyor sorarsanız.

Daha başka pek çok olumsuzluk sıralanabilir. Benim kimseye ders, öğüt vermek haddim değil; sadece kendi gördüklerimi, yargılarımı yazıyorum. Benim açımdan bu paylaşım sitesi çok güzel, yararlı bir buluş. Bakın ben, bu facebook sayesinde ne güzellikler yaşadım.

*Kırk yıldır görmediğim çok sayıda eski öğrencimle, arkadaşım, hatta öğretmenlerimle bile iletişim kurdum. Beni çok mutlu eden haberleşmeler yanında birçoğuyla görüşmeler bile yaptık.

*Bir emekli uğraşısı olarak yazdığım yazıları paylaşma , en azından facebook arkadaşlarıma ulaştırabilme fırsatını buldum.

*Bu yazılarım, bana önceden tanımadığım pek çok da arkadaş kazandırdı. Yazdıklarımı değişik edebiyat sitelerinden, yerel facebook gruplarından okuyanlar benimle iletişim kurmak istediler. Şöyle bir örnek vereyim:

İlkokulun son iki yılını ağabeyimin öğretmenlik yaptığı Hacıbektaş'ın Topayın (Akçataş) köyünde okudum. O güzel köyden aklımda kalanları elli yıl sonra "DÖN GERİ BAK" başlıklı yazımda anlatmıştım. O yazıda sonradan köyün muhtarlığını da yapan rahmetli Emin ağabeyin adını ve insanlığını anmıştım. Nasıl oldu bilmiyorum, Emin ağabeyin şimdi öğretmen olan kızı Kezban, bu yazıyı okumuş, okurken de ağlamış. Bana bunu kendi hesabı olmadığı için bir yakınının facebook hesabından mesaj yoluyla yazmış. Yine aynı yazıda Hüseyin amca ve eşi Havva teyzeden söz etmişim. Şimdi bu iki rahmetlinin oğlu ve torunlarıyla facebook arkadaşız. Böyle çok örnek verebilirim.

*Çok sayıda öğrencim, paylaştığım albümlerde hiç görmedikleri kırk yıl önceki fotoğraflarını gördüler.

*Ben de emekli bir öğretmen olarak onların gösterdiği saygı ve vefa ile mutlu oldum.

*Yazı yazmak on yıl öncesine kadar aklımda yokken şimdi blogumda ve facebook sayfamda yüzden fazla yazım var.

*Köyümün pek çok gencini bu paylaşım sitesi kanalıyla tanıdım.

*Bana anılarını yazıp gönderen facebook arkadaşlarımdan birkaçının anılarını öyküleştirdim. Onlar için de bu bir armağan oldu.

*Çok ilgili olmadığım siyasi yazı paylaşımlarını da o konuyla ilgili arkadaşlarımdan paylaşımlarından görüp yararlanıyorum.

*Daha neler neler sayabilirim; ama en önemlisi sevgiye, saygıya dayanan nice dostluklar kazandım.

"Ben, çok ilgili değilim, ara sıra şöyle bir bakarım." desek de bu paylaşım sitesi hepimiz için tatlı bir uğraş oldu. Yeter ki güzel ve olumlu kullanalım. Ben altmış altı yaşındayım. Benim seksen yaş civarında üç öğretmenim bile bu paylaşım sitesini çok yararlı biçimde kullanıyorlar. İlgisiz olanların dikkatine...

Biz
Bu yaştan sonra
Yıllar önce hayal bile edemediğimiz
Neler nelerle uğraşıyoruz
Emekliler olarak
"Ellerinizden öperim öğretmenim."
Diye yazan sevgili öğrencilerimizin
"Hiç değişmemişsin." ya da " Bu göbek ne yahu?" diyen arkadaşlarımızın
Verdikleri mutlulukla
Gün geçirip
Sevgi ve minnetle
Yaşıyoruz

.....
Numan Kurt
7 Eylül 2017

DALDAN DALA (3)

“İnsan oğlu çeşit çeşit
Beş parmağın beşi bir mi”
Kimi konuşur durmadan
Konuştukları doldurmaz incir çekirdeğini
Bilgi sahibi olmadan
Fikir sahibi olur
O da bilmez neyi anlatmak istediğini
Kimi anlatır birkaç cümleyle
İşin özünü
Ölçer biçer
Öyle söyler sözünü
Önemli olan haddini bilmektir
Bilgiyi, sevgiyi, hoş görüyü sözle yoğurup
Tatlı dille
Anlatabilmektir

Pazar günleri aldığım gazetelerin “PAZAR” eklerini okurum. Gazeteleri almamın nedeni de o eklerdir. Yoksa gazeteler internette de okunuyor. Geçtiğimiz pazar günü bu eklerin birinde Çinli sanatçı Ai Weiwei’nin İstanbul’da açtığı porselen sergisinden ve bu sanatçıdan söz eden bir yazı, daha doğrusu röportaj vardı. Porselen derken bu muhalif sanatçı porselen yapmıyor. Porselen üzerinde çeşitli eserler oluşturuyor. Burada anlatmak istediğim o sergi değil. Yazıyı okurken sanatçının bir sözü dikkatimi çekti. Şöyle diyordu Ai Weiwei: “Kendini ifade etmek için bir sebebe ihtiyacın var; ama kendini ifade etmen o sebeptir.”

Her insan bir yolla kendisini ifade etmek ister. Bunu söz, yazı veya davranışlarıyla anlatabiliyorsa bundan da ayrı bir mutluluk duyar. İnsanlara olumsuz gözle bakan, kusur arayan biri değilim. Yaşımın da verdiği deneyimle kusursuz insan olmayacağı, herkesin hata yapabileceği anlayışına sahibim. Bunu yazarken şunu da belirtmek isterim. Yaşadığımız toplumda hep ön planda olmak, bulunduğu ortamda bir yolla dikkat çekip kendini göstermek isteyen insanlar da tanıyoruz. Bu öne çıkmayı, dikkat çekmeyi yetenekleriyle, bilgisiyle başarabiliyorsa diyecek lafımız yok. Böyle değil de “Her şeye maydanoz olmak” durumuna düşüp “bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olma”ya kalkışıyorsa gülünç duruma düşmekten öteye geçemez.

Bu tip kişiler; düğünde en iyi oynayan, cenazede en etkili ağıt yakan, sohbetlerde lafı kimseye düşürmeyen, her şeyin ucundan kıyısından yalan yanlış bilgisi olan kişilerdir; ama foyaları da kısa zamanda ortaya çıkar. Lider, önder olmak bir takım meziyetler ister. Yoksa o özelliklerin niye uğraşırın ki... Kendini olduğun gibi kabul et.

Ne olursa olsun bu tip insanlara da hoş görüyle bakmak gerekir. O kişiler, bu “öne çıkma, kendini gösterme” davranışlarını sonunda güç duruma düşeceklerini bilseler de isteyerek yapmıyorlar. Hani derler ya “Can çıkmayınca huy çıkmaz.” diye.

Otuz beş yıl değişik seviyelerdeki sınıflarda konuştum; ama öz eleştiri yapacak olursam sınıftaki o konuşmalarımı bir topluluğun önünde elimde yazılı kağıt olmadan yapamam. Kısa sürede azalıp geçse de bir heyecan sarar beni. Yazmayı sevdiğim kadar sevemedim, beceremedim nutuk atmayı. İşin doğrusu bu. Oysa bir arkadaşla, dostla ya da arkadaş grubuyla söyleşmek çok hoşuma gider.

Yazımın başında Çinli sanatçının sözünü yazdım. Okuyanlar anlamıştır o sözün ne demek istediğini. Ben de kendimi bu yazılarla ifade etmeye çalışıyorum. Sanal ortamda, facebook paylaşım sitesinde de pek çok insan “kendini ifade etmek” amacıyla değişik sözler, yazılar, fotoğraflar, videolar paylaşıyorlar. Kimi özlü sözlerle, kimi ders verici hikâyelerle, kimi din içerikli söz ve yazılarla, kimi iktidarı destekleyici ya da eleştiren siyasi mesajlarla, kimi ilginç videolarla...

Kendimizi değişik yöntemlerle, becerilerimiz ölçüsünde ifade etmeye çalışırken bence önemli olan insan olmanın erdemlerinden uzaklaşmamamız gerekir.

Ortaokul Türkçe kitaplarında “ÖVÜLMEK” diye bir okuma parçası vardı. Nurullah Ataç bu yazısında övülmenin her insan için bir ihtiyaç olduğunu; ama bu ihtiyacın kendimizi övmekle değil de başkalarının bizi hak ettiğimiz ölçüde övmeleriyle karşılanabileceğini anlatıyordu. Doğrusu da bu, bırakalım “Ben şuyum, ben buyum; şöyle yaparım, böyle yaparım...” demeyi, yaptıklarınızla diğer insanlar övsün sizi.

Ne diyeyim, o sanatçının dediği gibi kendini anlatmak için başka sebep aramaya ne gerek var, kendini anlatmak ihtiyacı buna bir sebeptir zaten. Ben de o sözü okuyunca bunlar geldi aklıma, geldiği gibi de yazdım.

.....

Yazılarımda zaman zaman güzel dilimiz Türkçenin kullanımında yapılan yazım- noktalama yanlışlarını eleştiriyorum. Özellikle bu konunun yıllarca öğreticiliğini yapan eğitimci arkadaşlarım belki de bunu hoş görmüyorlar. Oysa amacım ne eksik, yanlış bulmak ne de yanlışları yüze vurmadır. İnternet, ufacık telefonlara da girince bu yanlış kullanımlar öyle çoğaldı ki... “Yahu, ne yapayım telefonda bu kadar yazılabiliyor. Önemli olan yazdığımın anlaşılması değil midir?” diye düşünenlere şunu demek isterim. Dil, bir ulusun en önemli unsurudur, temel direğidir.

Bunları yazarken üç gün önce bir paylaşım gördüm. Başbakan, okulların kapandığı bir günde bir sınıfa giriyor ve tahtaya şunları yazıyor. Cümleleri değiştirmeden yazıyorum: “ Sevgili Öğrenciler Başarılar ve İYİ TATİLLER”...İnanın

yazılanları hiç değiştirmedim. Sonra yanındakilerin çekine çekine yaptıkları uyarılarla bazı noktaları yerine koyuyor. Büyük harfle, küçük harfle yazılmış hiç önemli değil. Bu yazı karşısında sınıftaki öğrenciler ne düşündü bilmiyorum; ama orada hazır bulunanlar epey terledi sanıyorum. Ülkemin başbakanı konuştuğu dilin yazımında dikkatli değilse başkalarına ne diyebiliriz?

.....

O, rezilliği ayyuka çıkan evlenme programlarını kaldırdılar ya, şimdi pek çok TV kanalında anayı-babayı bulma, katili bulma, küskünleri barıştırma programları başladı. Sanki bu ülkede polis, jandarma, yargıç, savcı yok. Artık böyle olayları yaşarsanız sakın polise, yargıya gitmeyin(!). O kanallar sorununuzu çözer. Barışık aileleri birbirine düşürür. Ne kadar kavga ederlerse ekranlarda seyredilirlik de o kadar artacaktır. Zaten küfürden, kaba sözden, anlatılanların yarısı biplendiği için olanı biteni anlamak da biraz zor.

"Memleketimden insan manzaraları"nı bu programlarda öyle net görüyoemiz ki...

Eğitimi, öğretilimi; bilimsellikten, akılcılıktan hızla uzaklaşan, etrafında pek dost komşusu kalmayan, toplumun giderek ayrıştığı güzel ülkemde umarım gelecek daha aydınlık olur.

.....

Numan Kurt
24 Eylül 2017

ANLATTIM NE VARSA NE KALDIYSA AKLIMDA

Ne bilgisayarla ilgim vardı ne yazı, şiir yazma uğraşım. Emekli olduktan sonra üniversiteye hazırlık kurslarında çalıştım dokuz yıl kadar. Son çalıştığım dershaneye gidip gelirken köylüm, arkadaşım Turgut, bir gün dedi ki bana: -Ben bilgisayarda köyümüzün adıyla bir site oluşturdum, gel bu sitemize yazılar yaz, sen bu işi becerirsin. -İyi tamam da benim bilgisayarla uzak yakın ne ilgim ne de o konuda bilgim var. -Sen kağıda kara kalemlerle yaz, gerisini düşünme.

Oturdum bir boş zamanımda, aldım elime kara kalemi "Ne yazayım, ne yazayım?" derken ilk yazım döküldü geldi kağıda. Yazdığım ilk yazıya "BENİM ANAM " başlığını koymuştum. O yazıda rahmetli anamı anlatırken aslında anamın şahsında çileli Anadolu kadınlarını anlatmıştım. Dershanemde çalışan genç öğretmen adayı kız arkadaşlara dedim ki: "Şu yazıyı bilgisayarda yazın, ben gerekli düzeltmeleri yaparım. Sonra da internetteki köy sitemizin adresine gönderin."

Kırmadılar beni. Yazdılar, gönderdiler, Yazımı da çok beğendiler. O zaman "facebook" nedir, ben adını bile duymamıştım. Köy sitemize üye olan az sayıdaki hemşehrmin çok hoşuna gitmişti bu yazı.

İşte benim yazma hikâyem böyle başladı.

Bugün, şimdiye dek yazdıklarımı gözden geçirip düzenledim. Yüzün üzerindeki yazımı fotoğrafta gördüğünüz spiralli kitapçıkta topladım. Yazı puntosunu biraz büyük ayarlamış olmalıyım ki beş yüz sayfa tuttu bu kitapçıkta yazılar. Ben de kara kalem ve kağıdın başına değil bu kez klavyenin başına oturup "Bu yazı ve şiirlerle neler anlattım?" sorusuna cevap olarak dizelere döktüm yazma öykümü.

.....
Beğenip övgüler dizelere
Beni yazar ya da şair görenlere
Diyordum ki
"Bir emekli uğraşısı benim ki
Ne yazar ne şairim ben
Ne yaşamışsa şu sıradan, gösterişsiz hayatında
Ne düşünüyorsa olaylar karşısında
Onları bölük pörçük kağıda dökün"
Önce anlatmaya başladım altmış yıl öncesinden köyümü
Yaşayışını, insanlarını, kültürünü
"Söz uçar, yazı kalır" dedim
Gençler, yeni yetmeler
Dedelerini, ninelerinin
Baba ve annelerin
Nasıl yaşadıklarını öğrensiner
İstedim
Konu oldu yazılarıma
Anam, babam, dedem, ebem
Yaşar ağabeyim, Göbekli Bayram, Kıfır Hacı Emmi
Ve köyümün ilginç insanları
Nişanlılık, düğün günleri
Ortak yaşadıklarımızla birlikte
Yazılarıma
Konuk ettim onları
Gün geldi bölücülerini, gencecik fidanlara kıyanları
Gün geldi
Ülkeyi geriye götürenleri
Cumhuriyet değerlerini yok etmek isteyenleri
Mustafa Kemal Atatürk aydınlığına dış bileyenleri
Yüz yıl, bin yıl öncesine dönmeyi
Marifet sayanları
Lanetledim
Ben emekli bir öğretmenim
Zaman zaman memleketimi
Bazen öğrencilerimi özledim
Anlattım onlarla olan anılarımı
Ara sıra "daldan dala" uçtum
O anda ne geldiyse aklıma
Anlattım
Kırk sekiz yıl sonra

Okul arkadaşlarımla buluşmamı
"İKİ GÜZEL GÜN" diye yazmanın mutluluğunu
Tattım
Arkadaşlarım da konu oldu yazılarıma
Onları da
"İnsanın arkadaşı olmalı"
Düşüncesiyle, ön yargısız
Sevgiyle
"Kaldı mı bu devirde böyle dostluklar?" diyenlere
Tanıttım
Onca yaşanmışlığı
Duyguyu, düşünceyi
Anlatırken dizelerle, satırlarla
Unutulur mu torunlar
Ne yaşamışlarsa dedeleriyle
O bebek, çocuk halleri
Ve melek yüzleriyle
Girdiler
Dedelerinin her gün sabahın beşinde yazdığı
Satırlara, dizelere
İşte bu benim yazılarımin öyküsü
Onlar beni hayatımın altmış altıncı yılında
Şöyle bir bakınca geriye
Yaşanmışlıklarımın türküsü
"Yalnız bende kalmasınlar." dedim
Yerel gazetelerde, dergilerde
Facebookta, edebiyat sitelerinde
Kimi ne kadar ilgilendirir
Kaç kişi okur
Demeden
Yazar, şair havasına girmeden
Paylaşmak istedim

.....
18 Ekim 2017

ATATÜRK; AYDINLIK YOLUMUZ, SEVDAMIZ

Anıtkabir yolundaydım
Cumhuriyet Bayramı'nda
Heyecanlı, ilkelerini korumada kararlı
Yüzler gördüm
Aslanlı yolda
Ve kabrinde, huzurunda
Umutsuzluğa da kapıldığım oluyor zaman zaman
Kökünü kazımaya uğraştığım
Takkelilerle, cüppelilerle, tarikatlarla
Doldu
Yurdun her köşesi
Onların karanlığına mı girecek
Bu güzel vatan
On Kasım'da yine geleceğim yanına
"İzmir'in dağlarında çiçekler açar
Altın güneş orda sırmalar saçar
Bozulmuş düşmanlar yel gibi kaçır
Yaşa Mustafa Kemal Paşa yaşa"
Diye
Marşlar, şarkılar söyleyeceğim
Senin bilimden, akıldan, çağdaşıktan yana
Aydınlık yolunu
Anlamayanlara
"Yazıklar olsun size!"
Diyeceğim

.....
İki gün sonra 10 Kasım, Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü üzerinden yetmiş dokuz yıl geçmiş. Ben, bir emekli öğretmen olarak yaptıklarıyla, düşünceleriyle bu büyük insana hayranım. Bu "...hayranım" sözü bir cümle içinde kullanılıp geçilmeyecek. Neden hayran olduğumu açıklamaya çalışacağım.

Bilime dayanmayan, bilimsel yenilikleri, buluşları hayatın her alanında kullanmayan ülkeler geri kalmaya mahkumdur. Bunun en açık örneklerini haritaya bakarsanız görürsünüz. Batı ülkeleri ve az sayıdaki Uzak Doğu ülkeleri bunu, bilime, akla dayalı kalkınmayı başarmışlar. Ortadoğu ülkelerinde ise benim çocukluğumdan beri savaş, kargaşa hiç bitmez. Şimdi bu yazıyı okuyanlardan bazıları, "Arkadaş, orada petrol var, paylaşım kavgası var, Amerika elini çekmez oralardan." diyebilirler. Ben de derim ki "Biz harita üzerinde ne ülkeler gördük Amerika'ya kafa tutan. Petrol, kargaşadan kurtulmayan bu ülkeler için büyük nimettir; ama dediğim gibi bunu kullanacak akıl gerekli. Bilime dayalı gelişme, bilime dayalı eğitim gerekli."

"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir." sözünü 1924'te yani bundan doksan iki yıl önce söylerken bu gün geldiğimiz nokta; gençlerimizin beynini bilimle, fenle doldurmak yerine, televizyonlarda dilli düdük gibi öten hoca efendilerin bilimden uzak beyin yıkamalarıyla uğraşıyoruz.

Adının başında "Prof." unvanı olan , bu televizyon konuşmalarıyla çok da para kazandığı belirtilen, konuşurken kendisine "dinsel her konuyu bilen büyük alim" havası veren kişiye bir programının sorular kısmında dinleyici kadınlardan biri sordu:

-Hocam, bu dünyada evlenmemiş kızlar, öbür dünyada ne olacak?

Şöyle bir düşündü sözünü ettiğim kişi ve şu yanıtı verdi:

-Doğrudan cennete gidecekler, orada istediği erkeği seçecekler.

Kendim dinlemesem, "Yok yahu! Böyle saçmalık mı olur?" derdim; ama kulaklarımla duydum.

İşte doksan üç yıl önce bilimin, akla dayanmanın önemini anlatan bir önder, bir de şu yaşadığımız çağda saçmalıklarla zaten çoğu cahil bırakılmış halkı uyutan bir dilli düdük. Bu anlattığım örnekler irili ufaklı pek çok kanalda istemediğiniz kadar çok.

"Cübbeli" namıyla bir kaşarlanmış yobaz var ki akıllara zıyan. İki yüz elli liraya ceylan derisinden kefen satıyor.

Neymiş, bununla gömülenler kabir azabı görmeyecekmiş(!)... Daha başka sattıkları da var. İnsanı asıl üzen böyle birinin çok sayıda hayranı, müridi var. Asıl vahim olan da bu Cübbeli ve benzeri birkaç kişiyi "zamanın Hacı Bektaş-ı Veli'si, Yunus Emre'si, Mevlana'sı" diye niteleyen yüksek okul eğitilmiş kişiler var.

"Efendiler ve ey millet iyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru ve en hakiki tarikat, tarikati medeniyedir." diyen Atatürk'ün kemikleri sızlıyordur. Bilimin ışığında, akılcılıkla, çağdaşığa yol alması gereken güzel yurdum kimlerin eline kaldı!

Bugün kullandığımız bilgisayar, telefon, televizyon, uçak ve

hayatı kolaylaştıran pek çok buluşun ortaya çıkmasında var mı ülke olarak bir katkımız?

.....
"Milleti kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmenden, eğiticiden yoksun bir millet, henüz millet namını almak istidadını keşfetmemiştir."

Öğretmen, bilimin ışığı ile yetişen kuşakları eğiten; vatanına, milletine yararlı, üretken nesiller yetiştiren, bunları yaparken de davranışıyla, görünümüyle örnek olan kişidir. Yaşadığım bir olayı anlatarak üzüntümü dile getirmek istiyorum:

Beş altı yıl önce yeğenimin öğretmen olarak çalıştığı okula onu ziyarete gittim. Teneffüs ziline beş dakika varmış. Bir emekli öğretmen olarak öğretmenler odasına girdim ve içerdeki kişileri selamladıktan sonra kapıya yakın bir sandalyeye oturdum. İçerde yedi sekiz kişi vardı, hepsi de öğretmendi. Hiç birinde kravat, takım elbise görmedim. Saç sakal uzamış, önlerindeki bilgisayarlarla meşguldüler. Şöyle bir bakanlar oldu içlerinden. "Kimsiniz, veli misiniz, hoş geldiniz." diyen de olmadı. Okullarda öğrenci ve öğretmen kıyafetlerinin serbest bırakıldığını duymuştum; ama bu kadar da olacağını düşünmemiştim.

Bunu anlatmakla tüm öğretmenleri suçladığım sanılmasın. Görevini yapan gerçek öğretmenler başımızın tacıdır. "Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır." diyen Atatürk'e ve yurduna bağlı öğretmenlere selam olsun.

Yine onun çağdaşıktan, bilimden, uygarlıktan yana sözleriyle anlatalım Mustafa Kemal Atatürk'ü:

"Efendiler, uygarlık yolunda başarılı olmak yenileşmeye bağlıdır. Toplumsal yaşamda, ekonomik yaşamda, bilim ve teknik alanda başarılı olmak için tek ilerleme ve yükselme yolu budur. Yaşam ve geçime egemen olan kuralların zaman ile değişmesi, ilerlemesi ve yenileşmesi zorunludur. Uygarlığın buluşları, teknik harikaları, dünyayı değişmeden değişmeye uğrattığı bir dönemde yüzyıllık köhne düşüncelerle, mazi severlikle varlığı koruyup, sürdürmek olasılığı yoktur."

Büyük Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nda, öncesinde bir asker olarak gösterdiği başarıları hepimiz okuduk, biliyoruz. Ben de o konuları buraya yazmadım. Hayran olduğum yönü "bilim, akılcılık ve çağdaşlık" kavramlarına verdiği önemdir. Bu güzel vatanın bağımsızlığı, kurtuluşu, kalkınması için ömrünü veren Mustafa Kemal Atatürk'e düşmanlık, sevgisizlik besleyenler de giderek çoğaldı. Bazıları onu doğrudan eleştiremeseler de silah arkadaşlarına, özellikle de İnönü'ye atıp tutmayı marifet sayıyorlar.

Ömrünün önemli kısmı yurdunun bağımsızlığı uğruna savaşlarla geçtiği halde "Yurtta barış, dünyada barış!" diyen bu yüce insana saygısızlık etmek en büyük ihanettir. Yurt ve dünya barışını hedef gösterdiği bu söze de bağlı kalamadık. Çevremizde dost diyeceğimiz komşu ülke yok. Halkımız, ülkesinin geleceğinden endişe duyar hale geldi.

Dünyanın saygısını, hayranlığını kazanan Atatürk'ü sayfalarca anlatsam bitiremem. İlhan Demiraslan adlı şairimizin şiirinden bir bölümle bitiriyorum yazımı. Atatürk aydınlığı yolunuz, ışığınız olsun.

Atatürk dedim iptida
Önümü ilikledim

...
Nasıl söylerim öldüğünü nasıl
Bir ışık vurmuş yüzüne
Atatürk'üm bakıyor besbelli
Çekidüzen verelim üstümüze

.....
Numan Kurt
7 Kasım 2017

"SENİN ÇİZGİLERİNİ TANIRIM"

"SENİN ÇİZGİLERİNİ TANIRIM"

Ne güzel emeklilik günlerinde insanın kendisine yeni uğraşlar bulması. Zamanımızdan iki bin iki yüz yıl önce yaşayan Arşimet, hamamda "Buldum! Buldum!" diye bağırmış ya altınla gümüşün ağırlık farklarını taşıdıkları suyu tartarak. Ben, Arşimet kadar sevinmesem de yeni uğraşımdan dolayı seviniyorum kendi kendime. Hem eşe dosta, arkadaşla sürpriz yapıyor hem de unuttuğum bir becerimi yeniden geliştirmeye çalışıyorum.

Şimdi okuyanlar diyecekler ki "Uzatmayın da söyleyin, sizi mutlu eden bu yeni uğraşınızı." Hani derler ya "At ile deve değil" diye, bizimki de o hesap altı ucu desen çizmek, çizgilerle portre resimleri yapmak.

"Nereden çıktı hocam bu? Yetmiş üç adım kala yeteneğinizi yeni mi keşfettiniz?" diye sorarsanız ben de anlatırım. Sormasanız da gördüğünüz gibi anlatmaya başladım bile.

Sulu boya, yağlı boya resim pek yapmadım desem yeridir. Öğretmen okulunda ders konuları gereği sulu boya ile resim yapmışlığımız olmuştur; ama yağlı boyayı hiç bilmem.

Yanılmıyorsam okulun son sınıfında resim öğretmenimiz Sabri Çakar, bir grup öğrenciye, yemekhanenin altındaki atölyede resim çalışması yaptırdı. Dersten sonra orada toplanır, bir tabureye oturan arkadaşımızın resmin kara kalemle çizdik. Kısa sürede çizdiğim desenlerle Sabri Bey dışında diğer resim öğretmenlerinin ve arkadaşların dikkatini çekmişim. Özellikle Güzin Karamollaoğlu atölyeye uğradığında benim yanıma gelir, kafasını övgü anlamında eğerek beğenisini ifade ederdi. Sabri Bey'in şu sözünü de hiç unutmam: "Çizerken tek çizgi çekin, olmamışsa üstünden bir daha, kalemi kaldırıp indirerek kısa çizgilerle çalışmayın." Kulakları cınlasın. Otuz yıl sonra onu Ankara'da açtığı bir sergide gördüm, daha sonra da bir iki sefer değişik yerlerde karşılaştık. Şimdi rahatsızlığı varmış, şifa diliyorum.

Okulun ilk yılında 4B, daha sonra 5A- 6A sınıflarında okudum. Sınıf arkadaşım Ruhan Ökse'nin de resimlerine hayranlık duyardım. Onunla ve diğer devre arkadaşlarımla kırk sekiz yıl sonra Kırşehir buluşmamızda görüşme mutluluğunu yaşadım.

Devre arkadaşlarım deyince 4B sınıfında iken Ürgüplü Ömer Solgun da bizim sınıftaydı. Ben okulun son sınıfında 6A'da okurken bir gün Ömer yanıma geldi, bir resim kağıdı verdi:

-Şu sıraya oturayım, şöyle bir desenimi çiz, altı numara alayım yeter.

-İyi de Ömer, Sabri Bey fark ederse benim için iyi olmaz, güveni sarsılır.

-Yahu nereden bilecek, sen elinden geldiği kadar kendi resimlerin gibi güzel yapma. Ölçülere uygun çiziktir yeter.

Ömer, oturdu sıraya, ben de güya kötü yapmaya çalışarak deseni çizdim.

Bir hafta sonra ders zili çaldı, biz öğrenciler öğle yemeği için hurra derslik kısmının kapısından çıkıp yemekhaneye gidiyoruz. Bu sırada okulumuzun üç resim öğretmeni Sabri Çakar, Güzin Karamollaoğlu ve Aydın Topaloğlu yemekhane tarafından geliyorlar. Birden Aydın Bey önüme durdu:

-Gel bakalım şöyle seninle konuşacaklarımız var.

-Buyrun hocam!

- Sen nasıl başkasına resim yaparsın?

-Ne demek hocam, kime resim yapmışım?

-Diğer sınıftan bir arkadaşına.

-İyi de hocam, benim resim öğretmenim Sabri Bey, siz neden bana kızılıyorsunuz?

Belki bir tokat vuracaktı Aydın Bey; ama o kibarlığı ile Sabri Bey, araya girdi. Bana:

-Senin çizgilerini her yerde bilirim, lütfen başkalarının not alması için resim yapma!

-Olur hocam, arkadaşım çok ısrar etti, kıramadım.

-Tamam seni iyi tanıyorum, bir daha olmasın.

Ömer'e notunu verdi mi, zayıf mı verdi şimdi hatırlamıyorum. O güzel arkadaşımız Ömer Solgun genç yaşta trafik kazasından vefat etti.

.....

Bizler öğretmen okulunda okurken o okuldan sonra gideceğimiz tek yüksek okul vardı. O da ortaokul ve liselere öğretmen yetiştiren eğitim enstitüleri. Oraya girmek için hazırlanan bir arkadaşımız vardı: Ramazan Can. Ben, hazırlık falan yapmadım; ama başvuru kağıtları gelince de doldurmayı düşünüyordum.

Bir resim dersinde Sabri Bey, resim bilgilerini içeren teksir edilmiş kağıt dağıttı. "Bunu okuyun!" dedi. Biz "Bu da neymiş?" diyerek resim dosyasının arasına attık. Bir hafta sonra "Çıkarın kağıtları!" diyerek bizi o resim bilgilerinden yazılı yaptı. Hiç okumadığımız için hepimiz zayıf aldık.

Sabri Bey, daha önce bana "Sen, test sınavını kazan, ben Gazi Eğitim'den yeni mezunum, hocaların çoğunu tanıyorum, diğer sınavı ve mülakatı kazanmana yardımcı olurum."

Böyle demişti ya, o resim bilgilerinden yazılı olup zayıf almamız, ben de öğretmenimize karşı bir kızgınlık uyandırdı, başvuru da "Resim Bölümü" yerine Türkçe Bölümü" yazdım. Test sınavını da derce ile kazanmışım. Yüksek okula kayıt için okuluma diploma almaya mezun olduğum okuluma uğradığımda beni gördü Sabri Bey:

-Ne oldu, kazandın mı?

-Kazandım hocam da sizin bölümü değil, Türkçe bölümünü.

Ne desin adam, kafa sallayıp gitti.

.....
Ağabeyim Kırşehir'in Hatunoğlu köyünde öğretmen. Bir tatilde yanına gitmişim. Akşam komşuları da geldiler. Gelenler içinde, adını unuttum, yaşlıca bir adam tam karşımda oturuyor. Yüzünde öyle derin çizgiler var ki, dayanamadım, "Şu amcanın bir resmini çizeyim." dedim kendi kendime. Yanımda duran Yenice paketini karalıyormuş havasına çizdim yüz desenini. Her zaman beceremesem de o resim çok benzedi adama. Oturanlara gösterince epey gülmüşlerdi.

.....
İşte şimdi eski marifetim aklıma geldi bizim Ali Yılmaz'ın yüz çizgilerini görünce. Arkadaşların isteğiyle çizdiklerim kırk kadar oldu. Bazısı gerçekten benziyor; ama yüz çizgileri, hatları belirgin olmayanları benzetmek çok zor. Benim "portre çizimi " hikâyem de bu.

Yazmak için konu aramaya gerek yok efendim, yaşadığınız her an yazmaya değer.

Ne güzel isteklerini yerine getirmek
Arkadaşların, yakınların
Onların desenlerini çizmek
Haberleri olmadan
Ara sıra
Sürpriz yapıp
Yüz resimlerini göndermek
Bazen benzemiş, bazen benzememiş
Olsun, ne çıkar
"Güverip bostan olmak" misali
Ressam olacak halimiz yok bu yaştan sonra
Ama az da olsa mutluluk verdiğimi sanıyorum
Kendime ve
Onlara

.....
Numan Kurt
22 Ocak 2018

İKİ CÜMLELİK YAZI ve MUTLULUK

Yazmak, "Bunu yazarsam olur mu, şunu yazsam ne derler?" demeden dilimin ucuna gelenleri kağıda dökmek istiyordum bir süredir. Konu çok, çok olmasına; ama okuyanın da ilgisini çekecek, okuduğunu kendi yaşadıklarıyla örtüştürecek daha önce yazdıklarıyla tekrara düşmeyecek neler yazabilirdim?

"Kul sıkışmayınca hızır yetişmezmiş." derler ya, ben sıkışmasam da "Ne yazmalıyım?" diye düşünürken bir mesaj geldi facebook sayfama. Gökte ararken yerde bulmuştum konuyu.

"Neymiş bu konu, bir an önce yazsanız da biz de merak edip durmasak." diyenler vardır şimdi. Konu mu? Öyle belirgin "elma, armut" gibi somut bir konu değil. Hatta çoğu kişinin "İki satırlık yazıdan esinlenip konu mu yaratılır?" diye düşüneneceğini de biliyorum; ama "küçük olayların verdiği mutluluğu" anlatacağıma göre bu iki satırlık "anı yazısı" da iyi bir başlangıç olur.

Mucur Ortaokulu'nda Türkçe öğretmeni olarak çalıştığım yıllarda dersine bile girmedığım bir öğrencimiz vardı. Şimdi İstanbul'da yaşıyor, bildiğim kadarıyla peyzaj mimarı. Babası Erol ağabey ve annesi Türe abla, Mucur'da saygı duyduğum kişiler. Dedesi rahmetli Hüseyin Güner ise Mucur Ortaokulu'nda yirmi beş yıl müdürlük yapmış saygıdeğer bir eğitimci. Hepsinden öte Selda, ödün vermez bir Atatürkçü, bu toplumun değerlerine bağlı aydın bir Türk kadını.

1980 yılı kış aylarında Mucur Ortaokulu son sınıfları arasında bir bilgi yarışması düzenledim. Amacım, öğrencilerin hafta sonunu boş geçirmemeleri, bilgilerini yenilemeleriydi. Tümüyle, okul idaresinin yardımını almadan kendi çabamla yürüttüğüm bu etkinlik öğrencileri de çok mutlu etti. Türkçe dışındaki derslerin sorularını o dersin öğretmeni arkadaşlara rica ederek hazırlattım. Dört beş hafta cumartesi günleri yarışan ve katılan öğrenciler yararlı, keyifli zaman geçirdiler.

Selda Güner, yarışan sınıflardan birinde öğrenciydi. Aşağıdaki fotoğraflar da o yarışmaya aittir.

O etkinlikte öğrenciler ne kadar mutlu olduysa ben de o günlerde yazdığımı sandığım bu hatıra defteri sayfası bana gelince öyle mutlu oldum. Selda'nın, evdeki eski eşyalarını karıştırırken bulduğu, o zamanlar özellikle kız öğrencilerin tuttuğu hatıra defterine bakın ne yazmışım:

"Selda'ya; 25.4.1980

Derslerine girmedim, ama seni çalışkan bir öğrenci olarak tanıyorum. Başarılarının tüm yaşantın boyunca sürmesini dilerim.

Numan Kurt

Türkçe Öğretmeni"

"Ne var bunda, altı ucu o zamanlar, o küçük, süslü hatıra defterlerine yazılan sıradan bir yazı" denebilir. Oysa ben, bu iki cümlelik yazıyı otuz sekiz yıl sonra görünce mutlu oldum.

"Siz de böyle sıradan, basit şeylerle mi mutlu olursunuz?" diyenlere nelerle mutlu olduğumu yazmak isterim. Bana mutluluk veren yaşanmışlıkları tek tek sıralayacak değilim, şu anda aklıma gelenleri yazıyorum.

Önce "mutluluk"la ilgili söylenmiş güzel sözler:

"Mutluluk bir armağandır ve işin sırrı onu beklemekte değil, geldiğinde memnun olmaktır."

"Mutlu olmak için içinde bulunduğunuz andan daha iyi bir zaman olduğuna karar vermek için beklemekten vazgeçin. Mutluluk bir varış değil, bir yolculuktur. Pek çokları mutluluğu insandan daha yüksekte ararlar, bazıları da daha alçakta. Oysa mutluluk insanın boyu hizasındadır."

"Gerçek mutluluğun kendi içinizde yattığını fark edin. Huzur, mutluluk ve neşeyi... dış dünyada aramayı bırakın. Paylaşın. Gülümseyin. Kucaklaşın. Mutluluk, kendinize birkaç damla bulaştırmadan başkalarına dökebileceğiniz bir şey değildir."

"Hayatta mutluluk veren şeyler çok küçük parçalardır. Bir iyilik, bir gülümseme, tatlı bir bakış, iyi bir dilek... Aslında mutlu olanlar, bu küçük şeylerin huzuruna varmış olanlardır."

.....

Bu sözleri çoğaltabiliriz. Kim ne derse desin "mutlu olmak" kendi elimizdedir. Her olaya, düşünceye, insana; at gözlüğü ile, ön yargılı, bardağın boş yanını görerek baktığımız sürece mutluluk bizim neyimize.

Gittiğiniz, konuk olduğunuz bir yerden eve dönünce "Oh bee! İnsanın evi gibi var mı?" diyor, evde ayağınızı uzatıyorsanız bu mutluluktur.

Soğuk karlı bir günde kızarmış kulaklarınız, burnunuzla eve gelip sizi güler yüzle karşılayanları görüp gürül gürül yanan hem de üstünde kestane pişen sobaya elinizi uzatmışsanız ne güzel.

Uzun yıllar görmediğiniz arkadaşınız veya arkadaşlarınızla buluşmuş, aklınızda kalan okul anılarını kahkahalarla anlatıyorsanız dünyanın var malını değer.

Sizin, çocuklarınızın, torunlarınızın; kısacası ailenizin, sevdiklerinizin sağlıklı olması mutlu olmanın en önemli kaynağıdır.

Ben; yazarken, son zamanlarda uğraş haline getirdiğim resim çizerken mutluyum. Sevdiklerim , yakınlarım, çocuklarım,torunlarım sağlıklıysa, sorun yaşamıyorlarsa mutluyum. Gazetelerin pazar ekindeki yazıları okurken, kabak çekirdeği yiyip maç ya da güzel bir program seyrederken, anlayan biriyle içten konuşurken mutluyum. Milli piyangodan, totodan, lotodan büyük ikramiye hayaliyle yaşamıyorum. Sayısal Loto'nun size çıkma şansı on beş milyonda birmiş. Niye çıkmayınca mutsuz edeyim kendimi? Alın teriyle hak ettiğim kazancım varken. Buraya birkaçını sıraladığım mutluluk veren durumların onarcasını daha yazabilirim. Sonra da derim ki "Önemli olan günlük yaşanmışlıklara olumlu bakıp mutlu olabilmek gerekir."

Mutluluğun kaynakları bu kadar çok da bizi mutsuz kılan olaylar, yaşanmışlıklar yok mu? Hem de o kadar çok ki... Her insanın az ya da çok yaşadığı özel yaşamıyla ilgili mutsuzlukları ortaya dökmenin bir anlamı yok. Elden geldiğinde bunları olumluya çevirmek gerekir. Ben asıl mutsuz eden "Bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete." sözüne uygun olarak bu güzel vatanın götürüldüğü noktadır. Ülkeyi yıllardır yıpratın terör belası, milyonlarca insanın yarı aç yarı tok asgari ücretle çalışması, üniversite mezunlarının bile işsiz gezmeleri, dış borcun gırtlakta olup ekonominin- her ne kadar övülse de- gidişinin iyi olmaması, eğitimin bilimsellikten uzaklaşması ve de en tuhafı yönünü ileriden, çağdaşıktan geriye çeviren ülkenin giderek bağnazlaşıp Araplaşması. Kadına şiddet, çocuk tacizleri, cinsellikle ilgili durmadan saçma sapan fetva veren zibidiler, densizler...

Ülkenin kurtarıcısı, kurucusu, bilime dayanan ilkeleriyle bizim aydınlık yolumuz Atatürk'e olan karşıtlığın, düşmanlığın artması, ülkenin bunca sorunu çözüm beklerken Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine ters olarak başka ülkelere düzen verilmeye kalkışılması ve daha neler neler...

Mutluluğu anlatmaya çalışırken bunları yazmak istemedim; ama beyazın yanında siyahtan da söz edersek beyazı daha iyi anlatmış oluruz.

.....
Selda'nın, beni duygulandıran, mutlu eden bir gönderisinden nerelere geldik. Sağlıklı olun, iyimser bakın, mutlu yaşayın.

.....
(Aşağıdaki fotoğraflar, yazıda sözünü ettiğim yarışma günlerinde çekilmiştir.)

Numan Kurt
9 Mart 2018

GEZDİM, GÖRDÜM SILAYI

Emeklilik “bitiş, tükeniş, ununu eleyip eleğini asmak “ değildir. Bana göre tam tersine hangi yönde becerin varsa onu gerçekleştirmek yönünde bol bol zaman bulabilmektir. Bunu yazdığım yazılarla, çizdiğim resimlerle kendime pay çıkarmak için söylemiyorum. İlle de herkesin aynı yönde becerilerinin olması gerekmez. Kimi zamanını bağda bahçede değerlendirir, kiminin sesi güzeldir müzik korolarında yer alır, saz çalar, türkü söyler, yeni dostluklar kurar. Torunlarla uğraşmak, gücü ölçüsünde gezilere katılmak, yıllar öncesinden arkadaşlarla buluşup sohbet etmek... Zamanı boş geçirmemek adına daha o kadar uğraşlar sayabiliriz ki...

Bu yazıda, her bahar geldiğinde gelenek haline getirdiğim “memlekete gitme” öykümü anlatacağım.”Ne var kardeşim, gittin geldin işte, ne macera yaşadın ki öyküsünü anlatacağım deyip duruyorsun?” diyebilir yazıyı okuyanlar. Kendilerine göre haklı olabilirler. Bana göre ise yaşanan her şey anlatmaya değer, hele içinde heyecan, duygu, sevgi varsa...

Yolculuğumdan birkaç gün önce Didim’de tanıştığım güzel insan Azimet Bey telefon etti.

-Alo buyurun!

-Alo hocam, ben Azimet, ne yapıyorsun, nasılsın?

-Teşekkür ederim, siz nasılsınız?

-Sağ olun, iyiyim. Bugün Eryaman’a gelebilir misiniz, sohbet ederiz, ayrıca size bir de sürprizim var.

Saat 11.00’de buluşmak üzere sözleştik. Bir şeyler yeme, çay kahve içimi ve sohbetten sonra Azimet Bey beni Eryaman’da Etimesgut Belediyesi’nin açtığı, emeklilerin dinlenip etkinliklerde bulunduğu lokale götürdü. O gün emeklilerin “türkü, şarkı söyleme” günüyümüş. Öyle güzel söylediler ki Anadolu’nun eski türkülerini. O heyecanları, bazı acemilikleri bile insana keyif veriyordu. Azimet Timur arkadaşım da bir türkü söyledi. Videosunu çektim, daha önce paylaşmıştım, yazının sonuna yine ekleyeceğim. Bu olayı da emekliliklerinde sıkılan, bunalıma giren arkadaşlar için yazdım. İçinde atarı, yaşama sevinci olanlara yapacak iş çok.

.....

Ak bürgülü, toprak yüzlü, Anadolu kadını anam “Salı günü yola çıkmayın!” derdi. Benim böyle inançlarım yok; ama onun hatırasına bu yolculuğa 11 Nisan Çarşamba günü çıktım. Yolculuk dediğim de üç saatlik yol. “Kırşehir’de eniştenin, yeğenimin arabasını alırım.” düşüncesiyle otobüsle gittim. Giderken yanımda gazete, kitap olmayınca benim için yol zor biter. Gazete yanında, televizyon seyrederek, bir de otobüsün camından fotoğraflar çekerek yolculuğu zevkli hale getirmeye çalıştım.

Bozkırda, Ankara- Kırşehir arasında yol boyu ufak çalılar, söğüt, kavak ağaçları dışında pek yeşillik bulamazsınız. Mevsim ilkbahar olduğu için ekinler bir yeşil halı gibi döşenmiş boz toprağa. Yağmur yeterince yağmış olmalı ki yol boyunca görebildiğim yerlerde çok güzel ekin var. Çiftçinin buğdayı, arpası para ederse yüzü güler.

Bindiğim otobüs Kayseri otobüsü olduğu için yolda mola verdi. Molada can dost arkadaşım Sadi Köksal’a telefon ettim. “Sen, Ankara’ya çocuklarının yanına her gelişinin dönüşünde Mucur’da arkadaşlara övünüyor musun ‘Numan, benim Ankara’da özel şoförüm(!)...’ diye. Şimdi sen benim özel şoförüm olacaksın, enişte ve yeğenimin arabası meşgulmüş. Ben yarım saat sonra senin evin önündeyim.”

Sadi, yeter ki boş olsun, çok önemli bir işi olmasın böyle isteklere hiç hayır demez. Şimdi onu fazla övmeyeyim, koltukları kabarır.

Mucur girişinde otobüsten indim. Biraz yürüyünce bahçe duvarının üstünde Sadi’nin kafası gözüktü. Belli ki aşağıya inmiş beni bekliyordu. Zaman zaman bana takılır, yanımda biri varsa beni göstererek “Bunun mu kafası büyük, benim kafam mı büyük?” diye sorar. Ne desin yanımdaki kişi? Ben, hemen “Yok birbirimizden farkımız.” derim, güler geçeriz.

“Kahvaltı yapalım.” dese de “Haydi bakalım, bugün de sen benim özel şoförüksün. Nereye dersem oraya götüreceksin beni.”

Altmışından sonra ehliyet alanın arabasına binmek de cesaret ister. O cesareti gösterip bindim arabaya, düştük Aflak (Altıyazı) köyünün yoluna. Orta Anadolu bozkırının en güzel dönemidir ilkbahar. Arazi yeşil ekinlerle donanmış tarlalar, boş bırakılmış tarlalar... Bu arada köye yaklaşırken yolun sağ tarafında Mucur’un çöplüğü var. Orayı görünce çok üzüldüm. Bir çukura dökülmesi gereken ya da etrafı koruma altına alınması gereken çöpler darmadağın. Koca bir alanda, doğanın o güzelliği içinde çöpler dağılmış, kelimenin anlamıyla rezil durumda.

Hem öğrencimiz hem de meslektaşım olan Hamdi Güldiken bizi içtenlikle karşıladı. Manisa’da Türkçe-Edebiyat öğretmenliğinden emekli olunca gelip köyüne yerleşmişti. Toprakla, doğayla iç içe emekliliğini çalışarak değerlendiriyordu. Çay ocağına kondu, biz kapıda koyu sohbe daldık.

Yıllardır görmediğim sınıf ve sıra arkadaşım Nasuh Atila da bu köylüydü. İzmir’de yaşadığını biliyordum. Söz ondan açılınca Hamdi, “Nasuh ağabey de burada, köye ev yaptırıyor.” deyince “Aman, hemen haber gönder, gelsin!” dedim. Bu yaşta bile beni bir heyecan sarmıştı. Nasuh, çok efendi, sakın; ama esprili bir arkadaşımızdı. Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu’na altı yüz kişi içinde o birincilikle, ben ikincilikle girmiştik. Çok zeki idi; ama fazla ders çalışmazdı. Nasuh geldi, hasret giderdik. Okuldan arkadaşlardan söz ettik. Sadi arkadaşım o köyde öğretmenlik yaptığı için birkaç kişi daha geldi. Gelenlerden biri de benim Mucur Ortaokulu’ndan öğrencim Fazlı Tunç’tu. PTT’deki görevinden emekli olmuş, köyüne ev yaptırıp yerleşmişti.

"Gel Nasuh, bir fotoğraf çektirelim de seni yıllardır görmeyen arkadaşlarımız da görsün." dedim. Nasuh, bu bilgisayardaki sanal ortamlarla pek ilgili değildi.

Hamdi ve eşinin yakın ilgisiyle çayımızı içtik, teşekkür ederek oradan ayrıldık.

-Şimdi nereye, dedi özel şoförüm Sadi(!)...

-Nereye mi, doğru bizim köye...

-Ben, sizin köyü hiç görmedim.

-Görürsün biraz sonra, 1960-1970'li yıllarda yüz elli hane olan, o civarda okuma oranının en yüksek olduğu Sadık köyü şimdi otuz kırk haneye düşmüş. Yaşayanların çoğu da kışın oğlunun, kızının bulunduğu kentlere gidiyor.

-Dönüş yapıp köye yerleşen var mı?

-Ne gezer, çevre köylere tekrar dönüp ev yaptıranlar varmış. Aflak'ta da gördün bunu, ama bizim köyde yok.

Köye girerken fotoğraflar çektim. Ekinler yemyeşildi.

-Bak Sadi, buraya Suçukan derler, şu tarlada çok pancar tekledim. Kıfır Hacı Emmi o tarlalarda neşemizdi bizim.

Köyün içinden geçerek mezarlığa yöneldik. 1999'da dört buçuk arayla vefat eden, köy mezarlığında da yan yana yatan anamın, babamın mezarını ziyaret ettik. Her gidişte uğradığım amcaoğlu Mahir Kurt ve eşi Yeter bacının ayrılarını içtik.

-Sen her yıl uğrarsın; ama bir yemeğimizi yemezsin.

-Niye, siz ekmek yaparken şu kapıda içli çöreğinizi yemedim mi?

-Ohoo, kaç yıl oldu.

Gittiğim yere hiç zahmet vermek istemem, acıksam bile "Karnım tok." der, çayla, ayrılarla geçiştiririm. Yetmiş yaşına gelmiş insanları yormanın anlamı yok.

Bir başka akrabaya baş sağlığı için uğradıktan sonra yola koyulduk. Yol kenarında Kurugöllü Ahmet Deniz Bulut'un bahçesine uğramamak olur mu? Orada kahve yanında verilen köftürün tadı damağımda. Ahmet de emekli öğretmen; ama bahçede neler neler yetiştiriyor.

Sadi beni Mucur'dan Kırşehir'e giden dolmuşların durağına bıraktı. Dolmuşla Kırşehir'e giderken şu dizeler geldi aklıma:

Her baharda
Hem de nisan ayında
Sılaya gitmek gelir aklıma
Otlar boy atmış, ekinler yeşermiş, çiçekler gülümsüyor toprakta
Şöyle bir gökyüzüne baktım
Bulutlar kararıyor
Yağmur damlaları yuvarlanıyor
Arabanın ön camında
Kırk ikindiler olmalı
Başka ne yağar
Nisanda, baharın bu en güzel ayında
Yurdumun her yerinde toprak, su, güneş, gökyüzü
O zaman insan niye özler
Toprağını, köyünü
Özlenen insandır
Onların sözü sohbeti
Çayı, kahvesi
İçli çöreği, bazlaması, tepiği
Hepsi bir yana
İçtenliği
Cana candır

.....
Ertesi gün yirmi iki yıl kaldığım Mucur'a tekrar döndüm. O gün oranın pazarıydı. Kendi başıma pazarı dolaştım. Pazarda 1970'li yılların bile hareketliliği yoktu. Bu şirin ilçenin parkında oturduk arkadaşlarla; ama park ve sokaklar temizlik yönünden bu ilçeye yakışmıyordu. Şimdi giyim eşyaları satan mağazayı işleten eski öğrencim İsmail Aşkun ve eşi Olca'yın gösterdiği yakınlık bir emekli öğretmen olarak beni çok mutlu etti. Ben de eve dönünce hemen onların birer "çizgilerle portre"lerini yaptım. Ne olursa olsun insan tükenmez, güzel insanlar hiç tükenmez. Kırşehir'den Ankara'ya otobüsümün kalkışına bir, bir buçuk saat kala yazılarımı Kırşehir ÇINAR gazetesinde yayımlayan Avşar Cihan'ın yanına uğradım. Gazete basım yerinde bir süre söyleştik, çayını içtim. Sonra mı sonra ver elini Ankara.

Her yolculuk bir öyküdür. Anlatacak çok şey var daha. Uzatmayalım onlar da bir başka yazıya.

.....
Numan Kurt
18 Nisan 2018

UÇTU UÇTU

Ben öyle gördüğüm rüyayı anlatıp da “Hayırdır!” desinler diye bekleyenlerden değilim. Çok rüya görenlerden değilim. Hani özellikle kadınlarda vardır bu özellik. Acı veya sevindirici bir olay olduğunda hemen o olayın rüyasını görmüş gibi anlatırlar. “Ben, dün gece rüyasını gördüm anam! Benim rüyalarım hep çıkar.” diye de bunun bilimsel(!) açıklamasını yaparlar. “Rüya Tabirleri” gibi saçma sapan kitapların çok satıldığı bir ülkeyiz. İnanmazsınız, ama ben dün gece tuhaf bir rüya gördüm. Bir tepenin başındayım. Hava sıcak, serinlemek için çıkmışım. Rüzgâr tatlı tatlı esiyor. Ağacın gölgesine yaslanmışım. O arada kendimden geçip uyumuşum. Rüya içinde rüya görmeye başlamayayım mı? Başımın üstünde yeşil dolarlar uçuşuyor. Kalkıp koşuyorum birden. Tam yakalamak için zıplıyorum, “Bunların hepsini yakalarsam zengin oldum gitti.” diyorum. Hepsinin peşinden koştum; ama yetişemedim, birini bile yakalayamadım. “Lanet olsun...” dedim, kendi kendime, “gökten dolar değil altın yağsa yine yakalayamayacağım.” Kan ter içinde uyandım. Akşam eve döndüğümde haberleri dinliyorum. “Rüyaların tersi olur.” derler ya bizim rüyanın tersi değil doğrusu oldu. Dolar uçmuştu. Yakalayana aşk olsun. “Kaz uçar da Laz uçmaz mı?” demiş adam. Kuş uçar da dolar uçmaz mı? Uçurdular, “Kazanalım dolar düşecek.” diyenler hem de dolara iki kanat taktılar. Ben, bu gidişten “yönetenler zor duruma düşsün” diye mutlu olmuyorum. Olan yine halka olacak. “Sana ne kardeşim, sen bir emeklisin, maaşını da tıkr tıkr alıyorsun, dolar uça sana ne, uçmasa sana ne?” diyenler olacaktır. Bir baktım Google amcaya, ekonomistler neler neler demişler. Biz bir ithalat (dış alım) ülkesiymişiz. Ülkeye giren her yabancı mal pahalalanacaktı. Gelirimiz doların yükseliş oranında azalacaktı. Aklınıza gelen her mala zam gelecekti. Su gibi harcadığımız petrol, doların peşinden uçuşa geçecekti, “miş...miş de miş miş”.

Dolar uçsun uçsun da olan yine bize, halka olacak. “O adamların”, siz onların kimler olduğunu biliyorsunuz, çok dolarları vardır. Onlar biraz daha kalınlaşırlar. “Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunmaz.” sözünü çok severim. Bilmediği konularda ukalalık edenlerin de bir yerde çuvallayacağını iyi bilirim. İyisi mi ben de bilmediğim konularda fazla konuşmayayım. Bedri Rahmi Eyüboğlu, 1950’lerde Paris’te yaşayan gençler için şu şiiri yazmış. O yıllarda da Mahmut Makal “BİZİM KÖY” adlı çok ses getiren kitabını yazmıştı.

Sakal Makal Yahut Aferin Oğlum Ahmet Bu Yolda Devam Et

Herifçioğlu Sen Mişel'de koyuvermiş sakalı
Neylesin bizim köyü, nitsin Mahmut Makal'ı
Esmeri, sarışını, kumralı, kuzguni karası
Cebinde dört dilberin telefon numarası
Bir elinde telefon, bir elinde kesesi
Uyyy! ... yesun oni nenesi
Yesun oni nenesi

Bedri Rahmi'nin “Sen Mişel’de sakal koyverenleri” gibi umursamaz olanlardan değiliz; ama elimizden gelen bir şey yok. Her olayda “Heeey, eeey ... diye bağırınlar ve onlara alkış tutanlar düşünsünler. “Şimdi söğüt dalından bir düdük yapınca kendime Dünyanın keyfi gelir yerine” Dedim ve yukarıdaki konuyla hiç ilgisi olmayan bir şiirimi paylaşmak istedim sizinle. Hayatınız “dolar”la değil, mutlulukla dolsun. Güzel ülkem akılla, bilimle yönetilsin, rüyalar, safsatalar, örümcek kafalılar bizden uzak olsun. Altmış yedi yaşındayım. Artık dalından dökülen yapraklar gibiyim. Ben de bir sonbahar günü çıktım mahallenin parkına, yapraklarını döken ağacı gördüm. Aldım kalemi elime ve şu şiiri yazdım:

DÜŞEN YAPRAKLAR GİBİ

Ne zaman çıksam sokağa
Sonbaharda
Dolaşsam parklarda, bahçe kenarlarında
Bir hüzün kaplar içimi
Kocaman ceviz ağaçlarından
Yere düşmüş
Sararmış yapraklara
Bakarım da...
Ne umutlarla yeşermiştii bu yapraklar

Yeşilin en güzelini vermişlerdi

Doğaya

Döküldüler tek tek

Kendi dallarının altına

Karışıp gidecekler

Toprağa

Nasıl da benziyoruz birbirimize

Sararan yaprak

Şöyle dönüp baktım da

Geriye

Ha sen yaşamışsın üç beş ay

Ha ben yaşamışım

Altmış yedi yıl

Ben doğaya veremedim yeşilin güzelliğini

Belki tadına varamadım

Yetiştirdiğim meyvenin

Ama yok artık faydası

Üzülmenin, yerinmenin

Dediler ki bana

Vefa nedir bilen öğrencilerim:

"Biz, sizden öğrendik güzel dilimizi

Konuşmayı, yazmayı

Hele de Orhan Veli, Cahit Sıtkı şiirlerinin

Tadına varmayı

Ömer Seyfettin öykülerinde kahraman

Sait Faik öykülerinde insan olmayı"

Ne güzel şey bir bilsen

Senin döküldüğün ceviz ağacının karşısında

Bir banka oturup

Bunları hayal etmek

Sonra da

Yüzünde buruk bir gülümsemeyle

Kalkıp

Eve gitmek

Sen hiç üzülme sararmış yaprak

Yeni tomurcuklar çıkacak, yeşerecek

Dallarında

Ağacının

Ben de üzülüyorum

Bir hüzün doldursa da içimi bazen

Bak, bizim tomurcuklarımız büyüdüler

Geliyorlar

Gülen gözleri, apaydın yüzleriyle

Benim bu güzel ülkem

Hep yeşerecek

Hep yeşerecek

.....
Numan Kurt

"HEM OKUDUM HEM DE YAZDIM"

Uzun süredir yazmadım. Konu sıkıntısı mı var? Hayır! Yaşadığın, gördüğün, dinlediğin her şey yazma konusudur. Yeter ki senin içinde yazmak için bir isteğin, "atar"ın olsun. Bugün de bir konu bütünlüğü içinde olmasa bile değişik birkaç konuda, anlayacağınız daldan dala geçerek yazmak istedim. Öğretmenlik yıllarımda uzun süre her gün iki gazete alırdım. O zamanlar bilgisayar denen bu bilim teknik mucizesini bilmiyorduk. Özellikle hafta sonları aldığım iki gazetenin "PAZAR" eklerini okumak çok hoşuma giderdi. Gazete ile arkadaşlık her ne kadar insanı kitap okumaktan biraz olsun alıkoysa da benim için ayrı bir önemi, keyfi vardı. Öğretmenliğimin yirmi yılından fazlası Mucur ilçesinde geçti. O ilçeye gazete sabahın altısı gibi gelirdi. "Teknik Ali" diye andığımız Ali Aydemir'in büfesi gazete satan tek yerdi. Ben, uykuyla aram iyi olmadığı için okul günleri dışında da çok erken kalkardım. Daha gazeteleri düzenleyip yerleştirmeden beni karşısında gören Ali ağabey, "Hoca, derdin ne sabah sabah, tatil gününde de mi yatmazsın sen?" derdi. Rahmetli, takım olarak Galatasaray'ı, siyasi parti olarak da CHP'yi tutardı. O yıllarda da Galatasaray, on altı yıl kadar şampiyon olamamıştı. "Yahu hocam, şu bizim takımın şampiyonluğunu; partinin de iktidar olduğunu görmeden göçüp gideceğim." derdi. Öyle de oldu. Galatasaray sonradan Avrupa'da bir, ülkemizde defalarca şampiyon oldu; ama o güzel insan bunu göremedi. Tuttuğu siyasi partiye gelince Türkiye'deki seçmen yapısıyla, o partinin lideri kim olursa olsun iktidar olması zor. 1950'den beri sağ iktidarlar; DP-AP-ANAP-AKP çizgisi iktidarda. Önceden zaten Türkiye'de sol parti de yoktu, tek parti vardı. Arada koalisyon dönemlerini çıkarırsak bu böyle. Demokrasinin Batı ülkelerindeki gibi tam oturmayışı, ülkemiz insanının çoğunluğunun doğuştan itibaren tutucu bir anlayışla yetiştirilmeleri ve daha başka nedenler sol anlayıştaki bir partinin iktidar şansını azaltmakta, olanaksız duruma getirmektedir. Her neyse siyasi nutuk çekecek halim de yok bilgim de.

Şunu da görüyorum ki ülkemizde basın neredeyse tümüyle iktidarı destekler hale geldi. "Muhaliif" in olmadığı yerde nasıl oturmuş bir demokrasi olur anlamak zor. Ülkenin çok okunan, etkili yazarlarının çoğu bir iki gazeteye yığılmış durumda. Eskiden ne heyecanlı açık oturumlar, tartışma programları izlerdik, şimdi televizyon kanallarında "Ben de arkadaşımız gibi düşünüyorum." Anlayışından, sahibinin sesinden öte farklı sesler duymak zor.

Gazetesindeki köşesinden edilen yazarlardan biri Mehmet Y. Yılmaz, bir gazetemizde köşe yazıları yazıyordu. Bu yazılar daha çok muhalefet eden, yazarına göre yönetimde yapılan yanlışları dile getiren siyasi yazılardı. Gazete el değiştirdiğinde Mehmet Y. Yılmaz, gazeteden atılmadı; ama şimdi o gazetenin "Pazar" ekinde siyaset dışı değişik konularda yazılar yazıyor. Haftanın son gününde ben o yazıları okuyorum. "İyi ki böyle olmuş." diyorum. Çok güzel yazılar çıkıyor yazarın kaleminden.

Geçtiğimiz hafta yazdığı yazıdan bölümler aktaracağım sizlere, kendi düşüncelerimi de ekleyeceğim.

"Düşük Güven Toplumunda Yarışmacı Olmak" başlıklı yazısının ilk bölümü şöyle:

"Çin Seddi'nin nerede olduğunu bilemeyince 'Rezil oldum.' diye utanıp bir köşeye saklanacağına, kendisine tepki gösterenlere, bir de video çekip sosyal medyada "Siz, hepiniz üstün zekâlısınız." diye atarlanan genç kadın, günümüz Türkiye'sinin bir özeti aslında.

Sadece Türkiye için değil bütün Ortadoğu ülkeleri için bir 'örnek olay' diye de bakabiliriz.

Bu genç kadının düşüncelerine ve davranışlarına hâkim olan temel içgüdü kuşku duymak. Ama bu kuşku 'merak'la beslenmiyor, ondan doğmuyor.

Öyle olsa, kuşkuculuk iyi bir şeydir. Yeni şeyler öğrenmesine, sorgulamasına, yanıt aramasına neden olur."

Yazar, bu üniversite mezunu genç kadının davranışından hareketle bu "kuşku" nun bizde toplumsal bir paranoya olduğunu yazıyor. "Düşük güven toplumu" olduğumuzu belirtiyor. "Biri bize iltifat mı etti? Karşılık beklemeden bir iyilik mi yaptı? Arkasında mutlaka bir şey arıyoruz." diyor.

O yarışmanın ilk soruları çok basit, bazen de insanı gülümseten sorular oluyor. Genç kadın ve halk jürisi "Böyle 'Çin Seddi nerededir?' diye basit soru mu olur? Bunun altında bir katakuli var." diye düşünüyor. Sorunun yanıtı ancak telefon jokeri ile alınabiliyor.

Tevfik Fikret, "Şüphe nura doğru koşturur." derken doğrunun, gerçeğin önce şüphe ile araştırılıp bulunabileceğini söylemek istemiş. Doğrunun, bütün bilim ve teknik alanındaki buluşların temeli merak ve şüpheye dayanır. Oysa toplumdaki durum her güzel yaklaşıma şüphe, kuşku ile yaklaşma durumudur. Bu da insanın insana güvenini yok eder.

Herkese, her şeye inanıp güvenmek aldatılmamıza neden olabilir; ama insanda "akıl" denen üstün bir meziyet var. Yanıtı içinde olan bir soruya karşı da "Bu soruda bir aldatmaca var." kuşkusuyla düşünmek işte böyle insanı gülünç ve zor duruma düşürebilir.

İnsanın güveneneceği, dayanacağı, acıyı, sevgiyi paylaşabileceği arkadaşları, dostları, yakınları olmalı. Her davranışın, her konuşmanın, her olayın altında bir "bit yeniği" aramak mutsuz eder insanı.

.....

Edip Akbayram, elli yıldır kendini dinleten bir sanatçı. Günümüz söyleyişiyle "medyatik" olmasa da söylediği unutulmaz parçalarla gönüllerde yer etti. Gazetenin bir başka ekinde de onunla yapılan bir söyleşi var. Sabahattin Ali'nin "Aldırma Gönül" şiirini türkü olarak söyleyip gönüllere kazıyan bu sanatçımızın o söyleşide anlattıklarından bazı bölümleri de kısa kısa buraya alıyorum.

“TC kimliğini gönlünde, kimliğinde taşıyan herkes benim için bu ülkenin vatandaşıdır. Bizi kimse ayıramaz. Sevgi ve hoşgörünün olduğu bir Türkiye'nin resmi çizilmeli.”

“Ben, yaşadığım topluma hiçbir zaman ihanet etmedim. İstesem trilyonların sahibi olurum. Ama Edip Akbayram olamazdım. Evet, para yaşam için geçerlidir; ama İstanbul, Türkiye sizin olsa ne fark eder? Yediğiniz kuru fasulye, içtiğiniz çay farklı mı olacak? Ne götüreceksiniz? Onun için küçük şeylerle mutlu olmayı bilen biriyim.”

“Âşık Veysel, Mahzuni Şerif, Karacaoğlan, Neşet Ertaş, Ali Kızıltuğ... Bunlar benim ülkemizin Mozartlarıdır. Âşık Veysel, engelli bir insan olarak ‘Güzelliğin on para etmez/ Bu bendeki aşk olmasa’ demiş. Bu lafı dünya çapında akademisyen söyleyemez. Bunlar, ülkemizin filozoflarıdır.”

“Kemal Sunal'ı eleştirene yazıklar olsun. Bugün Kemal Sunal, Tarık Akan, Levent Kırca herkesin evine girmiş; kültürümüze katkıları olmuş değerli insanlardır. Bir insan öldüğü zaman onu sevmesiniz bile ‘Allah rahmet eylesin.’ dersiniz. Eee bunu yapın bari.”

.....

Bu yazımı okuduklarımdan alıntılar yaparak oluşturdum. İnsanlar yurduna ihanet içinde olmamalı, kardeşçe yaşamalı, birbirine güvenebilmeli. Başka Türkiye yok. Siz insanları severseniz, onların da sevgisini kazanırsınız. İnsanların yaşayışı içinde yaşadığı topluma zarar vermiyorsa niye ille de kendi yaşam tarzınızı, anlayışınızı onlara kabul ettirmeye çalışırsınız ki... Kardeşçe, her şeyden kuşku duymadan, çağın gelişimine uygun, akla, bilime dayalı yaşayalım. İnsan tükenmez.

Okuduk, yazdık; ama yalan dünyadan bezmedik. Genç, yaşlı hepimizin bu topluma, ülkeye karşı görevlerimiz var.

.....

Numan Kurt
24 Ağustos 2018

"HAYAT NE TATLI"

Yazının başlığına bakıp da Memduh Şevket Esendal'ın öyküsü sanmayın. Öykücülüğümüzün temel taşlarından olan yazarımız, Hafız Nuri'nin bir gün içinde yaşadığı sıradan olayları çok güzel anlatır o öyküsünde. Hafız, mahallede şöyle bir dolaşır, birkaç kişiyle sohbet eder, eve döner. Esendal; insanın fazla beklenti içine girmeden mutlu olması gerektiğini anlatmaya çalışır. Onun öyküleri insanı meraklandıran olaylardan oluşmaz çoğu zaman. Günlük hayatın akışında olanları öykülerine konu eder.

Ben de dedim ki kendi kendime iki gün önce bir yolculukta yaşadıklarımı, yaşananları anlatayım. Birçok kentte, belki bütün büyük kentlerde altmış beş yaşın üstünde olanlara toplu taşımacılıkta kolaylıklar sağlandı. Ankara'da yaşayanlar, bu yaşı geçmişlerse belediye otobüslerinden, metrodan ücretsiz yararlanıyorlar.

Yolculuğum Ankara'da değil, Didim- Aydın arasında idi. İşin doğrusu tanıyanlar bilir, bedavacılığı pek sevmem. Aydın'da da uygulama şöyle: Altmış beş yaşını geçmişseniz bir yıl için on iki lira vererek kart alıyorsunuz, o kartla Aydın'ın içinde, ilçelerinde, kısacası ilin sınırları içinde istediğiniz yere sarı otobüslerle gidebiliyorsunuz.

"Bedavacılığı sevmem." desem de bir kez olsun, verilen haktan yararlanıp "Bedava sirke baldan tatlıdır." diyerek bu otobüslere binmek gafletinde bulduk. Eşimin MR çekirtmesi gerektiği için sabahın altı buçuğunda kalkan ilk otobüse yetişmek için yola düştük. Arabamı terminale bırakacak, otobüsün ilk kalkış yerinde yer sıkıntısı çekmeden otobüse binecektik.

Arabamı park ettim, otobüsün kalktığı yere yürüdük. O da ne? Otobüsün yanında kuyruk yapmış on beş kişi var. Kalkmadan beş dakika önce şoför otobüsün kapısını açıyor. Otobüste oturulacak koltuk sayısı yirmi yediymiş, bu konuda uzmanlaşmış emekliler var. Neyse ki oturacak yer bulacağız. Bizim altmış beş üstü emeklilerin gözleri fıldır fıldır. Yanından ileriye doğru bir geçen olsa "Beyefendi sıra arkada, lütfen sıraya girin." diyorlar hemen tartışmaya hazır vaziyette.

O kısa bekleme süresi içinde bile karşılıklı söyleşiler başlıyor:

-Yolculuk nereye?

-Aydın'a gidiyorum, siz nereye?

-Ben de Aydın'a, kontrollerim var.

-Didim'de nerede oturuyorsunuz?

-Hemen şurada, pazarın yanında.

-Aaa, buraya pek yakınmışsınız. Pazar dediniz de aklıma geldi. Ne o pazarın hali öyle? Domates on lira, beş liradan aşağı bir şey yok, ne olacak emeklinin durumu?

Otobüsün kapısı açıldı. Çoğu yaşlı, emekli yolcular ağır aksak ön kapıdan girip kartlarını okutuyorlar, unutup gidenleri de şoför uyarıyor:

-Hanım teyze kartını okut!

-Aman evladım akıl mı kaldı bizde? Hem okutmasam ne? Bedava değil mi zaten?

Diğer yolcular, şoför bu sözlere gülümserken otobüsün arka koltukları dolduğu için yana illeştirilmiş koltuklardan yer bulabildik.

Yola çıktığımızda sarı otobüs dolmuştu. Emeklilerin yanında paralı kartla binenler de vardı. İlk durağa vardığımızda babanın kucağında bebekle karı koca bindiler. Sağa sola baktılar hiç orali olan yok. Emeklinin çoğu ayakta zor duruyor, yer verse iki saatlik yolu nasıl gidecek? Bebeği eşim kucağına aldı, Aydın'a kadar kucağında tuttu. Ayakta gitse bu kadar yorucu olmazdı sanıyorum.

Otobüs her durakta duruyor, binen yaşlı kadın veya erkek önce şöyle otobüse bir göz gezdiriyor. Oturacak yer yok. Çaresiz orta yerde ayakta beklerken gözü arka koltuklarda. Orada bir iki genç varsa "Acaba kalkar, yer verir mi?" bakışlarını onlara yöneliyor. Bizler her ne kadar hemen "Bu gençlerde saygı kalmamış kardeşim!" diye söze başlasak da onların çoğu yine de yer veriyor.

Yolculukta otobüsün içi köy kahvesi gibi. Özellikle emekli, yaşlı kadınlar karşısında oturan hem cinsini tanımasa bile koyu bir sohbet başlıyor.

Ben, altmış yedi yaşında bir emekliyim; ama eli bastonlu, benden daha yaşlı biri binip yanıma dikilince yer vermek zorunda kaldım. Ayakta bir süre gidince sol bacak sızlamaya başladı.

Şoförün hali perişan. "Niye perişan olsun kardeşim, koltuğunda oturup gidiyor?" diyebilirsiniz. Yok öyle değil. Yaşlı kadın gelecek durakta inecek. Düğmeye basıyor, "DURACAK" ışığı yanıyor. Durağa gelindiğinde ortada kimse yok.

Şoför bağıyor:

"İnecek yok mu? Kim bastı butona?"

Bu arada arka koltukların birinde bir ses:

-Ben ineceğim evladım, lütfen biraz bekle.

Şoför oflayıp pufluyor, yine de sinirlendiğini belli etmeden:

-Hanım teyze, önceden hazırlansan, kapıya yanaşsan beklemeziz.

- Olur mu evladım, ben ortada nasıl ayakta dururum?

Gidişte gördüklerimi anlatırsam bu yazı bitmez. Dönüşte Aydın'dan Söke'ye kadar ayakta geldim. Bu arada kent çıkışındaki bir durakta binen yaşlı kadın otobüse elindeki pazar çantasını zor taşıyarak bindi. Şöyle bir baktı. Arka

koltuklarda oturan, uyuyan ya da uyuma numarası yapan gence dokunarak, "Kalk bakalım, teyzene yer ver, bak ayakta duramıyorum." Delikanlı gülümseyip kafa salladı, kalktı. Söke'den sonra arka koltuklardan birkaçı boşaldı, hemen oturdum. Baktım yanımda oturan o delikanlı. Birbirimize bakıp gülümsedik. O:

"Amca inan, o yaşlı kadına seve seve yer veririm; ama ben polisim, iki gündür nöbette hiç uyumadım, uyuya kalmışım. Bir de 'Kalkar mısın?' dese neyse 'Kalk!'" demesi zoruma gidiyor." "Olsun delikanlı, yaşlı, emekli insanlar ayakta kalınca biraz sinirli oluyorlar."

İşte böyle. Gittiğimiz Aydın Devlet Hastanesi "Ülkede sağlık sorunları halledildi." diyenlere inat havasız, tıklım tıklım. Bırak oturmayı ayakta duracak yer yok. Orada şifa bulmak bir yana her yanınız ağrımaya başlıyor. Gerçi ülkede hangi hastaneye gitseniz tıklım tıklım. Bazen soruyor insan. "Bu insanların hepsi gerçekten hasta mı?" Yaşlılara, emeklilere toplu taşımada kolaylık sağlamak çok güzel; ama otobüsün içine az koltuk yerleştirip ayakta çok kişi aldıktan sonra neye yarar?

Kısa adıyla ünlü yazarımız M.Ş.E.nin dediği gibi "Hayat ne tatlı!". Olumsuzluklarıyla, gülünecek yanlarıyla nefes almak güzel. Biraz da olanları hoşgörülle, iyimserlikle karşılamak gerekir. Bazen Polyanna olmakta fayda var. Öyle sıradan bir günü anlatmaya çalıştım. Abartmadan olduğu gibi. Akıp giden zaman içinde yaşanan her şey anlatmaya değer. Çok ilgi çekici, macera dolu, ilginç olaylar yaşarsam onu da anlatırım. Benimki bir emeklinin sıradan yaşadıkları. Sağlıklı kalın.

.....
Numan Kurt
11 Ekim 2018

GEÇER Mİ BU BAŞ AĞRISI?

Boğazımda bir yanma, burnumda bir tıkanıklıkla uyandım. Başım da diyor ki, “Çok geçmeden ağrımaya başlayacağım.” Anlaşıldı, bu durumu her yıl bir kere yaşadığım için “Hoş geldin grip!” dedim. Çok geçmedi o tıkanık burundan su akmaya başladı. İki kaşın arasında da bir ağırlık.

Evden çıkamayacağıma göre “Ne yapmalıyım?” dedim kendi kendime. “Ha babam, ne yapabilirsin ki; yazıp çizmekten başka ne geliyor ki elinden?” diye de yine kendim yanıtladım. Kafamı dik tutamaz duruma gelmeden, baş ağrısına teslim olmadan “Yazmaya başla bakalım, arkası gelir nasıl olsa...” Geçtim klavyenin başına. Devir değişti kardeşim, artık “Aldım kalemi elime.” demiyoruz, “Geçtim klavyenin başına.” diyoruz.

Devir değişti de o bilime, akla, çağdaşlaşmaya karşı çıkan yobaz hiç değişmedi. İstedikleri ortamı bulunca da kafalarını çıkardılar deliklerinden. Yıllardır biriktirdikleri kini, düşmanlığı, bağnazlığı, “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir.” diyen aydınlanmanın önderi Mustafa Kemal Atatürk’e karşı kasmaya başladılar.

Milyonlar; 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nda, 10 Kasım Atatürk’ü Anma Günü’nde Anıtkabir’e çıkarken, Aslanlı Yol onlarla dolup taşarken Atatürk’ün kurduğu, din öğretisi yolundan saptırılmasın, en doğru şekliyle yapılınsın diye kurdurduğu kuruluşun başkanı 9 Kasım’da Atatürk düşmanı “fesli yobaz”ı ziyaret ediyor. Daha önceden de bu “Üstat” bozuntusu hakkında biraz bilgim vardı; ama yine de bir araştırayım şu adamı dedim. İşte feslinin kepazelikleri:

(Aşağıdaki iki paragraf Sami Mentеш adlı yazardan alıntıdır.)

.....

Şeyh Said'den "Milletin imanını kurtaran kahraman" diye bahsetmiş, hızını alamayıp “Şeyh Said Kürt, Cumhuriyet tarihinin en büyük adamı, en saygı duyduğum adam. Çünkü Allah nizam-ı namına karşı, küfre karşı yiğitçe çıkmış.” diyebilmişti. Milli Mücadele düşmanlığını ise hiç dizginleyemeyip "Beni tefe koyarlar; ama keşke Yunan galip gelseydi. Ne hilafet yıkılırdı, ne şeriat yıkılırdı, ne medreseler lağvedilirdi, ne hocalar asılırdı. Hiç biri olmazdı.” sözlerini kullanmıştı.

10 Kasımlarda ise haddini aşıyor, "10 Kasım'da saat 09:05'te kenefe (tuvalete) gidin." ifadelerinin yer aldığı afiş paylaşılabiliyor, "Hangi ülkede biri ölünce sokakta insanları bir dakika durduruyorlar? İnsan hakkına aykırı değil mi bu?" diyebiliyor.

.....

Ayrıca bu devrim artığı yobazın başka marifetleri de var. Bir ilahiyat profesörü hac organizasyonu yapan şirket kurar 1960'lı yıllarda. Kendisi hac kafilesi ile gider, şirketi buna emanet eder. O yıllarda hac ziyareti uzun sürüyor. Bizimki şirket kurucusu dönüncüye kadar paraları iç eder. İlahiyatçı, mahkemede kazansa da paraları alamaz, “Belanı Allah’tan bul!” der ve sonra vefat eder.

Fesli yobaz; on beş yaşında ortaokulda iken Atatürk düşmanlığı nedeniyle bir hafta okuldan uzaklaştırma alır, Trabzon Lisesi’nde okurken de Mustafa Kemal’in bir fotoğrafını yırtması nedeniyle okuldan atılır, liseyi başka okullarda bitirir.

“Gençlere davayı öğretmenin en iyi yeri yurtlardır.” anlamındaki sözüyle, kurduğu yurtlarla, bir bakıma bu ülkenin başına bela olan, temelini dinamit koyan Fetöcülerin “yurt propagandası” yönünden temelini oluşturmuştur. İstiklal Marşı şairine de ağır sözlerle hakaretleri vardır.

Ben, o pek çok saçma düşüncenin de sahibi olan yobazın saçmalıklarını tam olarak yazmadım. İnsanı üzen nokta anlamlı bir günün öncesinde bu adamın resmi kıyafetle ziyaret edilmesidir. Asıl üzücü olan da şu anda ülkeyi yönetenlerin buna arka çıkmaları; hatta daha önceleri kendilerinin de böyle ziyaretlerde bulunmalarıdır.

“Canım ne olmuş, yaşlı, hasta bir adam ziyaret edildiyse...” diyenlere şunu diyebiliriz. Kişi olarak giderseniz, ziyaret ederseniz (O adam ona da değmez ya...) olabilir; ama Mustafa Kemal Atatürk’ün kurdurduğu bir kurumun başı olarak resmi kıyafetinizle giderseniz bunun anlamı “Ey fesli, ben de senin gibi düşünüyorum.” demektir. Ötesi yok.

Ne diyelim, konferans verdiği salonlara binlerce hayranını toplayan Cüppeli’nin, Atatürk’e küfreden bir Fesli’nin, dahası irili ufaklı bir sürü kanalda bu ülkenin yasalarını hiçe sayarak her şeyi şeriat kurallarıyla çözmeyi öğretmeye çalışan bir sürü dilli düdüğün olduğu ülkede Atatürk’ün “yol gösterici” olarak tanımladığı “bilim”den nasıl söz edebiliriz. Ben, bilime, akılcılığa, tekniğe önem vermeden kalkınan ülke hiç görmedim. Dinin doğru öğretilmesi, hurafelerden arındırılması için kurulan bir kuruluşun başına kimler gelmiş?

.....

Saf insanlara, her anlatılana inananlara

Yanmaz kefen satanlar

Mustafa Kemal’e

Bu ülkenin kurucusu, önderine

Kin kusanlar

Kafalarını yere eğip gözlerini yere dikerek

“Bu dünyada evlenmemiş kızlar öbür dünyada ne olacak?” sorusuna

“Onlar, doğrudan cennete gidecekler
İstedığı erkeği seçecekler” diyen
Prof. unvanı taşıyıp bu çaresiz insanları
Safsatalarla kandıranlar
Din, sizin neyinize
Sizin tek düşünceniz
Aksın paralar aksın cebimize
Fazıl Hüsnü Dağlarca, dilimin büyük şairi
Der ki “Kubilay Destanı”nda
“Allah Allah diye içti şehit Kubilay’ın kanını
Allahsızlar”
İşte bunlar
Aydınlanmayı kör bıçakla doğrayanlar
Bulunca ortamını
Hep ortadalar
“Ahlaklı olmak, doğru yolda olmak, temiz, dürüst olmak” diye
Öğrettiler bizi dini
Böyle insanlardı “dini bütün” olanlar
Oysa dini de paramparça etmekte bu hokkabazlar
.....

Ben grip oldum, baş ağrısı da geldi yazı bitinceye kadar. İki gün dinlenirim, geçer gider. Türkiye’min baş ağrısı her devirde var. Fırsat bekliyor karanlıkta. O ağrıyı geçirecek ilacı bulmak gerek.
.....

Numan Kurt
17 Kasım 2018

"İŞTE GİDİYORUM ÇEŞMİ SİYAHIM"

Benim, senede bir kere gelen hastalık işe yaradı. Evden üç dört gün dışarı çıkamadım; ama iki yazı klavyeden çıktı. İlk yazıma yorum yapan Hasan Kartoğlu arkadaş espri de yapmıştı: "Numan hocam, yüreğinize sağlık, neredeyse 'Başınız daha sık ağrısın.' diyeceğim." diye.

Sabah televizyonda İsmail Küçükkaya'yı izlerken Mahzuni'den söz ettiğini gördüm.. Bir zamanlar düşüncelerine karşı oldukları için dinlemeyenlerin bile bugün türkülerini severek dinlediği bu ozanı, ozandan çok da türkülerini anlatayım dedim.

Bana göre ne zaman ki Mahzuni Şerif; "Amerika Katil" "Yuh Yuh" gibi siyasal içerikli türkülerini bırakıp sazın telinden yüreğin teline dokunan türküler söylemeye başladı, işte o zaman daha çok sevildi. Geniş halk kitlelerinin ozanı oldu. Şimdi bazı arkadaşlar "Amerika Katil, Yuh Yuh gibi türkülerde söyledikleri yanlış mıydı?" diyecekler. Hayır değil. Amerika'nın ne olduğunu şimdi değişik düşüncelerdeki herkes anladı. "Yuh yuh soyanlara/ Soyup kaçıp doyanlara" demenin neresi yanlış? Benim söylemek istediğim daha sonraki "Çeşmi Siyahım, Dom Dom Kurşunu, Oy Bizim Eller, Acı Doktor, Yedin Beni, Fadimem, Mevlam Gül Diyerek, Merdo, Dostum Dostum, Han Sarhoş Hancı Sarhoş, Ağlasam mı?" türkülerıyla sazın telinden yüreğe dokundu, geniş kitlelerin kalbinde yer etti.

1972 yılının Ekim ayında Muş-Bulanık Karaağıl Ortaokuluna atandım. Orada bir yıl içinde yaşadıklarımı dört yazımda anlattım. Şimdi Mahzuni ile ilgili bir olayı anlatmak istiyorum.

Köyün ilkokulunda görevli bir arkadaşla okulun bir odasında kalıyoruz. Okulun bahçe duvarına bitişik, prefabrik jandarma karakolu var. Karakolda bir astsubay, bir uzman çavuş, yedi asker görev yapıyor. Akşam olup karanlık çökünce bize de bir gariplik çöküyor. Soluğu bizimle aynı yaşlarda olan jandarmaların yanında alıyoruz. Söz, sohbet derken o zamanlar şöhreti daha çok siyasi türkülerıyla yayılan Mahzuni'nin plaklarını dinliyoruz. Dinlediğimiz başka plaklar da var. O zamanın şarkıcı, türkücüler... Karakol komutanı astsubayla da iyi dost olmuştuk. O da yeni mezun olduğu için bizim yaşımızdaydı.

Aradan bir süre geçti. Bir gün Mustafa astsubay utana sıkıla:

-Hocam, akşamları lütfen karakola gelip jandarmalarla oturmayın.

-Neden?

-Askerin biri İlçe Jandarma Komutanı Üsteğmen'e şikayet etmiş, kim olduğunu inanın ben de bilmiyorum. Emir geldi, "Öğretmenler karakola gelmesinler." diye.

-Niye, ne yapmışız ki?

-Asker, "Öğretmenler, akşamları gelip Mahzuni plakları çalıyorlar, sol propaganda yapıyorlar." demiş şikayetinde. Askerliktir biliyorsunuz, biz emir kuluyuz.

-Evet, Mahzuni türkülerini dinliyoruz; ama öyle bir propaganda aklımızdan geçmez.

-Hocam, benim dostlarımsınız, gündüzleri gelin, benim odamda oturalım, akşamları ben size geleyim. Anlayacağınızı umarım.

Biz de anladık elbette. O efendi insan daha sonra neredeyse her akşam bizim odamıza geldi.

Bizim öyle propaganda yapmak gibi bir düşüncemiz gerçekten yok. Memleketten uzakta gurbetteyiz. Mahzuni "Dumanlı dumanlı oy bizim eller" deyince yüreğimizin yağı eriyor.

Gün geldi, devran döndü. Birçok yasağın kalktığı gibi Mahzuni TRT'ye çıkarıldı. İşte o zaman "Çeşmi Siyah'ı, Oy Bizim Eller'i, Bilmem Ağlasam mı Ağlamasam mı'yı" keyifle dinledik. Ama bu güzel, yanık sesli ozan genç sayılacak yaşta çekti gitti bu dünyadan. Kendi gitti; ama türkülerini dillerde. Bakın o türkülerdeki güzel sözlere:

"İşte gidiyorum çeşmi siyahım
Önümüze dağlar sıralansa da
Sermayem derdimdir, servetim ahım
Karardıkça bahtım karalansa da"

Sözler hep dokunaklı; ama besteyle, sazla öyle bir uyumu var ki dinleyenin bir daha dilinden düşmüyor. Her insan bu sözlerle kendi yaşadıklarından bir şeyleri özdeşleştiriyor. Bu arada bestesiyle, güftesiyle bu türkü benim en sevdiğim türküdür Mahzuni'nin.

Vay göresim geldi Berçenek seni
Dumanlı dumanlı oy bizim eller
Nasil unuturum körpe yavrumu

Dumanlı dumanlı oy bizim eller
Oturup ağlarsam delisin derler

Memleket, sıla özlemine bunun kadar yürekten duyuran başka türkü var mıdır bilmem. O uzak, karın yerde bir metre olduğu diyarlarda "Berçenek" yerine kendi köyünüzü düşünüp dinlersiniz bu türküyü, bazen ağlarsınız da. Hele memlekette yavuklunuz ya da çocuklarınız varsa. Hani demiş ya Bedri Rahmi; "Ne zaman bir köy türkü duysam/ Şairliğimden utanırım" diye, işte öyle. Bu türküdeki Berçenek, Mahzuni'nin köyüdür.

“Yoksulun sırtından doyan doyana
Bunu gören yürek nasıl dayana
Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana
Bilmem söylesem mi söylemesem mi”

Haksızlığa, hırsızlığa, halkın sırtından geçinmeye, yoksulluğa karşı ne kadar sade, içten bir söyleyiştir bu? Sazla da birleşti mi, bir de Mahzuni'nin yanık sesini kattınız mı yürek nasıl dağlanmasın?

Halk ozanı deyip geçmeyin. Evet Mahzuni önce siyasal içerikli türküleriyle çıkış yaptı. Kendisi gibi düşünenler o zamanlar sevdi Mahzuni'yi. Sonra o tür slogancı türkülerini bırakıp yine yoksulluğu, haksızlığı, bunların yanında hayatın içinde olan yaşanmışlıkları işleyen türküler üretince geniş halk kitlelerince daha çok sevildi.

Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü'nde okurken (1969-1972) Âşıklar Bayramı'ni gitmişim. Halk ozanları kendi türkülerini söylüyorlar, atışmalar yapıyorlardı. Onlara bir ayak(uyak) veriliyor; onlar da söyledikleri dörtlüklerin son sözcüğünü o ayaklarla bitiriyorlardı. Öyle uzun uzun düşünme yok. Uyak verildikten hemen sonra şiire başlayacaksınız. Bir de “dudak değmez” yarışması vardı ki her babayiğidin harcı değil. Dilimizde “b,p,m,f,v” harflerini söylerken dudaklar birbirine değiyor. Siz, içinde bu seslerin geçmediği dizeler söyleyeceksiniz. Söyleyemezseniz iki dudağınız arasındaki toplu iğne dudağınıza saplanır. Niye geldim bu konuya? Halk ozanlığı kolay iş değil. Doğuştan gelen yetenek ister. Mahzuni bu yarışmalara girdi mi bilmem; ama hep haktan yana oldu, türkü sözlerini kendi üretti, besteledi, söyledi. "NE GÜZELDİR TÜRKÜLERİ" yazısıyla Neşet Ertaş'ı anmışım daha önce. Mahzuni'yi anarken ben de bunları yazdım. Yazımı onun bir türküsündeki dizeleriyle noktalıyorum:

“Mahzuni halk (hak) için ölsün
Ben giderim dostlar kalsın
Koltuk, saray sizin olsun
Bırak beni konuşayım
Ve insanca danışayım”

Numan Kurt
20 Kasım 2018

GENÇLİK YILLARINDA

"Anı bahçelerinde üşümek sıcaktır."

"Anı yazmak, ölümün elinden bir şeyler kurtarmaktır."

"Bütün anılar güzeldir. Anılardaki bütün insanlar güzeldir. Anı haline gelince her şey güzeldir. "

GENÇLİK YILLARINDA

O heybetli görünüşü gözümün önünde, gür sesi kulaklarımda. Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu'nun 5-A sınıfı. Okulumuza yeni gelen öğretmen Tarih dersi anlatıyor. Kırk kişilik sınıfta tık yok. "Kastilya Kraliçesi İzabel, Aragon Kralı Ferdinand..." diye öyle bir anlatıyor ki dersi hayranlıkla dinliyoruz.

Yıl sonu. Okulu bitirme sınavlarına giriyoruz. Son sınav da bittikten sonra beni çağırıyor öğretmenimiz:

-Gel bakalım Kurt, sana bir görev vereceğim.

-Buyurun hocam.

-Yakında mezuniyet töreniniz var, spor salonunda yapılacak bu tören.

-Evet...

-İşte o törende öğrenciler adına konuşmayı sen yapacaksın.

Şaşıyorum, ter basıyor beni. Bırak mikrofonla konuşmayı, onu elime almış biri değilim. Yine de "Hayır yapamam." diyemiyorum.

-Tamam hocam.

-Ben, en kısa zamanda bir ses provası için seni çağıracağım.

Düşündüm, bunca öğrenci arasından neden beni seçmişti öğretmenimiz? Meraklandınız değil mi? "Kim bu öğretmen?" diye. Okulda göreve başladıktan sonra ilk nöbetinde kenarı beyaz şeritli eşofmanları giydiği için "Kling" lakabını alan rahmetle andığım Necati Ögüt öğretmenimiz. O sıralarda bir gazetede "Kling" adıyla foto roman yayımlanıyordu. Kling karakterindeki foto roman kahramanı da beyaz şeritli eşofman giymişti.

Birkaç gün sonra çağırdı beni. "Gel, şu ses provasını yapalım."

Ben de heyecan provaya giderken bile doruk noktada. Spor salonuna birlikte gittik. Ses düzeni hazır. Mikrofon karşısında bana bir şeyler söyledi. Şöyle bir düşündü:

-Senin sesin mikrofonik değil, bu konuşma görevini başka arkadaşına vereceğim.

-Siz bilirsiniz.

Sevindim; o akşam heyecandan tir tir titremeyecektim. Üzıldüm; o yaşta koca okulda bu görev benim için bir onurdu. Peki, Necati Bey, o görevi neden bana vermek istemişti? Düşünür, şu sonuca varırım: Benim, okulu birincilikle bitireceğimi tahmin ediyordu. Evet, derslerim iyiydi; ama ben bitirme sınavlarında ancak geçerli not alacak kadar çalışmış, öyle birinci olmayı falan hedeflememiştim. Sonunda takıntısız bitirdim; ama birincilikten epey uzak olarak. Öğretmenlik yıllarımda bana verilen bayram, tören konuşmalarını yaparken hep bu olayı hatırladım. Başlangıçta bir heyecan olsa bile birkaç cümle söyleyince geçiyordu heyecan.

Biz, okulun neredeyse tüm öğrencileri çok sevmiştik onu. Saygıyla anıyorum.

...

Okul haziran döneminde bitince Nevşehir-Kozaklı- Kanlıca köyüne atandım. Köyün ortasında girişinde küçük bir aralıkla sonra bir odası olan eve yerleştim. Dördüncü sınıfı okutmaya başladım. Mesleğin başlangıcı, bende bir heyecan bir heyecan... Aradan on gün geçti, Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü'nü kazandığıma ilişkin haber kağıdı geldi. Sevindim, izin alıp okuldaki ikinci sınav için Konya'ya gideceğim. Aileden "Mesleğe geçtin, maaş alıyorsun, niye gidip de üç yıl daha okuyacaksın?" deseler de dinlemedim.

Türkçe Bölümü'ne girebilmek için hem yazılı hem de mülakat sınavına girdim. Mülakatta sorulan soruyu hiç unutmam. Komisyonadaki öğretmenlerden biri: "Senin ilçen Hacibektaş, nüfus kağıdında öyle yazıyor. Peki Hacibektaş mı ismin Hacı Bektaş Veli'den almış; yoksa Hacı Bektaş Veli mi ismini Hacibektaş ilçesinden almış?" Hacibektaş ilçesinin eski adının "Sulucakarahöyük" olduğunu biliyordum, yanıtı kolayca verdim.

Yazılı sınavda da önemli olan kompozisyondu.

Ertesi gün sonuçları dinlemek için okulun önüne toplandık Bizim bölüme yatılı olarak on kişi alacaklardı. Bir müdür yardımcısı anonsla duyurmaya başladı. İlk on kişiyi okudu adım yok. Üzgün üzgün dönmeye hazırlanırken şu anonsu yaptı: "Türkçe Bölümü'ne yirmi kişi alınacak .Yatılı girecekleri okudum. Gündüzlü olarak üç kişinin başvurusu var.

Geri kalan yedi kişiyi gündüzlü olarak yedekler arasından alacağız."

Yedekleri okumaya başladı. İlk isim benim ismimdi. Okula girebilecektim. İlk yıl gündüzlü okuyacak, sınıfı geçersen ikinci yıl yatılıya alınacaktım.

.....

O zaman öğretmen okulu öğrencilerinin tek gideceği yüksek okul eğitim enstitüleriydi. Üç yıllık eğitim sonunda ortaokul veya liselere branş öğretmenleri olarak atanıyorlardı bu okulları bitirenler. O üç yılı, sıkıntılı geçen üç yılı başka bir yazımda anlatacağım. Gündüzlü okuduğum ilk yılı dizelere dökmeye çalıştım:

Bir arkadaş tanıdım

Okulun ilk günlerinde
Keşanlı
Behçet Şen
O da benim gibi gündüzlü girmiş
Ben Türkçe, o Sosyal Bilgiler Bölümü'nden
Tanıştık, konuştuk
Birlikte ev tutacağız
Güçlüklerle de olsa bir yıl o evde oturup okuyacağız
Gezdik Konya'yı sokak sokak
Bu kentte eğitim enstitülülere ön yargıyla bakılır, ev verilmezmiş
Düşünceye bak
Doğruymuş
"Bekara ev yok." dediler her çaldığımız kapıda
Sonunda iki arkadaş, bizden bir devre önce
Matematik Bölümü'nde
Bir göz odaların verdiler eski bir yapıda
Verdiler vermesine de
Ne Behçet de para var ne bende
Sabah kahvaltısız giderdik, öğleyin bir çay- simit
Akşama mı, ya makarna ya yumurta
Gençtik; ama ne gezer bizde para
O zaman hayalinde kavuşursun kız arkadaşına

Yıl sonuna doğru akşam yemeği için
Yazıldık bir lokantaya
Yataklarımız yere serili, somyamız bile yok
Ama tahta kaplı tavanda fare çok
Akşam şöyle yer yatağımıza uzanınca
Koşardı grup halinde fareler
Tavanın bir ucundan bir ucuna
Alırdım elime kırk dört numara ayakkabımı
Fırlatırdım tavana
Ses bir an için kesilir
Başlardı biraz sonra yine curcuna
Öyle böyle tükendi bir yıl
Geçtik ikimizde sınıfı
Yazıldık yatılıya

İşte böyle. Çocukluk yıllarımı "BÖLÜK PÖRÇÜK" başlığıyla beş bölümde anlatmıştım. Bugün de aklıma hem Necati Öğüt öğretmenimiz hem de eğitim enstitüsünün il yılındaki sıkıntılar geldi aklıma. Masla anlatmadım, "Gökten üç elma düştü." Diyecek değilim. İşte gençlik yıllarımdan bir kesit. Yaşanılan her şey anlatmaya değer. Yeter ki kaleminin ucu sivri, klavyenin tuşu sağlam olsun.
Sevgi,saygı, hoş görü, vefa, değerbilirlik...tüm iyilikler, güzellikler sizinle olsun.

Numan Kurt
27 Kasım 2018

SICAK PİLAV, SOĞUK AYRAN; BİZ KERİM'E HAYRAN

“Bak aslanım
Yedirdiniz sıcak bulgur pilavını
İçirdiniz buzdolabından ayranı
Ağrımaz mı karnım”

Ne zaman anlatsam olayı kahkahalarla gülerdik. O yine “Ne gülüyorsunuz oğlum, söylediklerim yalan mı?” derdi. Dördümüz bir araya gelince bizi güldüren olayı bana bir kez daha anlattırırıldardı. Biz dört kişi boş zamanlarımızda gittiğimiz spor lokalinde pişti oynardık neşeyle. Mikail Budak, rahmetli Ömer Afşin, Abdülkerim Karadeniz ve ben. Mikail ile Ömer ayrılmaz ortaklardı. Ben de Kerim’le, anlatacağım olayın baş kahramanı ile Kerim’le eş olurum. İşin başlangıcına dönelim. Bir gün masada oturuyoruz. Söz Kerim’in futbolculuğundan açıldı. Öğretmen okulu takımında, Mucurgücü’nde futbol oynayan Abdülkerim Karadeniz iyi futbolcuymuş. Söyleşimiz koyulaştıkça şakalar, takılmalar, gülüşmeler gırla gidiyor. O arada benim köyümde Kerim’le yaşanan olay aklıma geldi. Aldım sözü:

-“Arkadaşlar, size Kerim ağabeyle ilgili bir futbol maçı olayını anlatayım.”

-“Bak bak yine ne uyduracaksın hakkımda?”

-“Anlatacağım olayda inanın hiç abartmam olmayacak.”

-“Yahu meraklandırdın bizi anlat da dinleyelim.”

-“.....”

Kerim Karadeniz’e çok şaka yapardım. Kulakları ağır işittiği için söylediklerimin çoğunu duymazdı; ama yüzüne bakarak tatlı dokundurmalar, daha doğrusu argo sözler söylendiğinde hemen anlardı. Şimdi de Mucur’a gidişlerimde görürsem yine takılırız birbirimize.

-“Her neyse, sözü uzatmayayım arkadaşlar. 1960’lı yılların başında köyümüzün iyi bir futbol takımı var. Çevre ilçelere Mucur’a, Hacibektaş’a bile kafa tutuyor. Köyün arazisi, çevresi dümdüz. Her yanı futbol oynamaya uygun. Gel gelelim futbol sahasında kale direkleri bile yok. Kaleler taşlarla belirlenmiş. Ayakkabıymış, formaymış hak getire. Bir gün dediler ki “Hacibektaş’la köyde maçımız var. Güçlü olmak için Mucur’dan Abdülkerim Karadeniz’i getirdik, bizim köylü diye çaktırmadan oynatacağız, aman kimse ağzından bir şey kaçırmasın.”

Bu köy maçlarının heyecanını inanın şimdi Galatasaray-Fenerbahçe maçlarında bile duymuyorum.

O zaman ben on bir on iki yaşlarında çocuğum. Maç saati geldi. Takımlar kale direksiz, çizgileri külden oluşmuş sahaya çıktılar. Bizim takımın içinde sarışın, yerinde duramayan, gelen toplara artistik kafalar yapıştıran Kerim’i hayranlıkla seyrediyoruz. O, biz çocuklar için “büyük futbolcu Kerim”, maçı onunla kazanacağız.

Saha çizgisinin yanında, maçın seyircileri biz çocuklar ve az sayıda büyükler takımımızı destekliyoruz; ama hepimizin gözü yerinde duramayıp saçını sallayıp zıplayan Kerim’de.

Maç başladı. Bizde heyecan dorukta. Ne demek? Köy takımımız ilçemizin takımına kafa tutuyor, Kerim sayesinde de onları yeneceğiz.

Aradan on dakika geçmedi umudumuz Kerim, kaçak oyuncumuz Kerim “Karnım ağrıyor.” diye yattı yere. “Aman ha, yaman ha! Etme gitme Kerim!” desek de Kerim’den beklediğimizi alamadık. İnanın maçın sonucunu şimdi hatırlayamıyorum. O haliyle bile kalkıp oyuna devam eden Kerim, bir de gol attı; ama karnı ağrımazdı neler yapardı kim bilir...”

Ben anlatırken Mikail ve Ömer; Kerim’e bakarak:

-“Öyle mi Kerim, doğru mu anlatılanlar?”

-“Ohhoo! Bu kafayı yemiş.”

-“Niye?”

-“Yok bre, bu yanlış hatırlıyor. Köye götürdüler beni, maç başlamadan sıcak bulgur pilavını yedik bir evde, üstüne de buzdolabından soğuk ayranı içince bizim motor tekledi, karın ağrısından kıvrandım.”

-“Asıl sen kafayı yemişsin. 1960’lı yıllarda bizim köyde elektrik mi vardı da buzdolabı olsun. Kulak gibi kafa da gitmiş bunun.”

Biz böyle hararetli tartışırken Mikail ve Ömer gülmekten yere yatıyorlar. Gerçekten o yıllarda köyde elektrik yoktu. 1970’li yıllarda geldi köye elektrik.

Bununla kalsa iyi ya Kerim:

-“Oğlum sen de kaleciydin o takımında.”

-“Hay senin yalanın batsın. Ben çocuktum daha o zaman. Nasıl kaleci olurum?”

Aslında bir benzetmeden dolayı böyle diyordu Kerim. Kaleci olan o zamanlar lisede okuyan akrabamız rahmetli Hidayet Köksaldı ağabeydi. Az da olsa benzerlikten dolayı Kerim böyle iddia ediyordu.

Ne zaman adını andığımı bu dört kişi bir araya gelse bana anlattırırılar bu olayı. Hiç birinde de “elektrik gelmeden buzdolabı olmayacağını, benim o zaman çocuk yaşta olup kaleci olamayacağımı” inandıramayız Abdülkerim ağabeye. Arkadaşlarımı da beni de güldüren onun bu inadıdır. Bir de göçmen şivesiyle “Yedirdiniz sıcak pilavı, ağrıdı karnım...” “Sen de kaleciydin ollum.” deyişiyile koyverirdik kahkahaları.

.....

Hem okul yıllarında hem de öğretmenlik yıllarımda arkadaşım, iyi insan Ömer Afşin'i rahmetle anarken, Mikail Budak dostumuzu da bir olayla anmadan geçemeyeceğim. Bunlar bizim aramızdaki tatlı şakalardı. Anlatacağım olay da Mikail öğretmene yakıştırılır; ama doğruluk derecesi nedir bilmem. Pişti oynarken sayımız çok geride ise ona dönerek "Haydi bastır! Beraberliği sağlayalım." derdim, şöyle bir bakar, kafa sallar gülümserdi. Mucurgücü ile Gülşehirspor'un maçı var Gülşehir 7-0 galip. Maçın seksen kaçıncı dakikasında Mucurgücü'nden Nihat'ın vurduğu top gol olur. Takımın antrenörü Mikail hocam kenarda bağırılmaktadır: "Haydi bastırın, beraberliği sağlayalım!"

.....
"Mazi kalbimde bir yaradır
Bahtım saçlarımdan karadır
Beni zaman zaman ağlatan
İşte bu hazin hatıradır"

"Niye yazdınız bu şarkı sözlerini?" deseniz ben de derim ki "Mazi kalbimde bir yara değil aksine tatlı anılarla doludur. Saçım çok az şu anda, ne saçım ne bahtım kara... Anlattığım hatıranın da hazin, ağlatan bir yanı yok." Eee, niye mi yazdım? Öğrencilere derdim ki kompozisyon yazmayı öğretme çalışmalarında "Bir konuyu iyi anlatmak için zıtlıklardan da yararlanın." Ben de bizi güldüren bu anılarımı biraz da geçip gidişlerin hüznüyle böyle anlattım.

Güzel yıllardı
Sıkıntıları olsa da
O küçük Anadolu kasabasında
Dostlarla, öğrencilerle, arkadaşlarla
Yirmi iki yıl
Şimdi, biliyorum gülümseyecekler
Adı geçenlerin tanıyanları, yakınları, çocukları
Bu bölük pörçük tatlı yaşanmışlıkları
Okuyunca

.....
Numan Kurt
4 Aralık 2018

PANTOLONUM NEREDE?

“Öğretmenim,” diye yazmış bir yazımın altına Nedim Güzel, “bizim köyde yaptığınız staj süresinde yaşadıklarınızı da yazacak mısınız?” “Çok yakında yazarım Nedim.” dedim kendisine.

O köy stajından kalma fotoğrafları çıkardım albümden. Köyün öğretmenleri, öğrenciler ve köyün gençleri ile okul önünde çektiğimiz dört fotoğraf vardı. O staj günlerinin üzerinden elli yıl geçmiş. Elli yılın alıp götüremediği ne kaldı aklımda? Şöyle bir düşündüm, anlatayım dedim.

O yıllarda köylerimizdeki okullara gönderilmek üzere öğretmen yetiştiren öğretmen okulları vardı. O okulların da yurt genelinde çok dengeli bir dağılımı yapılmıştı. Kırşehir’de yatılı erkek, Nevşehir’de yine yatılı kız ilköğretmen okulu gibi.

Bu okulların son sınıflarında öğrenciler gruplara ayrılarak iki ay köy stajına gönderilirdi. İşte o iki ay mesleğin gerçekten öğrenildiği süreydi. Okulda üç yıl çeşitli dersler okuyorduk; ama öğretmenlik konusunda gerçek uygulama o iki aylık sürede yapılıyordu.

Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu son sınıfında, 6A sınıfındayım. Okul yönetimi, sınıfımızı gruplandırmış, köy stajına gönderiyor. Sınıfımızdaki yedi kız arkadaş bir grup, otuz üç erkek arkadaş da üç grup oluşturmuş. Bizim grup on üç kişi, staj yerimiz de Dulkadirli İnlimurat-Karşiyaka köyü.

Heyecanlıyız. Niye heyecanlıyız? Hem yatılı olmanın sıkı düzeninden kurtulup özgür olacağız hem de köy öğretmenliğini yerinde görüp mesleği daha iyi öğreneceğiz.

Köy, adından da anlaşılacağı gibi iki parça. Okul yönetimi çevresinde ev olmayan, yüksekçe bir yerde ev tutmuş. Bizim için gerekli on üç ranza, bir soba büyükçe odaya, mutfak araç gereçleri de küçük odaya yerleştirilmiş.

Tepenin başındaki bu tek ev toprak örtülü. Ne zaman yağmur yağsa hem yataklarımızın üstüne hem de mutfak olarak kullandığımız yerin tabanına su damlıyor. Kış yalarında gittiğimiz için hava çok soğuk, dışarıda kar da oluyor zaman zaman. Ev, taş kayılarak yapılmış. Yer yer aradaki çamurdan harç döküldüğü için içerideki duvardaki açıklıklardan dışarının ışığı görülüyor.

İki aylık sürede neler hatırlıyorum? Sizi gülümsetecek birkaç anım var:

Genciz, on yedi yirmi yaş aralığında on üç öğrenci. Her gün iki kişi evde nöbetçi kalıyor. Yemek hazırlanacak, temizlik yapılacak, soba yakılacak. Yaptığımız yemekler de yemeğe benzerse ... Köyde Sadık adında biri var. Bizim en büyük neşemiz. Zararlı bir değil; ama akıl sağlığı da yerinde değil. İkinci üzeri ders bitip eve dönünce ara sıra köyün birkaç genciyle birlikte Sadık da evin önüne geliyor. Hemen alkış tutarak başlıyoruz:

-“ Haydi Sadık! Şu “Amanın kelle” türküsünü söyle.

Sadık hiç ikiletmiyor, başlıyor:

Amanın kelle kelle

Gel beni biraz yelle

Amanın kelle kelle

Altını üstünü yelle

Sadık’ın türküyü söyleyişinden çok, oynayışına gülüyoruz. Onun bu türküyü bizimle birlikte söylerken yaptığı hareketler hepimizi gülmekten yere yatırıyor.

Anadolu’da derler ya, “Her köyün bir delisi vardır.” diye. Sadık da kimseye zarar vermese, üstelik eğlence kaynağımız olsa da o köyün delisi.

Okulda bir müdür, iki öğretmen var. Önce biz grup olarak onların derslerini dinliyoruz. Okul müdürü Ali Korkmaz, bize çok sıcak yaklaşım gösteren iyi bir insan. Öğretmenler; Türkan Mızrak ve Hayriye Akalın. İkisi de saygıdeğer insanlar.

Bir gün çok yağmur yağdı. Evin toprak damından yağmur suyu içeriye damlıyor. Odaların tabanları da toprak olduğu için damlayan sulardan ıslanmış. Yataklar da öyle. Ne yapalım, çaresiz kaldık. O yataklarda yatılmaz. Kim düşündü, nasıl oldu bilmiyorum, bizi ikişer üçer köy evlerine dağıttılar. Ben ve iki arkadaşım, şimdi kimlerdi hatırlamıyorum, yaşlı bir dedeyle ninenin evinde kalacağız o gece. Akşam üzeri evlere dağıldık. Evin sıcak odasında dedeyle sohbet güzeldi; ama zaman geçtikçe bizim karınlardan da gurultu başlamıştı. Biz “Açız.” diyemiyorduk, dededen de ses çıkmıyordu. Dede, bizimle sohbetten hoşlanmış olacak ki “Karnınız aç mı evlatlar?” demiyordu. Gece yarısına doğru “Haydi yatın evlatlar!” dedi, biz boynu bükük yatmaya hazırlanırken birden “Allah Allah, ben nasıl düşünemedim, sizin karnınız da açtır.” Biz de tık yok. Anladı ki açız. Dışarıya bağırdı, “Kıyız, çocuklara yiyecek bir şeyler hazırlayın!” Sini de pekmez, yufka ekme, cere peyniri, turşu geldi. Öyle acıkmışız ki biraz sonra sini tertemiz. O pekmezin, peynirin, turşunun tadını unutamam.

Uygulama dersi öğretmenimiz Aydın İpek. Kendisini rahmetle anıyorum. Bir akşam okulun arabasıyla çıkageldi. “Bu çocuklar ne yapıyorlar, işler iyi gidiyor mu, bir bakayım.” diye gelmiş kendi söyleyişiyile. Biz, mutfak olarak kullandığımız odada yarım daire olduk, sandalyelerimize oturup sıralandık. Aydın Bey değişik konularda konuştu ve bir ara dedi ki:

-“Sigara içiyor musunuz çocuklar?”

Biz hep bir ağızdan Hababam sınıfı misali:

-“Hayır hocam içmiyoruz.”

-“Aferin çocuklar!”

Aydın Bey de biz de o arada yere bakmışız istemeden. Islak toprak tabana yapışmış Bafra, Yenice sigaralarının kağıtları. Gülümsedi Aydın Bey, “Hoşça kalın çocuklar, hepinize iyi akşamlar, sizi hep böyle göreyim.” dedi ve gitti. Öğretmenlik öyle eften püften iş değildir. Hoşgörü, sabır, bilgi, donanım ister.

Köye ara sıra uğrayan bir minibüs var; ama biz Kırşehir’e üstü çadırılı bir kamyonla sinemaya gittik bir kez. On üç kişi kamyonun arkasına doluştuk. Sohbet, türkü gırla gidiyor. Özbağ’ı geçip Kırşehir’e beş altı kilometre kaldığında bir ara kamyon durdu. Bu arada, gençlik bu ya, bir arkadaşımız “Arkadaşlar, kamyonun arkasından atlayalım, şoför Kırşehir’e varınca bizi bulamayıp şaşırır.” dedi. Boşa mı demişler “Kafamızda kavak yelleri eserdi.” diye. Biz beş altı kişi o “kavak yeli”ne uyup atladık kamyonun arkasından, şoförün haberi yok. Biraz sonra kamyon gazladı gitti. Neymiş efendim, şoför varınca şaşırarak, “Nerede bu öğrenciler?” diye telaşa düşecek. Kimsenin umurunda olmadı, biz o kadar yolu koşu koşu gittik, sinemaya zor yetiştik.

Köyün aklımda kalan bir özelliği de bu okul ve o değerli öğretmenleri olduğu halde ortaokula giden pek yoktu galiba. Okulu bitiren Ankara’ya yağlı boyacılığa gidiyordu, diye biliyorum. On üç arkadaşlık, iki ay bir özgürlük havası içinde yağmur, kar da olsa, yemekler bir şeye benzemese de mutlu günler geçirdik. Sayalım bakalım arkadaşlarımdan hepsi aklımda kalmış mı? Erdal Güzelküçük, Asım Bayık, Ömer Saraç, Yekta Şahin, Recep Taşkiran, Ahmet Kirişçi, Mustafa Ergün, Selahattin Erdoğan, Ramazan Can, Veli Çalışkan, Numan Kurt... İki arkadaşı şu anda hatırlayamadım, fotoğraflarda da yoklar. Erdal Güzelküçük ve Asım Bayık; genç yaşta rahmetli olmuşlar. Saygı ve rahmetle anıyorum. Asım Bayık, sınıf listesinde benden sonraydı. Her gün iki kişinin nöbetçi kaldığını belirtmiştim. Staj sonuna doğru sıra Asım’la bana gelmişti; ama son günler olduğu için diğer arkadaşların çoğuna sıra gelmiyordu. Asım buna itiraz etti. Ben de “Ne olacak canım, arkadaşlar için yapalım.” desem de kabul etmedi. “Kura çekelim, kimler çıkarsa onlar tutsun.” diyordu. Tartıştık, kavgacı bir değilim; ama gençlik heyecanı olmalı, birbirimizin üzerine yürüdük, arkadaşlar araya girdiler. Bu olaya hâlâ üzülürüm. Nur içinde yat üç yıllık sınıf arkadaşım Asım Bayık.

Başka bir yazımda da anlatmıştım ya, burada da anlatmadan geçemeyeceğim. Ramazan Can, staj arkadaşlarımızdan biri. Gece gündüz ders çalışır. Çok da tutumludur. Aldığı her şeyi bir defter yazar. “Yirmi beş kuruşa çekirdek aldım, bir liraya sinemaya gittim.” gibi.

Staj köyünde o tepedeki evdeyiz. Ben ve bir arkadaşım nöbetçiyiz. Diğer arkadaşlar okula gittiler. Ranzalarımızın arasında kocaman bir soba var. Aklıma bir şeytanlık geldi. Ramazan’ın beş altı yıldır giydiği söylenen yeşil kadifeden yivli bir pantolonu var. Paçaları lime lime olmuş. Okuldan gelince pijama niyetine giyiyor. Yeşil rengi bile uçmuş. Kiminle nöbetçiydim hatırlayamadım; ama arkadaşşıma dedim ki:

-“ Ben, bu Ramazan’ın pantolonunu yakacağım.”

-“Olur mu, Ramazan pantolonsuz ne yapar, yıllardır giyiyormuş.”

-“Yeter arkadaş, her tarafı dökülüyor, lime lime olmuş.”

-“Ama bilirse ben karışmam.”

-“Tamam.”

Pantolonu dolaptan çıkardım, sobaya attım. gürül gürül yandı kadife pantolon kırıyla, püskülüyle. Çok zaman geçmeden arkadaşlar geldi. Gelen “Soba da sıcakmış,üşüdüm.” diye sobanın başına koştu. Bu arada bizim Ramazan harıl harıl pantolon arıyor. “Yahu arkadaşlar, benim pantolonum nerede?” “Ramazan bırak şu altı yıllık pantolonu, yenisini alırsın.” diyorum. gülüşüyoruz. Ramazan şüphelenmiş olacak ki gelip sobanın kapağını açıyor, Sobanın içinde pantolon yanmış, kabartılı yerlerinde köz daha duruyor. Ramazan bize kızsada gülüşüp işi tatlıya bağlıyoruz. O da altı yıllık pantolonunda kurtuluyor.

Karadenizli kooperatifçinin kızına âşık olan arkadaşımızla kooperatif binasının etrafındaki turlarımız da ayrı bir anı. Adını yazmayayım, kendisi okuyunca gülümseyecektir.

.....

İşte böyle, Nedim Güzel’le, o güzel ses ve saz sanatçısıyla Ankara’da tanıştık, internet ortamında iletişimimiz oldu. Bir mesajında “Öğretmenim, bizim köydeki günlerinizi de anlatın.” dedi. O zaman ilkokul birinci sınıftaymış Nedim. Biz ona türkü söylettirmişiz. Nerden nereye? Belki staj sırasında bir iki saat Nedim’in sınıfına girmişizdir; ama Nedim bugün “Öğretmenim” diye saygıda kusur etmiyor.

Arkadaşlarıma sağlıklı yıllar, Nedim’e sevgiler.

.....

Numan Kurt
10 Aralık 2018

ACILAR YAŞADIM/ AĞLAYAMADIM

"Gerçek bir Marmara depremi öyküsü"

.....

"Yazın bana..." dedim

"...o karanlık, uğursuz geceyi

Öyküsünü yazayım"

"Yazmasam da anlatsam" dedi

"Olur." dedim, "anlatın o zaman"

Anlattı

Sanki o geceyi yeniden yaşadı

Gözyaşları içinde

Bir oğul, bir eş yitirmek

En büyüğü acıların

Yirmi yıl geçse de aradan

"Bir gün kapıdan girecekler" diye

Beklemek

.....

O sıcak ağustos gecesinde bir sallantıyla uyandım Ankara'daki evimde. "Bu neyin nesi?" derken baktım altımdaki yatak ileri geri gidiyor, bina sallanıyor. "Aman deprem oluyor!" diyerek uykulu gözlerle fırladım yataktan. Evdekilerle üstümüze bir şeyler takıştırıp apartman dışına çıktık. Komşuların çoğu dışarıdaydı. "İyi sallandık." "Allah afatından korusun!" "Acaba başka yerlerde şiddetli deprem mi oldu?" konuşmalarının arsında arabaya binip çevresi boş bir alana park ettik.

Arabanın radyosunda "Marmara'da büyük deprem.." diye ilk haberler veriliyordu. O gece orada, arabanın içinde sabahladık.

Biz Ankara'da depremi böyle şiddetli hissetmişken, geceyi arabada geçirmişken o bölgedekiler neler yaşamıştı kim bilir?

.....

Uzun yıllar, yirmi yıl; "Marmara'da, İstanbul'da büyük deprem olacak." tartışmalarıyla, ürkütücü sözlerle geçti. Yazılarımı okuyan, bir yerde de kısa süre, ayak üstü tanıştığım Zeynep Hanım, birçok yorumunda "Yazılarınızı beğenerek okuyorum, anlatımınız çok güzel." diye yazınca ben de ona: "Zeynep Hanım, yaşadığınız ilgi çekici olayları bana ayrıntılı yazarsanız, ben onları öyküleştirim. Böyle yazan arkadaşlarım oldu. Onların anlattıklarıyla oluşturduğum birkaç öyküm var."

Böyle yazdım, yazdım da ne bileyim Zeynep'in, ülkemizin yaşadığı en büyük felaketi yaşayanlardan biri olduğunu.

.....

Güzel bir yaz sabahına uyanmışlardı. Bu tatil günlerinde kızını, oğlunu birlikte kahvaltı yapabilmek için zor da olsa, kıyamasa da uyandırıyordu Zeynep. Aile mutluluğuyla, neşeye yaptılar kahvaltılarını. Kızını Kuran kursuna yolladı, baba işine gitti, o da oğlusuyla birlikte masayı, odaları topladı. "Mert, bilgisayara dalmışken ben de şu mutfağı düzene sokayım." dedi.

Çok zaman geçmeden ev girişindeki telefon çaldı.

- "Alo, ben Zeynep, buyurun!"

- "Zeynep, ben Serap, telaşlanma, önemli bir şey yok canım, kızın Cansu, caminin merdivenlerinden yuvarlandı, durumu iyi.

"Durumu iyi." dese de can arkadaşı Serap, kaynar sular döküldü sanki Zeynep'in başına.

Eşini aradı, sonra hemen oğlusuyla birlikte koşar adım camiye gittiler. Sedat Bey de gelince hemen hastaneye koştular, film çekildi. Şükür ki kırık çıkık yoktu, bileği burkulmuştu, biraz ezilme vardı. Rahatlamamanın verdiği huzurla eve döndüler.

Yine aynı gün Zeynep, oğlunun sınıf arkadaşlarından birinin annesine bebek görmeye gitti. Yanında arkadaşı Sevda, oğlu ve kendi oğlu vardı. Kızını evde bırakmış Sevda'nın kızıyla üst komşunun büyük kızına emanet etmişti. Bizde böyle "ev görme, bebek görme" gibi âdetler hiç bitmez. Zeynep de böyle şeyleri hiç ihmal etmezdi. Bileği çok kötü olmasa da akli kızında kaldığı için erken döndüler. Akşama dek oğlusuyla, biraz nazlanan kızıyla ilgilendi. Mutfakta yemekle uğraştı.

Eşi, yemek konusunda çok titizdi. Sofrada üç kap yemek hazır olmalıydı. Zeynep de her gün olduğu gibi o gün de öyle yaptı. Sessizlik içinde yemeklerini yediler. Cansu, ara sıra mızırdansa da onun bu nazlı tavırlarına ses çıkaran olmadı.

Yemekten sonra üst katta oturan mal müdürünün eşi Ayşe Hanım geldi. Zeynep'in oğlu Mert'in yakında yapacakları sünnet düğünü için hazırlayacakları kıyafetleri konuştular. Laf lafı açtı, saat 23.00'te Sedat Bey, yatmak için izin istedi. Giderken de "Çocuk odasını ilaçladım, havalandırmadan çocukları yatırma!" dedi eşine. Çok geçmedi Mert'in

de uykusu geldi.

-“Anne, ben de yatmak istiyorum.”

-“Tamam oğlum, yalnız odan ilaçlı, şimdilik babanın yanına yat, ben seni sonra yatağına alırım.”

Böyle dedi ya Zeynep yine de kalktı, dişlerini fırçalattı, babasının yanına yatırdı. Biraz sonra da Ayşe Hanım evine çıktı. Hava sıcak olduğu için kızıyla gecenin ikisine kadar oturdular. Sonra oğlunu uyandırmaya kıyamadı, onun yatağına uzandı.

Uyandı birden, nasıl, neden uyandı bilmiyordu. Bildiği tek şey kalkıp kızına sarılmıştı. Onlar sarılmış haldeyken duvar, kızının yatağına çöktü. Cansu da bağıırıyordu korku içinde, “Anne, duvar kardeşimin yatağına çöktü. O da karşı duvarın çöktüğünü görmüştü.” Neydi bu? Ne oluyordu?” Zeynep’in aklına ilk gelen “Kıyamet kopuyor!” oldu. Kızına sıkı sıkı sarıldı. “Korkma anneciğim korkma, kıyamet kopuyor, bismillah de, bismillah de annem!” O anda eşi ve oğlu aklına gelmemişti. Kızı, “Babaaa, Meeert!” diye bağıırınca kendine geldi. “Baba oğul da bizim gibi birbirlerine sarılmışlardır.” diye düşündü. Deprem aklında yoktu, kıyamet kopuyordu ve dünya başlarına yıkılıyordu. “Azrail bizim eve gelmiş, nereden bileyim?” diye düşündü.

Kızına “Merak etme annem, baban da kardeşinin yanında, onu koruyordur.” dedi.

Ne kadar zaman geçti, ne oldu, Zeynep baktı ki dışarıda sesler geliyor, çocuk odasının perdeleri yerde, “Bu perdenin ne işi var burada?” derken anladı ki evleri yıkılmış. Koca ev yıkılmış, taş, toprak, kolon yerde, kızıyla ikisi bir fanusun içindeymiş gibi burunları kanamadan dikiliyorlardı. “Bir mucize miydi bu?” diye düşündü sonradan Zeynep.

Bir ara bir ışık huzmesi...“Burada canlı var!” diye bağıışmalar...Ve kızıyla Zeynep oradan çıktılar, daha doğrusu çıkarıldılar. Komşunun oğlu “Sizi ben çıkardım abla!” diye bağıırıyordu. Çıktıklarında saat 6.30 civarıymış. Evleri ikinci kattaydı, bodrum katında da fuiloil kazanı vardı.Zeynep’le kızını o kazandan çıkarmışlardı. Saçları, başları her yerleri fuiloil olmuştu. Yazın kalorifer yanmadığı için kazanın dibinde çok az yakıt varmış. Onları enkazdan çıkaranlar bir arabanın arkasındaki bidonu alıp ellerini, yüzlerini yıkadılar. Karşı komşu Necla teyze ve kızı onlara değişik giysiler getirip giydirdiler. Necla teyzeleri, o güzel insan depremden on yıl sonra vefat etti.

Zeynep için asıl zorluk, dayanılmaz acı bundan sonra başladı. Kızı sırtında apartmanın bir ön bir arka cephesinde “Eşim, oğlum çıkmışlardır.” umuduyla koşturdu. Kurtarma ekipleri de cesetleri çıkarmaya başlamışlardı. Ön cephede yo boyuna, arka cephede boş bir arsaya diziyorlardı. Her çıkan cenazede eşini, oğlunu teşhis için Zeynep’i çağırıyorlardı.

Apartmentlarına yakın Orman Müdürlüğü lojmanları vardı. Onlar depremden zarar görmediği için telefonları pencere ağızlarına, balkonlara koymuşlar, herkes faydalansın diye düşünmüşlerdi. Telefonlar kesikti. Zeynep “Bir de ben deneyim şansımı.” dedi. Babası kalp hastası olduğu için onu arayamazdı. “Haber yoktur.” diyordu. Oysa bu felaketi tüm Türkiye’nin duyduğunu düşünemiyordu bile. İstanbul’daki ablasının evini aradı. Erkek kardeşi de oradaydı. Olacak bu ya telefon açıldı. Zeynep gözyaşları içinde “Eniştenle Mert göçük altında.” dedi. “Abla hemen geliyoruz.” derken kardeşi, telefon kesildi.

Zeynep’e asırlar kadar uzun gelse de iki saat içinde geldiler. Dünyalar onun oldu. Sanıyordu ki kardeşi; eşiyile, oğlunu enkazdan sağ salım çıkaracak. Çok çabaladı kardeşi, tehlikeyi göze aldı; fakat ulaşamadı.

Evlerinin önü arkası yan binalardan çıkarılan, sıra sıra dizilen cenazelerle dolmuştu. Zeynep her çıkarılana baktı; ama ne eşi vardı ne de oğlu.

Depremin ikinci ya da üçüncü gecesi idi. Ablası göçüğün başında “Meeert, Sedaaat!” diye bağıırıyordu. Belki duyarlar umuduyla. Zeynep de ablasına bağıırmıştı: “Oğlum uyardırma, beni göremezse korkar!” diye. Oradakiler “Bu kız aklını oynattı.” dediler.

Bir ara göçükten çocuk ağlama sesi gelmiş, Zeynep “Oğlum bu oğlum!” diye deli olmuştu. Bitişik binadaki anneanneyle torunuymuş. Yaşlı kadın hemen, torunu da birkaç gün sonra öldü.

Zeynep’in eşi ve biricik oğlu, göz bebeğinin cenazeleri altı gün sonra çıkarıldı. Eşinin memleketine defnettiler.

Cenazeler baba ocağının kapısına geldiğinde Zeynep’in kolunda kalp hastası babacığı vardı. Kızını teyzesi tutuyordu. Hiç göz yaşı dökmeden uğurladı iki canını. On altı gün hiç ağlayamadı. Psikolog: “Böyle olmaz, ağlaması ya da gülmesi gerekiyor.” dedi.

Yirmi günde sekiz kilo verdi Zeynep. Hani acı ne kadar büyük olursa olsun “Hayat devam ediyor.” derler ya. Göz yaşı hiç dinmese de ayakta kaldı Zeynep.

....

“Kader bazen bir bora kadar zorludur” sözünü

Bir radyo oyununda duymuştum

Mutluluklar da acılar da insan içindir

Dayanılmaz acılar yaşadı Zeynep

Uzun yıllar sonra anlattı bana yaşadıklarını

Yazdım, yazdım; ama

Ben de tutamadım gözyaşlarımı

.....

Marmara depremi ile ilgili dizeler:

Anlamadan hayatı

Geride

Ne kadar çok

Sahipsiz

Ayakkabı kaldı

Enkaz altındakilerin
En az iki katı!..

Yazık oldu... Vay!..
Sensiz
Beni de öldü say!..

17 Ağustos 1999
Sizler çok yaşayın
Biz artık yokuz!..

Şaban Aktaş

Numan Kurt
14 Aralık 2018

"KAR YAĞAR KAR ÜSTÜNE"

"Kar yağar kar üstüne
Derdim var dert üstüne"

Kar yağdı Ankara'ya. Kirliliklerin o bembeyaz örtüyle kapandığını görünce aklıma bu eski türkü geldi. Her ne kadar "Derdim var dert üstüne" dese de "Ammeney ammaney.." diye sürüp giden neşeli, hareketli bir türküdür. Kendimizin de memleketin de dertleri var, var olmasına; ama hayat sürüyor. Dikensiz gülün olmadığı gibi sıkıntısız, zorlukların olmadığı hayat da yok. Birkaç yıl önce yeni yıla bir iki gün kala duygularımı dizelerle şöyle anlatmışım:

Söylemek istemedim hep aynı sözleri
Yeni yılda sağlık mutluluk dilekleri
Zengin olma istekleri...
Başka dileklerim var bu yıl
"Bir kar yağsa.." dedim
Yeni yıla girerken
Silse süpürse tüm pislikleri
Küçük kelekler gibi
Yavaşça süzülse yeryüzüne kar
Bembeyaz olsa toprak, doğa, evlerin damları
Ve de ağaçlar
Hele de insanların yürekleri
O yürekler, o beyinler de temizlense
Bir kar tanesinin duruluğu, aklı kadar
Okullarda bilimin ışığı ile aydınlansa çocuklar
Atsak içimizden kini nefreti

Elimde sihirli değnek olsa da tüm sorunları çözssem, pislikleri temizlesem. Benimki sadece "İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar." misali içimden geçenleri, duygularımı, hayallerimi ortaya dökmekten öteye geçmiyor. Yeni yılda yaşım altmış sekiz olacak. Yüzde, elde kırışıklar giderek artarken, oturduğum yerden kalmaya davrandığımda "Off'lar, "Puff'lar" çoğalırken hayatla bağımı koparmayan uğraşları da sürdürmek gerekiyor. Yazı, şiir yazmak, resim yapmak, sana doğru koşup gelen torunlara "Ohh, şeker şeker!" diye sarılmak, dostlarla, arkadaşlarla konuşmak, sabah yapılacak kahvaltıya sağlıklı kalkmak... Saymakla tükenmeyecek mutluluk verici uğraşlar...

Nasıl bir memleket olduk? Niye bu duruma geldik?

Şimdi bu soruları gören bazı arkadaşlar, "Yahu hocam, ne var memleketin halinde? Çoğunluk hayatından memnun görünüyor. Bırakın şu her duruma muhalifliği..." İşin doğrusu ben yaşananlara olumlu, ılımlı yönden bakmaya çalışan bir yapıya sahibim; ama bu güzelim memlekette öyle tuhafıklar yaşanıyor ki şaşırıp kalıyorsunuz. Bir "Yeni yıl kutlama" olayımız var. Her yeni yıl yaklaşırken "Yılbaşı kutlamak müslüman işi değil!" sesleri yükselmeye başlar. "Eller aya, biz yaya" diye bir söz var. Bırak Batı'yı, Hintlisi, Çinlisi bilimde yeni buluşlarla hızla ilerlerken İstanbul'un fethi sırasında "Melekler erkek mi dişi mi?" saçmalığıyla uğraşan papazlar gibi biz bunlarla uğraşıyoruz. Dünyada çoğu ülkeler bilimde, teknikte alıp başını gidiyor, biz de akıldan, mantıktan, bilimden yana olmalıyız. İnançlarını herkes bildiği gibi yaşasın. Sen istemiyorsan kutlama kardeşim. Bunun Noel'le ne ilgisi var. Yeni bir yıl geliyor, insanlar güzel umutlarla, duygularla onu karşılıyor. Daha yazmakla bitmeyecek ne saçmalıklar. Dışarıya bakıyorum, Ankara karla kaplı. Doğanın kiri örtülmüş, temizlenmiş. Umarım ülkedeki kirlilikler, gerilikler, bağnazlıklar, yolsuzluk, hırsızlıklar da bir gün temizlenir. O güzel türkümüz şöyle devam eder:

"Kar yağar ayazlanır
Gün doğar beyazlanır"

Kar yağar, ayaz olur, mikropları yok eder. Her türlü olumsuzluğun yaşanmadığı, pisliklerin, mikropların temizlendiği bir yeni yıl dileğiyle...

.....

Numan Kurt
27 Aralık 2018

ÇOK MU ZOR?

Yaşadığım bir olayla başlamak istiyorum bu yazıya. Otuz yıla yakın bir zaman geçti; ama aklıma geldikçe yine gülümsetir beni bu olay.

O yıllarda sınıf öğretmenleri için ön lisans sınavları yapılıyordu. Öğretmen okulları lise dengi olduğu için buradan mezun olanların iki yıl daha öğrenim görüp yüksek okul mezunu sayılmaları amacıyla düzenlenmişti sınavlar. Avrupa Birliği'ne girme çabaları içinde yer alan bu sınavlar öğretmenlerimizin bilgilerini yenilemeleri açısından, maaşlarının artması yönünden de yararlı olmuştu. Her ne kadar öğrenim hayatı boyunca hiç İngilizce dersi görmemiş arkadaşlarımız bu dersten sınava girseler de kimi çalışarak kimi gözcülerin hoş görülmesiyle yardım alarak dersi geçip iki yıllık ön lisansını tamamladılar.

Bu sınavlara eşim de girdi. Sınav yeri Kayseri olduğu için o sabah Kırşehir'den Mucur'a da uğrayıp Kayseri'ye yol alan otobüsün bütün yolcuları öğretmen arkadaşlarımızdı. Ben de eşimin sınavı nedeniyle o otobüsteydim. Sınav stresim olmadığı için de rahat ve neşeliydim.

Otobüs içinde yerinde duramayan, neşeli, herkesi de neşelendiren biri daha vardı. Okul arkadaşlarımızdan Sedat Gürses. Okulda "ağlayan, gülen şarkı"lar söyleyerek bizleri kahkahaya boğan Sedat burada da yolculuğun neşesiydi. Otobüs şoförü Mucurlu "Ethem Kahya'nın Duran" diye andığımız Duran Güler. Bizim Sedat kalkıştan biraz sonra kaptan koltuğunun yanına geldi, Duran'a hal hatır sorduktan sonra "Hele ver ağam şu ucu güllüden." diye ilk sigarasını aldı. Bu, o kısa yolda iki üç kez tekrarlandı. Rahmetle anıyorum, Sedat Gürses, çok yakın tanışıklığımız olmasa da Kırşehir Öğretmen Okulu'nun neşesi, sonraları da tüm Kırşehir'in tanıdığı bir kişiydi.

Anlatacağım konu başkaydı; ama nereden nereye geldim. Sınav bittikten sonra Kırşehir Garajı yakınındaki bir lokantaya girdik. Kayseri'ye gelmişken bir pide yemek, açlığımızı da gidermek istedik. Biz kıymalı pidelerin gelmesini beklerken lokantanın içindeki bir bölmede kara sakallı, önlüğü beyazdan siyaha dönüşmeye başlamış bir adam lavaboda güya elini yıkıyordu; ama sağ elinin parmaklarıyla da burnunun içini oyuyor, halkın bilinen söyleyişle hap yapıyordu. Önlüğüne bakınca mutfak görevlisi olduğu belliydi.

Bu adamın kirli önlüğünü görünce zaten canımız sıkılmıştı. Bir de bu hareketi bizi tüm çileden çıkardı. Eşime baktım.

"-Kalk, pideler gelmeden hemen çıkıyoruz."

"-Olur mu, ayıp olur, boşuna para mı vereceğiz?"

"-Ben, bir yolunu bulurum."

"-Ne yapacaksın?"

Yerimden kalktım, kasadaki görevliye:

"-Biz Mucur yolcusuyuz. Pide gecikti, otobüs on dakika içinde kalkacak, bizim gitmemiz gerekli. Pide söyledik; ama siz başkasına verebilirsiniz."

Adamın şaşkın bakışları arasında lokantadan kaçarcasına çıktık. Giderken de uydurduğum bahaneye kendim de gülüyordum.

Bu anımı şunun için anlattım. Bu hafta bir gazetede "Mutfağın Karanlık Yüzü" başlıklı bir röportaj okudum. O dışı cafcıflı, lüks bildiğimiz, temiz gördüğümüz lokantaların mutfağını orada çalışanlar anlatmış. Bakın neler söylemişler:

*Mutfakta hiçbir şey çöpe atılmaz. Yere dökülen pilav bile kaşıkla geri doldurulur.

*Hiçbir mekan hijyen kurallarına uymuyor. Mutfakta fare de gördüm, karafatmalar da.

*Mekanlar ıslık ıslık; ama perde arkası farklı. Dışarıda köfte, döner, lahmacun yemeyin. Zorunlu olursam balıkçıda balık yerim.

*Balık restoranlarında size gösterdikleri balık, önünüze gelen balık değildir.

*Çok ciddi paralar verilip kalınan otellerde bile kaymağın küfü alındığında o kaymağın yenilebileceğini söyleyen şefler gördüm.

*Restoran sahiplerinin büyük çoğunluğunun tek derdi para kazanmak. Vergilerin çokluğu da buna neden oluyor.

*Mutfakta çalışmaya yeni başlayanlar bir süre dışarıda yemek yiyemezler. Ben de ilk başladığımda sebzelerin, yeşilliklerin yıkanmaması karşısında hayrete düşmüştüm. Izgaradan düşen köfte şöyle bir ateşe tutulup tabağa konur.

*"Organik kullanıyoruz, kendimiz yetiştiriyoruz." diyenlere inanmayın.

*Başka şehirlerde var mı bilmiyorum; ama İstanbul böceği, İstanbul'daki her mutfakta var. Mutfakta insan varken ortaya çıkmaz; ama bir saat sonra gelip ışığı açın, adım atamazsınız.

Daha neler neler anlatılıyor. Pek çok yerde "Temizlik imandan gelir." "Temizlik imanın yarısıdır." gibi sözler duvara asılır. Bizim toplumda bu sözler sadece duvarlarda vardır. O kara sakallı adama sorun, en imanlı kişi kendisidir; ama beyaz önlüğü kirden siyahlaşmış, fırsat buldukça eli burnundan çıkmaz olmuştur. Temizlik eğitimden, temizlik aileden, temizlik her türlü hijyen kurallarına uymaktan gelir.

Şunlara bu zamanda benim aklım ermiyor:

*Aile içinde yemeklerin aynı kaptan yenmesine. Uzun yıllar önce belki yoksul kesimlerde yeterli tabak yoktu ya da o ayrı tabaklarda yeme görgüsü bilinmiyordu.

*Bir poşet açılırken, bir makbuz kesilirken neden parmak tükürüklenir?

*Kaşık, çatal varken neden elle yenmeye, ekmeği banarak ya da yufka ekmele sokum alarak, çalışılır?

*Kahvaltıda reçel ya da bal tabağının içine niye bütün çatal ya da kaşıklar daldırılır? Tabağınıza alamaz mısınız?

*Yemekten önce ve sonra neden el yıkanmaz?

*Bir de ağzını açarak şapırtısını göğşe çıkarırlar var ki deli ederler insanı.

Bu yazıyı okuyunca bana alaycı bir gülümsemeyle şunları sorabilir, söyleyebilirsiniz:

*Sen nerede doğdun, büyüdün kardeşim? "Oturduğun ahır sekisi, çağırdığın İstanbul türküsü". Sanki Sadık köyünde çocukluğunu yaşarken yemekler ayrı kaplarda yeniyordu, her seferinde ellerini gıcır gıcır yıkıyordun. Üstünde tertemiz giysilerle iki dirhem bir çekirdek geziyordun. Bırak canım insanlar dilediği gibi yesin içsin.

Ben de şöyle derim:

*O yıllar geride kaldı, artık temizlik kurallarına, görgü kurallarına uymamız için her türlü olanağımız var. Eksik olan anlayışımız. Evlerimizde kap kacak çok, temizlik için gerekli olanaklarımız var. Zaman içinde bilimin, tekniğin bize sağladığı olanaklardan yararlanmalıyız. Evde bardak varken tüm ev ahalisinin bir bardakta su içmesinin anlamı ne? Neyse, sözünü ettiğim gazetenin pazar ekindeki o röportajı okuyunca bunlar aklıma geldi. Belki ben de her konuda bu anlattıklarımın tam uymuyorum; ama en azından neyi nasıl yapmamız gerektiğini bilip aktarıyorum.

Yazımın sonunda biraz ironik de olsa şu cümleyi aktarayım:

Sakın ha! Yere tükürenleri uyarmayın, dayak yiyebilirsiniz(!)...

Su kıtlığı mı var kardeşim

Üşenme, temiz tut bedenini

Üç beş kaşık birden dalmasın çorba tasına

Çatal, kaşık varken yufka ekmekle uzanma pilavın ortasına

Bakma sen o lokantaların, kafelerin cafcasına

Evinde ye, iç

Belli olsun yediğin içtiğin

Beden temizliğin yanında ruhun da temiz olsun

Davranışların yakışsın insana

Sınavdan, kıymalı pideden başladık, temizlik konusunda akıl hocalığı yapmaya kalkıştık. Görünüşünüz de karakteriniz, davranışlarınız da yedikleriniz, içtikleriniz de temiz olsun.

Sağlık içinde yaşayın.

.....
Numan Kurt

12 Mart 2019

GÜNLER GEÇİP GİDERKEN

Farkında değildim, baktım siyahlar giymiş bir adam gelip geçeni seyrediyor. Gittim oturdum yanına. “Böyle sanatın içine tüküreyim.” diyen o karanlık düşüncelilere inat elimi de omuzuna attım. “YIKIK DUVARLAR KONUŞTU” başlıklı yazımda köyümde gördüğüm bir yıkık duvarı konuşturmuştum. Köylerin tükenişini anlatmıştım. Sakın bana “Bu adam kafayı mı üşüttü!” demeyin. Duvarın da heykelin de dili vardır. Sizin bakışınıza göre neler neler anlatır onlar. “-Merhaba!”

Şöyle bir baktı bana “Sen de kimsin?” dercesine.

“-Ben, bu “Vegan Fest”e geldim. Geldim gelmeye de ‘vegan’ ne demek anlamını bilmiyorum. Sen her gün buradasın, bana anlat bakalım.”

“-Vegan mı? Vegan, hayvansal gıdaları hiç tüketmeyenlere verilen admış.”

“-Olur mu öyle şey? İnsan; et, süt, yumurta yemeden gereken gıdayı, vitamini alabilir mi?”

“-Ben de anlamam; ama her yıl da böyle oturduğum yerden geleni gideni, oynayanı güleni seyredirim.”

“-Yerin de çok güzelmiş. Arkanda koskoca Apollon Tapınağı, önünde gelip geçen insanlar; yağmur, kar, soğuk, sıcak demeden oturuyorsun burada.”

“-Ne yapayım, adımız heykel. Senin gibi beni sanat eseri olarak görenler gelir oturur yanıma, fotoğraf çektirirler. ‘Böyle sanatın içine tüküreyim.’ diyenler de var bu ülkede. Onlar; görmeyen, duymayan, sanata saygısı olmayan örümcek kafalı bağnazlardır. Sık sık basında yer alır. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün heykellerine de saldırırlar.”

“-Çok teşekkür ederim, bak iki kadın arkadaşımız da seninle fotoğraf çektirmek için bekliyor. Sen bu gururlu oturuşunla, sekiz köşeli şapkanla hoşça kal.”

“-Güle güle, ilgin için teşekkür ederim.”

İşte böyle, kalktım o siyah giysili heykelin yanından. Onun yanına oturup elimi omuzuna attıktan sonra bunları konuştuk. “Heykel konuşur mu?” demeyin. Ben, ona bakınca ne hissettiysem onu konuşturmuş gibi anlattım. Resme, müziğe, heykele, edebiyata; sözün kısası sanata saygısı olmayan ya sanattan uzak yaşayan insan olmamalı diye düşünürüm hep.

Değişik etkinlikler var bu festivalde. Canım gözleme istedi. Baktım bir yerde yapıyorlar. “Peynirli gözleme” dedim, “Yok!” dediler. Benimki de laf mı? Vegan festivalinde peynirden gözleme olur mu? Bir köşeye kocaman bir kazan kurmuşlar. İçinde çeşit çeşit yiyecek malzemeleri. “Kıymanın ne işi var bu kazanda?” diye düşünürken dediler ki “O soya kıymasıdır, et kıyması değil.”

Bir başka köşede uzun boylu, sakallı bir adam (Hoş, şimdi genç-yaşlı çoğunun sakalı var.) “Veganlık” hakkında onu dinleyenlere bilgi veriyor. Aslında bu veganlar, hayvansal gıdaları zararlı diye değil hayvanlara olan sevgilerinden dolayı yemiyorlarmış.

Her neyse değişik birkaç saat geçirmenin, yeni bir şeyler öğrenmenin sonunda ayrıldım oradan. “Etsiz, sütsüz, yumurtasız olur mu?” düşüncesinde olduğum için bu festivalden çok o ayak ayak üstüne atmış, şapkalı heykel ve arka tarafındaki dev Apollon Tapınağı daha çok ilgimi çekti.

Festival tanıtım, festival şenlik demektir. Belediyeler festivaller düzenlerken halka dokunacak, halkın günlük yaşamında kolaylıklar sağlayan hizmetleri de unutmamalı.

.....
Yazmaya başlamışken ilgimi çeken bir görüntüden daha söz edeyim. Aydın’dan Söke’ye doğru yol alıyoruz. Silecekler durmadan çalışıyor. Bu bereketli topraklara bereketin kaynağı yağmur kesintisiz yağıyor. Söke’ye yaklaşırken yolun sağında kalan tepe dikkatimi çekti. Eşime “Şu tepenin fotoğrafını çeker misin?” dedim. Ne mi vardı o tepede? Yemyeşil ağaçlarla kaplı tepenin üstünü sis bulutu kaplamıştı. Tepenin aşağısında, eteklerinde sis yoktu. Tepenin tepesindeki bu sis bulutunu kollarını açmış yavrularını koruyan anneler benzettim. Pamukla sarar gibi sarmıştı tepeyi. Tuhaf da olsa bu geldi aklıma. Doğa her zaman günlük güneşlik olunca güzel olmaz. Böyle sisli, yağmurlu havalarda da ayrı bir güzelliği vardır.

.....
Bugün 23 Nisan.

Halkın, ülke yönetiminde temsilcileri aracılığıyla söz sahibi olduğu günün yıldönümü. Evet çocukluğumuzda okuduğumuz şiirde olduğu gibi “Neşe doluyor insan”. Ama benim özlemim şu: Bu vefalı halkı, yetişen çocuklarımızı bilime dayalı, akılcı, faydacı bir eğitim anlayışıyla eğitmemiz gerekir. O zaman bilinçlenen bir halk, ülke yönetimini daha etkili olur, demokrasi dediğimiz kavram gelişmiş pek çok ülkede olduğu gibi tam olarak yerleşir.

Okulların önünde duyuluyordu
Çocukların şen çığlıkları
Bahçe duvarından seyrettim onları
Ellerinde küçük bayraklar
Bahçede heyecanla oynamaktalar
Okul duvarında koskoca bir Atatürk posteri
Ne kadar da değişti her şey
Çocukluğuma döndüm birden

Bir taşın üzerine çıkıp okuduğumuz şiirler
Yoğurt yeme, çuval, kaşıkla yumurta taşıma yarışları
Komşu köylere gittiğimiz de olurdu
Birlikte kutlardık bayramı
Bugün bayramınız çocuklar
Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
Yürekler bir başka heyecanla dolar

.....
Numan Kurt
23 Nisan 2019

"BİR, İKİ, ÜÇ, DÖRT/ HER ŞEY SAĞLIK İÇİN"

"
Yaşamak ister insan
Günün, anın içinde
Farkında olmadan akıp giderken zaman
Onu yeme, bunu içme
Şu kadar adım atmalısın her gün
Anlatırlar, anlatırlar
Yaşlandıkça bir çaba sarar bedeninizi, beyninizi
İyi, her şey güzel de
O son bir gün gelecek
Bırakın parayı pulu, doyuracak kadar olsa yeter
Dostlarınız olsun, arkadaşlarınız olsun, sevenleriniz olsun
Bir de
Ayakta kalayım yaşadığım sürece
Hani demiş ya şair
"Gün eksilmesin penceremden"

Böyle bir yazı başlığı size tuhaf gelebilir. Yarım saatlik yürüyüşten sonra her sabah bir saat süren beden hareketleri bitince söylüyoruz bu sözleri. Alkışlarla da bitiriyoruz. Geçtiğimiz yıllarda duymuştum. Didim'in Çamlık adıyla anılan yerinde öğretmenler eşliğinde spor yapıldığını. Evime biraz uzak olduğu için pek ilgilenmemiştim. Bu yıl nisan başında Didim'e geldim. Beklenen hava sıcaklığı henüz yoktu. Bir gün sabah erken saatlerde o Çamlık yöresinden geçerken uzayıp gitmiş sıralı ağaçların arasında çok sayıda insanın spor yaptığını gördüm. İlgimi çekti. Arabayı durdurup bir süre seyrettim. Hareketleri sesi gür çıkan öğretmene uyarak yapanlar orta yaş ve üzerinde insanlardı.

"Yarıdan başlayarak ben de geleceğim." dedim kendi kendime. Hani bizim Anadolu'da bir söz vardır. Başkalarının yaptığı bir davranışı, işi kendimizin de yapabileceğimizi belirtmek için lafın gelişi "Ben, kimin kızından kötüyüm?" deriz ya! Benim için de öyle oldu.

Değişik zamanlarda yürüyüşler dışında spordan uzaktım.

Mucur Ortaokulu'nda çalışırken kısa dönem askerlik yasası çıktı. Dört ay temel eğitim yapacak, yedek subay olarak terhis olacaktık. 1975 yılında okuldaki on üç kadrolu branş öğretmeninden yedi kişi askere gitmiştik. Okulda kalan arkadaşlarımızdan dördü kadın arkadaşlarımızdı, diğer ikisi de askerliğini yapmıştı. Askerlik anılarına başlarsam işin içinden çıkamam. Sadece demek istediğim şu: O süre içinde her sabah, tüfekli tüfeksiz spor yapmıştık. İşin doğrusu on beş kilo vermiştin, boynum da epey incelmışti. Dediğim gibi o kısa dönem askerlikten sonra ara sıra yürüyüşlerin dışında sporla fazla ilgim olmamıştı.

"Kırkıktan sonra saz çalma"nın zorluğu gibi altmış sekiz yaşında da kalaslaşmış vücudu yumuşatmak epey zaman aldı.

Sabah 7.15'te evden çıkıyorum.

Yarım saat Çamlık'ta, o sıra sıra dizili, uzayıp gitmiş ağaçların arasında o baştan o başa yürüyorum.

Beş on dakika aletli çalışma, pedal çevirme vs....

Saat 8.00'de beden hareketleri için toplanma.

İki spor öğretmenimiz var. Bir hafta biri, bir hafta diğeri yaptırıyor hareketleri.

Şöyle bakıyorum etrafıma doksan yüz kişi var. Çoğunluk emekliler, orta yaşın üstündekiler. Yıpranmış vücutları sona yaklaşırken yenilemek, göbekleri eritmek istiyorlar. Gençler az; çünkü onların çoğu çalışıyor.

Yerinde sayma, sağa sola, yukarıya zıplama gibi ısınma hareketlerinden sonra öğretmenimiz bağırıyor.

"-Günaydın arkadaşlar! Sağlığımız için sporumuza başlıyoruz. Gününüz sağlıklı, mutlu geçsin."

Spor, benim önceleri çok zorlandığım bir hareketle başlıyor. Sağ ayak kaldırılıyor, sol ayak üstünde dikilerek sağ ayak sağa sola, ileri geri çevriliyor. Zamanla bu hareketi yaparken ayakta durmayı becerebildim.

Yapmakta zorlandığım diğer hareket ise kolların iki yanı açarak o şekilde durabilmek. Bir süre sonra omuz ve kollar sızlamaya başlıyor. Öğretmenin ifadesine göre bu sızıyı duyanlarda kireçlenme var.

Bir saat boyunca vücudun bütün organlarını çalıştıran hareketler yapıyoruz. Giderek ter atmaya başlıyoruz.

Bu hareketler başladıktan bir süre sonra da beyaz köpek gruba katılıyor. Benden önceki sırada, öğretmenin yanında hareketleri yapan İlhan adındaki arkadaşımızın yanına geliyor kafasını, kuyruğunu sallayarak. "İşte geldi senin arkadaş!" diyorlar. İlhan Bey, onun kafasını okşuyor ve kısa sürede yakınına yatırmayı başarıyor; yoksa hareketleri yapamayacak.

Geçenlerde bu beyaz, uysal köpek yolunu şaşırması olmalı başka bir arkadaşın yanına gitti. O arkadaş da İlhan Bey'le yakın dost olmalı ki patlattı espriyi:

"- Haydi haydi, bak baban orada onun yanına git!"

Kahkahalar yükseldi.

Kahkaha attıran bir espriyi daha anlatmalıyım. Birkaç hareketten sonra öğretmen ara ara, rahatlatan "kıvırma

hareketi"ni yaptırıyor. Ayakta sağa sola kıvırtıyorsunuz. Bu hareketi yaparken bir arkadaş şöyle dedi:
"-Yahu hocam, bu hareketi çok yaptırmayın, alışkanlık yapıyor. Geçenlerde İstanbul'da arkadaşlarla yürürken kıvırtarak yürümeye başlamışım. Bana bakıp 'Didim'den mi geldin?' dediler."

Bunlar da işin keyifli yanları.

Vücudun her yanını çalıştıran bu hareketler bitince yürüyüş sayısı saymaya başlıyoruz;

"Bir, iki, üç, dört

Bir, iki, üç, dört

Her şey sağlık için

Her şey sağlık için"

Ve alkışlarla bitiyor o günkü sporumuz. Bizi neşelendiren bir olay da biz böyle bağırıp sayarken kadrolu beyaz köpeğimiz de kalkıp başlıyor havlamaya. Güzelliği hedeflersen elbette her şey güzel olur. Güzel ülkem için de her şey güzel olmalı. Ne var paylaşamadığımız? İnsanları bu kadar kutuplaştırmanın, zıtlıştırmanın anlamı yok.

Yaz boyu bu spora devam etmek kararındayım. Günlük yaşantımın tekdüzeliğini değiştiren spor yapma konulu yazımı Can Yücel'in o doyulmaz söyleyişteki şiiriyle bitiriyorum.

"Varsın çorbanın tuzu az gelmiş olsun

Varsın pilav biraz lapa olsun

Varsın en sevmediğiniz yemek kereviz olsun masada

Sofranızda SEVGİ var mı, ondan haber verin

Tadına var akşamının

Gece, evinde dostların olsun

Sohbet edecek birileri olsun

Arkadaşım hayat bu

Daha ne olsun

Ama en önce ve illaki SAĞLIK olsun"

Sağlıklı yıllar, mutlu bayramlar.

.....
Numan Kurt

1 Haziran 2019

ONLAR BU TOPLUMUN SÜLÜKLERİDİR

“İnsan tükenmez.” sözünü arkadaşlarımızla söyleşilerde de yazdığım yazılarda da zaman zaman kullanırım. Halk arasında da şöyle bir söz kullanılır. “Sen iyiyse herkes iyidir.” Bu ikinci sözün doğruluğu olaylara, durumlara göre değişir; ama yine de doğruluk payı çoktur.

Yaz aylarında yaşadığım Didim’de birkaç yıl önce okul arkadaşlarımdan Mehmet Durukafa ile buluştum. Ben, onun yazın Didim’de kaldığını bilmiyordum. Daha doğrusu nerede yaşadığını da bilmezdim. Okulda ayrı sınıflardaydık; ama bir tanışıklığımız vardı. Facebook sayfasında yaşadığı yer olarak “Didim” sözcüğünü görünce hemen mesaj yazdım. O gün buluştuk. Bu buluşmalarımız, sohbetlerimiz zaman zaman devam eder.

Mehmet arkadaşım geçen yıl beni başka bir arkadaşıyla tanıştırdı. Hasan Kartoğlu. Değişik konulardan söz ederken bilgisayarla ilgili bir konuyu sordum Hasan Bey’e. Kendisi de edebiyat öğretmeni, ama bilgisayardan da anlıyormuş. Hemen önündeki “laptop” denen bilgisayardan konuyu bana ayrıntılı anlattı. İlk buluşmamızdan, söyleşilerimizden sonra Mehmet bana şunları söyledi: “Hasan, kiminle ilgili olursa olsun kendisine söylenen sorunu çözmeyince rahat edemez.” Benim ilk tanışmadan sonra vardığım kanaat de buydu.

Geçenlerde Hasan Bey telefon etti. Bir çay bahçesinde buluştuk. Mehmet Durukafa bel rahatsızlığından İzmir’de tedavi olduğu için aramızda yoktu. Yine değişik konulardan konuşurken sözü benim yazılara getirdi, dedi ki; “-Evet yazıların düzgün, akıcı; ama hep özel olanı, kendi yaşadıklarını anlatıyorsun, biraz da genele yönel. Değişik konuları yaz.”

Arkadaşım haklıydı. Ben de kendisine şunları söyledim:

“-Gerçi benim yazdıklarımın tamamına bakılırsa genel sorunları da işlediğim epeyce yazı var. Ben, öyle her konuda fikir yürütecek donanıma sahip değilim. Yazar, araştırmacı yazar da değilim. Yaşadıklarımı doğal olarak kolay yazıyorum. Anlattıklarım, bazı yazılarımda da belirttiğim gibi köyümün köy olduğu yıllardaki yaşayışı, kültürü, insanları; okul anılarım, tanık olduğum bazı olaylar, değişik olaylar karşısındaki duygu ve düşüncelerim.”

“-Yine de yazmalısın!” dedi Hasan Bey.

....

Bugün pazar. Bazı yazılarımda belirttiğim gibi gazetelerin Pazar eklerini okumayı severim. İki gazete aldım. Birinin ekinde son yılların parlayan gazetecisi İsmail Saymaz’la bir röportaj vardı. Konu İsmail Saymaz’ın ülkemizdeki tarikatlarla ilgili kitapları, görüşleri, araştırmaları.

Okuyunca aklıma Hasan arkadaşımın söyledikleri geldi. Tarikatlar üstüne görüş bildirecek, yorum yapacak yetkinlikte değilim; ama bu gözü pek gazetecimizin söylediklerinden de yararlanarak bu yazıyı yazmaya karar verdim. Okuyunca sizler de şaşıracaksınız. Bu toplumun, dinin sülükleri olan tarikatların içyüzünü.

....

Uzun yıllar bir Orta Anadolu kasabasında görev yaptım. Duyar ve üzüldüm, o ilçedeki üst düzey bazı yöneticilerin, okul müdürlerinin, öğretmen ve memurlardan bazılarının otobüslerle bilmem neredeki şeyhin eteğini öpmeye gittiğini.

İzinden hiçbir zaman ayrılmayacağım Mustafa Kemal Atatürk, bu tarikatların çanına ot tıkamıştı, “Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat medeniyet tarikatıdır.” diyerek tüm tekke ve zaviyeleri kapattırmıştı. Ne yazık ne acı ki onun kurup büyüüttüğü bu Cumhuriyet; şimdi şeyhlerin, dervişlerin, meczupların, tacizcilerin cirit attığı ülke oldu.

Bizim öğrencilik yıllarımızda bu gericilik yuvalarıyla mücadele edilirdi. Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü’nde okurken okula ilk yıl gündüzlü devam ettim. Oturduğum evin karşısındaki bir evde her gün uğultulu sesler geliyordu. Sonra öğrendik ki “Nurcular” denen grubun zikir toplantısı yapılmış. Polis basmış ve hepsini götürmüş. Şimdi ise bir örümcek ağ gibi, içten içe zerk edilen bir zehir gibi yurdumuzun damarlarına işlemişler.

Ben, bu konularda bilgi geçinip ahkam kesecek değilim; ama şuna inanıyorum, bu tarikatlar dine de zarar veren gericilik yuvalarıdır. Daima ileriye gören Mustafa Kemal Atatürk bunları boşuna kapattırmamıştır. Daha fazla uzatmadan gazetede röportajdan bölümler aktarayım;

*Ülkemizde iki buçuk milyon insanın tarikatlarla ilgisi var, bunlardan bir milyonu aktif durumda. Bu da çok tehlikeli durum.

*Tarikatlara bulaşan insanlar dünyada eksikliğini çektikleri şeylerin şeyhler aracılığıyla gerçekleştirilmesini istiyorlar. Şeyhleri, mutluluğun aracı görüyorlar, cennete kavuşacakları söylemine kanıyorlar.

*Bu şeyh denilenlerin çoğu ilkökul mezunu, dini eğitimleri yok, Kuran’ı bilmezler. Çoğu oruç tutup namaz kılmaz.

*Ekonomik ve eğitim açısından toplumun en alt kesimi bunların müritleridir. Bu tam bir genelleme değil. Müritler arasında milletvekili, avukat, yargıç, iş adamları da var.

*Bir milletvekili, evinin altında hazine olduğunu cinlerin kendisine söylediğini anlatan şeyhe “Allah dostlarının bu gücü olduğuna inanıyorum.” diyerek tonla para kaptırıyor.

*M. Çalışkan adlı şeyhin sekiz karısından bir edebiyat, biri ilahiyat fakültesi mezunu.

*Türkiye’de otuz tarikat, dört yüz cemaat var. Sayıları giderek artıyor. Siyasette, iş, eğitim alanında etkinlikleri çok arttı.

*Fetö’den boşalan yeri dolduruyorlar. Kamusal alan onların isteklerine göre düzenleniyor.

*1950’den sonra giderek palazlandılar. Anlattıkları da din değil. Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre bir

lokma, bir hırkayla yaşarken şimdiki şeyh bozuntularının yığınla şirketi, mal varlığı var.

*Yasal sayılmadıkları için yaptıkları hiçbir şey denetim altında değil.

Gazeteci İsmail Saymaz, o sözde şeyhlerden birkaçının adlarını da vererek yaptıklarını kısa kısa şöyle belirtmiş:

*Süleyman Işık: Evinin bodrum katına tekke kurdu, genç erkekleri istismar etti. Varlığını 19 yıl sürdürdü.

*Nevzat Açıkgöz: Cinlerin koruduğu defineyi çıkaracağını iddia ederek çok kişiyi dolandırdı. Bir milletvekilinden bu yolla bir milyon 520 bin dolar hortumladı.

*Uğur Korunmaz: Müritlerinin cennete gitme yolunun kendi odasından geçtiğini söyleyerek kadın-erkek ayırmadan onlarla cinsel ilişkiye girdi. Varlığını on altı yıl sürdürdü.

*Mustafa Çalışkan: Hırsızlık, çocuk istismarı gibi suçlardan ceza almış. Müritleri onu ceza evinde bile ziyaret etmişler. İlişkide bulunduğu kadınlar onun lehine ifade vermişler.

Bunlar, gazeteciyle yapılan röportajdan alıntılar.

Saymakla tükenmeyecek rezillikler. Bu ülkede yanmaz kefen satan "Cüppeli" namıyla bir rezilin on binlerce müridi varsa kime ne diyelim. "Eller aya, biz yaya" sözünün güzel yurdumuzda hayata geçişi. Doksan yıl önce "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir." diyen bir lidere layık olamadık. Pek çok dünya ülkesi bilimde ve teknikte dev adımlarla ilerlerken biz "Şunu yaparsam orucum bozulur mu? Bu dünyada evlenmemiş kızlar öbür dünyada ne olacak?" gibi sorularla uğraşyoruz. İşin tuhaf yanı da bunlara benzer saçma sapan soruları yanıtlayanların adlarının önünde de "Prof." unvanı var.

.....

Beyinler yıkanıyor

O körpe, genç beyinler

Durmadan çoğalıyor

Her köşe başında "arka bahçe" saydıkları okullar

Güzel yurdumda

O pırıl pırıl genç beyinlerin

Bilime, tekniğe, akla, durmadan ilerlemeye

Çağdaş uygarlık düzeyine çıkmaya

İhtiyacı var

.....

Numan Kurt

11 Ağustos 2019

KARACAOĞLAN KOŞMALARINDAN SEVDA TÜRKÜLERİNE

“Nerede bir türkü söyleyen görürsen korkma yanına otur... Çünkü kötü insanların türküleri yoktur...”

Söz, türkülerin ustası Neşet Ertaş'ın. Ne kadar anlamlı bir söz. Türküler bu halkın özüdür, Türk insanının, Anadolu insanının acısıdır, ağıtıdır, neşesidir, özünden gelen şiiridir.

Bedri Rahmi, türkülerini kendi şiirinden çok üstün tutar, “Nerede bir köy türküsü duysam/ Şairliğimden utanırım” der. Türkü söyleyen, daha doğrusu söylemeyi beceren biri değilim; ama o kadar severim ki türkü dinlemeyi. Özellikle bu güzel yurdun dört bir yanından derlenmiş halk türkülerini. Niye onlar bu denli etkilidir, bu denli duygusaldır? Bu sorulara şöyle yanıt veririm ben. Duygularını; acısını, sevincini, özlemini yüzyıllar içinde kağıda dökme olanağı olmayan halk; ana, baba, kız, gelin, oğul, sevgili...her kimse türkülere dökmüştür.

Türkü üzerine uzun uzun yazacak değilim. Kısaca söylersem “türkü” Türk'ün özüdür, öz müziğidir, okumuşluğun az olduğu, yazının kullanılmadığı dönemlerde Anadolu insanının öyküsüdür. Öyle bu konuda fazla bilgim de olmadığı için asıl anlatmak istediğim konuya gelelim.

HAMOY 1973'te kurulmuş bir dernek. “ Halk Müziği ve Oyunları Araştırma ve Eğitim Gençlik Derneği “

“HAMOY; yeryüzünün en zengin değerlerini içinde bulunduran ulusal kültürümüzün; halk müziği, halk oyunları, halk tiyatrosu ve diğer halk bilim ürünlerini genç kuşaklara aktarmak, bu kültürlerin devamını sağlamak ve sevdirmek için bu alanda eğitim çalışmaları yapmaktadır.

Her yıl çeşitli yaş gruplarından yaklaşık 120 kişiye sosyokültürel bir ortam sağlayan, onların boş zamanlarını ulusal bir amaca yönelik olarak değerlendiren, onları her türlü kötü alışkanlıklardan alıkoyan dernek, devletin eğitim kurumlarından yararlanamayan yüzlerce vatandaşına da gönüllü eğitim hizmeti sunmaktadır.

Özellikle gençlerimizin sosyal ve kültürel anlamda gelişmelerine yardımcı olacak, serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri çeşitli faaliyet alanları yaratma çabasında tam 47 yıldır emek sarf etmektedir. Bu kapsamda;

60 kişilik yetişkinler halk müziği topluluğu ile her yıl onlarca konser vermiş, tüm Anadolu ve yurt dışındaki Türk mirası türkülerimizle Türk'ü kucaklayan repertuarlar sunmuştur. Ayrıca Türkiye genelinde yapılan amatör korolar yarışmalarında koro, solo ve çalgı dalında birçok kez birincilik elde etmiştir. Yetişkinler Korosu Şef Abdullah GÜNDÜZ ve Şef Mehmet GÜRBÜZ yönetiminde çalışmalarını sürdürmektedir.

Türk Halk Müziği Gençlik Korosu'nu kurarak, genç nesle türkülerimizi sevdirep, bu kültürün yaşatılması yolunda ciddi çalışmalar sürdürmüş, her yıl bu koro ile üniversitelerde konserler vermiştir. Gençlik Korosu Şef Ufuk Önder SERDAR yönetiminde çalışmalarını sürdürmektedir. “

Yukarıdaki bilgileri bu derneği tanıtmak amacıyla değişik kaynaklardan aldım. Daha önce HAMOY'un “Neşet Ertaş Destanı” adlı etkinliğine gitmiş ve mest olmuşum. HAMOY'un kurucusu, yöneticisi değerli hemşehrimiz Abdullah Gündüz'ün esprili, etkili sunumu, ayrıca dernek üyesi sanatçıların koro ve solo olarak söyledikleri Neşet Ertaş türküleri bize çok ayrı, hoş bir gece yaşatmıştı.

Bu kez etkinliğin adı “ÜÇ ANADOLU” Anadolu'nun üç büyük ozanı Karacaoğlan, Yunus Emre ve Köroğlu'nun şiirlerinden oluşmuş türküler seslendirdi Hamoy Gençlik Korosu. Karacaoğlan'ın koşmalarından sevda, Yunus'un şiirlerinden ilahi aşk, Köroğlu'nun koçaklamalarından kahramanlık türküleri dinledik.

Ben bu yazımda önce Karacaoğlan'dan ve onun koşmalarını türkü olarak söyleyen “Hamoy Gençlik Korosu”nun solo söyleyen gençlerinden söz edeceğim.

Bu arada bizi eşlik edip yakınlık gösteren, değerli hemşehrimiz Abdullah Gündüz'le tanıştıran sanatçı öğrencimiz Nedim Güzel'e de sevgi ve selamlarımı yolluyorum. Çok güzel çalar, çok güzel söyler. Asıl önemli özelliği ise saygısını, o hürmetli Anadolu insanı özelliğini kaybetmemesidir.

Ortaokul ve liselerde çalıştığım yıllarda Türkçe- Edebiyat derslerinde büyük zevkle işlediğim bir konuydu Karacaoğlan'ın koşmaları. Halk ozanlarımızın en büyüğü diyebileceğim Karacaoğlan üzerine yazılmış, onun bilinmezlikler içindeki yaşamını anlatan ve şiirlerinden oluşan, Prof. Müjgan Cumbur'un yazdığı kitabı elimе alır ve öğrencilere sorardım. “30'la 300 arası bir rakam söyle!” Ortaokul çağındaki o güzel öğrencim utana sıkıla kalkar, diyelim ki “89” der. Açırdım o sayfayı, okurdum Karacaoğlan'ın sevda koşmasını:

Benim yarım bana küsmüş
Zülfünü gerdana dökmüş
Muhabbeti benden kesmiş
Sevilmeyi sevilmeyi

Çağır Karac'oğlan çağır
Taş düştüğü yerde ağır
Yiğit sevdiğinden soğur
Sarılmayı sarılmayı

Son iki dörtlüğünü aldığım bu koşmayı okuyunca kız arkadaşının karşısında bile o zamanlar konuşurken kızarıp

bozaran öğrencim hafif kızırır; ama “Şansına ne güzel şiir çıktı.” edasıyla mutlu olurdu. Bu yolla da şiir okumaya ilgisi artardı.

İşte 11 Ocak akşamı Hamoy Gençlik Korosu bize Karacaoğlan'dan söyledileri Genç ve sempatik şefleri Ufuk Önder Serdar, önce kısaca Karacaoğlan'ı tanıttı Sonra koro ve solo olarak o pırıl pırıl gençlerden beni yine mest eden türkülerini dinledik.

Gençlerimiz pırıl pırıl, bir de çoğunun yüzünde bu zamanın modası kara sakallar olmasa, (bu benim düşüncem).

“Gele Gele Geldik Bu Kara Taşa”

“Yeşil Başlı Gövel Ördek”

“Be Felek Senin Elinden”

“Güzel Ne Güzel Olmuşsun”

“Var Git Ölüm Bir Zamanda Geri Gel”

“Yürü Bre Yalan Dünya”

Bu türkülerini adeta büyülenmiş gibi solo dinledik gençlerden. Hepsi çok güzel söyledi, o söylerken duydukları heyecan olmasa böyle güzel söylenir miydi o türküler? Hele Onur Emre Eskici'nin bir “Gele Gele Geldik Bu Kara Taşa” söyleyişi vardı ki anlatılmaz, dinlenir.

Koşmalarının büyük bölümünde çeşme başındaki köy güzellerine, Elif'e, Döne'ye, Hürü'ye, Zeynep'e, o kırk beş beliklilere sevdasını anlatan Karacaoğlan türkülerine doyduk o akşam. Karacaoğlan'ın yaşlılığında bile gönlünde sevda tükenmemiştir.

Değirmenden geldim beygirim yüklü

Şu kızı görenin del'olur aklı

On beş yaşında da kırk beş bölüklü

Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

.....

Karac'oğlan der ki n'olup n'olayım

Akan sularınan ben de geleyim

Sakal seni makkabınan yalayım

Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

.....

Bize bu geceyi yaşatan değerli sanatçı Abdullah Gündüz'e, HAMOY GENÇLİK KOROSU'na ve ilgisini esirgemeyen sevgili Nedim Güzel'e teşekkür ederim. Yunus Emre ve Köroğlu'nu sonraki yazımda anlatacağım.

.....

Numan Kurt

18 Ocak 2020

"HER ŞEY BİRDENBİRE OLDU"

Orhan Veli, "Birdenbire" başlıklı Şiirinde Şöyle der:

Her Şey birdenbire oldu
Birdenbire vurdu gün iŐiđi yere
Gökyüzü birdenbire oldu
Mavi birdenbire.
Her Şey birdenbire oldu
Birdenbire tütmeye başladı duman topraktan
Filiz birdenbire oldu, tomurcuk birdenbire
Yemiş birdenbire oldu

Birdenbire
Birdenbire
Her Şey birdenbire oldu
Kız birdenbire, oğlan birdenbire
Yollar, kırlar, kediler, insanlar
AŞk birdenbire oldu
Sevinç birdenbire

.....
Okuyanlar diyecekler ki: "Kardeşim ne ilgisi var bu Şiirin aşağıda anlattıklarınla? Orhan Veli ne anlatıyor, sen nelerden söz ediyorsun?" Ne diyeyim, haklılar. O zaman niye aldım bu Şiiri yazımın başına? Şiirin ilk dizesi iigimi çekti. Anlatacaklarım Őeytanımızın aklına gelmezken birdenbire günlük yaŐantımızın parçası oldu. Ayrıca bu "tedirginlik" yazısına güzel bir Şiirle başlamak istedim. Keşke Orhan Veli'nin anlattığı güzellikler birdenbire olsaydı.

"Güleriz ağlanacak halimize." diye bir sözümüz var. Bugünlerde o söze uygun yaşıyoruz. Bizler yaşı yetmiş olanlar ya da yetmişe yaklaŐanlar bu yaşa dek bu tedirginliği hiç yaŐamamıŐtık. Hafta başından beri evdeyim. "Ben sende tutuklu kaldım." diyor ya Şarkı, biz de evde tutuklu kaldık. Umarım bu tutukluluk yakın zamanda özgürlüğe dönüşür. Şu virüs salgını denen bela diğer salgınlarda olduğu gibi çeker gider hayatımızdan. Durum ciddi, hangi doktoru dinleseniz önlemlerin önemine dikkat çekiyorlar.

Geçtiğimiz hafta sonunda arkadaşlarla öğleden sonraları gittiğimiz lokalde birkaç arkadaşımızı göremeyince sormuŐtık "Bu adamlar nerede?" diye. Virüs korkusuyla gelmediklerini duyunca gülmüş, işin ciddiyetini kavrayamamıŐtık. Meğer kazın ayağı hiç de öyle değilmiş.

Niye "Güleriz ağlanacak halimize." dedim.Evde ekmek kalmamış. Adığımız iki üç ekmek birkaç gün gidiyor. Bundan fazlası da zaten iyice bayatlar. Ayrıca kredi kartının ödeme günü de gelmiş. İŞin özü diŐarı çıkmak zorundayım. Çıktım, çıkmadan önce neler yapmalıyım diye düşündüm. Önce evdeki ıslak mendil paketini elime aldım. Girdiğim her kapıda; evin, asansörün kapısındaki kolları önce ayrı ayrı kağıtlarla siliyorum. Sildiğim kağıdı ilk çöp kutusuna atıyorum. Çıkarken de elime kolonya banyosu yaptırmıŐtım.

Evin yanındaki çarşının önünde bankamatikler var. Para çekip para yatıracağım. Kendi kendime "Elimi, eve gidip banyo yapınca kadar ağzıma, burnuma vurmayaım." diyorum. Bankamatiğin yanına varınca iki üç ıslak mendille tuŐları ve kart yuvasını sildim. Parayı çektikten sonra aylık kredi kartı borcunu başka bankamatiğe yatırırken de güya aynı temizliği yaptım. Doğru mu yapıyorum bilmem de kendimce güvenli olduğunu düşünüyorum. Parayı yatırdım. Elimi de iki üç mendille sildim.

Ekmek de yoktu evde. Halk ekmeğin satıŐ yerine gittim arabayla. Her zaman kuyruk olurken sabahın sekizinde iki üç kişi var. Üç ekmek aldım. Benden sonra sırada olan hanımefendi yirmi ekmek istedi.

Eve gelince önce elimi sabunla yıkadım, sonra doğru banyoya. Bu tuhaf hareketleri başka zaman yapsam gülerler, "Bu adam kafayı yemiş." derler. İŞte ağlanacak halimize güldüğümüz bu.

Arkadaşımın biri telefon etti biraz önce, "Ellerimi yıkaya yıkaya, kolonya döke döke ellerim buruŐtu." dedi. Ben de Hayrullah'ı aradım. "Bu tutukluluk ne zaman biter Hayrullah?" dedim, güldü, "Toprakta toprakta... " dedi. Zaten diken üzerindeyiz, bizim Hayrullah'ın söylediğine bak. "Őom ağızlı, sen sus!" dedim.

Evde damacana suyu da kalmamış. İçmede ve çayda kullanıyoruz. Telefon ettim, bir delikanlı getirdi suyu. Paraya elimi vurdum, sabunla elini. Damacanayı sil, dezenfekte et, yıka elini...

Hani Şair demiş ya, "Her Şey birdenbire oldu" diye, evet aklımızın ucundan geçmezdi bugünleri yaŐayacađımız. Birdenbire hayat sanki durdu ülkede. Marketler adeta yağmalandı. Birkaç gün önce bir paket kuru fasülyeyi zor buldum koskoca marketin raflarında.

Aslında bela geliyorum derken umursamadık, yetkililer "Biz de yok öyle bir salgın." dediler önce. Sonra bir iki derken Şimdi verilen rakamlar doğruysa binlere doğru gidiyor. Bakalım sonu nereye varacak bu kabusun?

Yine de olumlu düşünüp bardağın dolu yanına bakıyorum. Olmasa elbette iyiydi; ama oldu ne yapalım? Ben de ev

tutukluluğunu yazı yazarak, resim yaparak, kitap okuyup televizyon seyrederek geçiriyorum.
Bu arada gecesini gündüzüne katarak her türlü risk altında çalışan sağlık görevlilerine de gönülden alkış...

.....

Evde kal
Hele yaşlıysan dışarıya hiç çıkma
Ne yaparsan yap yıka elini en az yirmi saniye
Köpürte köpürte sabunla
Sakın ha
İki metreden fazla yaklaşma karşıdaki insana
Hangi kanalı açsan başka konu yok
Televizyonlarda
Çocuklar, torunlar da gelmez oldular
Risk altında diye
Ana baba

.....
Numan Kurt
21 Mart 2020

"ÖF ÖF!" ÜZERİNE BİR YAZI

Bugün ünlü halk ozanı Ali Kızıltuğ'un bir türküsünü Koray Avcı'dan dinledim. Türkünün adı "Sen Gel Diyorsun" diğer söylenişleriyle "Öf öf". Daha önce de radyoda Ali Kızıltuğ'un sazından, sesinden dinlemiştim, ilgimi çekmişti. Bu kez çok etkiledi beni. İçinde bulunduğum durumdan dolayı olmalı. Çoğunuz gibi on bir on iki gündür evde kapalıyım. Kendimi oyalayacak bir şeyler bulsam da yazmak, çizmek gibi uğraşlarım olsa da sıkıldım iyice. Özgür olmanın değerini bir kere daha hem de çok iyi anladım. Sokağa çıkıp "Hey özgürlük!" diye Livaneli'nin kulaklarını çınlatasım geliyor.

Bu dokunaklı türkünün sözleri nasılmış merak ettim. Öyle dinleyince dertlendiren "Öf öf!" çektiren türkünün sözleri şöyle:

Aramıza girmiş dağlar, denizler
Gelemem diyorum, öf öf, sen gel diyorsun
Kar yağmış yollara örtülmüş izler
Bulamam diyorum, öf öf, sen bul diyorsun

Sanma bu sevgimiz, sence yaygara
Ne dertler bıraktın, öf öf, hep sıra sıra
Sen yoksun ya böyle ıssız Ankara
Duramam diyorum, öf öf, sen dur diyorsun

Esiyor başımdan kavak yeli
Kıpladı gönlümü, öf öf, bir sevda seli
Her gün ağlıyorum gittin gideli
Gülemem diyorum, öf öf, sen gül diyorsun

Kızıltuğ'um baharımı yazımı
Hangi kalem yazmış, öf öf, benim yazımı
Dert ortağım olan dertli sazımı
Çalamam diyorum, öf öf, sen çal diyorsun

Dokunaklı sözler, türkünün öyle bir tınısı var ki siz de söyleyenle birlikte "Öf öf!" çekiyorsunuz. Her ne kadar türküdeki dizeler anlattığı konu yönünden bizim içinde bulunduğumuz durumla ilgili olmasa da dokunaklı söyleyiş, daha doğrusu için "Öf öf!" kısmı gün boyunca sıkıntıdan "Öf!" çeken halimizle tam örtüşüyor.

Siz her gün belli saatte evden dışarı fırlayın, istediğiniz gibi gezin tozun, arkadaşlarla buluşun, söyleşin, kahveye gidip okey oynayın, ara sıra torunu alıp gezdirin daha bilmem neler yapın, bir gün hiç akla gelmeyen bir neden yüzünden "Siz, altmış beş yaşını geçenler, bundan sonra sokağa çıkmayacaksınız!" desinler. Ne kadar süreceği de belli değil. "Bu yasak .... kadar sürecektir." deseler ona da razıyız. Öyle olmayın da bize gün boyunca birkaç defa "Öf!" çekmek düşüyor. Bir de "Sabır sabır!" demek.

Ali Kızıltuğ, bu türküsünde sevdiğine kahrılanıyor. Her dörtlüğün sonunda "Sen ... diyorsun" diyerek sitemini söylüyor. Biz bu ev tutukluğunda "Öf!" çekerken kime serzenişte bulunalım?

Ben, Ali Kızıltuğ yazdığı biçimde yazmasam da kendi yazış biçimimle içinde bulunduğumuz "Öf öf!" durumunu dizelere dökmek istedim.

Yirmi birinci yüz yılın ilk çeyreğinde
"Ne belaymış kardeşim, nasıl virüsmüş bu?" diye diye
Günlerdir tutukluyuz

Evlerimizde
Şimdiki gençler gibi rahatına düşkün değiliz biz
Ne sıkıntılar, zorluklar yaşadık bu yaşa kadar
Ama bu işte inanın
Bir tuhaflık var
Neymiş, bu virüs altmış beş yaşını geçenler için
Tehlikeliymiş, ölümcülmüş
Onun için getirilmiş bu yasak
İyi, kabul

Sağlık için boynumuz kıldan ince
"Faydası yok bu eve tıklımanın" diyoruz
Sokakta gezen taşıyıcı bunca insanı görünce
Çözüm mü ne
Sokağa çıkma yasağı getireceksin belli bir süre
Herkesse

Kim hasta kim değil testten geçirip

“Haydi defol!” diyeceksin
Bu baş belası virüse
Şakaya gelir yanı yok bu işin
Batı'nın gelişmiş ülkeleri de baş edemediler
Çok insan yitirdiler

Türküyü dinleyip “Öf öf!” çekerken
Hayrullah'tan bir telefon
“Şefim ne yapıyorsun, durum nasıl?”
“Ne olsun Hayro! Bildiğin gibi
Senin alışverişi kim yapıyor
Dışarıdan mı getiriyorlar ekmeği?”
“Evet, sen nereden aldırıyorsun?”
“Bak, açık ekmek tehlikeli olur, un aldır, hamur yoğur.
Bazlama, gözleme yaparsın
İçin rahat keyfine bakarsın”
“İyi dedin, pek severim hamur yoğurmayı
İnan şimdiden sıvadım kolları”
Gülüştük, konuştuk
En azından bir süre “Öf öf!” demeyi unuttuk

İvır zıvır eğlence programları izliyorum
Artık televizyonda
Moral sıfıra düşüyor
Anlatılanları dinleyince pek çok kanalda

Bilmem ki bu “Öf öf!”ler ne zaman bitecek
Bizim gibi yaşı altmış beşi geçenler
Sokaklara çıkıp
Şöyle bir “Yaşasın özgürlük” diyerek
“Oh!” çekecek

.....
Numan Kurt
27 Mart 2020

"AYNAYA BAKTIM..."

Gençlik yıllarımızda bir şarkı vardı, Yıldız Tezcan'dan dinlerdik, şu dizelerle başlıyordu:

"Aynaya baktım, saç beyaz olmuş
Neden rengim sararıp solmuş"

Ben de sabah sabah aynaya bakınca bu sözler aklıma geldi. Kimsenin duymadığı yerde de hafifçe mırıldandım. Saçlar zaten otuz yıldır aklaşmıştı da sakal biraz kırçıldı, şimdi sakal da bembeyaz olmuş.

Bu "Evde Kal!" günlerinde, "Biraz dinlensin yüzüm." diyerek uzayan sakalımı şimdi istesem de kesemiyorum. Permatik dediğimiz tıraş bıçağının gücü yetmiyor. Bizi bu tutukluluktan özgür bırakırlar, berberler de açık olursa vedalaşacağız sakalımızla.

Aynaya baktım, ak sakalı gördüm, bakın kimler geldi aklıma? Çok sevdiğim iki ozan; Bedri Rahmi ve Karacaoğlan.

Karacaoğlan, elinde sazı ile Anadolu'yu dolaşan gezgin halk ozanıdır. Halk edebiyatının, halk ozanlarının doruğudur. Onun şiirlerinde "sevda" en çok yer alan temadır. Şiirlerinde adı geçen köy güzellerine, Elif, Zeynep, Döne, Hürü ve daha nice güzellere sevdalıdır. Onun sevdası "platonik aşk" dediğimiz sevdadır, düş gücünde yer alır, tensel değildir. Yaşlılık günlerinde elinde sazıyla uğradığı köylerden birinde çeşme başındaki güzeller ona "emmi" derler. Gönlü genç Karacaoğlan şu dizeleri söyler sazıyla:

Değirmenden geldim beygirim yüklü
Şu kızı görenin del'olur akli
On beş yaşında da kırk beş belikli
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

Karac'oğlan der ki n'olup n'olayım
Akan sularınan ben de geleyim
Sakal seni makkabınan yolayım
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

Şiirde geçen "makkab" Güneydoğu Anadolu'da bir çeşit cimbrize verilen ad. Karacaoğlan böyle demiş; ama bizim sakala makkab falan işlemez.

Karacaoğlan'ın sular seller gibi akan bu dizelerinden Bedri Rahmi Eyüboğlu'na uzanalım. Bu çok yönlü sanat adamı şairdir, ressamdır, tadına doyum olmaz deneme ve gezi yazılarıyla da bir yazardır.

Fransa'ya yeni gitmiş olan Bedri Rahmi, bir grup Türk aydınıyla buluşur. Kendisine Türk edebiyatındaki gelişmelerin sorulması üzerine, o sıralar "BİZİM KÖY" kitabıyla büyük sükse yapmış olan Mahmut Makal'dan söz eder ve bir bakanın, "Ben, köyü Mahmut Makal'dan öğrendim." sözlerini alıntılar. O sıralar Avrupa'daki Türk aydınları arasında âdet olduğu üzere sakal bırakmış olan bir diğeri Bedri Rahmi'nin bu coşkulu yaklaşımını eleştirir ve kalkar gider. Türk edebiyatının Mahmut Makal'a kalamayacağını ima ederek o yazarı küçümser. Kafenin köşesindeki telefonla konuşmaya başlar. Şiir bu olay üzerine yazılmıştır. Şiirde geçen herifçiğünun Kıbrıs hareketi sırasında Dışişleri Bakanı olan Turan Güneş olduğu söylenir.

Bu küçümseme üzerine Bedri Rahmi işte o dillerde yer eden şiirini yazar:

Sakal Makal Yahut Aferin Oğlum Ahmet Bu Yolda Devam Et

Herifçiğün Sen Mişel'de koyuvermiş sakalı
Neylesin bizim köyü, nitsin Mahmut Makal'ı
Esmeri, sarışını, kumralı, kuzguni karası
Cebinde dört dilberin telefon numarası
Bir elinde telefon, bir elinde kesesi
Uyyy! .. yesun oni nenesi
Yesun oni nenesi.

Benim ve paylaşımlarında gördüğüm birçok arkadaşın sakalı bir bakıma zorunluluktan oldu. Bazılarımız yüzüm biraz dinlensin diye, bazılarımız da uzatınca kestirmek için berber bulamayınca koyverdi ak sakalı. Biliyorum ki bu ak sakallılar "Neylesin bizim köyü, netsin Mahmut Makal'ı" demediler, bu ev günlerinde evlerinde bulunan kitapları da okudular. Günümüzde gençleri kara sakalla görünce kendi kendime "Bu ne yahu, pırıl pırıl suratlarda kara sakallar1" diye kızıyordum. Şimdi bizim kırışık suratlarda ak sakalla başa başa kaldık.

Torunları göremiyoruz, bizlere en büyük ceza da bu olsa gerek. Geçen gün küçük torunla görüntülü konuşayım dedim. Bir baktı bana "Aaa dedem, şimdi dede olmuş!" dedi. Bana da onu gezdiremediğim için kızgın ya, kaçtı gitti.

.....
Numan Kurt
27 Nisan 2020

YİNE ANNEMİ YAZDIM

(Anneler Günü'nde tüm kadınlarımız için)

“Sobanın yanında oturup uzatmayacak yorgun ayaklarını
Sabah kahvaltılarının masası olmayacak artık
Yine gel demeyecek
Çıkarken ben kapıdan, çıkıp karanlığa karışırken
Yeni bir dönemi başladı ömrümün
Annemin olmadığı dönemi
Onu yüreğimin üstüne nasıl bastırmak
İstedığımı bilemeyecek artık”

O kadar “gün” veya “hafta” var ki bunların ne zaman olduğunu bilmek olası değil. Oysa “Anneler Günü”nün her yıl mayısın ikinci pazarı olduğunu kimse unutmuyor. Bu günlerin ya da haftaların pek çoğu benimsenen ekonomik düzen içinde daha çok tüketimi artırmaya yönelik. O günler ya da haftalar çok da ilgimi ya da çoğumuzun ilgisini çekmiyor. “Anneler Günü” de böyle bir gün; ama işte orada duruyorsun. “Anne”nin değeri, kutsallığı, anne sevgisi bu günü diğer günlerle denk görmemizi engelliyor.

Yaşım yetmişe dayandı; ama yirmi bir yıl önce yitirdiğim annemi yazarken yine de bir heyecan duyuyorum. Şimdiye dek annemi anlatan birkaç yazı ya da şiir yazdım. Bugünkü yazıma da güzel şair, ünlü şair Ataol Behramoğlu'nun “Annem Yok Artık” adlı şiirinden bir bölüm olarak başladım. Neden, anneler üzerine başka şiir mi yok, var hem de çok: ama bu şiirin her dizesinde annemi ve kendimi buldum. Beni en çok saran bölümünü de yazıma başlangıç yaptım.

Behramoğlu'nun şiirinden aldığım bu bölümün ilk dizesindeki gibi benim annem de sobanın yanına uzatırdı yorgun ayaklarını. Babam yer sofrasına oturma alışkanlığından vazgeçmemişken o masada yemek yenilmesini isterdi. Asıl bana dokunan dizeler ise bu şiirde “yüreğimin üstüne bastırmak” sözüdür. Tatillerde ne zaman köye dönsek bağına bastırır, Anadolu kadınlarının sevgi sözü olan şu sözü söylerdi:” Hoş geldin kurban olduğum.” Daha önceki yazılarımda da belirttim. Köyde büyüyen biri olarak ona hep “ana” diye seslendim.O bu dünyadan göçtüğünde ben kırk sekiz yaşındaydım, yine “ana” diyordum. “Anne” demenin bir sakıncası mı vardı bizim için? Hayır, olur mu öyle şey? Köy yerinde o zamanlar hep “ana” dendiği için başka türlü seslenmek tuhaf geliyordu. Bununla da ilgili gülümseten bir anım var. Ağabeyim biz ilkokulda iken Pazarören İlköğretmen Okulu'nda yatılı okuyor. Bir tatile geldiğinde anamıza "Anne!" diye seslenince bize tuhaf gelmiş olmalı ki gülüştük. O da ondan sonra hep "Ana!" diye seslendi. Çocukluk işte, bizim bildiğimiz o, köyde kimseden "anne" sözcüğünü duymamışız o zamana dek.

Annem üzerine yazdığım yazılarda onu değişik yönlerini, sevinçlerini, mutluluklarını, çektiği sıkıntıları anlattım. Şu sözü okuyunca onun “ana fedakarlığı” canlandı gözümde.

“Anne, beş kişi için yalnızca dört dilim pasta olduğunu fark ettiği anda, pastadan nefret ettiğini duyuran ilk kişidir.”

Gerçek, özverili anneler için ne kadar da doğru bir söz. Benim annem de pek çok davranışıyla bu söze uygun bir kadındı. Ekmeğin, çöreğin yanık ya da pişmemiş yerini kendisi yedi. Buna benzer olumsuzluklardan şikayet ettiğini, sızlandığını hiç duymadım. Onun için yeter ki kimse huzuru bozmasın kimse olur olma her şeyden yakınmasın. Çalışmaktan nasırlaştığı için midir, elleri yanmazdı hiç. Bizim dokuna madığımız sıcak tencereyi rahatlıkla tutardı. Ömrünün önemli kısmını köyümüzde ve başka köylerde geçirmişti. Babam Tarım Kredi Kooperatifi memuruydu. İlk on beş yılını kendi köyümüzde çalıştığı için annem bir memur eşi olmaktan çok evde, tarlada, her işte çalışan bir Anadolu kadınıydı. Hani Karacaoğlan bir şiirinde çeşme başındaki güzeli “kırk beş belikli” diye betimler ya annemin de benim çocukluğumda saçları örülmüştü ve bir o kadar ince belikleri vardı. On yıl kadar babamın yükünü çekti. Ben, babamın yaşadığı süre içinde bir kere olsun bardağına çayını doldurduğunu, bir bardak suyunu kendisinin alıp içtiğini görmedim. Öyle alışmış ya da alıştırmıştı. Son on yılında parkinson hastasıydı, tüm yükünü, kahrını annem çekti. Hangi bir özverisini sayayım. Diğer yazılarıda anlattıklarımı tekrar etmeyeyim diye o yazılarda olmayan bir iki olayı da anlatayım.

Akşamları yatma vakti babam acıkırdı. Geçirdiği mide rahatsızlığından dolayı az yemek yemeye alıştırmıştı kendini. Bizim köylerde “geberyatlık” dediğimiz yatma vaktinde bir şeyler yeme olayı vardır. Babam bunu sık sık isterdi. Gençliğinde neyse de yaşlılığında da annem üşenmez kalkar, ona “geberyatlık” hazırlardı. Hazırlanan yiyecek genellikle ya içli çörek ya da soba üstünde yapılan, yufkanın içine yağ ve çökelek, peynir konulan, şeklinden dolayı “muska” dediğimiz şeyler olurdu.

Konu "anne" olunca bu yazı biter mi? Yine de okuyanları bıktırmamak için annemi bugün de bu kadar anlattım ve

andım. Şu iki güzel sözle ve dizelerimle bitiriyorum yazımı;

"Hiç bir doktorun tedavisi, senin 'öpeyim de geçsin!' sözün kadar işe yaramıyor anne."

"Anne elinden tüm dünyaya tutunur insan, o eli bir bıraksa bir ömür yutkunur insan."

" Senin yanmayan plesi ellerin
Duaya açılırdı bizim için
Toprak kokulu yüzünde
Küçük gözlerinde
Sessizliği sevginin

Tatillerde köye her gelişimde
Benim çok sevdiğimi bilirdin de
Hazır olurdu bir helke yoğurdun
Yaşlılığında yüzüne yansımıştı
Hep sıcak yedirdiğin çöreğin yumuşaklığı
Seni hayırla anıyoruz hep
Unutulmuyor hiç analığın
Sevgin "

.....
Bütün özverili kadınlarımızın "Anneler Günü" kutlu olsun.

.....
Numan Kurt
9 Mayıs 2020

DÜN GÜNEŞE ÇIKTIM

(Bir "dışarı çıkma izni" öyküsü)

Dün biz altmış beş yaş üstündekilerin “güneşe çıkma, şöyle bir dolaşma” günüydü. Geride kalan altmış dokuz yıl boyunca daha doğrusu aklımın erdiği altmış beş yıl öncesinden beri düşünsem insanlığın böyle bir trajik durumla karşılaşacağını hayal bile edemezdim. Evet bugünleri hiç düşünemezdim; ama pazar günleri sokağa çıkarken iki haftadır aklıma ünlü şair Nazım Hikmet'in şu şiiri geliyor. O belli ki bu şiiri hapishanede havalandırmaya çıktığı bir günde yazmış:

Bugün pazar
Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar
Ve ben ömrümde ilk defa gökyüzünün
Bu kadar benden uzak
Bu kadar mavi
Bu kadar geniş olduğuna şaşarak
Kimildamadan durdum
Sonra saygıyla toprağa oturdum
Dayadım sırtımı duvara
Bu anda ne düşmek dalgalara
Bu anda ne kavga, ne hürriyet, ne karım
Toprak, güneş ve ben
Bahtiyarım

Biz de şairin dediği gibi süreli olarak dışarı çıkıp toprağı, güneşi görünce “Buna şükür” demeye başladık. Öyle “bahtiyar” falan olmasak da “Bu da bir şeydir.” diyerek mutlu olmaya çalışıyoruz. Dün saat 14.00-20.00 arası verilen izini arkadaşım Necdet'le bir yerlerde oturup söyleşerek değerlendirmek istedim. Kendisiyle telefon konuşmamızda önerime “Olur, buluşalım.” dedi. Onun evi ile evimin arası yürüyerek yarım saatten fazla sürer. En iyisi iki evin arasındaki orta noktada buluşmak.

Evden çıkmadan telefon ettim:

–“Alo!”
–“Alo Necdet, dışarıya çıkacak mısın?”
–“Çıkmaz olur mu, çıkacağım.”
–“O zaman senin evle benim ev arasında ortada bir noktada buluşalım.”
–“Tamam, buraları sen biliyorsun, nerede buluşalım?”
–“Sen saat gelince çık, doğru benim çalıştığım eski okulumun yanına gel, orası orta nokta, ben de buradan yürür gelirim.”

Saat tan 14.00'te fırladım evden, on beş dakikalık yürüyüşten sonra okulun yanındaki ufacık parkta aralıklı üç banktan birine oturdum. Bekledim bekledim Necdet yok. Telefonla ona ulaşmak zor oldu. Niye zor oldu? Arıyorum Necdet'i, nerede olduğunu soracağım, daha telefon çalmadan “Çağrı sonlandırıldı.” yazıyor. Çünkü bu bayramda herkesi telefonla konuşuyor, yoğunluk var. Sonunda görüşebildik, buluştuk. Karşılıklı oturup oradan buradan konuşurken karşı kaldırımında geçen iri yarı bir adam bize doğru yöneldi. Kırk yıllık tanıdık biri gibi Necdet'e dönerek:

–“Ooo! Yusuf sen de mi buralardasın? Nasılsın, ne âlemdesin?” diye üçüncü banka oturdu.

–“Benzettin herhalde hemşehrim? Burada Yusuf falan yok.” dediysem de:

–“Olsun, ha Yusuf ha siz.” diye iyice yerleşti oturduğu yere.

Anladım ki bu adam bizimle sohbet etmek istiyor. Evde kala kala dili şişmiş. Bir başladı, bize “turşu” dedirmeden iki saat anlattı da anlattı. Çocuklarının okulundan, okul müdürüne nasıl kafa tuttuğundan, iki evini nasıl aldığından, Çinçin Bağları'nda büyüyüp ünlü kabadayılarla düşüp kalktığından, daha neler nelerden durmaksızın söz etti. Ara sıra Necdet'e bakıyordum. O da bu durumdan memnun değil, ara sıra oflayıp puflayışından belli. Sonunda dayanamadı:

–“Ben acıktım, açlığa dayanamam.” diyerek bizi bu zulümden kurtardı. Kalktık, adamdan ayrılıp Necdet'in evinin yönüne doğru yürüdük. Biraz yürüdükten sonra ben eve gitmek üzere vedalaşıp geri döndüm.

Son çalıştığım, oradan emekli olduğum okulun yanından yürürken karşıdaki çarşının duvar dibinde üç iri köpek birden bana doğru saldırıp havlamaya başladılar. O anda çocukluğumda yaşadığım benzer olay aklıma geldi. Köyde dedemin tarlasına giderken üç koyun köpeği saldırmış, köpekler gelirken yere çökmüştüm. Ben çökünce köpekler oldukları yerde durmuştu. Üç azgın köpek dişlerini çıkarıp saldırırken ben de hızla yere çöktüm, yerden taş alır gibi yaptım. Bir an durakladılar, ben yürüyünce tekrar aynı saldırı. Tekrar oturdum, bu kez olmayan taşı alıp fırlatır gibi yaptım. Yine durdular. Oturur vaziyette yan yan yürüyerek ağaçları gölgeleyip uzaklaştım.

“Şehirde yaşayan köpek, insanlara alışktır, saldırmaz.” diye düşünürdüm hep. Gerçekten de parklarda, market

önlerrinde yere uzanmış köpek dolu her taraf. Saldırarını hiç görmedim. O zaman niye saldırmıştı bu köpekler bana? İki olasılık düşündüm. Birincisi yüzüme taktığım maske. Köpeklere tuhaf gelmiş olabilir. İkincisi de insanların sokakta olmadığı zamanda köpeklerin aç kalması.

Ara sıra arkaya bakarak yürüdüm eve doğru. Haftada birkaç saatliğine de olsa verilen bu dışarı çıkma izninde arkadaşım ile söyleşmekten öte bir de köpek saldırısına uğradım.

Bir deyim vardır gereksiz konuşan insanlar için. Bizi tanımayan o adamın uzun süre bize "tık" dedirmeden otundan b.kundan konuşup arkadaşım ile sohbet ettirmese de, dönerken köpeklerin "Bu maskeli adam da kim?" diye saldırısına uğrasam da güneşi, doğayı görüp yürümek güzeldi.

Bu arada eve dönerken telefonuma baktım epeyce arayan var. Telefon sessizde kalmış, adam konuşurken hiç duymamışım. Bir de benim Necdet'e ulaşamadığım gibi çokları ulaşamayıp mesaj yıllamış. Ben de bu bayrama "telefon bayramı" adını verdim.

Yakın zamanda eski günlere dönmek umuduyla...

.....

Numan Kurt
25 Mayıs 2020

ACILARLA, SEVİNÇLERLE BİZİM GİBİ YAŞADILAR

Yedi yaşında çiçek hastalığından dolayı gözlerini kaybeden Âşık Veysel'in şiirlerini okuduğunuzda gören insanlardan daha iyi düşündüğünü, her dizesinin etkileyici anlamlar yüklü olduğunu görürsünüz.

“İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece”

İşte bu iki kısa ve yalın dizede öyle anlamlar yüklüdür ki, yedi yaşından sonra görmeyen bir insanın felsefesine, hayat anlayışına, bakış açısına şaşır kalıyorsunuz.

Veysel'in bakışıyla bu dünya konup göçtüğümüz, doğum ve ölüm olayıyla bir kapısından girip diğer kapısından çıktığımız iki kapılı bir “han”dır. Yaşadığımız hayat o handa konakladığımız süredir.

“Gidiyorum gündüz gece” dizesinde ise şu anlamları çıkarabiliriz. Yaşadığımız süre içinde gündüz ve geceleri geçerek, tüketerek ömrü tamamıyoruz. Şöyle bir anlam da çıkarmamız tuhaf olmaz. Âşık Veysel'in gözleri görmediği için ona bütün gündüzler gecedir.

Anlatacaklarımıza Veysel'le ve onun iki dizesiyle giriş yaptım; ama konu bu değil. Sadece “iki kapılı han” diye nitelenen hayatı herkes bir şekilde yaşıyor.

Ortaokul yıllarımızda kente gidip sinemalarda o ünlü oyuncularını seyrettikçe onların bizim yaşamadığını düşünürdük. Elbette rahatlık ve olanaklar açısından bizden çok çok iyi yaşıyorlardı; ama yeme, içme ve başka gereksinimler yönünden, acı çekme, üzüntü, sevinç, mutluluk gibi duygular yönünden bizden çok ayrı yaşadıklarını zannederdik. Birkaç gün önce ünlü şair ve yazarların yaşamlarındaki ilginç olaylarla ilgili kısa bir araştırma yaptım. Ne kadar ünlü olurlarsa olsunlar onlar da hayatın acılarını, sevinçlerini yaşayan insanlardı. Hepsini anlatmak uzun sürer, birkaç örnekle anlatacağım onların yaşamındaki ilginç olayları.

***

Ümit Yaşar Oğuzcan, edebiyatımızın tanınmış şairlerindedir. Mesleği bankacılıktır. Yaşamı süresince birkaç kez intihar girişiminde bulunmuştur; ama hayatta kalmıştır. Oysa oğlu Vedat, intihar ederek hayatına son vermiştir. İstanbul'un simgelerinden Galata Kulesi 1348 yılında Cenevizliler tarafından yapılmış, sonra defalarca restore edilmiştir. Bu kule intiharlara da sahne olmuştur. Ümit Yaşar'ın oğlu Vedat, Haziran 1973'te kuleden atlamış, kule dibine çakılarak hayata veda etmiştir.

Vedat'tan geriye de şair babasının şu dizeleri kalır:

Pırıl pırıl bir yaz günüydü
Aydınlıktı, güzeldi dünya
Bir adam düştü o gün Galata Kulesi'nden
Kendini bir anda bıraktı boşluğa
Ömrünün baharında
Bütün umutlarıyla birlikte
Paramparça oldu
Bu adam benim oğlumdu

İşte şairin dilinden oğlunun acısı. Bazen dizeler kalın bir kitabın anlatamayacağını anlatır.

***

Bu anlatacağım pek hüznünlü olmasa da Otuz Beş Yaş şairi Cahit Sıtkı Tarancı'nın kısa sayılacak yaşamından bize kalan gülümsetici bir yaşanmışlık.

Cahit Sıtkı; Galatasaray Lisesi'nde öğrencidir. Yatılı okumaktadır Taşradan, Diyarbakır'dan gelmiştir. Bir de kendisini çirkin bulduğu için kız arkadaş yoktur. Diğer arkadaşları her gün kız arkadaşlarıyla gezip tozduklarından, parka, pastahaneye gittiklerinden söz ederler. Onlardan gelen mektupları okurlar. Cahit, hep bunun ezikliğini duyar. O da arkadaşlarına hava atmak için hayali bir sevgili yaratır. Ona mektuplar yazar, ondan gelen mektupları okur. Diyeceksiniz ki “Hayali sevgili nasıl mektup yazıyor? Olacak iş mi bu?” Sevgilisinin mektubunu yazan da Cahit Sıtkı'dır. Mektupları yazınca gider Sirkeci'deki postahaneden kendi adresine postalar. Arkadaşlarına okuduğunda “Yahu Cahit, tam kendi huyundan bir sevgili bulmuşsun.” derler. Bir yıl sürer bu mektuplaşma. Sonra şöyle der Cahit Sıtkı:” Onun suçu yok, sonunda ihanet eden yine ben oldum.”

“Gün eksilmesin penceremden” diyen şair kırk altı yaşında veda etmiştir bu iki kapılı hana.

***

İki paragraf da Sabahattin Ali'nin hayatından:

Süheyla Conkman, ağabeyini şöyle anlatıyor: “Onu asık suratlı hiç görmemişimdir. Bazen de kendi kendine söylediği şarkılar vardır ki, hiç aklımdan çıkmaz, duydukça onu anımsarım: 'Ata binetim geldi, hay dah dah, yare gidesim geldi.' Bir de ondan başka hiçbir yerde duymadığım bir şeyler mırıldanır, yengem de 'Yeter Sabahattin, kes bu ne biçim şarkı?' dedikçe şaka yollu tekrarları: 'Tabutunun altı çatlak, beni vuran benden alçak, sol böğrümüne girdi bıçak, yar yar aman...' Meğer kaderinin şarkısı imiş, bilemezdik.”

Yazarın, eşinin yazdığı bir mektuba verdiği yanıt:

“Mektubunu aldım. 'Ben fena kız değilim, senin meyas olmayıp saadetin için hayatımı şimdi fedaya hazırım!' diyorsun. Aliye, bana böyle şeyler yazma... Sonra ben sana deli gibi âşık olurum. Senin ne iyi kız olduğunu biliyorum. Muhakkak ki hayatımda yaptığım ve yapabileceğim en iyi iş seninle hayatımı birleştirmek oldu. Bundan sonra ne diye kederli ve üzüntülü şeyler yazalım.' Mektubundaki, 'Beni istediğim kadar sevmezsen ölürüm!' cümlesini belki elli defa okudum. Ah Aliye, seni isteyebileceğinden çok seveceğim. Benim nasıl sevebileceğimi göreceksin.”
(25 Mart 1935)

***

Ünlü yazar, şair, oyuncu, bilim adamı ya da devlet adamı olsalar da onların yaşamında da acılar, sevinçler, tuhafıklar yani insana özgü yaşanmışlıklar vardır.

.....
Numan Kurt
20 Ağustos 2020

ÇOK BİLMİŞLİK ÜZERİNE

"Haydi oradan, ukala sen de!"

***

"Ukala" sözcüğünü çok duymuşsunuzdur."Türkçe Sözlük"te karşılığına "kendini akıllı ve bilgili sanan, bilgiçlik taslayan" sözü yazılmış.

Bu tipler bir söyleşi süresince hangi konuyu açsanız sizden önce söze başlarlar. Erdemli insanlar bilmediği bir konuda soruyla karşılaşırsa onun yanıtı "Bu konuda bilgim yok." cümlesi olur. Oysa "ukala" dediğimiz kişiler bilmediklerini kabul etmezler. Saçma sapan da olsa o konuda hemen anlatmaya başlarlar.

Bir gazetenin hafta sonu ekinde tiyatro, dizi oyuncusu Evrim Alasya ile söyleşi yapılmış. Sorulan sorulardan biri şöyle:
-"İnsanda en çok nefret ettiğiniz şey nedir?"

Sanatçının yanıtı:

-"Ukalalık. Dinlemeyen insandan nefret ederim. Hep onlar konuşacak, sen dinleyeceksin. Artık sadece kendi konuşsun isteyen ve ukalalık eden birine içimden 'canavar' çıkıyor."

-"Bu durumda ne diyebilirsiniz onlara?"

-"Bir susun, diyebilirim; kendini bilmek de bir erdem."

Bunları yazmışken "ukalalık" üzerine söylenmiş sözleri araştırdım. İlginç, ders verici, yerine oturmuş birkaç sözü burada paylaşmak isterim.

"Bilgeliğin yolu bilmekten değil dinlemekten geçer. Bu yüzden dünyada az bilge; çok ukala vardır."

"Zihin fukara olunca akıl ukala olurmuş."

Ukala insanlar; sahip olduğunu, doğru sandığı bilgileri, bu bilgileri bilmediğini sandığı insanlara aşağılayıcı, küçümseyici bir üslupla anlatan kişilerdir. Böyle kişilerdir; ama zaman içinde foyaları meydana çıkıp ne oldukları anlaşılınca kendileri de anlattıkları da dikkate alınmaz.

***

Emekli olduktan sonra yıllarca o zamanki adıyla ÖSS olan üniversiteye giriş sınavlarına öğrenci hazırlayan dershanelerde çalıştım. Bu sınavlarda Türkçe dersi için en önemli sorular paragraf soruları idi. Kırk beş sorudan yirmisi paragraflardan hazırlanırdı. Niye öyleydi? Bunun açıklaması şu: Öğrencinin her şeyden önce okuduğu metni anlaması gerekir. Okuduğunu anlayıp yorum yapamayınca bilgi öğrenmesi mümkün olmaz. İşte paragraf soruları da öğrencinin okuduğunu anlayıp yorumlayabilmesi ile ilgiliydi.Yani üniversite demek istiyor ki bilgiyi ben veririm, yeter ki bana bilgiyi anlayıp öğrenecek öğrenci gelsin.

O dersahanelerde çalışırken öğrenciler sık sık hem paragraf sorularını hem de aynı dersten başka soruları yanıtlamamız için getirirlerdi. Öğretmen olarak elbette yanıtını çoğu zaman verirdim; ama bazen o anda soruyu çözemediğin de olurdu. O zaman kıvrımanın ne anlamı var, "Bu soruyu şu anda çözemedim, tekrar bakar, düşünür, sana iletirim." derdim. İnsan her şeyi, kendi branşı da olsa bilmeyebilir. Öğretimde, eğitimde amaç da çocuğun kafasına durmadan bilgi şırınga etmek değil, ona bilginin nerede olduğunu öğretmektir.

Şu söz ne kadar anlamlı ve doğrudur: "Bilge, her şeyi bilmez; sadece ahmaklar her şeyi bilir." Bu bir Afrika atasözüyümüş. Şu söz de çok hoşuma gider. "Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunmaz." Gerçekten bir konuda bilgin yoksa o konuda fikir ileri sürmek sadece bir sonuca yol açar. Seni gülünç duruma düşürür.

İşte bu çok bildiğini sanan ukala takımı, yaptığınız bir söyleşide bulunuyorsa hangi konuyu açsanız "..... çıkar gibi" sözü sizin ağzınızdan alır. Noktalı yerler, benim yazacağım sözcükler olmadığı için okuyanların anlayacağını bilerek bu şekilde yazdım.

Ne demiş şair:

"Çeşm-i insaf gibi kamile mizan olmaz

Kişi noksanını bilmek gibi irfan olmaz "

"Olgun bir kişi için insaf gözüyle bakmak en güzel ölçüdür

Kişinin kendi kusurlarını, eksikliklerini bilmesi kadar güzel bir anlayış yoktur"

Yok öyle her gün her konuda bilgiçlik taslamak. İnanın şu yazıyı yazarken bile epeyce araştırıp düşündüm. Bir bakıyorsun adam büyük düşünür, bir bakıyorsun din âlimi.

Bir adam her konudan dem vuruyor mu, her taşın altından çıkıyor mu, geçin onu. Demiş ya Koca Yunus:

"İlim, ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsin

Ya nice okumaktır"

Bildiklerimiz bu bilgi deryasında bir zerre bile değildir. O zaman yapacağımız bir şey var "haddini bilmek".

***

Başarılı sanatçı Evrim Alasya ile yapılan söyleşiyi okuyunca bunları yazmak istedim. Çok bildiğini sanıp her telden çalanlar için yazımı şu sözlerle bitiriyorum:

Çok bilmiş, ukala, kibirli insanlar dağın tepesindeki adam gibidir. Bakınca aşağıdakileri küçük görür. Bilmez ki aşağıdaki insanlar da bakınca onlara küçük görünür.

.....
Numan Kurt
9 Ekim 2020

HANGİ BİRİNİ SAYALIM

Bazen karamsar oluyor insan
"Ak gün ağartır, kara gün karartır." demiş atalar
Gelecek mi bilmem o "ak gün"
Umudu yitirmesek de
Sorunlar üst üste, sorunlar yaman

***

Her zaman iyimser olmaya çalışırım. Olaylara olumlu, umutlu yanlarıyla bakarım. Ama ufukta ışık görünmeyince, insan "Bu da geçer." diyemeyince karamsar oluyor.

Depremde dört duvar arasında kalanlar yüreğimizi dağladı. Kurtarılanlara sevindik; ama enkaz altında can vermenin acısını yaşayıp ölenlere, bu acımasız düzenin, bu ahlaksız kandırmacanın cenderesinde yitip gidenlere göz yaşı döktük.

Mutlu yuvanızda yaşarken yer sarsılıyor, evinizin, apartmanınızın enkazı altındasınız. Kurtulsanız da yaşasanız da evinizi, yakınlarınızı, anılarınızı kaybediyorsunuz.

Nereden çıktı bu iç karartıcı yazı dersenez, anlatayım.

İki gün önce evde oturup yazı yazarken yine sallanmaya başladık. Kuşadası'nda deprem olmuştu. Şiddetli olmasa da biz de hissettik. İçim sıkıldı. "Nedir bu yıl çektiklerimiz?" dedim kendi kendime.

Suç işleyip hapisaneye düşenler için "dört duvar arasında" deyimini kullanılır. Halk deyişiyle o "dam"a düşmesek de mart ayından beri sanki dört duvar arasındayız.

Bu yazımı okuyanlar şöyle diyebilirler: "Yahu arkadaş, dört duvardan bahsediyorsun; ama değişik yerlerde gezerken çektiğin, çektirdiğin fotoğrafları paylaşıyorsun." Doğru, bu yıl tek lüksümüz birkaç kişi bir araya gelip söyleşmek ya da çevrede küçük geziler yapmak. Bunu da yaşadığımız yerin salgın yönünden büyük kentlere ve pek çok yere göre daha rahat olmasından dolayı yapabiliyoruz. Öyle iki güne bir değil ayda bir falan.

Yetmiş yaşına bir adım kala ben böyle uğursuz, belalı, karabasan bir yıl yaşamadım. Yılbaşı gelirken "Yeni yılınız kutlu olsun!" kalıplaşmış kutlama sözünden başka biten yıl için de "Güle güle ....!" deriz. Bu yıl sonunda kimsenin "Güle güle 2020!" diyeceğini hiç sanmam. Ne diyeceklerini tahmin etmişsinizdir. "Defol 2020! Cehenneme kadar yolun var!"

Koronavirüs salgını...

Ekonomik sıkıntılar...

İşsizlik...

Sık sık tekrarlayan depremler...

Komşu ülkelerle sorunlar...

Ülkemize dolup bizden daha iyi olanaklara kavuşan, "Armut piş, ağzıma düş." yaşayan yabancılar...

Eğitimde perişanlık...

Kırk yıldır kökünü kazıyamadığımız terör...

Daha sayabilirim. Saymanın yararı ne ki? Bunların hayatın baharındaki gençler için verdiği umutsuzluğu tahmin edebiliyor musunuz?

Hep tekrarlayıp durdular. "Koalisyonlar ülkeye zarar veriyor, ortak karar alamıyorlar. İstikrar için güçlü bir iktidar olmalı." diye Bu anlayış bir partiyi on sekiz yıldır iktidara getiriyor; ama sorunlar dağ gibi.

Gazetede okudum. Haftasonu röportajında ünlü sanatçı Müjgan Cumbul'a soruyor gazeteci: "Nasılsınız?" Sanatçının yanıtı, "Ben iyiyim; ama biz kötüyüz."

Bunun anlamı şu: Ben şu anda kişi olarak iyiyim, ekonomik durumum iyi, sağlık sorunum yok; ama genel olarak ülkemizin insanları kötü durumda.

İşin asıl zor, acı veren yanı ise tünel sonunda ışığın görülmemesi. Deprem önlenemez; ama zararı en aza indirilebilir. Yukarıda saydığım sorunlardan hepsinin çözümü var. Var da nasıl oluyorsa güzel ülkemisi yaşanmaz eden bu sorunlar bir türlü çözülüyor. Çözümü için çok iyi yöneticiler, özverili bir toplum gerekir.

Özellikle şu salgın konusunda önümüzü göremiyoruz. "Aşı bulundu, aşı çok yakın, bulunan aşı yüzde doksan etkili." gibi yüreğe su serpen sözler söylene de ışık henüz görünmüyor, ipin ucu kaçtı.

Psikologların, psikiyatristlerin değerlendirmesine göre bu salgın artık dayanma gücümüzü zorluyor. "Yeter yahu! Ne olacaksa olsun!" noktasına getiriyor bizi. Çok sıkı önlemler alınmadıkça bu belanın önünün alınacağı da yok.

Öyle bir bilgi kirliliği var ki ne yapacağımızı şaşırdık. Aıştıığımız yaşayış düzenimiz bozuldu. "Bu virüs herkese bulaşacak; ama elden geldiğince geç yakalanın." görüşünü ileri süren Amerika'daki o ünlü doktorumuz Mehmet Öz, şimdi şu dört öneriyi getiriyor:

*Maskenizi anahtarlarınızın yanına koyun, o zaman unutmazsınız.

*El dezenfektanınızı çantanızda, varsa arabanızda da taşıyın.

*Gününüzü yararlı aktivitelerle doldurun. Kısacası evde sizi oyalayacak, zevkle yapabileceğiniz işler yaratın.

*Pandemi ile ilgili sosyal sorumluluk projelerinde görev alın.

Bu salgından sonra yazdığım beşinci ya da altıncı yazı. Ben doktor değilim, işin uzmanı değilim. Sadece düşündüklerimi yazıyorum. Aslında yazarak, çizerek Mehmet Öz'ün önerilerine uymaya çalışıyor, bu belaya karşı sabrımı taşırmamaya çalışıyorum. Salgın öncesi günlerimize, ülkemizin sorunlardan kurtulacağı günlere kavuşmak dileğiyle sağlıklı kalın.

Anlat düşüncelerini, sıkıntılarını
İster yaz
İster sarıl telefona
Bir can dostuna anlat
Haddimize düşmez
Yok kimseye akıl verme niyetimiz
Salgındı, ekonomik sıkıntıydı, terördü, depremde, aylardır eve kapanmaktı derken
“Vur abalıya!” misali
Yasakların kobayı olduk
Yaşlı sayılıyor ya
Feleğimizi şaşırdık biz
.....

Numan Kurt
13 Kasım 2020

TÜRKÜ VE ŞİİR DİNLERKEN

Türküler, şiirler
Özümden, güzel dilimden
Dinledikçe, okudukça
Neler neler bulurum kendimden

***

“İki bin türkü var dağarcığımda. Ben nicelik olarak yani sayı hesabıyla bakmıyorum türkülere. Türkünün niteliği önemli benim için. Güzel türküleri öğrenir söylerim.”
O tatlı kekemeliğiyle böyle diyor Hüseyin Turan.
Halk TV'de, ondan “Edirne'nin Gelini”, “Acem Kızı”, “Deli Gönül”, “Minnet Eylemem” türkülerini dinlerken hem sözlerden hem sazdan hem de Hüseyin'in sesinden etkilenmemek olası değil.
Şu cümleler gördüğünüz gibi tırnak içinde. Benim yazdığım sözler değil, türkü sanatçısı, araştırmacısı Mehmet Özbek'e ait.

“Türk insanının düşünen, soran; seven, küsen; gülen, ağlayan kalbinin içini görürüz türkülerde. Onlar bizim romanımızdır, bizi anlatır asırlardır bizlere.
Türkülerin, ama gerçek anlamda soylu türkülerin kendisi, başlı başına bir öğretmendir. İnsanı eğitir, geliştirir, insanı daha erdemli kılar, daha akılcı davranmaya yönlendirir.
Türkü sevgisi çok küçük yaşlarda başlatılmalıdır. Türküleri seven bir çocuk, başta canlıyı sever; insanları, toplumu sever; eşsiz bir ruh kudreti ve zenginliği kazanır. Türküler onlara vatan sevgisi, vatanını tanıma ve tanıtma arzusu aşılar, onların vatana hizmet duygularını geliştirir.”

Ben, sonradan bir kişi tarafından bestelenmiş türkülerden çok, ölümler, acılar, kıtlıklar, çaresizlikler ya da sevinçler yaşayan halkın; anaların, bacıların, ozanların yaktığı, söylediği türküleri severim.
Uzun yıllar şiirlerini yasaklar nedeniyle okuyamadığımız, bizden önce dünyanın tanıdığı şair Nazım Hikmet de türküler üzerine şunları söylüyor:

“İnsanların türküleri kendilerinden güzel
Kendilerinden umutlu
Kendilerinden kederli
Daha uzun ömürlü kendilerinden
Sevdim insanlardan çok türkülerini
İnsansız yaşayabildim
Türkü süz hiçbir zaman...”

Şair, türküleri övmekle kalmıyor aynı zamanda da yaşıyor..

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun o ünlü şiirinde geçen şu dizeleri hepimiz bilirsiniz:

"Şairim
Zifiri karanlıkta gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım
Şairim
Şiirin gerçeğini köy türkülerimizde bulmuşum
Türkülerle yunmuş yıkanmış dilim
Onlarla ağlamış, onlarla gülmüşüm "

...

Değişik müzik türlerinden de güzel eserler dinliyoruz. “İle de türkü...” diye bir düşüncem yok. Benim için “türkü” birinci sırada. Niye? Çocukluğumda, gençliğimde o pilli, bataryalı radyolardan hep türkü dinledim de ondan. Bir de bu halkın özü var, Anadolu'nun zengin kültürü var türkülerde.
Belki beni bu konuda tutucu olarak görebilirsiniz; ama şu “rap müzik” dediklerinden pek bir şey anlamıyorum. Çıkıyor bir genç, bağıra çağıra bir şeyler söylüyor. Bir müzik var; ama müziğe uygun bir söyleyiş yok, söyleyen konuşuyor sadece. Şimdi bu tür müziği anlatmaya çalışırken aklıma bir muzırlık geldi. Şöyle birkaç satır “rap müzik” sözü yazayım dedim.

Ceketim sırtımda
Çıktım aç karınla sokağa

Şu karşıdan gelen kız var ya
O benim sevgilim
Ne zaman görsem onu
Ben bende değilim
***

Uyduruk, böyle sürüp giden sözler. Oysa böyle mi insanın acısıyla, mutluluğuyla yoğrulmuş türküler?...

İşte böyle sallana sallana söylenen sözler ve arka planda ilgisiz bir müzik. Sevenler olabilir, ona diyecek sözüm yok. Bizim köyümüzde şu sözcük çok kullanılırdı. "Yadırgı". Ne demek bu? Yabancı, tanınmayan insan, hayvan için kullanılan bir sözcük. Ben de diyorum ki o tür müziği gençler sevse de bana "yadırgı" geliyor.

"Görkemli Hatıralar" da Hüseyin Turan güzel türkülerini söylerken bir yandan da şiirimizin usta ismi Ahmet Erhan, şiirleriyle tanıtılıyor. Şiirin kesin bir tanımı yok, ama en yaygın ve benimsenen tanımı şöyle. Şiir, o dilin sözcüklerini en uygun biçimde yan yana getirerek duygu ve düşünceleri anlatma sanatıdır. Şiirimizin bu hüzünlü şairi aynı zamanda Türkçe öğretmeni ve iyi bir futbolcudur. Erken ayrıldı aramızdan bu "elde var hüznü" şairi. Bize de şiirlerindeki o hüznü ve acıyı bıraktı. 78 kuşağının en önemli şairlerindedir Ahmet Erhan. Okuyanı çarpan, çok etkileyen, adeta duvardan duvara fırlatan bir söyleyişi vardır. Bu bambaşka tarzına rağmen az tanınır. Genç sayılacak yaşta amansız hastalık onu da alır götürdü. Bize de yazdığı şiirlerde acısını, çilesini hissetmek kaldı. Neyse, Ahmet Erhan'la ilgili ne yazsak eksik kalacak. Ahmet Erhan'a ilgi çekmek, onun şiirlerinin okunmasını sağlamak için iki güzel şiirini paylaşıyorum:

Anne

Bırak kalsın masada ekmek, testide su
Ayna puslu, pencere camı kirli
Bırak kalsın saçların dağınık, gözlerin uykulu.
Saksıdaki çiçek susuz, kedi yalını bekler bir köşede
Bırak kalsın meyve ağaçta, kırlangıç havada
Dama düşen ince bir yaz yağmuru...
Yoruldu artık, bütün gün
Didinip durdu
Toprak bile, gök bile, deniz bile
Bir yerde yorulur.
Bırak kalsın süpürge duvarda,
Sabun kovada
Anne, gel yanıma otur
***

Oğul

Anne ben geldim, üstüm başım
Uzak yolların tozlarıyla perişan
Çoktan paralandı ördüğün kazak
Üzerinde yeşil nakışlar olan

Anne ben geldim, yoruldum artık
Her yol ağzında kendime rastlamaktan
Hep acılı, sarhoş ve sarsak
Şiirler çırpıştıran bi adam

Kurumuş kuyunun suyu, incirin sütü çoktan çekilmiş
Bir zamanlar dünya sandığım bahçeyi
Ayrık otları, dikenler bürümüş

Kapıdaki çingirak kararmış nemden
Atnalı ve sarmısak duruyor ama
Oğlum, mektup yaz diyen
Sesin hala kulaklarımda

Anne ben geldim, ağdaki balık
Bardaktaki su kadar umarsızım
Dizlerin duruyor mu başımı koyacak
Anne ben geldim, oğlum, hayırsızın..

....

Evet, bir programı dinlerken, türkü ve şiir dinlemekten büyük keyif alırken bunları yazmak geldi aklıma. Ne kadar isterdim saz çalıp türkü söylemeyi. Olsun, onları beceremesem de türkü dinleyip şiir okuyorum ya! Sazın telinden türkülerin diline uzanan Hüseyin Turan'a ve kendi deyimiyle "türkü çırpıştıran" hüzünlü şair Ahmet Erhan'a sevgiyle...

Türkünüz, şiiriniz bol, sağlığınız yerinde olsun.

.....
Numan Kurt
15 Kasım 2020

YAŞANANLARDAN DERS ALMAK

Bilgisayarı açıp facebook sayfama bakarken bir paylaşım çok ilgimi çekti. Gönül Elbeyli arkadaşımız paylaşmış. Arkadaşımızın bütün paylaşımları gerçekten eğitici, bilgilendirici paylaşımlar. Görebildiğim bütün paylaşımlarını okuyorum, pek çok konuda bilgileniyorum. Bugünkü paylaşımında “Son Söz” başlıklı Oktay Rifat şiiri vardı. Bu şiirin beni saran yanı şiirsel özelliğinin yanında içerdiği anlamdı. Bize diyordu ki:” Yaşamınızın, aldığınız nefesin, değerini bilemediğiniz pek çok güzelliğın değerini bilin, farkına varın!” Şu başımızın belası, hayatımızı alt üst eden salgından alacağımız derslerle o kadar güzel örtüşmüş ki bu şiir. İnanın birkaç defa okudum. Siz de içinize sindire sindire okuyun. Nelerin değerini bilmemiz gerektiğini daha iyi anlarsınız.

SON SÖZ

Boğazından lıkr lıkr gecen
Şu suyun kıymetini bil
Nedir ki bu mavilik deme
Pencereden görebildiğın kadar
Göğün kıymetini bil
Kıymetini bil çiçek açmış bademin
Güneşli odanın çamurlu sokağın
Beyazın siyahın yeşilin
Pembenin kıymetini bil
Dirilik öyle bir şey yürekte
Sevinçle çırpınır
Kavak yelleri eser insanın başında
İnsanoglu kızar öfkelenir savaşır
Halk için girişilen savaşta
O korkulu sevincin
Öfkenin kıymetini bil
Bil ki bu
Budur iste
Güneş yalnız dirileri işitir
Güneşin kıymetini bil
Oktay Rifat

.....
Kafasına taş düşenin neler yaşadığını ancak kafamıza bir taş düştüğünde biliriz. Genç ya da yaşlı biri toprağa verildiğinde cenazeye katılanların en çok kullandığı cümleleri hepimiz bilirsiniz.

“İşte bir varmış, bir yokmuş; geçti gitti.”

“Hayat boş kardeşim, kimseyi kırmaya, üzmeye değmez.”

“İster varıl ol ister yoksul, bir top bezle gidiyorsun.”

Böyle benzer cümleler sıralanır. Sıralanır da alınan ders fazla sürmez. İnsanlar hırsıyla, kıskançlığıyla, sevgisizliğiyle yaşamaya devam eder. Bu bir genelleme değil, yaşadıklarından ders alan insanlar da çoktur çevremizde. “Empati”, kendini onun yerine koyma dediğimiz duygu olmalı bir insanda.

Şu son haftada iki arkadaşımızı yitirdik. “Koronavirüs” onları da aldı götürdü bu hayattan. Bu arkadaşlar Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu 1969 mezunu devre arkadaşlarımızdı. Halis Yıldız ve Derviş Kılıç. Ayrıca gün geçmiyor tanıdıklarımızdan da ölüm haberleri geliyor.

Halis Yıldız arkadaşımızla ölümünden iki gün önce telefonla konuşmuştum. Bu virüsten kurtulduğunu, yakında hastahaneden çıkacağından söz etmişti. İki gün sonra arkadaşlarımız Whatsapp'tan paylaşmışlar kalp krizinden yitirmiş hayatını. Bu illet virüs, aşırı kilosu olmayan, sağlıklı olan arkadaşımızın kalbini zayıflatmış olmalı. Derviş Kılıç'ı da okuldan tanırdım. Okul başkanlığı da yapmıştı. İki arkadaşımızı da rahmetle, sevgiyle anıyorum.

Üzücü, karamsar cümlelerin yanında bir arkadaşımın yılbaşı günü yaptığımız konuşmayı anlatayım.

Arkadaşımı perşembe günü aradım yeni yılını kutlamak için.

–“Alo!”

–“Alo, merhaba arkadaşım! Nasılsın?”

–“Teşekkürler, nasıl olayım, iyiyiz demek âdet olmuş, ben de öyle diyeyim.”

–“Sıkıldın herhalde iyice. Ne yapalım sabredeceğiz. Bakalım günler ne gösterecek?”

–“Umarım eski günlerimiz geri gelir.”

–“Bak sana bir şey söyleyeyim de şu sıkıcı günlerde biraz gülümse.”

–“Merak ettim, anlat bakalım.”

–“Biliyorsun biz Ankara'da arkadaşlar, hemşehriler olarak gittiğimiz kahvede eşli okey oynuyorduk. Ben çok zaman ortağım olan Hayrullah ve Yağmur'a sık sık kızıyor, onları yanlış oynadıkları konusunda uyarıyordum. Şu bela salgın

geçsin ikisine de diyeceğim ki 'İstedığınız gibi oynayın!' Bilirsin Hayrullah sık sık 'Bu bana ders olsun!' der ya. Bu bana ders olsun. O günleri arar olduk."

- "Doğru, o günleri özledik."

- "Yeni yılını kutluyorum. Yeni yılda bu sıkıntıdan kurtulmak umuduyla hoşça kal."

- Çok teşekkürler. Ben de kutluyorum."

Torunları kucaklamayı, arkadaşlarla buluşmayı, birkaç kişi oturup söyleşmeyi, sevinci, acıyı paylaşmayı özledik. Bunların ne kadar değerli olduğunu çok iyi anladık. Oktay Rıfat'ın şiirinde dediği gibi güneşin, suyun, maviliğin, tüm renklerin, öfkenin sevincin, hepsinden önemlisi özgürlüğün değerini çok iyi anladık.

"Yaşadıklarımın Öğrendiğim Bir Şey Var" başlıklı şiirinin son bölümünde şöyle diyor Ataol Behramoğlu:

"Yaşadıklarımın öğrendiğim bir şey var

Yaşadın mı büyük yaşayacaksın, ırmaklara, göğe, bütün evrene karışırçasına

Çünkü ömür dediğimiz şey, hayata sunulmuş bir armağandır

Ve hayat, sunulmuş bir armağandır insana"

Birkaç dize de ben yazmak istedim:

Öyle güzel ki hava şu kış gününde

Güneş unutmuş kış güneşi olduğunu özenmiş bahara

Yasak olsa da dışarı çıkmak

Ayaklarım açılsın diye

Birkaç tur attım şöyle evin etrafında

Ve şükrettim aldığım nefese, yaşadığım hayata

***

Yeni yılda umutla, sağlıklı, sevgiyle kalın.

.....
Numan Kurt

2 Ocak 2021

YAĞMUR YAĞAR, GÜNEŞ AÇAR, YEŞERİR ÇİMLER

Bu gelip geçerken delip de geçen 2020 yılı, salgın nedeniyle gelecek yıllarda pek iyi anılmayacak. En az beş altı yazı yazdım bu virüs illetinin yaşamımıza kattığı olumsuzluklar konusunda. Ben doktor değilim, bu salgının bilimsel yönleriyle ilgili ahkam kesemem, sadece bizde bıraktığı izleri, izlenimleri, çıkardığı zorlukları yazarım. Bu yazıda onlardan söz etmeyeceğim.

Her yıl nisan başında Didim'e gelip ekim sonunda Ankara'ya dönüyorduk. Bu yıl pek çok emekli gibi bildiğiniz nedenden dolayı kışın Ankara'ya dönmedik. Burası virüs salgını yönünden daha güvenli bir yer. Şimdilerde daha da azaldı. Bakalım yeniden hortlatmazsak.

Ankara'ya dönmemeye karar verdik; ama kafamda bir bir türlü sorular.

Kış nasıl geçecekti?

Klima ısınmamıza yetecek miydi?

Kışlık giyecekleri getirmemiştik, getirtmemiz gerekecek miydi?

Klima dışında yeni bir ısıtma aracı almamız gerekir miydi?

Sorular... sorular...

Bu soruların yanıtlarını kışı daha önce burada geçiren tanıdıklardan, arkadaşlardan alıyorduk; ama yine de içimizde bir kuşku.

-”Hiç takmayın kafanıza!” diyordu eski öğrencilerimden Galip, “Hocam, evinizdeki iki klima size yeter, üstelik eviniz bir artı bir, neredeyse gün boyu güneş alıyor.”

-”Bakalım, deneyip göreceğiz, olmazsa bir ısıtıcı alırım.”

-”Yaşayınca bana hak vereceksiniz. Kışın burada yağmur yağar, güneş açar. Şu gördüğünüz çimenler yemyeşil olur, değişik çiçekler gösterir kendisini.”

Ege'de kış, İç Anadolu'daki gibi olmazdı elbette. Bunu hepimiz biliyorduk; ama şu anda ocak ayının ortasındayız. Yağmur, güneş ve rüzgârdan öteye üşütücü soğuk bile yok. Yazıyı yazdığım şu sırada güneş bütün parlaklığı ile gökyüzünde, oysa sabah sağanak yağmur vardı.

Bir süre ara verdiğim spora bu sabah gittim. Yağmur yağmış, henüz güneş ortalarda yok. Ortalık mis gibi. Yeşeren çimenlerin, açan çiçeklerin fotoğrafını çektim. Gerçekten hayret vericiydi. Sanki bahar aylarını yaşıyoruz. Ankara'dan, İstanbul'dan yağmur, kar haberleri gelirken, Doğu'da yollar kapanırken Didim'de çimenler yeşermiş, sarı papatyalar gülümsüyor toprakta. Sarı turuncu eğmiş ağacının dallarını.

Deniz mi? Onu söylemeden olur mu? Temizlenmiş, bazen hafif dalgalı bazen durgun ve sessiz. Yaz kalabalığına hazırlanıyor sanki.

Dün Galip Türkmen ve Mükremin Dağistan'la yürüyüşte iken dedim ki Galip'e, “Sen haklıymışsın Galip. Dört mevsimin bir mevsimde yaşandığı güzel ülkemizde bu yöreler bir ayrı güzel. Bak, çimler yeşermiş, çiçekler açmış. Dediğin gibi yağmur yağıyor, güneş açıyor. Ayrıca klima da ısınmamıza rahat yetiyor.”

“Bir kar yağar bir de yağmur

Geldi geçti bunca ömür

Mahzuni'nin ömrü demir

Bitmez tükenmez geceler”

Sabah saat sekizde evden çıktığımda ortalık daha tam aydınlanmamıştı bile. Yağmur belli ki iyi yağmıştı. Spor yaparken çamların arasında güneş gösterdi göz alıcı ışıklarını. O arada Âşık Mahzuni'nin “Bitmez tükenmez geceler” diye biten türküsünden yukarıdaki dizeler geldi aklıma.

Siyasi, salogancı türküleri bırakınca ne güzel türküler üretmiş bu ozanımız. “Çeşmi Siyah, Bitmez Tükenmez Geceler, Dumanlı Dumanlı Oy Bizim Eller, Yiğit Muhtaç Olmuş Kuru Soğana....”

Onun memleketinde ve yurdumun doğusunda bir kar bir de yağmur yağarken Ege'nin bu güzel beldesinde bir yağmur yağıyor, bir güneş açıyordu. Dedim ki bu türküyü içimden mırıldanırken “Dünyanın en güzel ülkesinin; tarihiyle, doğasıyla, iklimiyle bu güzel vatanın değerini hiç bilemedik, hiç bilmiyoruz. Akşama kadar 'Şu şunu dedi, bu bunu dedi.' kavgaları. Çıplaklaştırılan doğa, yoksullaşan insanlar, çığ gibi büyüyen işsizlik, çağdışılığa itilen eğitim, çöken ekonomi.”

Birakin bunları, Nasrettin Hoca'nın ülkesinde mizahı unuttuk mizahı.

Biraz önce okudum. Tiyatro oyuncusu Bülent Emrah Parlak bir gazetede kendisiyle yapılan röportajda şöyle diyor:

-”Sizce mizah Türkiye'de baskı altında mı?”

-”Evet, çok net, kesinlikle baskı altında. Biliyorsunuz mizah, toplumun aksaklıklarından yararlanır. O aksaklıklarla kendine çıkacak yol bulur. Siz, aksaklıkları söylemenin yasak olduğu bir yerde nasıl mizah yapabilirsiniz? Alan çok daralır, ana damarları koparırsanız bunun komik olmasını boşuna beklersiniz. Televizyonlarda mizah kalmadı. Zorlansalar da biraz mizah 'Güldür Güldür' ve 'Çok Güzel Hareketler Bunlar'da var. İnsanlar özledi mizahı.' Olacak O Kadar'ın herhangi bir skecini şimdi yapamazsınız. Kısacası ileri gitmemiz gerekirken çok geriye gitmişiz.”

Bülent Emrah Parlak haklı. O çok eleştirdiğimiz Demirel bile mizaha hoşgörü ile bakarken şimdi ne hale geldik.

Onunla ilgili karikatürlerin biri bile bugün çizilemez.

***

Niye sorunlar ortaya çıkınca onları planlı biçimde çözmeye çalışmayız. Bu plansızlık, gününbirlik ömlemler Şark

kafasının bir aymazlığı mıdır, uyumsuzluğu mudur, uyutulmuşluğu mudur?

Bizden çok geri kalmış ülkeler bile aşı sorununu hızla çözerken biz onu da elimize yüzümüze bulaştırıyoruz. Seksen milyonluk ülkeye henüz gelen üç milyon doz aşı. O da ancak bir buçuk milyon kişiye yapılacak. Onu bile bir sonuca ulaştıramıyoruz. Ne kadar etkili? Yan etkileri var mı? Yaptırmak gerekli mi? Bu arada her olayda ortaya çıkan komplo teorileri yeni teoriler üretmeye başlıyorlar. Tüm bilim adamları, doktorlar "Aşı yaptırılmalı!" derken teoriler limon sıkmaya devam ediyorlar.

***

Zamanı kanepeye yan gelip yatmakla geçirmektense daldan dala atlayıp yazdım bir şeyler. Bu küçük uğraşlar; yazmak, çizmek de olmasa nasıl geçerdi zaman? Evet, hep zamanın geçmesini isteriz de o zamanın bir gün bizim için biteceği aklımıza gelmez.

Ne yaşadım ki ben akıp giden zaman içinde
Dönüp bakınca şöyle yetmişinde geriye
"Nasıl da geçip gitti yıllar" diyorum
Yaptıklarımı yapamadıklarımı düşünüyorum
Eğer dokunduysam onca öğrencimin
Ve de başka insanların yaşamlarına
Bir yararım olduysa onlara
"Boşuna harcamamışım akıp giden zamanı
Ne mutlu bana"

.....
Numan Kurt

14 Ocak 2021

BİR GÜNÜN SONUNDA

Yeri, zamanı yok, paylaşmaktır hayat."

"Mutluluğu tatmanın tek yolu, onu paylaşmaktır."

Hafta sonu sokağa çıkma yasağı vardı. Pazartesi günü başlayacak olan üç saatlik sokağa çıkma özgürlüğünü beklerken kar yağdı Ankara'ya. Kar gelir de soğuğu gelmez mi? İki gün daha kapalı kaldım evde. Evin yakınındaki parka çıkıp yürüyüş yolunda birkaç tur atsam da soğuk tat vermedi.

Bugün çarşamba. Saat 10.00'a gelinceye kadar tüm hazırlıkları yaptım. Tıraşmış, temizlikmiş, kahvaltımış hepsi tamam.

"Önce Hayrullah'ı arayayım, bakalım ne diyecek? Onun vereceği yanıtı göre Necdet'i de arayım. Buluşmaya zamanı varsa biraz yürür, sonra onun ufacak dükkanında iki çift laf ederiz. İşi varsa, gelemeyecekse kendim birkaç tur atarım." diye düşündüm.

Bir adam hoşgönüllü olur, içi dar olmazsa ne güzeldir onlarla arkadaş olmak.

"Dükkan" derken sanmayın ki bizim Hayrullah o dükkanda bir şeyler satıyor. Ankara- Batıkent'te, kapalı pazar yerinin arkasında küçücük dükkanlar var. Bu pandemi günlerinde evde kalmaktan sıkılan arkadaşım, o ancak içeride üç kişinin oturabileceği dükkanlardan birini ayda iki yüz elli liraya kiralamış. Ne mi yapıyor? Oturuyor iki üç arkadaşıyla, koyuyor çayı ocağa. Söyleşi çaydan, çay söyleşiden demli.

...

Arabanın camı buzlanmış. Bir süre uğraştan sonra erittim. Aldım elime telefonu:

-Alo!

-Alo şefim günaydın!

-Günaydın, günaydın efendim!

-Sanıyorum ağzın dolu, kahvaltı mı yapıyorsun?

-Evet, senden de hiçbir şey kaçmıyor.

-Program ne bugün Hayro?

-Şimdi kargoya, oradan markete gideceğim, bir saat sonra dükkandayım.

-Tamam, ben Necdet'i arayım, biraz yürürüz, sonra biz de senin dükkandayız.

Aradım Necdet'i. Evin yakınındaki marketten dönüyormuş. Anlattım durumu.

-Sen gelebilecek misin?

-Sorma, dün eşimle yakın markete gittik. Dönerken kaydı, düştü. Bir ayağı diz kapağına kadar alçılı. Zaten dizinden ameliyatlıydı, bir de bu oldu. Sanıyorum önemli bir kırık yok; ama doktor önlem olarak alçıya aldı.

-Sen gelme o zaman, çok geçmiş olsun.

...

Hayrullah'ın dükkanına yakın Ali Dinçer parkında iki tur attım. Bu arada telefonda havanın soğukluk derecesine baktım, eksi yedi. Tam dükkanın önüne geldiğimde Hayrullah da gelmişti.

Çay demlenirken biz de başladık söyleşmeye.

Söz Ankara'ya geldiğimiz yıl ev alışımızdan açıldı. Unutkanlığıyla ünlü Hayro o yıllarda yaşadığı bir olayı anlattı bana hem de ballandıra ballandıra. Aslında inanın onun sohbetleri hep bal tadında. Bir de siz konuşurken kulakları duysa! Bakalım neymiş Hayro'nun öyküsü. Başladı anlatmaya:

"Batıkent'te evi aldım, içine biraz da masraf ettim. Ulus'taki fayansçıya üç yüz dolar para vereceğim. Henüz eşyayı Kırşehir'den getirmediğim için Ankara'daki kız kardeşimin evinde kalıyorum. Demetevler'deki postahaneden jetonla kızkardeşimi aradım. O zaman cep telefonum falan yok. Fayans parası ödemeye gideceğimi, akşama ancak geleceğimi haber verdim.

Dolmuşla Ulus'a yolculuk, oradan da Rüzgarlı Sokak'taki fayansçıya.

Borcumu ödeyecek olmanın keyfiyle elimi attım cebime benim cüzdan yok. Bir o cebe, bir diğer cebe. Bizim cüzdan uçmuş. Fayansçının telefonundan aradım kız kardeşimi:

-Alo!

-Alo Zeynep, cüzdanım yok, bak bakalım sağa sola, sizin evde mi kalmış?

-Tamam, biraz bekle.

Evin her tarafına bakmış kız kardeşin, cüzdan yok. Akşam onun evine varınca Kırşehir'e, eşime telefon ettim. Yok arkadaş, bizim cüzdan uçmuş. 'Ulan, ' dedim kendi kendime, "bir gün de bir şeyleri unutma!"

Umudu kestik cüzdandan, aradan tam bir ay geçti. Bu arada evi taşımış, artık Ankaralı olduk. Benim kafa hep sonradan 'dank' eder. Bir gün aklıma geldi. Kendi kendime 'Yahu ben kızkardeşime Demetevler postahanesinin önündeki kabinlerden jetonla telefon ettim. Orada onun numarasına bakmak ve jeton çıkarmak için cüzdanı cebimden almıştım. O kabine mi bıraktım yoksa. Eh, aradan bir ay geçti; ama yine de gidip bir sorayım.'

Gittim, kapıda jeton satanlar, kart satanlar derken epeyce işportacı var. Sordum umutsuz umutsuz:

-Arkadaşlar, burada bir ay kadar önce bir cüzdan bulundu mu?

-Amca neredesin sen bunca zamandır?

-Ne oldu ki?

-Kadının biri kabinde bir cüzdan bulmuş, biz de onu ortaklaşa kararla jetoncu Yahya'ya verdik, içinde adınız, telefonunuz yazılıymış. Size daha haber vermedi mi?

-Hayır, beni kimse aramadı.Şimdi nerede bu Yahya?

-Yarım saat sonra gelir, evine pide götürdü.

İki buçuk saat bekledim, Yahya geldi sonunda. Anlattılar durumu.

-Vay amcam, sen neredesin bir aydır?

-Burada unutacağım aklıma hiç gelmedi.

-Bekle cüzdanı getireyim amca, cüzdan arabada.

Getirdi, baktım her şey yerli yerinde. Bir miktar ödül verdim Yahya'ya; ama peşinden şu soruyu da sordum:

-Teşekkür ederim Yahya; ama merak ettiğim şu: Cüzdanda adım, ev telefonum vardı, neden aramadın?

Yahya pişkin pişkin:

-Ben de tam bugün arayacaktım amca.

İşte böyle dedi, arkadaşları olayı bildiği için zamana bırakmıştı işi. Arayan olmazsa onlara 'Ben o cüzdanı sahibini aradım, verdim.' diyecekti. Olsun, yine de sağ olsun Yahya"

"İşte böyle!" dedi Hayrullah. "Benim meşhur unutkanlığımı bilirsin, al sana günün içinden bir öykü, yaz bunu da." Hayrullahname"ye bu öykü de eklendi.

"Bitsin şu salgın belası da güzel öyküler yaşayalım Hayrullah!" dedim.

....

Bu arada şunu da yazma gereği duydum. Ben yazdıklarımla yaşadıklarımı paylaşıyorum okuyanlara, ilgi gösterenlere. Bunlar kendi ürettiklerim. Ayrıca yedi yüzden fazla arkadaşımın kara kalem portrelerini çizdim. Okul arkadaşlarımızla buluşmalarımızdan katılabildiğim için, Kırşehir, Antalya, Dikili buluşmalarının öykülerini yazdım. Aynı devre mezun olduğumuz yetmiş sekiz okul arkadaşımın portresini çizerek albüm yaptım.

Zaman zaman değerli insan Hasan Kartoğlu'nun kısa şiirlerini, Ruhan arkadaşımın resimlerini, sevgili öğrencim Aydeniz Yücesan'ın güzel yazılarını, arkadaşım Öner'in çalıp söylediği, bestelediği türküleri, öğrencim Nuran Taş'ın o güzel sesinden türküleri "paylaşılmaya değer" bulduğum için paylaşıyorum.

Yazdığım iki yüze yakın yazı, yedi yüze yakın kara kalem resim paylaşmanın bana verdiği mutluluğu gösterir. "Hep kendi yazdıklarını paylaşır." düşüncesinde olanlara bunları yazmak istedim. Kimse yazıp çizdiklerime ilgi göstermek zorunda değil. Ben özenle bir emek veriyorum, bu emeğime saygı duyanlara teşekkür ediyorum.

Yıllar öncesinden bir öğrencimin, arkadaşımın onun isteği veya kendi isteğimle resmini yaptığımda, onu yazıma konu ettiğimde, onun ileteceği bir teşekkür yeter bana. Ne yazarlık ne şairlik iddiam var, hele "kendini beğenmişlik" benden uzak dursun. Resimlerini çizip yazılarıma konu ettiğim halde satır arasında dokundurma yapıp artık ilgi göstermeyeceklerini sezdirenlere de hoşgörüyü karşılıyorum.

İşte bugünün paylaşımı da bu. Yaşananları paylaşmak nefes aldıkça ne güzel.

.....
Numan Kurt
17 Şubat 2021

HİÇ AKLIMDAN ÇIKMIYOR Kİ ...

Bu yazımı okuyan ben yaştakiler veya benim yaşıma yakın olanlar, televizyonların siyah beyaz dönemindeki bir reklamı anımsayacaklardır. Merak ettiniz değil mi o reklamı? Şimdi rahmetli olan Soner Ağın adındaki güleç yüzlü, babacan sanatçımız oturuyor, karşısındaki kadın da ona değişik resimler gösteriyor. Ev, ağaç, çiçek, insan... Hangi resmi gösterirse göstere "Bu size neyi hatırlatıyor?" sorusuna sevimli sanatçımız neşe içinde, "Çokomilk!" yanıtını veriyordu. Resimleri gösteren hanımefendi "Ama bunların çokomilkle ne ilgisi var? Nereden aklınıza geldi?" diye sorunca da "Hiç aklımdan çıkmıyor ki..." diyordu o tatlı gülüşüyle.

Akılda kalan hoş bir reklamdı. Anlayacağınız reklamı yapılan "çokomilk" tadındaydı o reklam.

Bugün de "Hiç aklımızdan çıkmıyor ki..." diyeceğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Bu öyle tatlı, güzel bir reklam falan değil, hayatımızı alt üst eden, bizi adeta hokkabaza çeviren şu salgın belası. Uyku dışında hep aklımızda, rüyasını görüyorsanız uykunuza da girmiştir. Konuyla ilgili yaşadıklarımızı birkaç yazımda anlattığım için burada tekrarlamayacağım.

Biz altmış beş yaş üstündekiler ilk aşımızı yaptırdık, yakında ikincisini de yaptıracğız. Umarım insanlarımızın büyük çoğunluğu aşılır da biz de ömrümüzden çalan, mutlu yaşayışımızın hırsızı bu beladan kurtuluruz.

Sokağa rahat çıkamıyoruz. Çoluk çocuğumuzla, torunlarımızla kucaklaşamıyoruz. Arkadaşlarımızla bir araya gelip ağız tadıyla söyleşemiyoruz. Daha neler neler. Şu yaştan sonra reva mı bu bize?

Böyle yazarken yazın deniz kıyısında elimdeki ekmek parçasına göz dikip etrafımda fır dönen serçeler geldi aklıma. Yalnız bizler değildik bu lanet salgından mutsuz olan. Serçeler, satıcılar da mutsuzdu. Nereden mi anladım? Yazdım aklıma gelen dizeleri. Nereden anladığımı sizler de anlarsınız o zaman.

***

"Gördüm kumsalda aç serçeleri
İster şiir deyin ister başka bir şey
Yazdım ak kağıda içimden gelen dizeleri"

***

Güneş bütün kızgınlığı ile yukarıda
Salıyor ateşini kumlar üstüne
Pineklerken şemsiyenin gölgesinde
Baktım
Sekiz on serçe
Hepsi ürkek, korkak
Bir indirip bir kaldırarak kafalarını
Beliriyorlar
Ayak yakan kumun üstünde
Aç kalmışlar belli
Mutsuzlukları anlaşılıyor ötüşlerinde
Sesi kesilmezdi hiç satıcıların
Arasından geçerek kumlara yayılmış insanların
Bağırırlardı
"Simitçiii, gevrek, çıtır çıtır!"
"Sucu, buz gibi!"
"Çay, neskafe, sıcak sıcak!"
Yok artık onlar
O minicik serçeler bulabilmek için simit kırıntılarını
Boşuna dolanıyorlar
Atıyorum küçük küçük ekmek parçalarını
Hepsi birden üşüşüyorlar
Alıp hemen kaçıyor oradan
Onca serçenin içinden hızlı, çevik olanı
Oysa nasıl da mutlulardı geçen yıl
Onların baklavası böreğiydi simit kırıntılarını
Yanımızdan, burnumuzun dibinden ayrılmıyordu
O minicik, ürkek, sevimli serçeler
Öyle değişti ki günlük yaşantımız
Kaygıyla bakar olduk birbirimize
"Bak şunlar bize yakın duruyor"
"Ne rahat bunlar, maske bile takmamışlar"
"Böyle oldukça bu insanlar
Sonu gelmez bu belanın"
Bunlar gün içinde ağızımızdan düşmeyen laflar

Hele gençlerin hiç umurunda değil
Onlara göre
Ölen ölür bize kalsın sağlar
Her şey öyle bağlı ki birbirine
Günlük yaşam içinde
Yalnız insan mı ya da o kumsaldaki serçeler mi
Bu salgından etkilenen
Hangi birini sayayım
Hasret kaldık dostlarla, arkadaşlarla söyleşiye
Kafeler, lokantalar bomboş
Demir atmış iskeleye
Mavi yolculuğa her gün çıkan tekneler
Hepsi bir yana
İnsanı asıl yürekten yaralayan
Ekmek teknesinden olan
Her gün daha da çoğalan
Umarsız, biçare işsizler
İşte benim aklıma bunlar geldi
Ekmek kırıntısına atlayan serçeleri görünce
Umarım bu ilgisizliğin hesabını sorar
İşini, ekmeğini kaybeden bunca insan
Şu zamanda
İlgisiz işlerle uğraşan ilgililerden
Günü gelince

.....
Numan Kurt
9 Mart 2021

SORMUK ŞEKERİ

O bağık bahçelik köyü hiç unutmadım. Bahçelerinde havuzlarıyla, bağlarında tadından yenmez parmak ve siyah üzümüyle, güzel insanlarıyla aklımda, özlemimde kaldı o köy. Kendi köyüm değildi. Ağabeyimin öğretmen olarak atandığı köydü Akçataş.

Yıllar, uzun yıllar sonra emekli arkadaşlarla bir masada çaylarımızı yudumlayıp söyleşirken o köyden arkadaşım Atıla'ya sordum:

-Şimdi ne durumda köyünüz, sen her yaz gidiyorsun.

-Ohoo, o köy nerede kaldı şimdi? Çeşmeleri kurudu, bağları, bahçeleri bakımsız, köylünün çoğu kentlere göçtü.

-Üzıldüm, geçen yıllar içinde bir kez olsun gitmek isterdim köyünüze; ama olmadı.

-Yine de gel, benim köyde olduğum bir gün atla arabaya gel. Hanesini şenlendirenler, bahçesini yeşertenler az da olsa var.

-Birkaç yıl önce çocukluk arkadaşım, okula komşu Ali dayının torunu Sait'i ziyaret edecektim köyde, o da o gün Hacıbektaş pazarına gelmiş, orada buluştuk. Kısa süre sonra da öldüğünü duydum, üzıldüm.

***

-Atıla!

-Efendim!

-Ne oldu sana bugün, hiç durmayan çenen bugün çok işlemiyor.

-Pek tadım yok, hastayım, her yanım ağrıyor.

-Sen hasta olmaktan çok hastalık hastasisın. Şurada okey oynarken yanımıza gelip oturduğunda hastalıktan başka sözün yok.

-Yaşlandık gayrı, başka lafımız mı kaldı?

-Ohoo, konuşacak olunca neler neler var. Gelip şurada biz emeklilerin de moralini bozuyorsun.

-İyi, iyi bundan sonra anlatmam.

-Bak sana ne diyeceğim, sen sormuk şekeri bilir misin?

-Lafa bak! Bilmem mi? Çocukluğumuzun bayram şekeri. Ağzına atınca emerek, sorarak yiyeceksin. Hemen çiğneyip yemeyeceksin.

-İşte onun için de adı sormuk şekeri ya. Serttir, parlaktır, ışılar. Sana bugün bir "sormuk şekeri öyküsü" anlatacağım.Sen de bu öykü üzerine yorum yapacaksın.

-Eee, bugün de senin çenen açıldı, anlat bakalım.

***

"İlkokul beşinci sınıftaydım. Dördüncü sınıf sonuna kadar kendi köyümün ilkokulunda okudum. Beşinci sınıfa geçtiğim yıl Pazarören Öğretmen Okulu'nu bitiren ağabeyim sizin köye Akçataş (Topayın) köyüne atanmıştı. O yıl beni de yanında götürdü. Beşinci sınıfı bitirdikten sonra maddi zorluklardan dolayı ortaokula gönderilmedim, bir yıl daha kayıtsız olarak beşinci sınıfa devam ettim.

O köyde kaldığım ikinci yıl içinde bir akşam okula yakın zabıta Ali ağabeylerin evine konuk olarak gittik. Köyün insanları gerçekten konukseverdi. Evlerine akşam gezmesine de gitseniz onur duyarlar, ne varsa evlerinde ikram etmekten mutlu olurlardı.

O akşam da ağabeyim, yengem ve ben onların konuğu olduk. Bilirsiniz o zamanlar bu tür gezmelerde ilk ikram kolonya ve şekerdir. Bugünkü gibi çeşit çeşit şeker, çikolata yok. Ev sahipleri de bize bir kase içinde sormuk şeker tuttular. Canım iki üç tane almak istese de ayıp olur diye bir şeker aldım. Adı üzerinde sormuk şeker ya, ben de sora sora yiyecektim. Öyle de yaptım.

Evde, ev sahiplerinin yakını da olmayan, korumaları altına aldıkları İsmail adında biri vardı. İsmail benden sanıyorum birkaç yaş büyüktü; ama vücut olarak özürliydü. Ufak tefek, sırtında kamburu olan İsmail; konuşması, hareketleriyle yaşına göre daha çocukça davranırdı. Şimdiki gibi evlerde koltuk, kanape yok, somyalarda ya da sandalyelerde oturuyoruz. İsmail de benimle aynı somyada oturuyordu. O da sormuk şekerden bir tane aldı.

Büyükler sohbet ediyor, biz de İsmail'le onları dinliyorduk. Ben şekeri çoktan sormuş bitirmiştim.

Bir ara İsmail somyadan kalkıp dışarı çıktı. Baktım İsmail'in şekeri benim yanıma yuvarlanmış, somyanın üstünde duruyor. "Herhalde İsmail bu şekeri yemeyecek." diye şekeri alıp ağzıma attım.

Biraz sonra İsmail geldi. Geldi; ama yerine oturmadan somyanın üzerine bakarak bir şeyler arıyordu. Ne aradığı da belli, sormuk şekeri.

-Benim şekerim nerede?

Hüseyin amca:

-Ne şekeri oğlum, sen yemedin mi o şekeri?

-Yok, yanımda, somyanın üzerindeydi.

-Ne oldu o zaman?

İsmail, kızgın kızgın bana bakmaya başladı. Zaten utangaç bir çocuktum. O andaki halimi düşünün. Ter bastı beni. Belli ki kıpkırmızı olmuşum. 'İsmail, herhalde yemeyecek.' diye ağzıma attığım şeker zehir zıkkım olmuştu bana. Büyük hırsızlık yapmış gibi utanmış, yerin dibine geçmişim. Oysa yaptığım hırsızlık falan değildi. Oysa ben suçüstü yakalanan hırsızlardan beter olmuşum.

'Şekerim, şekerim nerede?' diye durmadan bana bakan İsmail'e bir şeker daha verdiler de sesini kesti, ben de biraz rahatladım. Benim çocukça, 'O, sormuk şekerini yemeyecek.' diye düşünerek yaptığım bu davranış sanki büyük bir hırsızlık gibi, suç üstü yakalanmışım gibi yerin dibine geçirmişti beni.

***

İşte böyle Atila. Bu küçük, sıradan anımı niye anlattım? Bugün deveyi hamuduyla yutanlar utanmazken, üç beş yerden maaş alanlar sıkılmazken bir sormuk şekerini almak beni ter içinde bırakmıştı.

Hani sormuk şekerini boğazını yakan tadıyla tadını çıkararak yavaş yavaş emersin ya işte bu memleketin, bu halkın parasını da öyle emiyorlar. "Devlet malı deniz, yemeyen domuz" gibi bir olumsuz söz yalnız bizim dilimizde vardır herhalde.

Ben, somyada İsmail kalkınca yanıma düşen sormuk şekerini "Herhalde İsmail yemiyor." diye alıp ağzıma atınca çektiğim sıkıntıyı, İsmail'in yaygarasıyla düştüğüm utancı, döktüğüm teri bu sömürgeci gözde göremiyorum.

Söyleşirken sözü aldı mı dinleyenlere "tık" dedirtmezdi Atila. Ben de bugün onu konuşturmamaya kararlıydım.

Bakalım ne kadar dayanacaktı.

-Dinle Atila, bugün sana laf sırası getirmeyeceğim.

-Oğlum, ben konuşmadan durabilir miyim?

-Konuş bakalım, bu anlattığım anıdan ne sonuç çıkardın?

-Ne diyeyim, şimdi memleketin iliğini soranlar utansın, sen niye bir sormuk şekerini aldım diye terleyip utanıyorsun?

-Hastaymışın ya, aslında benden de sağlamsın. Sen kendini yorma, bugün dinle. İstersen "çat" diye çatla, bugün gevezelik bende.

***

Yüz yıldan fazla bir süre geçmiş Tevfik Fikret'in "Han-ı Yağma" şiirinin yazıldığı tarihin üzerinden: Bunca zaman sonra değişen fazla bir şey yok. Şu iki dize tüm anlatılanların özü:

"Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!"

.....

Numan Kurt

16 Nisan 2021

"ARTIK BİSİKLET İSTEMİYORUM DEDE"

"Bu işte bir terslik var." deseniz de yalan yok. Araba sürüyorum; ama bisiklet sürmeyi bilmem ben. Köyümüz çok düz bir arazide kurulu; ama nedense benim çocukluğumda köyde hiç bisiklet yoktu. İlçeye giden yolu bizim köyün içinden geçen göçmen köyü Yurtyeri'nde ise çok sayıda bisiklet vardı. O köylüleri bisiklet üzerinde gelip geçerken çok görürdük.

1960'lı yılların başında Nevşehir'de orataokul okurken bisiklet kiralayan bir yer vardı. Arkadaşlarımızın çoğu bisiklet sürmeyi düşe kalka orada öğrenmişlerdi. Diyeceksiniz ki "Kardeşim sen de öğrenseydin ya!" Haklısınız, şimdi buna da şöyle bir gerekçe bulayım. O bisikleti kiralayacak param olmadı. Ağabeyime gelen harçlıktan bana haftada bir kez gidebileceğim sinema parası düşerdi. Ola ki fazlası geçti elime ya fırından sıcakık Nevşehir simiti alırdım ya da bir lokanta da bir tabak kuru fasulye yerdim. İkinci sebep olarak da düşüp yaralanma korkusu ya da o konuda beceriksizlik olarak söyleyebilirim.

Sonraki yıllarda zaman zaman bisiklete binme denemelerim oldu. "Bisikleti yürütünce tekerlek ne tarafa giderse o yöne kıracaksın yönünü." gibi yönlendirmeler alsam da son olarak eniştenin ardiyesinde binmeye çalıştığım bisikletle bir sakatlık geçirince orada kaldı benim bisiklet sürmeyi öğrenme çabalarım.

Türkiye'de sanıyorum en çok bisiklet Konya'dadır. Görenler bilir, kent çok düz bir yerleşim yeridir. Ortasındaki Alaattin Tepesi, bildiğim kadarıyla sonradan yağmadır. Yüksek okulu orada okuyan biri olarak bisiklet sürmeyi öğrenememişsem bu beceriksizlik ya da isteksizlik yalnız bende olmalı.

***

Yurdumun cennet köşelerinde, çok sayıda yerde aynı günde pek çok orman yangını çıktı. Televizyonlarda bu yangınları izlerken gerçekten bizim de yüreğimiz yandı. Yangınların söndürülmesi konusundaki hazırlıksızlık, hem yangınların uzun sürmesine hem de can, mal kayıplarına sebep oldu.

Beni en çok etkileyen fotoğraflardan biri de bu küçük kızımızın yana bisikletine bakışını görüntüleyen fotoğraftı. Ağaçlar, otlar, çiçekler, böcekler, hayvanlar ve de evler içinde yaşanmışlıkların anılarıyla yanarken bu güzel yavrumuzun bisikleti de yanmış. Bisikletin yanız metal kısmı kalmış. O bisiklet yanmış, insanların, ağaçların, canın yongası malların yandığı yerde bir bisiklet de yanmış ne önemi var diyebiliriz. Ne yanan evlerine ne de ağaçlara bakıyor küçük yavrumuz. Onun gözü bisikletinde.

Hepimiz çocukluğumuzda yaşamışızdır. Bir naylon ayakkabı alındığında bile o alındığı gün bizimle yatağımızın baş ucunda yatardı. Ormanın içinde o şirin evde babası ya da dedesinin bisikleti aldığı gün küçük kızın yaşadığı sevinci düşünabiliyor musunuz? Ona ilk binişinde annesinin "Aman kızım ağaçların arasından yokuş aşağı giderken dikkat et!" diye bağırışını, komşu evlerin önünden geçerken saçlarını sallayıp kendi yaşındaki çocuklara bakışını hayal edebiliyor musunuz?

Evler yanarken yanan yalnız dört duvar, çatı değildir; anılarımızla iç içe olan eşyalarımız da yanmıştır. Kitaplarımız, fotoğraflarımız, oturduğumuz kanape, kullandığımız bilgisayar, su içtiğimiz bardak, yemek yediğimiz kap kacak, yattığımız yatak ve yaşamımızı kolaylaştıran, aramızda sessiz bir iletişimin, dostluğun olduğu eşyalarımız yoktur artık. Bir gün önce yemyeşil ormanın içindeki şirin evlerinin önünde belki bu bisikleti süren dünya tatlısı bu yavrumuz, şimdi iskeleti kalmış bisikletine çaresizlikle bakıyor. Dün yemyeşilken bugün küllerin yağdığı çıplak tepe haline gelen evleri ve çevresi babasının, annesinin yüreğini yaksa da onun dünyasında şimdi yanan bisikleti var.

Benim çocukken de bir bisikletim olmadı. Ne zaman bir ayakkabı, pantolon, gömlek ya da bir saat alınsa yaşadığım sevinci sizler de yaşamışsınızdır.

Bu küçük kızın, bisiklet alındığı gün yaşadıklarını hayal etmeye, kurgulamaya çalıştım. Kurgu da olsa yazayım dedim.

***

Yirmi otuz hanelik bu orman köyünde eşi Ayşe, kızı Zeynep ve iki yaşındaki oğlu Ali'le birlikte yaşıyordu orman işçisi Mehmet. Bir de yaşlı babası vardı evde. Maaşı aldığıın ertesi günü izinliydi. İlçeye gidip evin ihtiyaçlarını alacaktı. İki kilometre aşağıya inip yoldan geçen komşu köyün minibüsüne binip gidiyorlardı ilçeye. Köylerinde ilçeye yolcu taşıyan araç yoktu.

Erkenden kalkmış, yola inmiş, neler alacağını düşününce düşününce çok geçmeden gelen minibüse binmişti. Uykulu birkaç köylüye selam verip arka koltuğa oturdu.

Evin ihtiyaçlarını aldıktan sonra minibüse dönerken bisiklet tamir eden ve satan bir dükkanın önünden geçti. Kızı Ayşe, uzun zamandır ondan bisiklet istiyordu. "Param varken alayım güzel kızıma şu küçük bisikletlerden birini, büyüyünce Ali de biner." dedi.

Dükkana girdi, uzun pazarlıktan sonra kızının sürebileceği küçük bir bisiklet aldı.

Ayşe, evlerinin önüne küçük kardeşi ile oturmuş onu avutuyor, annesi mutfakta yemek yapıyordu. Karşıdan babasının geldiğini hem de elinde bisikletle geldiğini görünce çığlık atarak koştu yanına. Ali ağlamaya başladı, ama Ayşe duymadı bile.

-Babacığım bu ne?

-Görmüyor musun kızım bisiklet.

-Kime aldın bunu?

-Sorduğu soruya bak, kime olacak, sana aldım.

Atıldı babasının boynuna.

-Dur hele kızım, şu eşyaları bırakayım, koş anneni çağır.

-Anneee, anne, babam geldi, bana bisiklet almış.

Mutluluğun hep yaşandığı bu evde o gece uyku tutmadı Ayşe'yi. Babası ona bisiklet almıştı ya, daha ne isterdi? Yatağının yanında durdu bisiklet gece boyunca.

Evet babası almıştı bisikleti, ama daha binmeye doyamadan o cehennem ateşi de Ayşe'den almıştı bisikletini.

***

“Şimdi senin yanında olabilsem Ayşe!” dedim kendi kendime. Ben uzaklardayım; ama sana birileri mutlaka bir bisiklet alacaktır. Yanan bisikletin ise sende acı bir anı olarak kalacaktır.

Bir fotoğraf bana bunları çağırıyordu. Yangın ormanlarla birlikte bizlerinde yüreğini yaktı. Ağacı, insanı, hayvanları, evleri, anıları yakmakla kalmadı o korkunç ateş kim bilir geriye ne acı öyküler bıraktı.

“Dede bak yanmış bisikletim

Artık evimiz yok

İneklerimiz, koyunlarımız, eşyalarımız yok

Okula başlarken seninle fotoğraf çektirmiştik

O da yok artık dede

Bak, bisikletime, ne güzel de çalardı zili

Benden sonra Ali de binecekti büyüyünce

Evimiz yapılsın

İneklerimiz, koyunlarımız, köpeğimiz, kedimiz

Olsun da

Ben artık bisiklet istemiyorum dede”

.....

Numan Kurt

1 Ağustos 2021

"MEKTEBİN BACALARI"NDAN "ACEM KIZI"NA

“Türküler; tıpkı kırk bin yıl su altında kalmış, yıkanmış, cilalanmış çakıl taşı gibidir.”

Yaşar Kemal

***

Türküler dinlerdik

O pilli bataryalı küçük kutudan

Halkın gönül diliydi

Özümüzden, acımızdan, sevincimizden derlenmişti bu türküler

Yurdun dört bir yanından

"Sevgili dinleyiciler, türkümüz Sivas yöresinden

Dereleyen Muzaffer Sarısözen

Sazlarda Emin Aldemir, Nida Tüfekçi ve diğerleri

Darbukada Hüseyin İleri"

“Mektebin bacaları vay lele lele..” derdi Muazzez Türüng

“Cevizin yaprağı dal arasında”yı söylerdi

Durgun akan su gibi

Nezahat Bayram

Ve daha niceleri

Ahmet Sezgin, Aliye Akkılıç, Necla Erol, Yıldız Ayhan

Nurettin Çamlıdağ, Neriman Altındağ Tüfekçi, Selahattin Erorhan

Onlardan da önce Zehra Bilir, Hacer Buluş

Sonraları

O kadar güzel söylerdi ki “Hüma Kuşu”nu

Mükerrem Kemertaş

Saymakla biter mi türkünün ustaları

Ama biri daha var ki

"Köprüden Geçti Gelin" "Yalan Dünya" ve "Acem Kızı"yla

Sayırsız türküde sözü ve sazıyla

Ülkenin, Kırşehir'in gururu

Neşet Ertaş

***

Türkü, şarkı; benim çocukluk, gençlik dönemimde bu memlekette en çok dinlenen müzik türleri. Diğer söylenişleri ile Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği. Radyolardan, plaklardan dinlerdik, kulağımız bu iki müzik türüne alıştı ve onlarla büyüdük. Özellikle de türküyle.

Zaman içinde yabancı şarkılara Türkçe sözler yazarak “aranjman”ları ortaya çıkardılar. Sonra Türk popu, özgün müzik, rock bilmem ne derken özellikle gençlerimiz pek çok müzik türünü dinler oldu. İşin doğrusu öz müziğimiz türküden de biraz uzaklaştılar. Beş yaşındaki torunum, benim arabaya binip arka koltuğa oturduğu zaman ilk sözü “Dede müzik aç!” oluyor. Benim arabada da eski düzen bir radyo var. TRT Türkü’yü açtığım zaman “Değiştir!” diye bağıyor. Onun da kulağı artık hafif müzik, rock ve benzerleri ile doluyor.

"Şimdi nereden çıktı bu türkü, şarkı, hafif müzik derken müzik konusu? Şu salgının yaşam düzenimizi bozduğu, neler olacağını kuşkuyla beklediğimiz günlerde sırası mı bunun?" diyebilirsiniz. O konuda da yazdım; işin uzmanı falan değilim; ama bir seyirci olarak, evde kalan biri olarak. Yoksa o konuda ukalalık yapmak ne haddime. Bu yazı da okumak isteyenlere daha çok evde otururken bir eğlencelik olsun.

İyi dinleyiciyim; ama azıp yanılıp bir türkü söylesem yanımdakiler kaçır gider. Eee, o zaman bu kadar uzak olduğum konudan niye söz ediyorum?

Ben, müzik eleştirmenliği ya da müzik öğreticiliği yapmıyorum. Dışarıdan biri olarak sadece bu konuda değişik yaşamışlıklarımı ve duygularımı anlatıyorum. Bir de dinlemekten büyük keyif aldığım, Kırşehir'in övünç kaynağı Neşet Ertaş'ı da yazımın içinde az da olsa anlatmak istedim.

***

Kulakları çınlasın, şimdi Kırşehir’de yaşıyor Selahattin Yıldız öğretmenimiz. Öğretmen okulunda müzik dersimize girerdi. Bizim şansımızdan midir nedir, o zamana dek öğretmen okullarımızın müzik dersinde ilk akla gelen mandolin kaldırıldı, elimize birer flüt verildi. “O müzik aleti değil mi, ne olmuş yani?” demeyin, bir deneyin bakalım İstiklal Marşı’nı flütle kolay kolay çalabilecek misiniz?.

Mandolin, telli sazların; flüt ise nefesli müzik aletlerinin temel çalgısıdır. Öyledir de zaten müziğe yeteneği olmayan ben, flütle “Kara tren gelmez mi ola/ Düdüğünü çalmaz mı ola” türküsü dışında hiçbir parçayı çalamadım.

Klasik Batı Müziği düşkünüydü Selahattin öğretmen. Saz çalana da ilk yıllarında çok kızardı. Bir gün müzik dersinde kırk beşlik plaklardan birini pikaba koydu. Deve yürüyüşü müzikle anlatılıyordu bu eserde. Biz oflayıp puflassak da arada “Şimdi deve çölde yokuşu tırmanıyor, şimdi vahayı gördü ilerliyor...” diyerek müziğin akışına sözlerle katıldı. O zaman ben de kendimce o müzikten hoşlanmaya başlamıştım. Bir süre sonra saz çalana da kızmadı Selahattin

öğretmenimiz.

Müzik beğenisi, zevki bir kulak işidir. Çocuklukla birlikte hangi tür müziği dinlersen o sana daha hoş gelir. 1950'li yılların sonunda, 1960'lı yılların başında köyde radyosu olan birkaç evden biriydik. Nezahat Bayram, Necla Erol, Muazzez Türüng, Aliye Akkılıç, Hacer Buluş; Ahmet Sezgin, Osman Türen, Nurettin Çamlıdağ, Nurettin Dadaloğlu ve daha pek çok türkücüden türkü dinleyerek büyüdük. Nedense Osman Türen'in türkülerini diğerleri kadar severek dinlemezdik.

Saydığım , sayamadığımla birlikte bu türkü ustaları, Muzaffer Sarısözen'in Anadolu'dan topladığı bu ezgileri ne güzel okurlardı.

Müzikten, daha çok da türkünden söz ettiğimize göre Neşet Ertaş'tan söz etmemek olur mu? Benim köyüm ilçe olarak Hacibektaş'a, il olarak da Nevşehir'e bağlı. 1950'li yılların başında ve öncesinde Kırşehir'e bağlıymış. Kırşehir, Osman Bölükbaşı'yı seçtiği için cezalandırılıp ilçe yapılıncaya Nevşehir'e bağlanmış. Benim ilk nüfus kağıdımda da il olarak Kırşehir yazardı. Bir ilin ilçe yapılması da herhalde yalnız bizim ülkede görülen tuhaf bir uygulamadır.

1970'li yılların başında köyün delikanlıları olarak o zamanlar yıldızı yeni parlayan Neşet Ertaş'ı çok severdik. Hiç unutmam radyoda Neşet Ertaş'ın özellikle "Köprüden Geçti Gelin" türküsü çıkınca Yağmur Kaya bağırdı: "Hazır ola geçelim beyler!" diye. Elbette o türküyü bağımsızlık sembolümüz İstiklal Marşı ile karşılaştıracak değilim. Arkadaşım da türkünün güzelliğini anlatmak için espri yapardı zaten.

Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş'tan söz etmişken onunla ilgili bir olayı anlatacağım. Yıllar önce bir televizyon kanalında İbrahim Tatlıses program yapıyor. Her programına da bir sanatçıyı çağırıyor. O hafta da Neşet Ertaş'ı çağırıyor. Söz sohbet koyu. Neşet her zamanki doğallığı ve Kırşehir şivesiyle sorulara bütün içtenliğiyle cevap veriyor, türkülerini de ziyafet çekiyor. Programın formatı gereği midir, yoksa İbrahim Tatlıses'in kendi uygulaması mıdır bilinmez, reklamlara gelince "Şimdi reklamlar" sözünü konuk sanatçıya söyletiyor Tatlıses. O programda da reklam sırası gelince Neşet Usta'ya dönerek "Usta, bir 'reklamlar' der misin?" dedi. Bakın Neşet Ertaş bu istek karşısında ne anlattı:

-İrbaam, bizim Gırşaar'de evlenme çağı geçen, o zamana göre yirmi yaşını geçen kızlar dama çıkar "Miyavv!" diye bağırmış. Genç kızlardan biri "Ben, bu batasıca âdetinizi bozacaam, kaç yaşına gelirim dama çıkıp miyavlamayacaam." demiş. Bizim kız on sekiz, yirmi derken yirmi beş yaşına gelmiş, evleneceği yok. Ahirinde çıkmış dama, "Âdetiniz batsın miyav!" demiş. Ne diyeyim sana İrbaam, âdetin batsın, "Reklamlar..."

Bu dünyadan göçtükten sonra değeri daha çok bilindi Neşet Ertaş'ın. Türkülerinin bir kısmında geçen sözlere baktım. Sevgiyi öyle doğallıkla ifade ediyor, benzetmeleri o kadar güzel ki... Halk ağzıyla, Anadolu insanının temizliği, dobralığı, saflığıyla...

Bakın neler söylüyor sevdiğine değişik türkülerinde:

"Seni seven oğlan neylesin malı

Yumdukça gözünden döker mercanı

Burnu fındık, ağzı kahve fincanı"

Göz yaşını mercana, burnunu fındığa, ağzını kahve fincanına benzettiği sevgili için "dünya malı"nın ne kıymeti olur ki.. Söz sanatlarını bilmez ki sevgiliyi Divan şairleri gibi övsün Neşet. Aslında tüm içtenliği ve doğallığıyla benzetme sanatının en güzelini yapıyor.

"Sözüm yok şu benden kırıldığına

Gidip başka dala sarıldığına

Gönülüm inanmıyor ayrıldığına

Gözyaşım sen oldun kahirim sensin

Evvelim sen oldun ahirim sensin"

Ona kırılma da sevdiği, başka birine de gitse onun kendisinden ayrılacağına inanmıyor. Ve sevdiğine bir insan şundan daha güzel ne söyleyebilir: "Evvelim sen oldun, ahirim sensin"

Sazın, sözün ustası sevdiğini kendine uygun sözlerle ne güzel çağırıyor yanına:

"Cilvelice nazlıca

Hem sazlıca sözlüce

Yar gizlice gizlice

Gel yanıma gel gel"

Birkaç örnek verdim Neşet Ertaş türkülerinden. Hangi bir türküsünden alıntı yapayım? Hepsini birbirinden anlamlı, birbirinden güzel.

Dinlemekten hiç usanmadığım, sözleri Nesimi'ye ait o mest eden türkünün iki dizesiyle bitireyim:

"Sofular haram demişler bu aşkın badesine

Ben doldurur ben içerim günah benim kime ne

Nesimî'ye sordular, yârin ile hoş musun

Hoş olayım olmayayım, o yâr benim kime ne"

***

Önce radyo günlerindeki türkücülerden söz ettik, Selahattin Yıldız öğretmenimizin kulaklarını çınlattık, sonra da Neşet Usta'yı andık. Tüm sevenlere, sevilenlere selam olsun.

"Şirin Kırşehir"di Neşet'in dilinde, sazında

Bağlık bahçelik evleri

Kendine özgüydü "Nörüyon" diyen dilleri

Âşık Paşa'sı, Ahi Evran'ıyla

Cacabey'i, Kervansaray'ıyla

Çevresi bozkır; ama içi yemyeşildi

Söğüdü, kavağı, meyvesiyle

Gün geldi, devran döndü
Dikildi sıra sıra apartmanlar
Artık birbirini bile tanıyamaz oldu
Bu türkü diyarı şehirdeki
İnsanlar

.....
Numan Kurt

"KAR YAĞIYOR ÜSTÜMÜZE GECEDEN"

Akşam koltuğa oturmuş televizyon seyrederken torunun sesi geldi balkondan:

-Dede, kar yağıyor, sokak lambalarının ışığında da kar taneleri kelebekler gibi uçuşuyor.

-Bak hele, ne de güzel benzetme yaptın öyle sen?

-Aman dede, sen beni daha çocuk mu görüyorsun* Ben on üç yaşıma geldim.

Böyle konuştuk. "Bir de ben bakayım karın yağışına." dedim. Gerçekten de kar taneleri ışıpta kelebeklerin uçuşu gibi salına salına düşüyordu yere.

Sabahları erken kalkarım. Belki elli yıldır saat altıdan sonra uyduğumu, yataktan kalkmadığımı hatırlamam. Beş yıl yatılı okumanın verdiği alışkanlıktan olmalı bu. Bu sabah da öyle oldu. Kalkınca ilk işim küçük odamın penceresinden sitenin bahçesine bakmak oldu. Ortalık henüz tam aydınlanmamıştı; ama bahçedeki çamlar, parktaki arabalar beyaza bürünmüştü.

Kent yaşamında özellikle çalışanlar için pek çok zorluk getirirse de kar, bir bakıma doğa için temizlik, toprak için bereket demektir.

Zaman zaman biz yaştaki arkadaşlarla kış günleri herhangi bir yerde kış, kar üzerine söyleşirken şu cümle çok geçerdi bu söyleşilerde: "Eskiden, bizim çocuklupumuzda ne kar yağardı arkadaş!" Evet öyle olurdu. Çocukken evimizle, hemen yanındaki ahıra anamın sabah erken kalkıp yağın karı temizleyerek yol açtığını hatırlarım. Evimiz köyün bir ucunda, okul diğer ucundaydı. Kışın yoğun karda okula gidişimizi, yolda Cuma Coşkun amcamın bizi çevirip o yoksul evinde sobadan ısıttığını da hiç unutmam. Yaptığımız kardan adamlar, savaşı gibi kar topu oynayıp, o küçücük, şimdilerde kuruyan gölde, buz üzerinde topaç çevirişimiz bende kalan tatlı çocukluk anıları.

Yıllar sonra öğretmen olarak ilk görev yerimde, Muş- Bulanık-Karaağıl'da gördüm bir metreyi geçen karı. "Kar"ın da içinde yer aldığı anılarımı, Karaağıl anılarımı dört yazıyla anlatmıştım.

Bugünkü kar yağışı bana, birkaç yıl önce karın henüz yağmadığı bir kış mevsiminde yazdığım "Bir Kar Yağsa Diz Boyu" başlıklı şiirimi anımsattı. Blogumda yeniden okudum bu şiiri. Tamamını buraya almayacağım, bir bölümünü paylaşarak bugünkü kokuşmuşluğa kar temizliğinin de yetmediğini, siyasetin hiçbir dönemde bu denli yozlaşmadığını aktarmaya çalışacağım.

...

"Bir kar yağsa.." dedim

Yeni yıla girerken

Silse süpürse tüm pislikleri

Küçücük kelebekler gibi

Yavaşça süzülse yeryüzüne kar

Bembeyaz olsa toprak, doğa, evlerin damları

Ve de ağaçlar

Hele de insanların yürekleri

O yürekler, o beyinler de temizlense

Bir kar tanesinin duruluğu, aklığı kadar

Okullarda bilimin ışığı ile aydınlansa çocuklar

Atsak içimizden kini nefreti

...

...

Çok sözüümüz var söylenecek de

Bir kar yağsaydı

Ankara'ya

Bir yağsaydı

Bekliyoruz gece gündüz

Bir başlasa kar

Temizlenecek ne çok pislik var

***

Metrelerce kar da yağsa bu bereketli, güzel ülkemizin üstündeki karanlık aydınlanacak, siyasetteki kirlilik temizlenecek gibi değil. Hepiniz duydunuz, okudunuz. Bir açılış töreninde orada olan çocuklardan biri mikrofona çıkarılıyor. Bu ülkenin muhalefet liderine, milyonlarca oy almış, üstelik Cumhuriyetin kurucusu partinin genel başkanına "hain" diyor. Belli ki bu çocuk büyüklerinden etkilenmiş ya da onlar tarafından doldurulmuş. "Hainlik" gibi soyut bir kavramın anlamını ne bilsin o yaştaki çocuk.

Buraya kadar bir rezalet, aymazlık; ama asıl rezalet, aymazlık bundan sonra. Çocuk bunu söyledikten sonra oradakiler gerekli uyarıyı, düzeltmeyi yapacakları yerde gülüyorlar.

Ben bu yazımı inanın tarafgirlik anlayışıyla yazmıyorum. Tavrım, memleketi için çabalayan, dürüst insanlara böyle bir hakaret yapılırsa kim olursa olsun aynı olur.

Aslında çocuğun bu sözünden sonra gülen insanlar kaybediyorlar. Mutfak alev alev yanarken, çiftçisinden, işçisinden, memurundan iş adamına dek halktan feryat yükselirken tükenmişliğin, yakında taşı tarağı toplayıp gitmenin acı gülüşüdür bu.

Kar yağdı bugün. Doğa temizlendi. Oysa bu üzülecekleri söze gülümseyen insanların vicdanları, yürekleri nasıl temizlenecek?

***

“Kardır yağın üstümüze geceden
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden”

Böyle demiş “KAR” şiirinde Ahmet Muhip Dranas. Geceden başladı yağmaya kar. Doğadaki kirleri temizleyecek, mikropları öldürecek. Bir de üstümüzde şu “karanlık düşünce, aymazlık” gitse, siyaset temizlense, insanlar olmadık sözlerle karalanmasa ne güzel olur. Yönetenlerin görevi bu ülkedeki önemli bir kişiye “hain” dendiği zaman gülmek değil, yangın yerine dönen ülkeyi aydınlığa çıkarmaktır.

Dışarda kar yağsa da içimizde yangın var. Metin Altıok'un şu dizeleriyle bitirmek istedim yazımı:

“Kar var yaşadığımız günlerde
Umutsuzluk çevremizi kuşattı
Kıtlık kıran gündemde
Yine de ele güne karşı
Özenle saklıyorum yüreğimde
Sana duyduğum aşkı
Dört yanım kar içinde”

Şair, “Özenle saklıyorum yüreğimde/ Sana duyduğum aşkı” derken belki sevdiğine sesleniyor; ama ben onu bu memlekete duyulan aşk olarak yazmak istiyorum.

...

Numan Kurt
31 Ocak 2022

"DOMATES, BİBER, PATLICAN" BİR DE HIYAR

Domates, biber, patlıcan
Domates, biber, patlıcan
Bir anda bütün dünyam karardı
Bu sesle sokaklar yankılandı
Domates, biber, patlıcan

Şimdi benden çok uzaklardasın biliyorum
Belki bir gün dönersin diye dualar ediyorum
Seni bir daha görsem yeter
İnan ki bu bir ömre bedel
Yeter ki bitmesin bu rüyam

Geçenlerde ölüm yıldönümü nedeniyle andığımız, o güzel şarkılarını dinlediğimiz Barış Manço, yıllar önce, bizim gençlik dönemimize denk gelen yıllarda söylemiş bu şarkıyı. Şimdi bu satırları yazarken onun "Domates, biber, patlıcaan1" diye söyleyişi kulaklarımda.

Yıllar önce bugünleri bildin de mi söyledin Barış Manço bu şarkıyı? Bu sayılanların fiyatı öyle arttı ki sanki bir anda dünyaları karardı insanların. Uzaklaştı gitti sofraların olmazsa olmazları. Neredeyse Barış Manço gibi "Seni bir daha görsem yeter" diye dönmesi için dua edeceğiz.

Sevgili sanatçı Manço bu sözleri yazarken bu günler aklına bile gelmemiştir. O başka duyguları anlatmak istese de sözler bugüne, bugünlerde yaşadıklarımıza "cuk" oturmuş.

Bir şeyi unutmuş değerli şarkıcımız. Ben yazmadan tahmin etmişsinizdir. Neyi unutmuş? Neyi unutacak, salatalığı, yani gerçek adıyla hıyarı. Nereden bilsin bu "hıyar"ın kilosunun otuz liraya çıkacağını!

Google'a yazdım "hıyar" diye. Öğrendim ki bu hıyarın yüzde doksan beşi su imiş. Su imiş ama faydalarını da sıralamakla bitirememişler. Merak eden tıklar bakar. Demek ki çok kıymetli bir besin. Hiç unutmam Barış Manço'ya "Nasılsın? "diye sorduklarında esprili sanatçı "Affedersiniz hıyar gibiyim." diye yanıt verirmiş. Bir bildiği varmış demek ki rahmetlinin(!).

Domates ve salatalık yani asıl adıyla hıyar, sabah kahvaltılarımızın iki demirbaşı. Olmadığı kahvaltıyı pek hatırlamam. Bunlara bazen ince, tatlı biber de katılır. Geçenlerde marketin birinde o "silor" dedikleri küçük salatalıklardan alacak oldum, etikette 28.95 tl yazıyordu. Almadım; ama nereye kadar?

Ne ilgisi var bilemem; ama kaba saba, yaramaz adamlar için de "hıyar" sözcüğü kullanılır. Birisine "hıyar ağası" ya da "Ne hıyar adamsın!" dediğimiz de bilin ki kavga çıkar. İnsanlara böyle demeyelim de hıyara şöyle diyelim. "Ne hıyarmışsın be? İçin dışın su; ama altın peşinden yetişemez oldu."

Facebook sayfasında kısa, esprili paylaşımlar yapan Işıl Kuşhan Acar kardeşim aşağıdaki tabloyu aktarmış:

Sivri biber 40₺

Patlıcan 30₺

Domates 20₺

Cahillik bedava !!!

Aman aman ne değerli şeylermiş bunlar? Altınla yarışıyor mübarekler. Yakın zamanda pazardan üç beş liraya aldığımız bu ürünler gördüğünüz gibi üç beş katına çıkmış. Işıl kardeşim sonuna da etkileyici sözü eklemiş: "Cahillik bedava!"

Burada halkın canını yakan, onları çaresiz bırakan elektrik, doğaldaz, benzin, mazot zamlarından çok söz etmeyeceğim. Mutfakta tencere kaynamamaya başlarsa bu ülkeyi yıllardır yönetip sonunda halkı bu duruma düşürenlerin suyu da kaynamaya başlar. Başlar da işte bu halkın "bedava cahillik"ten kurtulması gerekir, "Yeter artık, bu kadar da olmaz!" demesi gerekir, "Artık yönetemiyorsunuz!" demesi gerekir.

Çok kısa bir şiir vardı. Şair orada padişah isimlerini yarıştıyordu. Osmanlı saltanatında "Mehmet, Murat, Ahmet, Osman, Beyazıt .." gibi padişah isimleri birden fazladır. Şair bunları yarıştırtıyor, sonunda "Mehmet birinci!" diyordu. Ben de hıyar, domates, biber, patlıcanı yarıştırayım, sonunu "Hıyar birinci!" diyeyim dedim; ama beceremedim. Şiiri de çok aradım eklemek için bulamadım. Okuyanlardan bulan olursa yorum kısmına eklesin.

Barış Manço; domates, biber, patlıcanı bir daha görmek için dua ederken biz buna hıyarı da ekleyelim. "Hıyarlık yapma, eski günlerine dön, soframıza gel!" diyelim.

Yazımı gazetelerden aldığım bir haberle bitireyim:

Pazarda tane hesabı başladı:

Bir salatalık 5 tl, bir domates 2,60 tl

Ankara Yenimahalle Pazarı'nda bir tane salatalık 5 lira 13 kuruş, bir tane patlıcanın fiyatı 5 lira 25 kuruş, bir domatesin fiyatı 2 lira 60 kuruş, bir biberin fiyatı 2 lira, bir demek maydanozun fiyatı ise 4 lira. Pazarıcı ise "Önceden limon 5 liraydı. Şimdi 15 lira. Eskiden poşeti alıyorduk 10 liraya. Şimdi bir poşet olmuş 30 lira. 50 liraya mazot alıyordum, şimdi 200 liraya mazot alıyorum. Gelin buna bir çözüm bulalım kardeşim. Bu böyle yürümez." diye konuştu.

İşte bu tuhaf durumun tam ortasındaki adam bunları söylüyor, biz ne diyelim?

Denmesi gerekeni yıllar önce Süleyman Demirel söylemiş;
"Boş tencerenin yıkamayacağı iktidar yoktur."

////////////////////////////////////

Numan Kurt
13 Şubat 2022

"AMAN DOKTOR..."

Bugün Tıp Bayramı. Hangi bayramın tadı kaldı ki bu bayramı mutlulukla kutlasın doktorlar! Tıp hakkında, doktorluk üzerine bilimsel anlamda söz söyleyecek ne bilgim ne de yetkim var. Ben o sağlık emekçilerinin bu aslında mutlu olmaları gereken günlerinde kendi duygularımı anlatmak istedim.

"Beni Türk hekimlerine emanet ediniz." diyen bir liderle, karşılaştıkları zorluklar karşısında yurt dışına gitmek ya da özel hastahanelere geçmek isteyen doktorlara karşı "Giderlerse gitsinler!" diyebileni karşılaştırmak gereğini bile duymam. "Her şeyin başı sağlık." sözü ağızımızdan düşmez. İşte sağlıklı yaşamamıza en önemli katkıyı sağlayan, yetişmesinde kendisinin de devletin de büyük emekler verdiği doktorlara bu sözü söylemek çok tuhaf. Özellikle pandemi döneminde doktorlarımızın ve diğer sağlık çalışanlarının özverili çalışmalarını televizyonlarda görüntülü olarak izledik. Yalnız yoğun çalışmakla kalmadı bu özverili insanlar, pek çoğu bu yolda hayatını kaybetti. Doktorluk insan hayatının sağlık içinde sürmesi için gerekli olan, ilk sırayı alan meslektir. Uzun ve yorucu tıp eğitimden sonra "doktor" unvanına kavuşulur.

Turgut Özal'ın da by-pas ameliyatını yapan dünyaca ünlü doktor De Bakey'le ilgili şöyle bir olay anlatılır: Dünyanın en ünlü kalp doktoru De Bakey'in arabası bozulmuş, arabasını tamire götürmüştü. Tamirci arabasının kaputunu açmış ve De Bakey'e dönerek:

- "Size bir şey soracağım neredeyse ben ve siz aynı işleri yapıyoruz. Örneğin ben şimdi özenle kaputu açacağım, bir bakışta problemin nerde olduğunu anlayacağım, kapakçıkları temizleyeceğim, gerekirse kabloları, motor yağını değiştireceğim; hatta çok gerekli ise motoru çıkarıp yerine yenisini takacağım! Söylesenize nasıl oluyorsa siz milyon dolarlar kazanıyorsunuz; ama ben meteliğe kurşun atıyorum?"

Bunun üzerine De Bakey tamircinin kulağına eğilmiş ve şöyle demiş;

- "Bunların hepsini motor çalışırken yapmayı denesenize."

***

Bazen düşünürüm. Bana deseler ki "Doktor olmayı ister miydin?" Kolay kolay "Evet!" diyemezdim. Hele hele cerrah olmayı aklımdan bile geçiremezdim. İnsan vücudunu kesmek, değişik ameliyatlara yapmak, tedavi edilmesi olanaksız hastalara karşı nasıl davranacağını düşünebilmek her babayığitin harcı değil.

Pek çok derdimize derman olan, "Aman doktor, canım doktor derdime çare" diye türküler yaktığımız bu insanların değerini biliyor muyuz?

Bir ülke yurttaşlarının huzurlu mutlu yaşamalarında sağlık, eğitim, adalet unsurları çok önemlidir. İşte bu nedenle o ülkede doktor, öğretmen ve yargıçlar meslek grupları içinde değer açısından ön sırada yer alırlar. Öncelikle de bu meslek grubundakilerin çok iyi yetiştirilmeleri gerekir. Toplum da en çok doktor, öğretmen ve yargıçların sözüne inanır.

***

Sinemde gizli yarayı kimse bilmiyor

Hiç bir tabip yarama merhem olmuyor

Neşet Usta'nın bu türküsünde " sinemde gizli yara" dediği "sevda"dır.. Ona çare bulmak elbette doktorların işi değil. Oysa bedensel, ruhsal hastalıkların çoğunu doktorlar tedavi eder. Yıllarca emek vererek yetişen, yıllar içinde deneyim kazanan doktorları el üstünde tutmak gerekir. Yapabiliyor muyuz? Bu soruya "Evet!" demek zor.

Televizyonlarda sık sık doktorların ve diğer sağlık çalışanlarının uğradıkları saldırı haberlerini dinliyoruz.

Yine aynı türküde Neşet Ertaş, sevdiğine "Tatlı dillim, güler yüzlüm, neredesin sen?" diyor ya, biz de bayramlarını buruk da olsa kutlayacak olan doktorlarımıza "İşinizin stresli olduğunu biliyoruz; ama hastanıza karşı daha tatlı dilli, güler yüzlü olun!" diyelim. Olanlara zaten diyecek sözümüz yok.

Bilge bir doktor en iyi ilacın, ilgi ve sevgi olduğunu söylemiş. Başka biri de sormuş: "Ya işe yaramazsa?" Gülümsemiş ve şöyle yanıt vermiş: "O zaman dozu arttırın."

Sokrates şöyle diyor:

"İyi bir hekimde dört nitelik vardır. Nezaketle dinlemek, akıllıca konuşmak, dikkatlice düşünmek ve tarafsızca karar vermek."

Doktordan hastaya ilgi, hastadan doktora saygı olsun.

14 Mart Tıp Bayramı'nı kutlarken yazımı geçenlerde bir arkadaşımın anlattığı fıkayla bitireyim.

Ayşe teyze doktora gitmiş. Güler yüzle karşılanmış doktor. Karşısındaki koltuğa oturan Ayşe teyze:

-Şikayetin ne teyzeciğim?

-Ah ah! Bir beş mi oğlum benim derdim.

-Hele anlat bakalım.

-Tansiyon, şeker var.

-Ondandır teyze.

-Diz ağrısı, kemik erimesi var.

-Ondandır teyze.

-Baş dönmesi var.

-Ondandır ondandır.

-Romatizma da var.

-Evet ondandır teyze.

-Nedir oğlum bu "Ondandır, ondandır!" dediğin, öyle bir hastalık mı var?

-Yok teyzem, bunların hepsi yaşlılıktan yaşlılıktan.

Yaşlılara, hastalara şıfa, doktorlara sabır dileklerimle 14 Mart Tıp Bayramı kutlu olsun.

.....

Numan Kurt

14 Mart 2022